

Η ΚΑΤ' ΑΙΓΥΠΤΟΝ
ΤΩΝ ΜΟΝΑΧΩΝ
ΙΣΤΟΡΙΑ

ΤΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΤΗΣ ΚΑΤ' ΑΙΓΥΠΤΟΝ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

- α' Περὶ Ἰωάννου τοῦ ἐν Λυκῶ
 β' Περὶ ἀββᾶ Ὡρ
 γ' Περὶ Ἀμμωνος
 δ' Περὶ ἀββᾶ Βῆ
 5 ε' Περὶ Ὁξυρὺγχου
 ζ' Περὶ Θεωνος
 η' Περὶ Ἡλία
 θ' Περὶ Ἀμοῦν
 10 ι' Περὶ Κόπρη
 ια' Περὶ ἀββᾶ Σούρους
 ιβ' Περὶ ἀββᾶ Ἑλλῆ
 ιγ' Περὶ Ἀπελλῆ
 ιδ' Περὶ Παφνουτίου
 15 ιε' Περὶ Πιτυρίωνος
 ις' Περὶ Εὐλογίου
 ιζ' Περὶ Ἰσιδώρου
 ιη' Περὶ Σαραπίωνος
 ιθ' Περὶ Ἀπολλωνίου μάρτυρος

Tabulam habent **V^pBH**. De tabulae ordine in **H**, uide Prolegomena xxxvii ss.

Lemina. τὰ om. **H**. — 1 περὶ + τοῦ ἀββᾶ **H** || ἐν Λυκῶ] προφήτου **H**. — 2 περὶ + τοῦ **H**. — 3 infra post 8 transposuit **H**. — 4 περὶ + τοῦ **H**. — 5 περὶ Ὁξυρὺγχου om. **H**. — 6 περὶ τοῦ ἀββᾶ Θεωνος (sic) **H**. — 7 infra post 20 transposuit **H**. — 8 περὶ + τοῦ ἀββᾶ **H** || Ἀπολλῶ **BH** || + περὶ τοῦ ἀββᾶ Ἀμμωνος **H**. — 9 περὶ + τοῦ ἀββᾶ **H** || Ἀμοῦν **B**. — 10 περὶ τοῦ ἀββᾶ Κόπρη πρεσβυτέρου, περὶ τοῦ ἀββᾶ Πατερμουθίου **H**.

11 Σούρους (sic) + καὶ Ἡσαίου καὶ Παύλου **H**. — 12 περὶ + τοῦ **H**. — 13 περὶ τοῦ ἀββᾶ Ἀπέλλη (sic) πρεσβυτέρου, περὶ ἐτέρου ἀββᾶ Ἰωάννου **H**. — 14 περὶ + τοῦ ἀββᾶ **H**. — 15 περὶ τοῦ ἀββᾶ Πιτυρίωνος (sic) **H**. — 16 περὶ τοῦ ἀββᾶ Εὐλογίου πρεσβυτέρου, περὶ τῶν ἐν τῇ Νιτρίᾳ ἀββάτων **H**. — 17/18 infra post 20 transposuit **H**. — 19 περὶ τοῦ ἀββᾶ Ἀπολλωνίου μάρτυρος καὶ διακόνου **H**.

- 20 κ' Περὶ Διοσκόρου
 κα' Περὶ Μακαρίου
 κβ' Περὶ Ἀμοῦν
 κγ' Περὶ Μακαρίου τοῦ πολιτικοῦ
 κδ' Περὶ Παύλου
 25 κε' Περὶ Πιαμμωνᾶ
 κς' Περὶ Ἰωάννου

20 περὶ τοῦ ἀββᾶ Διοσκόρου πρεσβυτέρου, περὶ τοῦ ἀββᾶ Ἡλία, περὶ τοῦ ἀββᾶ Ἰσιδώρου, περὶ τοῦ ἀββᾶ Σαραπίωνος (sic) πρεσβυτέρου, περὶ τοῦ ἀββᾶ Ἀμμωνίου, περὶ τοῦ ἀββᾶ Διδύμου, περὶ τοῦ ἀββᾶ Εὐαγγελίου **H**.

21 περὶ τοῦ ἀββᾶ Μακαρίου τοῦ μνητοῦ ἀββᾶ Ἀντωνίου **H**. — 22 περὶ ἐτέρου ἀββᾶ Ἀμοῦν τοῦ Νιτριώτου **H**. — 23 περὶ + τοῦ ἀββᾶ **H** || πολιτικοῦ] Σκιτιώτου **H**. — 24 περὶ τοῦ ἀββᾶ Παύλου τοῦ ἀπλοῦ **H**. — 25 περὶ + τοῦ ἀββᾶ **H** || Πιαμμωνᾶ scripsi: Πιαμμῶνα (sic) **H** Ἀμμωνᾶ **V^p** Ἀμμωνᾶ **B** || + πρεσβυτέρου **H**. — 26 περὶ + ἐτέρου ἀββᾶ **H**.

Η ΚΑΤ' ΑΙΓΥΠΤΟΝ ΤΩΝ ΜΟΝΑΧΩΝ ΙΣΤΟΡΙΑ

Prologus.

1. Εὐλογητὸς ὁ θεὸς ὁ θέλων πάντας ἀνθρώπους σωθῆναι καὶ εἰς 1 Tim. 2, ἐπίγνωσιν ἀληθείας ἐλθεῖν, ὁ καὶ ἡμᾶς καθοδηγήσας ἐπὶ τὴν Αἴ- cf. Ps. 93, γυπτον καὶ δείξας ἡμῖν μεγάλα καὶ θαυμαστά καὶ μνήμης καὶ γραφῆς ἄξια, ὁ δοὺς ὑπόθεσιν ἡμῖν σωτηρίας καὶ γνῶσιν τοῖς 5 ἐθέλουσι σωθῆναι, ὑπόδειγμα ζωῆς ἀγαθῆς καὶ ὑφήγησιν ἱκανήν, διεγείρει ψυχὴν πρὸς εὐσέβειαν δυναμένην, καὶ ἐναρέτου πολι-

Prologum habent **V^pBP¹C¹A (= x), **H**, **P²** (usque ad 21 et inde a 76).**

Lemina. ἡ κατ' Αἴγυπτον τῶν μοναχῶν ἱστορία **V^pBHP²**: Ἱερωνύμου ἡ κατ' Αἴγ. τ. μ. ἱστορία κύριε εὐλόγησον **C¹A** ἑτέρα ἱστορία εἰς τοὺς βίους τῶν ἁγίων πατέρων τῶν αἰγυπτίων συγγραφείσα παρὰ Ἱερωνύμου μοναχοῦ καὶ πρεσβυτέρου τοῦ ἀπὸ Λαλματίας **P¹**. — 4 γνῶσιν] πᾶσι **P¹**. — 6 δυναμένην secluserit Schwartz. ἱκανήν (5) autem sensum « potentem, abundantem » obtinet, cf. ζ' 10, η' 74 etc. || ἐνάρετον **P¹**.

τείας καλὸν ὑπόμνημα. 2. καὶ γὰρ μὲν ἀνάξιος ὢν τῆς τοιαύτης
 ὑφηγήσεως κατάρχασθαι διὰ τὸ μὴ ἱκανὸν εἶναι τοὺς μικροὺς
 τῶν μεγάλων ἐγάπτεσθαι ὑποθέσεων, μὴ ἐπαξίως δυναμένων τὰ
 10 ἀληθῆ εἰσεπεῖν, καὶ μάλιστα γραφῇ παραδοῦναι τὸ πρᾶγμα καὶ
 μετρίῳ λόγῳ τὰ δύσφραστα φράζειν κατατολμώντας, ὅπερ καὶ
 τολμηρότερον ἄγαν καὶ ἐπικίνδυνον εὐτελεστέροις οὖσιν ἡμῖν,
 πρῶτως ἐπὶ τὴν ὑψηλοτάτην ταύτην ὑπόθεσιν διὰ γραμμάτων
 15 τῆς ἐν τῷ ἀγίῳ ὄρει τῶν ἐλαιῶν πολιτευομένης γράφαι αὐτοῖς
 τὰς τῶν ἐν Αἰγύπτῳ μοναχῶν πολιτείας ὡς ἐθεασάμεν, τὴν πολ-
 λὴν ἀγάπην αὐτῶν καὶ πολλὴν ἄσκησιν, ταῖς αὐτῶν εὐχαῖς κα-
 ταπιστεύσας ἐτόλμησα πρὸς τὴν διήγησιν ταύτην τραπήναι, ἵνα
 καὶ μοί τι κέρδος γένηται τῆς αὐτῶν ὠφελείας, μιμησάμενον αὐτῶν
 20 τὴν πολιτείαν καὶ τὴν παντελῆ τοῦ κόσμου ἀναχώρησιν καὶ ἡσυ-
 χίαν διὰ τῆς ἱσομοιῆς τῶν ἀρετῶν, ἧς μέχρι τέλους κατέχουσιν.

3. Εἶδον γὰρ ἀληθῶς τὸν τοῦ θεοῦ θησαυρὸν <ἐν ἀνθρωπίνοις
 κεκρυμμένον σκεύει· ὃν οὐκ ἐβουλόμην κρύπτειν καλίνφας> τὴν
 τῶν πολλῶν ὠφέλειαν, ἀλλ' εἰς κοινὸν τὸ κέρδος ἤγαγον ἡγησά-
 25 μενος ἔσσεσθαι μοι καλὴν ταύτην ἐμπορίαν, τὸ μεταδοῦναι τοῖς
 ἀδελφοῖς τῆς ὠφελείας, ἵνα εὕξωνται ὑπὲρ τῆς ἐμῆς σωτηρίας.

7 ὑπόμνημα] ἐπόδειγμα P¹CAH || μὲν + γὰρ H μὲν om. P². — 8 κατάρ-
 χασθαι ὑφηγήσεως P² || μὴ ἱκανὸν] ἀνικανὸν P². — 9 ἐπαξίως om. P¹ || δυνα-
 μένους P².

11 κατατολμώντας H. — 12 τολμηρότερον] τὸν μικρότερον A τολμηρόν P²
 || εὐτελεστέροις P² || ἡμῖν + καταφαίνεσθαι P². — 13 πρῶτος P²H ex πρῶ-
 τως (o. s. l.) A || ταύτην post ἐπόθεσιν tr. H, om. P¹. — 14 περικληθεὶς
 συνεχὼς] περιὰ σου γενομένης περικλησίσεως P² || ὑπὸ τῆς... ἐθεασάμεν (16)
 ἐπὶ τοῦ εὐλαβοῦς Αὐτίσω πρῶτοςίτω (H) τοῖς τῶν ἐν Αἰγύπτῳ μοναχῶν
 πολιτείας ἱστορήσασθαι P². — 15 τῶν ἐλαιῶν post πολιτευομένης tr. V². —
 16 τὴν + τε P². — 17 αὐτῶν¹ + καὶ ἱσομοιῆν P² || πολλὴν om. P² || ταῖς
 εὐχαῖς αὐτῶν P². — 18 προτραπήναι H ἐλθεῖν P². — 19 κέρδος τι H || γένη-
 ται post ὠφελείας tr. P² || αὐτῶν¹ P²: αὐτῆς xH || μιμησάμενον (cf. i' 109
 s., 202) μιμησάμενον H ἐκ τῶν μιμησάμενων C¹ (τῶν-των ex τοῖς-νοῖς) A
 μιμησάμεν (sic, membrana hic damnata passa est) P². — 20 ἡσυχίαν +
 ἦν P².

21 ἧς P²H: om. cet. — 22 § 3-12 om. P² qui hic capitulum Hist. Laus.
 de Iohanne inserit. — 22-23 suppleuit Preuschen ex uersione lat. in humanis
 absconditum uasculis, quemque thesaurum repletum nolui tamquam inuidus occul-
 tare || κεκρυμμένον σκεύει Wyss: σκεύει κεκρυμμένον Preuschen. — 25 caue
 ne ταύτην <τὴν> scribas. ταύτην enim pro τοῦτο per attractionem. — 26 ἐμῆς
 ἡμῶν H.

4. Πρῶτον μὲν ποιήσομαι τὴν γραφὴν ταύτην ἐκ τῆς τοῦ σω-
 τῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ παρουσίας, καὶ ὅτι κατὰ τὴν αὐτοῦ
 διδασκαλίαν οἱ ἐν Αἰγύπτῳ μοναχοὶ ἄγουσι τὴν ἑαυτῶν πολι-
 30 τείαν. 5. εἶδον γὰρ ἐκεῖ πολλοὺς πατέρας ἀγγελικὸν βίον βιοῦν-
 τας κατὰ μίμησιν τοῦ σωτῆρος ἡμῶν θεοῦ ἐρχομένους, καὶ νέους
 τινὰς ἄλλους προφῆτας, κατὰ τὴν πολιτείαν ἐνθεον αὐτῶν καὶ
 θαυμαστήν καὶ ἐνάρετον ἔχοντας ἐνέργειαν θεοειδῆ, ὡς ἀληθῶς
 θεοῦ θεράποντας οὐδὲν γήϊνον φρονούντας οὐδέ τι τῶν προσκαί-
 35 ρων τούτων λογιζομένους, ἀλλ' ὄντως οὕτως ἐπὶ γῆς ζῶντες ἐν
 οὐρανοῖς πολιτεύονται. 6. οἱ μὲν γὰρ αὐτῶν οὐδ' ὅτι κόσμος
 ἔστιν ἕτερος ἐπὶ γῆς ἐπίστανται, οὐδ' ὅτι κακία ἐν πόλεσιν ἐμ-
 πολιτεύεται, ἀλλ' ὄντως εἰρήνῃ πολλῇ τοῖς ἀγαπῶσι τὸν νόμον λέ- Ps. 118, 165
 γει κύριος παντοκράτωρ. πολλοὶ δὲ ἐξ αὐτῶν καὶ ξενίζονται
 40 τὰ ἐν τῷ κόσμῳ ἀκούοντες λήθην παντελῶς τῶν γήϊνων φρον-
 τίδων ἔχοντες. 7. ἔστι γὰρ αὐτοὺς ἰδεῖν ἐν ταῖς ἐρήμοις σπορά-
 δην, οἳ τε υἱοὺς γνησίους τὸν ἑαυτῶν πατέρα τὸν Χριστὸν περι-
 μένοντας, ἢ στρατιάν τινα τὸν ἑαυτῶν βασιλέα, ἢ οἰκετίαν σεμ-
 νὴν τὸν ἑαυτῶν δεσπότην καὶ ἐλευθερωτὴν ἀναμένοντας. οὐ γρον-
 45 τὶς ὑπάρχει παρ' αὐτοῖς, οὐκ ἐσθῆτος, οὐ βρωμάτων μέριμνα,
 ἀλλὰ προσδοκία μόνῃ ἐν ᾗμοις τῆς τοῦ Χριστοῦ παρουσίας.
 8. τοιγαροῦν ὅταν τις αὐτῶν ἐν ταῖς ἀναγκαῖαις χρεῖαις ἐλλεί-
 πηται, οὐ πόλιν ἐπιζητεῖ, οὐ κώμην, οὐκ ἀδελφόν, οὐ φίλον, οὐ
 συγγενῆ, οὐ γονεῖς, οὐ τέκνα, οὐκ οἰκετίαν, ἢ ἐκεῖθεν τὰς χρεῖας
 50 πορίσεται, ἀλλ' ἢ βούλησιν ἤρκεσε μόνῃ, πρὸς ἱκεσίαν τὰς χρεῖ-
 ρας ἐκτείνασα καὶ λόγους εὐχαριστίας θεῷ ἐκ χειλέων προφέ-
 ρουσα, ταῦτα ἐξ ἀμυχάνων αὐτῷ πάντα παραστήσας. 9. καὶ τί
 δεῖ πολλὰ λέγειν περὶ τῆς εἰς τὸν Χριστὸν αὐτῶν πίστεως δυ-

27 ἐκ τῆς... παρουσίας C¹ (ἐκ s. l. m. 1*) A: τῇ... παρουσίᾳ cet. — 28 ἡμῶν
 om. P¹ || κατὰ τὴν αὐτοῦ C¹A: καὶ τὴν αὐτοῦ B κατ' αὐτοῦ V²P²H — 30 βιοῦν-
 τας + καὶ P¹.

32 τινὰς post ἄλλους tr. H || τινὰς + καὶ P¹ || πολιτείας] προφητείας P¹ ||
 αὐτῶν Schwartz: αὐτῆν codd. — 33 post ἐνάρετον iterat ἐνθεον P¹. — 34 οὐδὲν
 γ. φρονούντας om. C¹A || οὐδέ τι] οὐδὲν A οὐδὲν τι H. — 36 οὐρανῷ H. — 37 ἐπὶ
 + τῆς H. — 38 τὸν νόμον] τὸ δνομά σου (= cod. Alexandrinus) H. sic et uer-
 sio lat. nomen tuum domine || νόμον + μου C¹A. — 40 τῷ om. A.

42 υἱοὺς + ἰδεῖν B. — 44 ἐαυτῶν... ἀναμένοντας] ἐαυτῆς... ἀναμένοντας
 C¹A. — 45 ὑπάρχει] οἰκεῖ H || οὐκ om. C¹A || μέριμνα B. — 47 ἐλλείπεται V².
 — 48/49 οὐ συγγενῆ om. P¹. — 50 ἤρκεσε BC¹A (η ex ε corr.) || ἱκεσίας V²BH.

51 ἐκτείνουσα H || τῷ θεῷ H || προσφέρονσα C¹AH || προφέρουσα + καὶ P¹.
 — 52 αὐτῷ] αὐτοῖς C¹ (οἷς s. ras.) A || παραστήσεται P¹. — 53 δεῖν B || τὸν
 om. P¹ || πίστεως + τῆς C¹A.

ναμένης καὶ ὄρη μεθιστάν; πολλοὶ γὰρ αὐτῶν καὶ ποταμῶν ῥεύ-
 55 ματα ἔστησαν καὶ τὸν Νεῖλον ἐπέξυσαν καὶ θήρας ἀπέκτειναν
 καὶ ἰάσεις καὶ θαύματα καὶ δυνάμεις, ὅσας οἱ ἅγιοι ἐποιοῦν προ-
 φηταὶ καὶ ἀποστόλοι, ἐπετέλεσαν. καὶ ὡσαύτως δι' αὐτῶν θαυ-
 ματουργεῖ ὁ σωτήρ, καὶ πᾶσιν εὐδελόν ἐστι τοῖς ἐκεῖ ὡς δι' αὐ-
 60 τῶν ἔστηκεν ὁ κόσμος καὶ δι' αὐτοὺς παρὰ θεῷ ἔστηκεν καὶ τε-
 τίμηται ἡ ἀνθρωπίνη ζωή.

10. Εἶδον δὲ καὶ ἕτερον πλῆθος ἀπειρον μοναχῶν καὶ μὴ δυ-
 νάμενον ἀριθμῶ ὑποβάλλεσθαι, πᾶσαν ἡλικίαν ἔχον ἐν ταῖς ἐρή-
 μοις καὶ ἐν ταῖς χώραις, ὅσον οὐ δύναται βασιλεὺς γήινος ἑαυτῷ
 στρατεύμα συναθροῖσαι. οὐ γὰρ ἔστι κόμη οὔτε πόλις ἐν Αἰγύπ-
 65 τῳ τε καὶ Θηβαίῳ ἢ οὐχὶ τοῖς μοναστηρίοις καθάπερ τείχεσι
 περιβέβληται· καὶ ταῖς αὐτῶν εὐχαῖς οἱ λαοὶ ὥσπερ ἐπὶ τῷ θεῷ
 ἐπερείδονται. 11. καὶ οἱ μὲν ἐν τοῖς σπηλαίοις τοῖς ἐν ἐρήμοις,
 οἱ δὲ ἐν τοῖς ἀπωτάτοις, πάντες πανταχοῦ φιλονικώτατον ἁλ-
 λήλων τὴν ἑαυτῶν ἀσκησιν θαυμαστὴν ἐπιδείκνυνται, οἱ μὲν πόρ-
 70 ρωθεν σπουδάζοντες μὴ τις ἕτερος ἐν τοῖς κατορθώμασιν αὐτοῦς
 ὑπερβάλῃ, οἱ δὲ ἔγγυθεν μὴ τῆς κακίας αὐτοῖς πανταχόθεν ὀχ-
 λούσης ἦτιον τῶν πορρωτάτων εὐδοκίμησιν.

12. Ὅθεν πολλὴν ὠφέλειαν ἐξ αὐτῶν πορισάμενος ἐπὶ τὴν ἐξ-
 ἡγήσιν ταύτην ἐχώρησα, πρὸς ζῆλον μὲν καὶ ὑπόμνησιν τῶν τε-
 75 λείων, πρὸς οἰκοδομὴν δὲ καὶ ὠφέλειαν τῶν ἀρχομένων ἀσκειν.

13. Πρώτην οὖν θεοῦ θέλοντος ἀρχὴν ποιήσω τῆς διηγέσεως

54 μεθιστάν H (cf. παριστάν β' 35): μεθιστάν!!! V^p, μεθιστάναι BC¹A
 μεθιστάνειν P¹. — 55 καὶ τὸν Νεῖλον ἐπέξυσαν om. H. — 56 θαύματα
 ἡ ἐποίησαν H || ἅγιοι ἄγγελοι V^pP¹ || ἐποίησαν A || ἐποιοῦν + καὶ P¹.
 — 57 ἐτέλεσαν P¹ om. C¹A || ὡσαύτως καὶ P¹. — 59 ἔστηκεν¹ ἐστι P¹ ||
 ἔστηκεν καὶ om. H qui tetimetai post ζωή transposuit.

64 habet P¹ στρατευμασυναθροῖσαι sine uerborum dislunctione, non στρα-
 τεύμασιν ἀθροῖσαι ut dicit Preuschen || πόλις οὐτε κόμη H. — 66 εὐχαῖς
 αὐτῶν H. — 67 τοῖς ἐν ἐρήμοις C¹A: ἐν ἐρήμοις V^pBP¹ ἐρήμοις τε H. ἐν ἐρή-
 μοις ut glossa secl. Preuschen. an ἐν <ταῖς πλησίον> ἐρήμοις, collato
 α' 197? — 68 φιλονικώτερον H.

71 ὑπερβάλῃ P¹: ὑπερβάλλῃ V^pBC¹H ὑπερβά (in fine lineae) βάλλει (sic) A
 — 72 πορρωτάτων P¹H || εὐδοκίμησουσιν H. — 74 ἐκχωρήσαι H. — 75 πρὸς
 om. P¹ || ὠφέλειαν ἀσφάλειαν H. — 76 hic inc. y (LP¹) et P¹ qui πρώτην...
 πᾶσιν (80) habent ut praeludium capituli primi sub titulo in y Βίος (+ τοῦ P¹)
 ἀββᾶ Ἰωάννου τοῦ Θηβαίου τοῦ ἐν Λυκῷ. de titulo in P¹ uide Proleg. xcvi.
 hinc iterum P¹ || οὖν om. P¹ || ποιήσομαι yHP¹ ποιησώμεθα P¹ (cf. autem
 Hatzidakis 197 s., Krumbacher Sitz. d. bay. Ak., Philos.-philol. Kl., 1892,
 298) || τῆς om. yHP¹P¹ || ὑψηλῆς yHP¹ γραφῆς ταύτης P¹ qui τὴν... πᾶ-
 σιν (80) omitt.

τὴν τῶν ἁγίων καὶ μεγάλων πατέρων πολιτείαν διηγούμενος,
 80 ὅτι καὶ νῦν ὁ σωτήρ τὰ ἑαυτοῦ δι' αὐτῶν ἐνεργεῖ, ἅπερ διὰ τῶν
 προφητῶν καὶ ἀποστόλων ἐνήργησεν. ὁ γὰρ αὐτὸς κύριος καὶ νῦν
 καὶ πάντοτε ἐνεργῶν τὰ πάντα ἐν πᾶσιν. Hebr. 1
 1 Cor.

α'. Περὶ Ἰωάννου τοῦ ἐν Λυκῷ.

1. Ἐθεασάμην οὖν ἐν τοῖς ὁρίοις Λυκῷ τῆς Θηβαίδος τὸν
 μέγαν καὶ μακάριον Ἰωάννην, ἄνδρα ἅγιον ἀληθῶς καὶ ἐνάρετον,
 85 ὃς ἐκ τῶν ἔργων εὐδελος γέγονεν πᾶσι προφητείας χάρισμα κε-
 κτημένος, καὶ πάντα τὰ ἐκ θεοῦ ἐρχόμενα τῷ κόσμῳ τῷ εὖσε-
 5 βεστάτῳ βασιλεῖ προμηνῶν Θεοδοσίῳ, καὶ τὰ ἐκβησόμενα πάλιν
 ἐσήμαινεν, τὴν τε τῶν τυράννων αὐτῷ ἐπανάστασιν καὶ τὴν
 ταχεῖαν πάλιν αὐτῶν ἀναλρεσιν καὶ τὸν τῶν ἐπεισευέντων αὐτῷ
 ἔθνων ἀφανισμόν.

2. Ὡς καὶ τινος στρατηλάτου πρὸς αὐτὸν ἀπελθόντος πυθέσθαι
 10 παρ' αὐτοῦ εἰ περιγένηται τῶν Αἰθιοπῶν τῶν κατὰ τὴν Σὺννην
 — ἡτις ἐστὶν ἀρχὴ τῆς Θηβαίδος — τότε συνεισεπρόσντων καὶ
 τὴν περὶ χωρὸν αὐτῆς ἐρημωσάντων, εἰπόντος πρὸς αὐτὸν τοῦ

77 τῆς... πολιτείας x (πολιτείας om. P¹) || ἐκδιηγούμενος yHP¹. — 78 ὅτι
 ὡς ὅτι yH || ὁ σωτήρ τὰ ἑαυτοῦ x: τὰ αὐτὰ (ταῦτα P¹) ὁ σωτήρ yHP¹. —
 79 προφητῶν καὶ om. HP¹ || κύριος καὶ νῦν || κύριός ἐστιν ὁ καὶ νῦν C¹A κύ-
 ριός ἐστιν καὶ τότε καὶ νῦν y κύριός ἐστιν ὁ καὶ τότε καὶ νῦν H. — 80 καὶ
 πάντοτε x: καὶ εἰς ἔπειτα y καὶ ἔπειτα HP¹ || ὁ ἐνεργῶν P¹.

Cap. I habent V^pBMP¹C¹A (= x), LP¹ (= y), HC¹P¹P¹, P¹P¹ (= p), et inde
 a l. 80 V^pV^pP¹ (= v).

Lemma. hic inclunt MC¹P¹ || περὶ Ἰωάννου τοῦ ἐν Λυκῷ xP¹: Βίος τῶν
 ἐν Αἰγύπτῳ μοναχῶν. περὶ Ἰωάννου C¹ περὶ τοῦ ἀββᾶ Ἰωάννου τοῦ προφή-
 του H. titulum om. y (cf. supra Prologus 76) p. de P¹ uid. Proleg. xcvi.

1 ἐθεασάμην C¹P¹p || οὖν om. P¹ || οὖν + ἐγὼ P¹ || ὁρίοις + τῆς y || Λύ-
 κων P¹p. — 2 μακάριον + τοῦτον p || ὡς ἀληθῶς P¹ ἀληθινόν P¹. — 3 ὃς + καὶ
 H || ἐκδελος AyHP¹p δῆλος C¹ || ἐν πᾶσι p || χάρισμα HC¹ χάριματος p.
 — 4 καὶ + γὰρ yH qui post κεκτημένος puncto distinguunt || τοῦ θεοῦ C¹p.
 — 5 προμηνῶν post Θεοδοσίῳ tr. P¹P¹ || προεμήνυσεν LH προεμήνυνεν P¹
 μηνῶν P¹. — 6 ἐσήμαινεν x: προανήγγελλεν L προαπήγγελλεν P¹ προαπήγ-
 γειλεν H ἀπαγγέλλων C¹P¹ ἀπήγγελλεν P¹p. — 7 ταχεῖαν C¹ || αὐτῶν πάλιν
 yHC¹P¹p || τὸν om. By || ἐπεισευέντων (ἐπιρυν-H) Hp ἐπεισευέντων C¹A ἐπιρυν-
 των (sic) y ἐπελθόντων C¹ || αὐτῷ om. xH. — 8 ἀφανισμόν ἔθνων C¹ — 9 ὡς
 καὶ τινος στρατηλάτου καὶ στρατηλάτου δέ τινος yH || ἐλθόντος By. —
 10 παρ' αὐτοῦ om. yHP¹ || περιγένηται yHp.

12 τὴν om. P¹H || αὐτῆς αὐτῶν p || ἐρημωσάντων ἀφανισάντων C¹P¹ ||
 εἰπόντος] φήσαντος yH || πρὸς om. L.

Ἰωάννου ὅτι « Ἀνελθὼν αὐτοὺς καταλήψῃ καὶ χειρώσῃ καὶ ὑποτάξῃς καὶ παρὰ τοῖς βασιλεῦσιν εὐδοκιμήσεις »· ὅπερ καὶ γέγονεν, οὕτω συμβάντος τοῦ πράγματος. καὶ ὅτι « Οἰκίῳ θανάτῳ ὁ χριστιανικώτατος βασιλεὺς Θεοδόσιος τελευτήσει ».

3. Εἶχεν δὲ καὶ τινα ὁ ἀνὴρ ὑπερβολὴν προφητείας, ἐξ ὧν καὶ παρὰ τῶν παραγενομένων αὐτῷ πατέρων ἀκηκόαμεν, ὧν ὁ βίος δόκιμος παρὰ τοῖς ἐκεῖ πᾶσι πεφήμισται, καὶ ὅτι οὐδὲν κεχαρισμένον, ἀλλὰ ἐλαττόν τι περὶ τοῦ ἀνδρός ὑφηγήσαντο.

4. Τριβούνον γάρ τινος ἀπελθόντος πρὸς αὐτὸν καὶ ἰκετεύοντος συγχωρεῖν ἐλθεῖν πρὸς αὐτὸν καὶ τὴν αὐτοῦ γαμετὴν πολλὰ ποθοῦσαν αὐτὸν θεάσασθαι ἐπὶ τὴν Σύνηνην μέλλουσαν ἀνιέναι, ἵνα δὴ πρότερον περὶ αὐτῆς ὑπερεύξηται καὶ εὐλογήσας αὐτὴν ἀπολύσῃ, ὁ δὲ μὴ ἑωρακὼς γυναῖκα τεσσαρακοστὸν ἤδη ἔτος ἔχων ἐν τῷ σπηλαίῳ ἐννεηκονταέτης πον ὑπάρχων καὶ μήτε αὐτὸς ἐξελθὼν πον μήτε γυναῖκα αὐτῷ ὀφθῆναι συγχωρῶν, παρητεῖτο θεάσασθαι τὴν ἐλευθέραν. 5. ἀλλ' οὐδὲ ἀνὴρ τις πώποτε εἰσῆλθεν πρὸς αὐτὸν· ἠλόγει γὰρ μόνον διὰ θυρίδος καὶ ἡσπά- 30 ζετο τοὺς προσιόντας ἐκάστῳ ὑπὲρ τῆς οἰκείας σπουδῆς διαλεγόμενος. 6. ὡς οὖν ἐπέμενεν δεόμενος ὁ τριβούνος, εἰ κελεύοι

13 Ἰωάννου] πατρός yH || ὅτι om. C³ || ἀνελθὼν P¹ || αὐτὸς yH || καταλήψῃ αὐτοὺς C³. — 14 παρὰ τ. βασιλεῦσιν post εὐδοκιμήσεις tr. C²p || εὐδοκιμος ἔστι (γενήσῃ L) y εὐδοκιμήσῃ H || ὅπερ καὶ γέγονεν] ὅπερ γέγονεν p γέγονέν τε y H. — 15 συμβάντος τοῦ πράγματος] συμβάντος αὐτῷ P⁵ καὶ τὰ συμβάντα τὴν πρόρρησιν ἐβεβαίωσεν yH || καὶ ὅτι (cf. infra 19.174.188)] ἔλεγεν (προέφη P⁵) δὲ ὅτι καὶ yHP⁵. — 16 χριστιανικώτατος] φιλόχριστος C³ || Θεοδόσιος ὁ βασιλεὺς yH || τελευτήσει Θεοδόσιος P⁵. — 17 δέ] οὖν P⁵ || καὶ τινα y : τινα καὶ Hp τι καὶ C²P² τινα x om. P⁵ || ὑπερβολὴν (ὑπερβολὸν C³) ὁ ἀνὴρ yHC³p || ἐξ... ὑφηγήσαντο (20)] καὶ χάρισμα ἰαμάτων δυσιλές P⁵ || ἐξ ὧν] ὡς yH. — 17/18 καὶ παρὰ x : παρὰ C²P²p ἐκ yH. — 18 παραγενομένων x : παραμεινόντων yC²P²p παραμεινάντων H || αὐτῷ] πρὸς αὐτὸν C¹A αὐτῶν V⁹BM¹ || πατέρων (πρῶν LP⁷) ἀκηκόαμεν yHC²P²p : προακηκούαμεν x || ὁ om. V⁹BJ¹. — 19 εὐδοκίμος M || ἐκέῖσε P⁵ || πᾶσι om. P⁵ || ἐπεφίμιστο C³ || καὶ om. C³ || κεχαρισμένον + τι C³. — 20 ἐλαττόν τι] ἦττον C³ || ἀφηγήσαντο p || ὑφηγήσαντο + ἡρόδιον ἐντεῦθεν μαθεῖν yH.

21 Τριβούνου... διήλεγχεν (70) om. P⁵ || καί... πρὸς αὐτὸν (22) per homoeoteleuton om. P⁷ || ἰκετεύσαντος C¹A. — 22 καὶ om. y. — 23 ποθοῦσαν + καὶ θέλουσαν yH || ἀπέναι Lp. — 24 περὶ (cf. 45)] ὑπὲρ P¹P²p || εὐξήται yH || εὐλογήσας + οὕτως C³. — 25 ὁ δέ] ἄτε yH || τεσσαράκοντα p || ἔτη p. — 26 ἐννεηκονταέτης P⁵ (cf. Blass-Debrunner 11, 2) || μήτε] μὴ p. — 27 πον] yH om. P⁵ || ὀφθῆναι αὐτῷ MyHC²p. — 28/29 εἰσῆλθεν πώποτε Hp εἰσῆλθέν ποτε y. — 29 τῆς θυρίδος A. — 30 οἰκείας] ἰδίας MP¹yHC².

31 δεόμενος om. P⁵ || εἰ] ὡς εἰ C³ || κελεύοι xP⁵ : κελεύει L κελεύει cet.

ἤξειν αὐτοῦ τὴν ἐλευθέραν — ἦν γὰρ ὡς ἀπὸ διαστήματος πέντε σημείων τῆς πόλεως ὁ ἀνὴρ ἐν τῷ ὄρει διάγων —, ὁ δ' οὐκ ἐπένευσεν, ἀλλὰ ἀδύνατον αὐτὸ λέγων εἶναι κατηφῆ τὸν ἄνδρα ἀ- 35 ἐπεμπε. ἡ δὲ ἐλευθέρα οὐκ ἐπαύετο ἡμέριον διοχλοῦσα καὶ ἐνωμότως λέγουσα μηδαμῷ ἀπιέναι εἰ μὴ τὸν προφήτην θεάσοιτο. 7. ἀπηγγέλη δὲ τῷ μακαρίῳ Ἰωάννῃ παρὰ τοῦ ἀνδρός τῆς γυναικὸς ὁ ὄρκος. κατανοήσας δὲ αὐτῆς τὴν πίστιν ἔφη πρὸς τὸν τριβούνον· « Ὁφθῆσομαι αὐτῇ τῇ νυκτὶ ταύτῃ κατ' ὄναρ, καὶ 40 μὴ προστιθέτω ἔτι ἰδεῖν ἐν σαρκὶ τὸ πρόσωπόν μου ». ἀπήγγειλεν cf. Col. 2. 1 δὲ τῇ γυναικὶ τοὺς λόγους τοῦ πατρὸς ὁ ἀνὴρ. 8. καὶ δὴ καθ' ὕπνον ὄρεῖ ἡ γυνὴ τὸν προφήτην ἐρχόμενον πρὸς αὐτήν. πρὸς ἦν φησιν· « Τί ἐμοὶ καὶ σοί, γύναι; τί τῶν ἐμῶν ὄψεων ἐπεθύμη- 10h. 2, 4 σας; μὴ γὰρ προφήτης εἰμι ἐγὼ ἢ δικαίον τάξιν ἐπέχω; ἄνθρω- 45 πός εἰμι ἁμαρτωλὸς καὶ ὁμοιοπαθὴς ὑμῖν. ὅμως ἠδξάμην περὶ σοῦ cf. Act. 14, 15 καὶ τοῦ οἴκου τοῦ ἀνδρός σου, ἵνα κατὰ τὴν πίστιν ὑμῶν γέννηται cf. Math. 9, 25 ὑμῖν πορεύεσθε οὖν ἐν εἰρήνῃ ». καὶ ταῦτα εἰπὼν ἀπηλλάγη. 9. ἐξυπνος δὲ ἡ γυνὴ γεναμένη ἀπήγγειλεν τῷ ἀνδρὶ τὰ τοῦ προ- 50 φήτου ῥήματα, καὶ τὸ σχῆμα δὲ διηγείτο καὶ εὐχαριστηρίους ὁ μακάριος Ἰωάννης προλαβὼν εἶπεν αὐτῷ· « Ἰδοὺ τὴν ἀξίωσίν

32 ἤξειν (εἴξ-P¹)] ἄξειν L || αὐτοῦ] αὐτῷ p || ὡς om. p. — 33 ἀνὴρ + εἰς τὴν ἔρημον yHC²p || ὁ δ'] ὡς δὲ C¹A om. yH || ἐπένευσεν HP⁵. — 34 ἀλλὰ om. P⁵ || αὐτὸ λέγων εἶναι x : εἶναι τοῦτο λέγων P⁵ εἶναι λέγων cet. || ἀπέπεμ- phen LP⁵. — 35 οὐκ ἐπαύετο ἡμέριον (ἡμερεύσιον H)] ἡμέρας καὶ νυκτός οὐκ ἐπαύετο τῷ ἀνδρὶ C²p || ἐνοχλοῦσα p. — 36 μηδαμῇ p || θεάσαιοτο C³. — 37 ἀπηγγέλη δέ] ὡς δὲ ἀπηγγέλη yH || ἀπηγγέλλῃ P⁵ ἀπηγγέλλει p || ὁ τῆς γυναικὸς yHP²p. — 38 καὶ κατανοήσας P² || δὲ om. yHP⁵ || αὐτῆς] τῆς γυναικὸς C¹A. αὐτῆς post πίστιν tr. yHC²P²p || τὸν τριβούνον] τὸν ἡγούμενον H αὐτὸν C²p. — 39 ταύτῃ τῇ νυκτὶ ML. — 40 προσθῇ L προσθεῖ P⁵ προσθεῖ H || ἔτι post ἰδεῖν tr. yP⁵, post σαρκὶ tr. H, om. C³ || ἐν σαρκὶ post μου tr. C¹Ay.

41 τῇ γυναικὶ post πατρός tr. y || καὶ δὴ] καίτοι p. — 42 πρὸς ἦν] καὶ P¹. — 43 μοι y || σοί] σύ V⁹BC¹AyH || τῶν ἐμῶν ὄψεων] τῶν ὄψεων V⁹C¹A τῶν ὄψεων μου B τῶν ὄψεων τῶν ἐμῶν P¹. — 44 ἐπέχω] ἔχω P⁵. — 45 περὶ (cf. 24)] ὑπὲρ yC²p ὑπὲρ τε H || σοῦ] ὑμῶν C¹A. — 46 καί... σου per homoeoteleuton om. xP⁵ || γεννηθῇ yC² γεννηθῇτω H. — 47 ἀπηλλάγη] ἀπηλθὲν ἀπ' αὐτῆς P¹. — 48 γεναμένη (cf. η' 287, ι' 125, ιγ' 31, ιδ' 90) LH : γενομένη cet. || τοῦ προφήτου] τὰ p. — 49 δέ] μὲν C² om. P¹yH. — 50 αὐτῷ φωνάς P¹yHP || προσέπεμπε M : προέπεμπε V⁹ διεπέμπετο p προσεπέμπετο cet. || αὐτὸν] τὸν τριβούνον P¹ || πάλιν om. MyHP⁵P¹.

51 εἶπεν] ἔφη P⁵ || ἀξίωσιν] αἵτησιν C¹A.

SUBS. 34. — 10.

σου ἐπλήρωσα. ἰδὼν γὰρ αὐτὴν ἐπληροφόρησα τοῦ μηκέτι ἐθέλειν ὁρᾶν με, ἀλλὰ πορεύεσθαι ἐν εἰρήνῃ ».

10. Ἄλλον δὲ πραιποσίτου γυνὴ ἀπόντος ἐκνοφῶρει, καὶ δὴ γεν-
55 νήσασα κατ' ἐκείνην τὴν ἡμέραν καθ' ἣν ὁ ἀνὴρ αὐτῆς τῷ πατρὶ
Ἰωάννῃ συντετόχηκεν ἔμελλεν κινδυνεύειν λιποψυχήσασα. ὁ δὲ
ἅγιος εὐαγγελίζεται αὐτῷ λέγων · « Εἰ ᾗδεῖς τὴν ὁωρεάν τοῦ θεοῦ
καὶ ὅτι υἱὸς σοι σήμερον γεγέννηται, ἐδόξασας ἂν τὸν θεόν. ἀλλ' ἡ
μήτηρ αὐτοῦ μικροῦ δεῖν ἐκινδύνευσεν. ἀπελθὼν οὖν εὐρήσεις
60 τὸν παῖδα ἐπὶ τὰς ἡμέρας ἔχοντα καὶ ἐπιθήσεις αὐτῷ τὸ τοῦ Ἰω-
άννου ὄνομα. καὶ κατ' ἐπιστήμην αὐτὸν ἀναθρέψας εἰς ἑβδομον
ἔτος ἐλθόντα πρὸς τοὺς μοναχοὺς ἐν τῇ ἐρήμῳ ἀπόστειλον ».

11. Καὶ ταῦτα μὲν πρὸς τοὺς ἔξωθεν ἐρχομένους ἐπεδείκνυν
θαυμάσια. τοῖς δὲ αὐτοῦ πολίταις συνεχῶς διὰ τὰς αὐτῶν χρεῖας
65 πρὸς αὐτὸν ἀπιούσιν προεδήλου τε καὶ προεγίνωσκεν τὰ ἐσόμενα
καὶ τὰ κρυφίως ἐκάστῳ πεπραγμένα καὶ περὶ τοῦ Νείλου καὶ
περὶ τῆς εὐφορίας αὐτοῖς προηγόρευεν. ὁμοίως δὲ καὶ ἀπειλήν
τινα τοῦ θεοῦ ἐπ' αὐτοὺς ἐρχομένην προαπήγγειλεν καὶ τοὺς
αἰτίους διήλεγχεν.

70 12. Καὶ αὐτὸς μὲν ὁ μακάριος Ἰωάννης προφανῶς τὰς ἰάσεις
οὐκ ἐπετέλει, ἔλαιον δὲ διδοὺς πλείστους τῶν καμνόντων ἐθερά-
πειεν. συγκλητικοῦ γάρ τις γυνὴ τὰς ὁράσεις ἀποβαλοῦσα καὶ

52 ἰδὼν] ἰδοὺ P² || ἐθέλειν I² : om. cet. — 53 ὁρᾶν] ἰδεῖν y || ἀλλὰ om. C² ||
πορεύεσθε V²MP²H || πορεύεσθαι + οὖν C². — 54 δὲ + πάλιν C² || γυνὴ πραι-
ποσίτου A || ἀπόντος + αὐτοῦ παρόντος δὲ πρὸς τὸν ἅγιον C¹ (in mg. m. 1^a)
A || ἐκνοφῶρει in mg. m. 1^a C¹. — 55 ἐκείνην x : αὐτὴν cet. — 56 τὴν om.
p || συνέτυχεν yHC²p συνετέγχανεν P² || δὲ om. C² || δὲ + ὁ M. — 57 εὐεγγε-
λίζετο C² || ᾗδεῖς P²C² ἰδὲς L. — 58 υἱὸς σοι post σήμερον tr. C²p || γεγέννη-
ται Ap || ἐδόξαζες yHp. — 59 ἐκινδύνευσεν MP². — 60 τὸ παιδίον C² || ἐπὶ
ἡμέρας] ἑβδομὴν ἡμέραν C²p om. A || ἔχον C² om. A || ἐπιθεῖς Hp || τὸ om.
C² || τὸ τοῦ Ἰωάννου post ὄνομα tr. M.

61 ἀναθρέψας αὐτὸν L. — 62 ἐν τῇ ἐρήμῳ post ἀπόστειλον tr. C² || ἀπέστει-
λεν V²BM. — 63 ἐπεδείκνυν C² ἐπεδείκνυτο M ὑπεδείκνυν C¹A ἀπεδείκνυν
P². — 64 τὰ θαυμάσια P²yH || ἑαυτοῦ yP²p || ἑαυτῶν HC²p. — 65 πρὸς αὐτὸν
om. p || προεδήλου τε καὶ προεγίνωσκε] προεγίνωσκε M ὡς προεγίνωσκε προε-
δήλου C¹A || τε om. P². — 67 περὶ om. p || αὐτοῖς] τῆς γῆς P² || προηγό-
ρευεν V² προεδήλου C². — 68 τοῦ om. C² || ἐπ' αὐτοὺς P² || ἐπ' αὐτοὺς (αὐ-
τοῖς L) post ἐρχομένην tr. yH om. P² || πρὸς] ἀπήγγειλεν B προαπήγγειλεν
CAP²C² προαπήγγειλεν L ἀπήγγειλε P². — 69 αἰτίους + αὐτῆς P². — 70 μὲν
om. C¹A || προφανῶς + μὲν P¹ || τὰς om. L.

71 πλείστους] πολλοὺς C²P²p. — 72 τις om. V², add. s. l. m. 1^a M ||
γυνή... ἔλεγεν (74) om. B qui γυναικί (74) ex γυνή correxit.

λευκώματα κατὰ τῶν πορῶν ποιήσασα ἤξιον τὸν ἄνδρα πρὸς
αὐτὸν ἀπαχθῆναι. ὁ δ' ὡς ἔλεγεν γυναικὶ αὐτὸν μηδέποτε συντε-
75 τυχεῖναι, παρεκάλει μόνον αὐτῷ δηλωθῆναι καὶ εὐχὴν ὑπὲρ
αὐτῆς ἐκτελέσαι. ὁ δ' ὡς ἐποίησεν καὶ δὴ ἔλαιον ἐξαπέστειλεν,
χρίσασα ἐπὶ μόνον τρίτον τοὺς ὀφθαλμοὺς μετὰ τρεῖς ἡμέρας
ἀνέβλεψεν καὶ τῷ θεῷ φανερώς ἠὲ χαρίστησεν.

13. Καὶ τί δεῖ λέγειν περὶ τῶν ἄλλων ἔργων αὐτοῦ, ἀλλ' ἡ
80 περὶ ὧν αὐτοὶ παρειλήφμεν; ἐπὶ γὰρ ἤμεν ἀδελφοὶ ξένοι
πάντες πρὸς αὐτὸν ἀνελθόντες. ὡς δὲ ἡσπάσατο ἡμᾶς παιδρῷ
τῷ προσώπῳ ἐκάστῳ προσιλαρευόμενος, ἡξιούμεν αὐτὸν εὐθὺς
εὐχὴν τελέσαι πρῶτον ὑπὲρ ἡμῶν · τοῦτο γὰρ ἔθος τοῖς πατράσι
τοῖς ἐν Αἰγύπτῳ ἐστίν. 14. ὁ δὲ ἐπύθετο μὴ ἄρα τις κληρικὸς
85 ἐν ἡμῖν εἴη. ὡς δὲ ἔφαμεν πάντες μὴ εἶναι, περιβλεψάμενος πάν-
τας ἔγνω τὸν κεκρυμμένον. ἦν δ' ἄρα τις ἐξ ἡμῶν τῆς διακονίας
ἡξιωμένος, ἐνὸς ἀδελφοῦ αὐτῷ τοῦτο συνειδότης μόνου, ᾧ καὶ

73 τὸν + ἑαυτῆς yHP². — 74 ἀχθῆναι C² || μηδέποτε] μηδ' ὅπως y. — 75 ἡ
δὲ παρεκάλει P² || παρακαλεῖ P²p || μόνον om. P² || δηλωθῆναι αὐτῷ P² ||
αὐτῷ] αὐτῇ C¹A αὐτὸν L || καὶ + μόνον P². — 75/76 ὑπὲρ αὐτῆς ἐκτελέσαι]
ποιῆσαι ὑπὲρ αὐτῆς C²P² ἐκτελέσαι ὑπὲρ αὐτῆς P² ἐπιτελέσαι ὑπὲρ αὐτῆς P¹.
— 76 ὡς] οὕτως P² om. p || τοῦτο ἐποίησε C¹A || καὶ δὴ (cf. 217)] καὶ δὴ
καὶ C²C²P²p καὶ yHP² || ἀπέστειλεν P¹yH. — 77 ante χρίσασα add. καὶ
Hp, post χρίσασα add. δὲ P¹P² || χρίσασαμένη LC² (qui ἡ γυνὴ add.) P² χρι-
σάμενον P² || ἐπὶ μόνον] ἐπιμόνως C¹A μόνον ἐπὶ p ἐπὶ C²P² μόνον P² om.
yH || τρίτον post ὀφθαλμοὺς tr. yH. — 78 φανερώς post ἠὲ χαρίστησεν tr.
A om. P². — 79 δεῖ] δὴ MP² δὲ H || post αὐτοῦ puncto dist. P¹ qui postea
vacuum c. 8 litt. relinquunt || ἀλλ' ἡ περὶ] ἀλλ' ἡ περὶ (sic) περὶ H ἀλλ' ἀπερ y
μόνον δὲ P² om. P¹. — 80 ὧν] τῶν H || αὐτοῦ] yP² αὐτοῦ] H || ἐπὶ] hic
incipiunt v || γὰρ om. C²v || ἤμεν om. P¹. — 80/81 ξένοι πάντες om. v,
πάντες om. P².

81 ἀνελθόντες yHC²P²vp παρεγενόμεθα P¹ || ἡσπάσατο ἡμᾶς post προσ-
ώπῳ (82) tr. P² || παιδρῷ... προσιλαρευόμενος om. C². — 82 ἐκάστῳ προσ-
ιλαρευόμενος om. P²v, ἐκάστῳ om. B || αὐτὸν om. v || εὐθὺς post εὐχὴν tr.
C¹A om. v. — 83 ἐπιτελέσαι H ποιῆσαι P²v || πρῶτον om. HP²v || ὑπὲρ ἡμῶν
ante ποιῆσαι (sic) tr. P². — 83/84 τοῦτο... ἐστίν om. v || ἔθος τοῖς πατράσι
τοῖς ἐν Αἰγύπτῳ ἐστίν x : ἔθος ἐστὶ τοῖς π. τοῖς ἐν Αἰγ. C² ἔθος τοῖς ἐν
Αἰγ. πατράσιν ἐστίν (ἐστίν om. P²) P²P² ἔθος τοῖς πατράσιν ἐστὶ πᾶσιν τοῖς
ἐν Αἰγ. yHp. — 84 μὴ] εἰ P² || κληρικὸς post ὅμιν (sic) tr. P². — 85 ὅμιν xHp
|| εἴη] εἶναι P¹ || ἔφαμεν xP²C² : ἔφημεν P² φαμεν LHP²p ἐλέγομεν v || πάν-
τες om. v || μὴ] μηδένα P² || πάντας x : om. v ἀπαντας cet. — 86 ἔγνω x
(M uix legitur) : ἐπέγνω cet. || δ' ἄρα] γὰρ P¹C¹AC²P²v || τις] εἰς yP²P²p
om. v || ἐξ ἡμῶν] ἐν ἡμῖν C² μεθ' ἡμῶν v || τῆς... ἡξιωμένος] ξένος διάκο-
νος v. — 87 ἐνός... ἀξιώματος (90) om. v || αὐτὸ V²P²P²P²p αὐτοῦ H αὐτῶν
L om. P² || τοῦτο] τούτου B om. M || συνειδότης μόνου] συνειδομένου P¹.

παρήγγειλεν μηδενὶ φράζειν ταπεινοφροσύνης ἕνεκα καὶ διὰ ἐν
 συγκρίσει τοιούτων ἀγίων καὶ τῆς προσηγορίας τῶν Χριστια-
 90 τῶν μόλις ἄξιον ἑαυτὸν ἡγεῖτο εἶναι, οὗτι γε τοῦ ἀξιώματος.
 τῇ χειρὶ οὖν αὐτὸν ἐπιδεικνὺς πάλιν ἔλεγεν· «Οὗτος διάκονός
 ἐστὶ». 15. τοῦ δὲ συνεχῶς ἀρνούμενου καὶ λαθεῖν πειρωμένου λαβό-
 μενος αὐτοῦ τῆς χειρὸς ἐκ τῆς θυρίδος ἐφίλει καὶ νουθετῶν παρε-
 κάλει λέγων· «Μὴ ἀθέτει τὴν χάριν τοῦ θεοῦ, τέκνον, μηδὲ ψεύ-
 95 ση ἀρνούμενος τὴν δωρεὰν τοῦ Χριστοῦ. τὸ γὰρ ψεῦδος ἐστὶν
 ἀλλότριον κἂν ἐπὶ μικρῷ κἂν ἐπὶ μεγάλῳ γένηται πράγματι·
 κἂν διὰ τι χρήσιμον γένηται, ὅμως οὐκ ἔστιν ἐπαινετὸν τοῦ σω-
 τῆρος εἰπόντος διὰ τὸ ψεῦδος ἐκ τοῦ πονηροῦ εἶναι.» ὁ δὲ ἔλεγ-
 χθεὶς ἡσύχασεν καταδεξάμενος τὴν πρᾶξιν αὐτοῦ ἐπιτίμησιν.
 100 16. Εὐδαμέων δὲ ἡμῶν καὶ τὴν εὐχὴν πληρωσάντων εἰς ἑξ
 ἡμῶν ἀδελφὸς τριταῖος ἦδη πυρετῷ συνεχόμενος ἡξίου θεραπευ-
 θῆναι. εἰπόντος δὲ πρὸς αὐτὸν τοῦ πατρὸς συμφέρειν αὐτῷ τῶς
 τὴν κάκωσιν δι' ὀλιγοπιστίαν αὐτῷ προσγενομένην, ὅμως ἐπι-
 δούς ἔλαιον καὶ κελεύσας αὐτὸν ἀλείφασθαι, ἀλειψαμένου οὖν
 105 αὐτοῦ πᾶν ὃ τι εἶχεν ἔνδοθεν διὰ τοῦ στόματος ἀνῆνεγκεν ἀπαλ-

Matth. 5, 2
 Ioh. 6, 4

88 μηδενὶ + μηδὲν P² || ἕνεκα H || καὶ om. P². — 90 ἑαυτὸν ἄξιον yH || αὐτὸν P² || εἶναι ante ἡγεῖτο tr. H om. yC²p || μήτι γε P¹yHr οὐχὶ δὲ C².
 91 τῇ χειρὶ οὖν αὐτὸν καὶ τοῦτον τῇ χειρὶ v || τῇ om. P² || ἐπιδεικνὺς
 αὐτὸν yHC²P²p || ἐπιδεικνὺς P¹ ἐπιδεικνὺς v || πάλιν x : πᾶσιν yI² ἀπασιν
 Hr om. C²P²v || λέγων v. — 92 τοῦ δὲ αὐτοῦ δὲ v || συνεχῶς om. v || καὶ...
 πειρωμένου om. v. — 92/93 ἐπιλαβόμενος τῆς χειρὸς αὐτοῦ v. — 93 ἐκ διὰ
 P² || καὶ + συνεχῶς C² || ἐνοθέτει P² qui παρεκάλει om. — 94 ἀτέθει ex
 ἀτέθει L ἀτέθει P¹ || τέκνον... Χριστοῦ (95) om. v || μηδὲ μὴ V² || ψεῦδος
 P¹P². — 95 Χριστοῦ θεοῦ C²P². — 95/96 ἐστὶν ἀλλότριον ἀλλότριον ἐστὶν
 HC² om. v. — 96 ἀλλότριον (om. P²) Χριστιανῶν y + Χριστιανοῦ
 H || ἐπὶ ... μεγάλῳ ἐπ' ἀγαθῷ v || κἂν ² καὶ V²B || γένηται δοκιμὴ γίνε-
 σθαι v || πράγματι... ὅμως (97) om. v. — 97 διὰ τι + δὲ y || post χρήσιμον
 puncto dist. P¹ qui, γένηται ὅμως omisso, οὐ γὰρ scr. || γίνεται L || οὐκ
 οὐδ' y || τοῦ σωτῆρος... ἐπιτίμησιν (99) om. v. — 97/98 τοῦ... εἰπόντος
 κατὰ τὸν τοῦ σωτῆρος λόγον p. — 99 αὐτοῦ ante τὴν tr. y. — 100 καὶ...
 πληρωσάντων μετὰ τὴν εὐχὴν v.

101 ἀδελφός om. v || τριταῖος ἦδη P¹C¹AP²C²P² τριταῖον ἦδη P² τρι-
 ταιώδεις (-δεις ex -δης) I. τριταῖωνδῆ (sic) H ἐπὶ τρία ἔτη v || πυρετῷ + δει-
 νῶς LHV²P² + δεινῶ P²V²p. — 102 δὲ s. l. m. 1^a C¹ || πρὸς αὐτὸν post πα-
 τρὸς tr. C¹AyH om. P²v. — 103 δι' πρὸς P² || προσγενομένην ex προσγενο-
 μένην V¹ προσγενομένην P¹L¹P²P² γεγεννημένην V² γενομένην p. — 104 καὶ
 κελεύσας κελεύει P¹ ἐκέλευσεν yHC²P²v || αὐτὸν om. P¹ || ἀλείφασθαι C²p
 || ἀλειψάμενος v om. C² || οὖν x (cf. κα' 96) : om. C² δὲ cet. — 105 αὐτοῦ om.
 C²v || καὶ δὴ πᾶν C² || δ τι δ τι καὶ yH εἰ τι καὶ P² ὅπερ P² δ v || ἔνδοθεν

λαγείς τοῦ πυρετοῦ καὶ οἰκείους ποσὶν ἐπὶ τὴν ξενίαν ἀνεχώ-
 ρησεν.

17. Ἦν δὲ ἰδεῖν αὐτὸν ἐνενηκοστὸν ἤδη ἄγοντα ἔτος τετηγ-
 μένον ὅλον τῷ σώματι, ὥς ὅπ' ἀσκήσεως μηδὲ τὸν πῶγονα φῦναι
 110 εἰς τὸ πρόσωπον. ἦσθιεν γὰρ οὐδὲν ἕτερον πλὴν ὀπώρας, καὶ
 τοῦτο μετὰ τὴν ἡλίου δύσιν ἐν τῷ γήρει, πολλὰ προασκήσας πρό-
 τερον καὶ μήτε ἄρτον μετείληφώς μήτε ὅσα διὰ πυρὸς ἔχει τὴν
 χρῆσιν.

18. Κελεύσαντος δὲ αὐτοῦ καθεσθῆναι ἡμᾶς, ἡὐχαριστοῦμεν
 115 τῷ θεῷ ὑπὲρ τῆς αὐτοῦ συντυχίας. ὁ δὲ ὥσπερ γνήσια ἑαυτοῦ
 τέκνα διὰ πολλοῦ χρόνου ὑποδεξάμενος μειδιῶντι προσώπῳ πρὸς
 ἡμᾶς τοιούτους ἀπεφθέγγετο λόγους· «Πόθεν, ὦ τέκνα, καὶ ἐκ
 ποίας χώρας πρὸς ἄνθρωπον ταπεινὸν παρεγένεσθε;» 19. ὥς δὲ
 εἶπαμεν τὴν πατριδα καὶ διὰ· «Ὁφελείας ψυχῶν ἕνεκεν ἀπὸ
 120 Ἱεροσολύμων πρὸς ὑμᾶς ἐληλύθαμεν, ἵνα ἅπερ δι' ἀκοῆς παρ-
 ειλῆψαμεν, ταῦτα καὶ ὄψεσι παραλάβωμεν — ὅσα γὰρ πέφυκεν

ante εἶχεν tr. C² om. p || τοῦ om. p || ἀνῆνεγκεν B¹ : ἀπῆνεγκεν V²MP¹ ἡνεγ-
 κεν yHC²P²v ἀπῆμεσεν C¹A || ἀπαλλαγείς... ἀνεχώρησεν (106) καὶ ἡγίης
 ἐπέστρεψεν v || ἀπαλλαγείς + καθόλου yHC²p. — 106 ξενίαν ξενιτείαν
 C¹A || ἐχώρησεν B¹ ἀναχωρήσας C². — 108 ἐνενηκοστὸν (cf. 427) P² ἐνενη-
 κοντα ἐτῶν v, ἔτος omisso || ἤδη om. P²v || ἄγοντα] ὄντα v || τετηγγμέ-
 νον post σώματι (109) tr. v. — 109 ὅλον xP²p : ὅλον cet. || post ὅλον iterant
 ἤδη V²BC¹A || ὥς... πρόσωπον (110) μηδὲ ἐν τῷ πῶγονι γένειον ἔχοντα ἐκ
 τῆς ἄγαν ἀσκήσεως v || ὅπ' ἀπὸ P² ἐκ v || ante ἀσκήσεως add. τῆς ἄγαν
 MP²v, πολλῆς C² || μηδὲ μήτε p || φῦναι C². — 110 εἰς τὸ πρόσωπον] εἰς
 πρόσωπον V²BC¹A¹2p τοῦ προσώπου αὐτοῦ P¹ om. C² || ἦσθιεν + μὲν V²AC²
 || οὐδὲν... ὀπώρας] ὀπώρας μόνον v || ὀπώραν p. — 110 111 καὶ τοῦτο om. v.

111 τὴν om. v || ἡλίου δύσιν] τοῦ ἡλίου δύσιν I²p δύσιν τοῦ ἡλίου P¹ δύσιν
 ἡλίου v || τῷ] τοσοῦτον P¹ τοιοῦτον γν τῷ τοιοῦτον P². — 112 μήτε] οὔτε
 p || ἄρτον L || ὅσα] τῶν ὅσα C² ὅσα τῶν p ἄλλων ὅσα P². — 114 καθίσαι v ||
 ἡμᾶς καθεσθῆναι C² || ἡὐχαριστήσαμεν p. — 115 ὁ δι' ὅλους γὰρ C² om. p
 || ὥσπερ x : ὥς ἅτε yHC²p ὥς ἅτε δὲ P² ὥς v || ἑαυτοῦ post τέκνα tr. C² om.
 v. — 116 διὰ πολλοῦ χρόνου om. γν || ἐν χαρᾷ ὑποδεξάμενος v qui μειδιῶντι
 προσώπῳ omittunt || μειδιῶν τῷ C². — 116 117 πρὸς ἡμᾶς post τοιοῦτοις
 (sic) tr. P²C² om. v. — 117 τοιοῦτοις... λόγοις P²C² om. v || ἀπεφθέγγετο P¹
 ἐφθέγγετο P² ἐφθέγγετο p ἡρώτα v || Πόθεν... καὶ omisso, Ἐκ ποίας χι-
 ρας, ὦ τέκνα v. — 118 ταπεινὸν] ἀμαρτωλὸν V². — 119 εἶπαμεν (cf. κα' 62)
 εἶπομεν P¹C²P²P²V² || τὴν... καὶ om. v, καὶ om. B || ψυχῆς v. ψυχῶν (ψυχῆς
 V²) post ἕνεκα (sic) tr. P²V² || ἕνεκεν xV¹ : ἕνεκα cet. — 120 πρὸς ὑμᾶς
 ἐληλύθαμεν] παρεγενόμεθα πρὸς σε (ὑμᾶς H) yH πρὸς τὴν ἀγιοσύνην] συν-
 ἦλθομεν v || ἵνα... παρειλῆψαμεν per homoeoteleuton om. A || ἵνα... παραλά-
 βωμεν (121) ἵνα μὴ ἀκοῇ μόνον, ἀλλὰ καὶ ὄψεσι παραλάβωμεν τὸ βέβαιον v.

121 καὶ x : om. cet. || ἐπ' ὄψεσι p. — 121/122 ὅσα... ὀφθαλμῶν] ὧτων γὰρ

εἶναι ἀπιστότερα ὀφθαλμῶν — καὶ ὅτι τῇ ἀκοῇ πολλάκις λήθῃ
 τις ἐπεται, τῆς δὲ ὁράσεως ἡμῖν ἡ μνήμη οὐκ ἀπαλείφεται, ἀλλ'
 ἢ ἱστορία τῇ διανοίᾳ οἶονεῖ ἐντετύπεται, 20. εἶπεν δὲ πρὸς
 125 ἡμᾶς ἀποκριθεὶς ὁ μακάριος Ἰωάννης · « Καὶ τί θαυμαστὸν ὀψό-
 μενοι, ὃ προσφιλέστατοι παῖδες, τοσαύτην ὁδὸν καὶ κάματον ὑπ-
 ἤλθατε ἀνθρώπους ταπεινοὺς καὶ εὐτελεῖς ὁρᾶν ἐπιθυμήσαντες
 οὐδὲν ἄξιον θεωρίας οὐδὲ θαύματος ἔχοντας; πανταχοῦ δὲ εἰσιν
 οἱ ἄξιοι θαύματος καὶ ἐπαίνου, οἱ τοῦ θεοῦ προφηταὶ καὶ ἀπό-
 130 στολοι οἱ ἐν ταῖς ἐκκλησίαις ἀναγινώσκονται · οὗς δεῖ μιμῆσθαι.
 21. θαυμάζω δέ, φησὶν, λίαν ἐγὼ τὴν ὑμῶν σπουδὴν, πῶς το-
 σοῦτους ὑπεριδόντες κινδύνους δι' ὠφέλειαν πρὸς ἡμᾶς ἐληλύ-
 θατε, ἡμῶν ὑπὸ ὀκνηρίας μὴδ' αὐτοῦ τοῦ σπηλαίου προελθεῖν
 βουλομένων. 22. ἀλλ' ἄγε νῦν, φησὶν, εἰ καὶ ἐπαινον ὑμῶν ἔχει

πεφύκασιν εἶναι ἀπιστότεροι οἱ ὀφθαλμοί P³ om. v. — 122 ἀπιστότερα εἶναι y
 HC²p || λήθῃ πολλάκις P¹. — 123 τις ante λήθῃ tr. L. om. P¹v || παρέπεται
 v || τῆς δὲ... ἀπαλείφεται om. v || ἡμῖν V²BMC¹A : om. cet. || ἀλλ' ἢ... ἐντε-
 τύπεται (124) om. C². — 123/124 ἀλλ' ἢ scripsi (cf. id⁷ 73 app. et Bl. - Debr.
 445, 8) : ἀλλ' ἢ vel ἀλλ' ἢ vel ἄλλη xyHp ἀλλ' ὡς P² Preuschen om. v qui
 ἱστορία δὲ scr. — 124 οἶονεῖ om. C¹Av || εἶπεν... ἀποκριθεὶς (125) || ἀποκριθεὶς
 δὲ εἶπεν πρὸς ἡμᾶς A || εἶπεν δὲ (cf. Radermacher, Neut. Gr. 219) || καὶ εἶ-
 πεν V¹V² εἶπεν MyHP²P³. — 125 ἀποκριθεὶς om. BMP²v || Ἰωάννης om.
 v || ὀψόμενοι post προσφιλέστατοι tr. P³. — 126 προσφιλέστατοι + ἡ ἰδεῖν
 ἐπιθυμήσαντες V² || παῖδες om. v || τοσαύτην ὁδὸν καὶ κάματον || τοσ. ὁδὸν
 καμάτων P² τοσοῦτον κάματον ὁδοῦ v || ὑπῆλθατε y : ὑπῆλθετε H ὑπεισηλύ-
 θατε P² ὑπεμείνατε P¹C² ὑπομενίαντες ἐληλύθατε C¹A ὑπομεμενηκότες ἐλη-
 λύθατε p ἐληλύθατε V²BP² ἀναλαβόμενοι M (qui ἐληλύθατε post ὁρᾶν tr.)
 ἡνύσατε V¹ ἐξηνύσατε V² ἀνύσαντες P² qui ἐπεθυμήσατε (127) scr. — 127 ἀν-
 θρώπους + δὲ B ἀνθρώπους post ἐντελεῖς tr. v || λίαν εὐτελεῖς P² || ὁρᾶν ἰδεῖν
 P¹P²p ἐλθεῖν V¹. ὁρᾶν post ἐπιθυμήσαντες tr. M om. V² || ἐπιθυμήσαντες
 ἡκοντες V². — 128 ἄξιον + ἐπαίνου καὶ C² || οὐδὲ θαύματος om. C² || οὐδέ
 ἢ v || πανταχοῦ... μιμῆσθαι (130) om. P² || πανταχοῦ δὲ εἰσιν εἰσὶ δὲ, τέκ-
 να, πανταχοῦ C² πανταχοῦ δὲ θαύματος καὶ ἐπαίνου (ἐπαίνων V²) ἄξιοι (om.
 V¹) εἰσιν v. — 129 οἱ¹ om. yP²v || οἱ τοῦ θεοῦ προφηταὶ xC²p : ὅπου θεοῦ προ-
 φῆται yHP² οἱ προφηταὶ P² προφῆται V¹V² || τε καὶ yC² || καὶ om. P¹. —
 130 οἱ¹ v : om. cet. || ἀναγινωσκόμενοι xC²P²p || οὗς + καὶ C² || δεῖ + māl-
 λον (post μιμήσασθαι) C² || μιμήσασθαι V²BMC¹AC².

131 δέ, φησὶν, λίαν ἐγὼ δὲ λίαν, φησὶν, ἐγὼ H δὲ ἐγὼ, φησὶν, λίαν P² δὲ
 ἐγὼ λίαν v δὲ λίαν ἐγὼ p || τοσοῦτους || τοιούτους yHv. — 132 περιιδόντες
 P¹ || κινδύνους ὑπεριδόντες C²v || ἐξεληλύθατε P¹ παρεγένεσθε P². — 133 ἡ-
 μῶν || δι' ἡμῶν y ἐμοῦ v || ὑπὸ ἀπὸ P² (cf. θ⁷ 13, ιδ⁷ 75) δι' p || ὀκνηρίαν p ||
 μὴδ' οὐδ' p || αὐτοῦ om. v || αὐτοῦ + τούτου P². — 134 βουλομένον v ||
 ἀλλὰ γε νῦν L || ἄγε νῦν, φησὶν om. v || ὑμῖν P² ὑμῶν post πρῶγμα (ἔργον
 V¹V²) tr. v.

135 τὸ πρῶγμα, μὴ ὥς τι καλὸν κατορθώσαντες ἱκανῶς ἔχειν δόξητε,
 ἀλλὰ μιμήσασθε τὰς ἀρετὰς ὥς οἱ πατέρες ἡμῶν μετέρχονται.
 εἰ δὲ καὶ πάσας κτήσησθε, ὅπερ σπάνιον, μὴδ' οὕτως ἑαυτοῖς
 καταπιστεύσητε · τινὲς γὰρ οὕτω θαρρήσαντες καὶ πρὸς αὐτῷ
 τῷ ὕψει τῶν ἀρετῶν γεγονότες τέλος ἀφ' ὕψηλοῦ ἐκπεπτώκασιν.
 140 23. ἀλλ' ὁρᾶτε εἰ εὐ ἔχει ὑμῖν ἐν ταῖς προσευχαῖς, εἰ μὴ τὸ κα-
 θαρὸν τῆς διανοίας ὑμῶν τεθόλωται, εἰ μὴ ὁ νοῦς ὑμῶν ὀρεμβ-
 σμούς τινας πάσχει εἰς εὐχὴν τῷ θεῷ παριστάμενος · μὴ ἑτερό-
 τις παρεισελθὼν λογισμὸς τὸν νοῦν ἐπ' ἄλλο τι στρέφῃ, μὴ μνή-
 μη τις τῶν ἀτόπων ἐνθυμημάτων παρενοχλήῃ τῇ διανοίᾳ. 24. ὁρᾶτε
 145 εἰ κατὰ τὴν ἀλήθειαν τοῦ θεοῦ ἀπετάξασθε τῷ κόσμῳ, εἰ μὴ
 ὡς κατασκοπήσαντες τὴν ἐλευθερίαν ἡμῶν εἰσεληλύθατε, εἰ μὴ πρὸς Gal. 2, 4
 κενοδοξίαν τὰς ἡμετέρας ἀρετὰς θηρᾶτε, ἵνα δὴ ὡς ἐπιδεικτι-
 ῶντες φαίνησθε τοῖς ἀνθρώποις τὰ ἡμῶν ἔργα μιμούμενοι. 25. ὁ-
 ρᾶτε μὴ πάθος ὑμῖν ἐνοχλήσῃ, μὴ τιμὴ καὶ δόξα καὶ ἐπαινος
 150 ἀνθρώπινος, μὴ ἱερατείας ὑπόκρισις καὶ φιλαυτίας, μὴ τὸ
 νομίζεσθαι εἶναι δικαίους, μὴ < τὸ > ἐπὶ δικαιοσύνῃ καυχᾶ-

135 ὡς + ἤδη C² || ἱκανῶς... δόξητε || ἀναπέσχητε v qui postea plura mutant
 || ἔχειν + τι C². — 136 μιμήσασθε yv || ὡς... μετέρχονται || ὡν... μετεῖχον C²
 || ὑμῶν C¹AC²p. — 137 εἰ δὲ || καὶ εἰ C² καὶ ὅταν P² || κτήσησθε (cf. Proleg.
 LXVI s.) || κτήσεσθε P² κτήσεσθε ex κτήσασθε P² κτήσασθε V² || ὅπερ σπάνιον
 om. C² || ὅπερ + καὶ Hp || σπάνιον ἀδύνατον V² || ἑαυτοῖς || τῇ ἑαυτῶν νοήσει
 v. — 138 πιστεύσητε V¹P² πιστεύετε V² || θαρρήσαντες V²BMC¹p (cf. 201).
 — 138/139 αὐτῷ τῷ ὕψει αὐτό (ex αὐτῷ C²) τὸ ὕψος yC²v αὐτὸ τῷ ὕψει P¹C¹A.
 — 139 τέλος om. P²P²p || ἀφ' ἐξ P² || ὕψηλοῦ ὕψους P²P²v || πεπτώκασιν P²
 ἔπεσον C². — 140 ἀλλ' || καὶ τὰ νῦν οὖν C² || ὁρᾶτε, + τέκνα C² || εἰ¹... προ-
 σευχαῖς om. v || εἰ || πῶς C² || εὐ ἔχει (ἔχει I.) || ἔχετε C² εὐχὴ p || ὑμῶν B om.
 C² || ἐν om. p || εἰ μὴ... τεθόλωται (141) || εἰ ἀθόλωτον... ἐστὶν v.

141 ὑμῶν¹ ἡμῶν LV¹ om. P¹ || ὑμῶν² om. v. — 142 πάσχει τινὰς yC²p
 ἔχει τινὰς H || προσευχὴν P² || παριστάμενος p. — 143 στρέφῃ V² τρέπῃ
 C² || μὴ om. H || μνήμη om. v. — 144 τῶν om. p || ἐνθυμημάτων C¹A ἐνθύμη-
 σεις v || παρενοχλήσῃ V² || τῇ || τι P² τὴν M || διάνοιαν M. — 145 τὴν C¹A : om.
 cet. || τοῦ θεοῦ ἀπετάξασθε τῷ κόσμῳ || τῷ θεῷ συνετάξασθε C¹p || τοῦ om.
 P², τοῦ θεοῦ om. yHv || τῷ κόσμῳ ἀπετάξασθε yHv || εἰ om. p. — 146 κατα-
 σκοπήσα' οὐντες H κατασκοπήσαντες BC¹ALP²p κατασκοποῦντες C² || ἡμῶν
 τὴν ἐλευθερίαν C² || προσεληλύθατε yHv. — 147 ἀρετὰς || ψυχὰς C² || θηρᾶ-
 σιτε xP²p θηρεύετε C² || δὴ om. p || ἐπιδεικνύοντες y ἐπιδεικνύντες v. — 148
 φαίνεσθε C¹Av φανήσεσθε yHP²p φάνητε C² φάνησθε Schwartz || τοῖς ἀν-
 θρώποις φανήσεσθε (sic) P² || ὑμῶν P². — 149 ἐνοχλεῖ P² || μὴ² om. xP² || καὶ
 ... καὶ μὴ... μὴ V¹ ἢ... ἢ V²P². — 150 ἀνθρώπινος || ἀνθρώπων v || ὑπόκρισις
 ἱερατείας v || καὶ || ἢ V¹V²P² ἢ ἄλλης P² || μὴ... κομίζεται (173) om. P² ||
 μὴ... δικαίους (151) om. v. — 150/151 μὴ τὸ νομίζεσθαι μῆτε νομίζεσθε H.
 151 νομίζεσθαι + ἑαυτοὺς C² || δικαίους + ἀλλὰ τὸ εἶναι σπουδάζετε

σθαι, μὴ μνήμη συγγενείας ἐν τῇ διανοίᾳ προσευχομένου, μὴ
μνήμη εὐπαθείας ἢ ἄλλης τινὸς διαθέσεως, μηδ' αὐτοῦ ὅλου τοῦ
κόσμου· εἰ δὲ μὴ, ματαιότης τὸ πρᾶγμα γίνεται, ὅταν τις ὁμι-
155 λῶν τῷ δεσπότη ὑπὸ τῶν ἀντισπώντων λογισμῶν καταφέρεται.
26. πάσχει δὲ τὸν ὄλισθον τοῦτον τῆς διανοίας ἕκαστος μὴ παν-
τελῶς τὸν κόσμον ἀπαρνησάμενος, ἀλλὰ θηρώμενος αὐτοῦ τὴν
ἀρέσκειαν. διὰ γὰρ τὰς πολλὰς ἐγχειρήσεις μερίζονται αὐτοῦ τὴν
διάνοιαν αἱ φροντίδες σωματικαὶ οὖσαι καὶ γήϊναι, καὶ λοιπὸν
160 πρὸς τὰ πάθη διαμαχόμενος οὐ δύναται ὁρᾶν τὸν θεόν. ἀλλὰ μη-
δεὶς αὐτὴν πονεῖν τὴν γνῶσιν θελήσῃ ἀκριβῶς κατοπτεῦσασθαι, μὴ
πως, ἀνάξιος ὢν τοῦ τοιοῦτου κτήματος, μικρὸν τι αὐτῆς κατ-
αξιωθείς νομίσῃ τὸ πᾶν κατειληφέναι καὶ παντελῶς ἐκπέσῃ
πρὸς τὴν φθορὰν. 27. ἀλλὰ χρὴ μετρίως ἀεὶ καὶ εὐλαβῶς τῷ
165 θεῷ προσιέναι, ὅσον ἕκαστος δύναται τῷ νοῦ προσοδεύων καὶ ὅσον
ἀνθρώποις ἐστὶν ἐφικτόν. δεῖ οὖν τῶν ἄλλων ἀπάντων σχολάσαι
τὴν γνώμην τῶν τὸν θεὸν ἐπιζητούντων. σχολάσατε γάρ, φησί, Ps. 45, 11

C² || μὴ om. y || τὸ inserui || ἐπὶ + νομιζομένη y || κανχίζσθαι V²B: καν-
χῆσθε MP¹p κανχήσεσθαι L² κανχήσεσθε L² κανχήσῃσθε cet. — 152 κανχ.
+ μὴ ἐπὶ ταῖς ἀρεταῖς ἐπαίρεσθε C²p || μνήμη + ἔστω C² || προσευχομένοι
I. προσευχόμενοι I²H²V¹p² προσευχόμενοι I²C² om. V². 153 μνήμη
om. P²v || τινὸς + αἰσχροῦ P² || ὑποθέσεως P² || μὴδ' μὴτ' H. — 154 εἰ δὲ
μὴ ἐπεὶ P² || μὴ μὴγε C² || ματαιότης τὸ ματαιότητος V² || γίνεται
ἐστὶν v. — 154/155 ὁμιλῶν τῷ δεσπότη τῷ θεῷ ὁμιλῶν v. — 155 τῶν om.
v || ἀντισπώντων ἐναντίων v || καταφέρεται p². — 156 τὸν ὄλισθον post
τοῦτον tr. C² || τῇ διανοίᾳ A || παντελῶς τελείως v. — 157 τὸν κόσμον C² ||
ἀποταξάμενος C²V¹ || ἀλλὰ... ἀρέσκειαν (158) om. v || θηρώμενος C² || ἐαν-
τοῦ V²BMCA. — 158 γὰρ om. p. — 159 φροντίδες om. p || οὖσαι om. p.
— 160 διαλεγόμενος p κεχηγὼς P² || διαμαχόμενος + ὁ νοῦς v || τὸν θεόν
ὁρᾶν v || ἀλλὰ... κατοπτεῦσασθαι (161) ὀφείλει οὖν ἀκριβῶς τις τὴν γνῶσιν
ταύτην κατοπτεῦσαι p || μηδὲν οὐδὲ εἰς yHv.

161 πονεῖν P² om. yHvp || θελήσῃ P² || θελήσει C²A περὶ αὐτῆς C² ὀφείλει
M ὀφείλεται p ὀφείλει τις cet. || κατοπτεῦσαι p καταγίνεσθαι yHv. —
162 πως ποτε P² || ὥς ἀνάξιος C² || κτήματος κατοπτεύματος p || κτή-
ματος + καὶ P²yHV² + ἢ καὶ V¹P² || μικροῦ τινος yHv || αὐτῆς om. yv. —
163 νομίσῃ τὸ πᾶν ὥς τὸ πᾶν νομίσας v. — 163/164 καὶ... φθορὰν om. B,
καὶ om. v || παντελῶς... φθορὰν εἰς φθορὰν παντελῶς ἐκπέσῃ v || ἐκπέσει
V²CAI. — 164 χρὴ... εὐλαβῶς εὐλαβῶς ἀεὶ (om. V²) καὶ μετρίως χρὴ
V²P² εὐλαβῶς χρὴ καὶ μετρίως ἀεὶ V¹ || χρὴ om. P². — 165 ὅσον... καὶ om.
V¹ || προσοδεύων HC²P²V²P²p: προσοδεύων y προσοδεύτω x || καὶ om. V²P².
— 166 τῶν... ἐπιζητούντων (167) ἐκ πάντων τῶν ἔξωθεν σχολάσαι τὸν τὸν
θεὸν ἐπιζητούντα νοῦν v || πρὸ τῶν C² || πάντων C²v || σχολάζειν C². —
167 τὴν om. C² || γνώμην (cf. νοῦν v) γνῶσιν C²AP² || τῶν... ἐπιζητούντων
θεῷ καὶ αὐτῷ ἀκολουθεῖν διὰ παντός C².

καὶ γνῶτε ὅτι ἐγώ εἰμι ὁ θεός. 28. ὁ οὖν γνώσεως θεοῦ ἐκ μέρους
καταξιωθείς — τὴν πᾶσαν γὰρ οὐδενὶ δυνατόν ἐστιν ὑποδέξαι-
170 σθαι — τυγχάνει καὶ τῆς τῶν ἄλλων ἀπάντων γνώσεως καὶ ὁρᾷ
μυστήρια θεοῦ δεικνύντος αὐτῷ καὶ προβλέπει τὰ μέλλοντα
καὶ θεωρεῖ ἀποκαλύψεις, οἷας οἱ ἄγιοι, καὶ δυνάμεις ἐπιτελεῖ
καὶ φίλος γίνεται θεοῦ καὶ πᾶν αἶτημα παρὰ θεοῦ κομίζεται.

29. Καὶ εἰπὼν ἅλα τε πολλὰ περὶ ἀσκήσεως καὶ ὅτι « Λεῖ
175 τὸν θάνατον ὥσπερ μετᾶθεσιν ἀγαθῆς ζωῆς περιμένειν καὶ μὴ
προορᾶν ἀσθένειαν σωματικὴν καὶ μὴ ἐμπιπλᾶν κἂν τῶν τυ-
χόντων γοῦν τὴν γαστέρα — κορεσθεὶς γάρ τις, φησί, τὰ αὐτὰ
τοῖς τρυφῶσι πάσχει βονλεύματα —, ἀλλὰ πειροῖσθαι δι' ἀσκή-
σεως τὴν τῶν ὀρέξεων ἀπάθειαν κτήσασθαι· καὶ μηδεὶς τὰ ἔτοι-
180 μα καὶ τὴν ἀνεσιν ἐπιζητεῖτω, ἀλλὰ σθενούσθω νῦν καὶ θλιβε-
σθω, ἵνα τὴν εὐρυχωρίαν τῆς τοῦ Χριστοῦ βασιλείας κληρο-
νομήσῃ. 30. δεῖ γὰρ ἡμᾶς, φησὶν, διὰ πολλῶν θλίψεων εἰς τὴν βου-
λείαν εἰσελθεῖν· στενὴ γάρ, φησὶν, ἡ πύλη καὶ τεθλιμμένη ἡ ὁδὸς ἡ ἀπ-
Act. 14, 22
Matth. 7, 14
et 13
άγουσα εἰς τὴν ζωὴν καὶ ὀλίγοι εἰσὶν οἱ εὐρίσκοντες αὐτήν· πλατεῖα δὲ ἡ

168 ὁ om. C² || γνώσεως γνησίως p. — 169 οὐδενὶ οὐ V¹P² om. V² qui
ἀδύνατον ser. || ἐστιν ante δυνατόν tr. P² om. C²p || δεῖξασθαι P².

171 τοῦ θεοῦ P²v τοῦ θεοῦ post αὐτοῦ (sic) tr. P² || δεικνύντος H || αὐ-
τοῦ P². — 172 οἷας ἄς y ὥς V²p ὥς καὶ V¹P² || ἐπιτελεῖ ἀποτελεῖ P². —
173 παρὰ θεοῦ παρ' αὐτοῦ C²AI²v || κομίζεται λαμβάνει v. — 174 καὶ
εἰπὼν εἰπὼν τε yHv || ταῦτα εἰπὼν ὁ μικρότερος I² || ἅλα τε πολλὰ ἅλλα
πολλὰ καὶ yH ἅλλα πολλὰ v καὶ ἅλλα πλείστα P² || καὶ ὅτι... ἐκπεπτόκα-
σιν (196) om. V¹ || καὶ ὅτι (subaudi ἔλεγε, cf. 15 et 188) καὶ ταῦτα, φησὶν.
ὅτι C²A. — 175 ἀγαθῆς + καὶ V² || ζωῆς om. A || περιμένειν ante ἀγαθῆς
tr. C². — 176 προορᾶσθαι V² || σωματικὴν ἀσθένειαν V²P² || καὶ μὴ μὴδὲ
V²P²p μὴδ' αὐτὸν C² || ἐμπιπλᾶν C²: ἐμπιμ' πλᾶν P² ἐμπιπλᾶν AHC²V²P²
ἐμπιπλᾶναι Hp πιμπλᾶν V²BM² || κἂν καὶ p. — 177 γοῦν om. P²V²P²p ||
γαστέρα I.V² || κορεσθῆναι yH || τις γάρ C². — 178 πάσχει παρῆχει P²
|| δι' ἀσκήσεως δι' αἰσθήσεως C² δεῖν ἀσκήσεως yH δυνασθῆναι p. — 179 καὶ
τὴν yH || ἀπροσπάθειαν V²P². — 180 ἀλλὰ + καὶ λίαν V²P² || νῦν καὶ θλι-
βεσθω in mg. m. 1^a P².

181 τὴν + μέλλονσαν V²P² || τῆς... βασιλείας om. V²P² || τῆς τοῦ τὴν
τῆς B || τοῦ om. p || Χριστοῦ θεοῦ y || κληρονομήσῃ εὐρήσει V² εὐρήσῃ P².
— 182 φησὶν, ἡμᾶς C²P². — 183 βασιλείαν + τοῦ θεοῦ P²CAI²V² (T) +
τῶν οὐρανῶν I². εἰς... οὐρανῶν post εἰσελθεῖν tr. P² || εἰσελθεῖν + καθὼς
γέγραπται C² || στενὴ... δι' αὐτῆς (186) om. V²P² || στενὴ γάρ, φησὶν στενὴ
γάρ MP¹ τί στενὴ γάρ, φησὶν yH τί, φησὶ, στενὴ p τί στενὴ P²C²v ὅτι στε-
νὴ C²cor.P². ti ante στενὴ habent aliqui N. T. codices et versiones latina et
syriaca || ἡ² om. L. — 184 τὴν ζωὴν αὐτὴν P² || οἱ εὐρίσκοντες... πολλοί
εἰσιν (185) per homoeoteleuton om. L || πλατεῖα δὲ τί πλατεῖα P²Hp πλα-
τεῖα V²BP² || ἡ πύλη om. p.

185 πύλη καὶ εὐρύχωρος ἡ ὁδὸς ἡ ἀπάγουσα εἰς τὴν ἀπώλειαν καὶ πολλοὶ εἰσι-
οὶ εἰσπορευόμενοι δι' αὐτῆς. καὶ τί δεῖ, φησὶν, ἡμᾶς ὀλιγοῦρεῖν
ἐνταῦθα, ὀλίγον ἕστερον εἰς αἰώνιαν ἀνάπausιν ἀπιόντας; »

31. καὶ ὅτι · «Ὁ δὲ ἐπαίρεσθαι τίνα ἐπὶ τοῖς ἑαυτοῦ κατορθώ-
μασιν, ἀλλὰ ταπεινοῦσθαι πάντοτε καὶ τὰς μακροτέρας ἐρήμους
190 μεταδιώκειν, ἥνίκα τις αἰσθῆται ἑαυτὸν ὑπεραιρούμενον. ἡ γὰρ
πλησίον τῶν χωρῶν διαγωγή πολλάκις καὶ τοὺς τελείους ἐβλα-
πεν. διόπερ καὶ Δαβὶδ ψάλλει τοιοῦτόν τι πεπονηθώς · ἰδοὺ ἐμά- Ps. 54, 8
κρυνα φυγαδεύων καὶ ὑλίσθη ἐν τῇ ἐρήμῳ. προσεδεχόμεν τὸν θεὸν τὸν
σώζοντά με ἀπὸ ὀλιγοψυχίας καὶ ἀπὸ καταγριδος. πολλοὶ δὲ καὶ τῶν
195 ἡμετέρων ἀδελφῶν πεπόνθασί τι τοιοῦτον καὶ δι' ἀλαζονείαν τοῦ
σκοποῦ ἐκπεπτώκασιν.

32. Ἦν γὰρ τις τῶν μοναχῶν, φησὶν, ἐν τῇ πλησίον ἐρήμῳ
ἐν τῷ σπηλαίῳ διάγων πᾶσαν ἄσκησιν ἐνδειξάμενος καὶ χερσὶν
οἰκείαις τὸν ἑαυτοῦ ἄρτον ἡμέριον πορίζόμενος. ὥς δὲ προσέ-
200 μενεν ταῖς δεήσεσιν καὶ προέκοπτεν ταῖς ἀρεταῖς, ἐφ' ἑαυτῷ λοι-
πὸν ἐπεποιθεῖ θαρρῶν ἐπὶ τῇ καλῇ πολιτείᾳ. 33. ὁ δὲ πειράζων
αὐτὸν ὥς τὸν Ἰώβ ἐξητήσατο, καὶ δὴ φαντασίαν αὐτῷ παρέχε-

186 παρενόμενοι C² A² H² C² P² r εἰσιρχόμενοι T || τί] ὅτι οὐ p οὐ C² P² || δεῖ]
δὴ L¹ H || δεῖ -- δέ P² || φησὶν om. C² P² || ἡμᾶς post ὀλιγοῦρεῖν tr. p om.
γ² V² P². — 187 ὀλίγω p || εἰς : τὴν P² || αἰώνιον P² om. AP² || ἀπιόντα A.
— 188 καὶ om. V² B² P² C² A || ὅτι omisso, οὐ δεῖ + δέ C² A || ἐπεκρίδεσθαι C²
|| ἑαυτοῦ om. P². — 189 πάντοθεν p || μακρὰς V². — 190 καταδιώκειν C²
|| an ἥνικα <αν>? || τις om. C² A || αἰσθῆται x : αἰσθάνεται C² αἰσθάνηται
cet. || ἑαυτὸν αἰσθάνηται (sic) P² V² || ἐπαίρουμένων C² A καθαιρούμενον P².

191 πλησίον τῶν χωρῶν] τῶν πλησιοχώρων V² P² (cf. 230) || τοὺς om. P¹
|| τελείους] σπουδαιοτέρους V² P². — 192 διόπερ... καταγριδος (194) om. V² P²
|| ὁ Δαβὶδ γ² C² ὁ μακάριος A. p || ἰδοὺ, + φησὶν p. — 193 θεὸν τὸν om. H. —
194 ἀπὸ² expuncti P² om. H (T) || πολλοὶ δὲ καὶ καὶ τινες V² δ καὶ τινες P².
— 195 πεπόνθασί τι τοιοῦτον] τι τοιοῦτον πεπόνθασι P² τοιοῦτόν τι πεπόν-
θασι V² P² πεπόνθασι τοιοῦτον p || καὶ omisso, ἐκπεπτωκότες (196) scr. p ||
ἀλαζονείας P² ὑπερηφανίαν C² P² p. — 196 πεπτώκασιν P². — 197 τις τῶν
μοναχῶν, φησὶν (φ. om. MP²) || τις, φησὶν, τ. μοναχῶν P² τις, φησὶν, μοναχός
V² V² φησὶ, μοναχός τις P² || ἐρήμῳ + ποτὲ C² p. — 198 ἐν... διάγων om. P²
|| τῷ om. C² A v || διάγων ante ἐν tr. p, post ἄσκήσει (sic) tr. v || πᾶσαν ἄσκη-
σιν] ἐν πάσῃ ἀσκήσει v || ἐνδεικνύμενος γ ἐνδεικνύμενος H² om. v || χερσὶν
οἰκείαις] ἐν ἐργοχείρῳ v. — 199 ἑαυτοῦ] αὐτοῦ (post ἄρτον) v || ἡμέριον om.
γ² v || προσέμενεν] ἐπέμενε C² παραμένων v qui plura mutant. — 200 καὶ om.
p || προέκοπτε P¹ || ἐν ταῖς C² || ἐφ' || καὶ p || ἑαυτοῦ V² B² ἑαυτὸν P².

201 πεποιθώς v || θαρρῶν (cf. 138) || θαρρῶν γ² H² P² εὐάρρει V² εὐάρρει P²
εὐάρρη V¹ || ἐπὶ om. v || πειρούμενος πειράζειν p. — 202 αὐτὸν post Ἰώβ tr.
v om. p || ὥς + καὶ p || τὸν + ἀείμνηστον p || ἐξητήσατο B || ἐξητήσατο
+ καὶ τοῦτον p || δὴ om. P² || φαντασίας p || παρέσχε P² παρέχει V².

ται πρὸς ἐσπέραν γυναικὸς εὐμόρφου πλανομένης κατὰ τὴν ἔρη-
μον. ἥτις εὐροῦσα τὴν θύραν ἀνεωγμένην ἐπεπλήρῃσεν εἰς τὸ σπή-
205 λαιον καὶ προσπεσοῦσα τοῖς γόνασι τοῦ ἀνδρός ἥτει παρ' αὐτοῦ
τὴν ἀνάπausιν, ὥς ἐσπέρας αὐτὴν καταλαβούσης. ὁ δ' ὥς ἠλέη-
σεν αὐτήν, ὅπερ οὐκ ὤφειλεν, ἐδέξατο αὐτήν ἐν τῷ σπηλαίῳ,
καὶ δὴ ἐπυνθάνετο αὐτῆς τὴν πλάνην. ἡ δ' ὥς ἀπήγγειλεν, καὶ
λόγους αὐτῷ κολακείας καὶ ἀπάτης ὑπέσπειρεν καὶ παρέτεινεν
210 ἐπὶ πολὺ πρὸς αὐτὸν τὴν ὁμιλίαν, ἥρέμα δὲ πως αὐτὸν καὶ ἐπ' ἔ-
ρωτα προσεκαλεῖτο καὶ λόγοι πλείους λοιπὸν πρὸς ἀλλήλους αὐ-
τοῖς γίνονται καὶ γέλως καὶ μειδίαμα. 34. ἀπεπλάνησεν δὲ αὐ-
τὸν πολλῇ ὁμιλίᾳ καὶ τὸ ἐντεῦθεν λοιπὸν ἀφῆ χειρὸς καὶ γενείου
καὶ αὐχένος καὶ αἰχμαλώτισεν τέλος τὸν ἀσκητήν. ὥς δὲ ἐστρέ-
215 φετο μὲν ἐκεῖνος ἔνδοθεν τοῖς λογισμοῖς, ἅτε δὴ ἐν χερσὶν ἔχων
τὸ πρᾶγμα, τὴν εὐκαιρίαν καὶ τὴν ἄδειαν τοῦ ἐκτελεῖν τὴν ἡδο-
νὴν λογιζόμενος συγκατέθετο λοιπὸν τῇ διανοίᾳ καὶ δὴ συνελ-
θεῖν αὐτῇ ἐπειράτο, ἄφρων ἤδη καὶ θηλυμανὴς ἵππος γενόμενος.
35. ἡ δὲ ἐξαίφνης μέγα ἀναβοήσασα ἄφαντος ἐκ τῶν χειρῶν αὐ-
220 τοῦ γέγονεν, ὥσπερ σκιά τις ἀποδραμοῦσα, γέλως δὲ ἐν τῷ ἀ-

203 ante γυναικὸς add. ὥς P², ἐν σχήματι δὴθεν V². — 204 ἠνεωγμένην
HC² V² P² || ἐπεπλήρῃσεν x : ἐπλήρῃσεν P² εἰσπλήρῃσεν cet. — 205 προσπε-
σοῦσα B² P² || τοῦ ἀνδρός] αὐτοῦ v || ἥτειτο P². — 206 τὴν om. V¹ || ὥς om.
P² p || αὐτὴν] λοιπὸν P² || ὥς ἠλέησεν] ἐλεήσας C² ἐλεήσας δὴθεν P² ἀφρο-
νεστάτῃ ἀδικοχρησίᾳ ἐλεήσας v. — 207 ὅπερ οὐκ ὤφειλεν om. v || ἀτρεπῶς
ἐδέξατο v || ἐδέξατο + αὐτὸς P². — 208 καὶ δὴ] καὶ τι γ καὶ V¹ V² p εἰτα
P² || διεπυνθάνετο V² p || παρ' αὐτῆς p || πλάνησιν γ² v || ὥς om. P² || ἀπήγ-
γελλε γ² P² ἀπήγγελε V². — 209 post ὑπέσπειρε multa mutant v. — 210
πρὸς αὐτήν MP² om. C² A || ὁμολογίαν H || ἥρέμα... προσεκαλεῖτο (211) om.
V¹ || δέ om. C² A || ἐπὶ ἔρωτα H ἐτέρωτα BC² A πρὸς ἔρωτα P¹ V² P² εἰς ἔρωτα
C² P² p ἐπεὶ ἔρωτᾶν L ἔρωτᾶ ex ἔρωτᾶν P².

211 προσεκαλεῖτο γ² P² p προῦκαλεῖτο M προσεκαλέσατο C² προετρέπετο
V² P² || λόγους C² || λοιπὸν om. C² || αὐτοῖς ante πρὸς tr. P² om. C². — 212
ἐγένοντο P² ἐποιοῦντο C² || γέλως C² || μειδίαμα L παρρησία P² || ἐπλά-
νησε p || δέ om. P². — 213 αὐτὸν + τῇ P¹ C² P² p || ἀφῆ p. — 214 καὶ² + τέ-
λος P² P² qui τέλος infra om. || αἰχμαλώτισεν (vel ἡχμ-) ἡχμαλώτευσεν P¹ γ
C² P² p αἰχμαλωτίζει P² || τέλος] λοιπὸν P¹ || τὸν ἀσκητήν om. H || ἐτρέφετο
A ἐκινεῖτο v. — 215 μὲν... ἔνδοθεν om. v || ἔνδον p || δὴ] λοιπὸν p. — 216 τὸ
πρᾶγμα] τὴν ἐπιθυμίαν (ante ἐν) v || ἀνέδειαν (scil. ἀναίδειαν) P¹ || τοῦ...
ἡδονὴν post λογιζόμενος (217) tr. v || ἐκτελεῖν V². — 217 συγκατετίθετο
C² v || καὶ δὴ] καὶ δὴ καὶ HC² καὶ γ² v (cf. 76). — 218 ἡδὴ om. p. — 219 βοή-
σασα C² P² p ἐκβοήσασα V². — 220 ὑποδραμοῦσα C² || ἐν τῷ ἀέρι post πολὺς
(221) tr. C² A || τῷ om. P².

ἐρι πολὺς ἀκούεται τῶν δαιμόνων ἐλεγχόντων αὐτὸν τῶν τῇ ἀπάτῃ παραγαγόντων καὶ μεγάλη φωνῇ πρὸς αὐτὸν βοώντων·

« Πᾶς ὁ ὑψίων ἐαυτὸν ταπεινωθήσεται. σὺ δὲ ὑψώθης ἕως τῶν οὐρανῶν, ἐταπεινώθης δὲ ἕως τῶν ἀβύσσων ». 36. ἐντεῦθεν ἀναστὰς

225 τὸ πρῶτ' τὸ νυκτερινὸν πένθος ἐπισυρόμενος καὶ διημερεύσας ἐν τοῖς θρήνοις ἀπογνούς ἐαυτοῦ τῆς σωτηρίας, ὅπερ οὐκ ὤφειλεν, εἰς τὸν κόσμον πάλιν ὑπέστρεψεν. τοῦτο γὰρ ἐστὶ τοῦ πονηροῦ τὸ ἐπιτήδευμα, ὅταν τινὰ καταπαλαίῃ, εἰς ἀφροσύνην αὐτὸν

230 τέκνα, οὐ συμβάλλεται ἡμῖν ἢ πλησίον τῶν χωρῶν οἰκησις, οὐδ' ἡ τῶν γυναικῶν συντυχία, ἀνεξάλειπτον ἔχουσα μνήμην ἣν ἐκ τῆς ὄψεως καὶ ὁμιλίας ἐπισπώμεθα. οὔτε δὲ ὀφείλομεν ἐαυτῶν ἀπογνῶναι καὶ εἰς ἀνεπιστίαν ἐαυτοὺς ἀγαγεῖν. ἤδη γὰρ πολλοὶ καὶ τῶν ἀπογνωσθέντων τῆς παρὰ τοῦ ἐλεήμονος θεοῦ φιλαν-

235 θρωπίας οὐκ ἐστερήθησαν.

37. Ἦν γὰρ τις ἕτερος νεανίας, φησὶν, ἐν τῇ πόλει πάνυ πολλὰ κακὰ ἐργασάμενος καὶ χαλεπῶς ἡμαρτηκώς· δς νεύματι τοῦ θεοῦ κατανυγείς ἐπὶ ταῖς πολλαῖς ἁμαρτίαις καὶ τοὺς τάφους

221 πολὺς κ1^a : πολλῶν cet. || ἀκούετο P¹C²P³P⁴ || ἀκούεται post δαιμόνων tr. v || τῶν¹ om. yHC²P³v || ἐλεγχόμενων P³ || τῶν² P¹ : ὡς C³V¹ καὶ cet. — 221/222 || τὴν ἀπάτην P³P⁴. — 222 παραγόντων yP³P⁴ προσεμπεζόντων V² || μεγάλη + τῇ v || πρὸς αὐτὸν om. V¹ || post βοώντων ras. c. 6 III. L. — 223 ἐαυτὸν om. A || σὺ δέ | ἰδέ P³ σὺ V¹. — 224 καὶ ἐταπεινώθης P¹ || δέ om. I¹I² || ante ἐντεῦθεν add. καὶ διανυκτερεύσας ἐν τοῖς θρήνοις v || ἀναστὰς x : ἀνίσταται cet. — 225 τῷ πρῶτ' P¹C¹AyV³ || πένθος | πάθος P³ || διημερεύσας... θρήνοις (226) om. v. — 226 ἐαυτοῦ post τῆς tr. P³P⁴ || ὅπερ ὡς P². — 227 πάλιν om. V¹ || ὑπέστρεψε C² || καὶ τοῦτο C² || ἐστὶ post πονηροῦ tr. C²p || πονηροῦ | ἐχθροῦ P¹. — 228 δταν | εἰάν P³ || τινός C²p || καταπαλαίῃ p || τοῦτον εἰς C²I²p, αὐτὸν infra omisso || εἰς + πιντελῇ P³ || αὐτὸν om. V². — 229 ἵνα | ὥστε P³ || μηκέτι | μὴ C² || δύναται BC¹AV¹ δύναιτο P² δυνήθη C³P³V³p δυνήσεται P³ || ὧ om. p. — 230 τέκνα | τέκνον p || ἡμῖν BM¹P³ || ἡμῖν + τοῖς μοναχοῖς C¹A || ἡ... χωρῶν | ἡ τῶν πλησιοχώρων v (cf. 191) || οἰκησις | ἀσκησις C².

231 ἡ om. P³ || συντυχία | ὁμιλία P¹I² || ἔχουσαι P² ὀχλοῦσα y τυποῦσα v || τὴν (s. l.) μνήμην P³. — 232 ὀφείλομεν post ἀπογνῶναι (233) tr. V¹P³, post ἐαυτῶν tr. V². — 233 ἀπογινώσκειν P³ || ἀγαγεῖν x : κατὰγειν P³V³ καταγαγεῖν cet. || ἤδη γὰρ ἡδὲ p. — 234 καὶ om. v || τῶν ἀπογνόντων (-γνόντων yP³) yHV¹P³ διὰ τῆς ἀπογνώσεως V² || τῆς post θεοῦ tr. L om. P³. — 235 οὐκ om. v. — 236 τις om. P³V¹P³ || ἕτερος om. P⁴V², fort. recte || πάνυ πάμπόλλα yHP² πολλὰ P³ πάμπόλλα vp. — 237 κακὰ om. yV¹P³ || τοῦ om. HC²P³P³v. — 238 κατανυγείς V³BM¹P³ (cf. ιθ' 17, 46 s., κγ' 21, Blass-Debrunner 76.1) || ἐπὶ... καὶ om. p || πολλαῖς om. C² || ἁμαρτίαις + αὐτοῦ C² + ἐκείναις P³.

καταλαβὼν τὴν προτέραν ἐαυτοῦ ζωὴν ἀπωδύρετο ἐπὶ πρόσωπον
240 ἐαυτὸν καταβαλὼν καὶ μὴ τολμῶν ἀφείναι φωνήν, μηδ' ὀνομάζειν θεόν, μηδὲ ἱκετεύειν, ὡς ἀνάξιον ἐαυτὸν ἡγούμενος καὶ αὐτῆς τῆς ζωῆς. καὶ πρὸ θανάτου ἐν τοῖς νεκροταφείοις ἐαυτὸν κατακλείσας καὶ ἀπειπὼν ἐαυτοῦ τὴν ζωὴν ἔστεινεν μόνον κάτωθεν ἐκ τοῦ βάθους τῆς καρδίας. 38. ἑβδομάδος δὲ αὐτῷ παρελ-
245 θούσης νύκτωρ αὐτῷ ἐφίστανται δαίμονες οἱ τὸ πρὶν αὐτοῦ τὴν ζωὴν καταβλάψαντες, κρᾶζοντες καὶ λέγοντες· « Ποῦ ὁ μισθός ἐστιν ἐκεῖνος; ὁ ταῖς λαγνείαις ἱκανῶς κορεσθεὶς νῦν, ἡμῖν ἄκαιρος, σώφρων ἐξαίφνης καὶ καλὸς ἀνεφάνη, καί, ὅτε οὐκέτι δύναται, τότε Χριστιανὸς καὶ εὐτακτος εἶναι βούλεται. καὶ τί
250 καλὸν ἐτι ἐσεσθαι αὐτῷ προσδοκᾷ ἐμφορηθεὶς τῶν ἡμετέρων κακῶν; 39. οὐκ ἀναστήσῃ ταχὺ ἐκείθεν; οὐκ ἐπὶ τὰ συνήθη μεθ' ἡμῶν ἤξει; μένουσί σε πόρνοι καὶ κάπηλοι· οὐκ ἐλεύσῃ καὶ τῶν ἐπιθυμιῶν ἀπολαύσεις πάσης σοι τῆς ἄλλης ἐλπίδος κατασβεσθείσης; ἤξει σοι πάντως ταχεῖα ἢ κρίσις οὕτως ἐαυτὸν
255 ἀναιροῦντι. καὶ τί σπεύδεις πρὸς τὴν τιμωρίαν, ὦ ἄθλιε; τί δὲ

239 αὐτοῦ P¹C²P³ || ἀπωδύρετο ζωὴν v || ἀποδύρετο V³BM¹P³V² ἀπεδύρετο C¹Ay. — 240 καταβάλλων P³p || ἀφείναι x : ἀφίεναι cet. (post φωνήν P³) || μηδ'... ἱκετεύειν (241) om. P².

241 μηδέ | καὶ V¹P³ om. V¹ || ὡς x : om. cet. || 'ἐ' αὐτὸν (sic) C². — 242 τῆς om. V¹ || καὶ πρὸ | πρὸ οὖν P² || νεκροταφείοις P³ νεκροτάφοις yHC²P³. — 243 καὶ om. C²p || ἐαυτοῦ τὴν ζωὴν | ἐ. τῇ ζωῇ p τῆς ἐαυτοῦ ζωῆς V¹P³ τῇ ζωῇ V². — 244 τοῦ om. v || βάθους | βυθοῦ C² || τῆς om. V¹P³ || δέ | οὖν P² om. VM || δέ + μῖσθ P³ || αὐτῷ | ἐπ' αὐτῷ yHC²V¹P³p om. AP²I²V², fort. recte. — 245 νυκτός (post αὐτῷ) v || αὐτῷ | τούτῳ M. αὐτῷ post ἐπέστησαν (sic) tr. v om. P³ || ἐφίστανται V³BM¹C¹Ap ἐπιστάντες P¹ ἐπέστησαν P² v || οἱ δαίμονες P¹y || δαίμονες post καταβλάψαντες (παρα- V¹) tr. v || αὐτοῦ post ζωὴν tr. V². — 246 ζωὴν | ψυχὴν P³ || καταβλάπτοντες P³ παραβλάψαντες V¹ || καταβλάψαντες + καὶ V³BI² || κρᾶζοντες x : κεκραγότες cet. || post μισθός add. καὶ βέβηλος p, post ἐκεῖνος (247) add. C². — 247 ἐστιν post ἐκεῖνος tr. P³V² om. C²P² || ἐκεῖνος om. p || κορεσθεὶς | πορευθεὶς yv || νῦν + οὖν P² || ἀκαίρως P¹H. — 248 καὶ σώφρων V² || ἐξαίφνης om. C¹A || καὶ καλὸς om. C², καὶ om. p || καλός ex καλῶς L καλῶς P¹P³ || ὅτε | ὅτι p. — 250 ἐτι om. p || ἐαυτῷ M σεαυτῷ P³HP²v σαυτῷ C² om. p || προσδοκᾷ, L προσδοκάς P³HC²P³ vp.

251 τὰς συνήθεις P¹ || συνήθη + τάχιον V². — 252 μεθ' ἡμῶν om. C² || μένουσί... κάπηλοι post ἀπολαύσεις (253) tr. M || μενουσί P¹ || σε | σοι L om. C² || σε + καὶ V² || πόρνοι | αἱ πόρνοι C² πόρνοι V³P² οἱ πόρνοι p || οἱ (s. l.) C² κάπηλοι C²p || οὐκ ἐλεύσῃ... ἀπολαύσεις (253) om. C². — 253 ἐπιθυμιῶν + σου V¹ || ἀπολαύση P³ || σοι | σου My. σοι post ἄλλης tr. P² || σοι + λοιπὸν P¹ || ἄλλης in mg. m. I¹ P³. — 254 ἀποσβεσθείσης C¹A || ταχεῖα p || ἡ om. p || σεαυτὸν V³C²p σε αὐτὸν V¹. — 255 τὴν om. P³ || ὧ om. v || τί δέ | ἐτι δέ καὶ C².

φιλονικεῖς θάττον ἐπελθεῖν σοι τὴν δίκην; » ἄλλα τε πολλὰ λέγοντες · « Ἡμέτερος εἰ, ἡμῖν συνετάξω, ἀνομίαν ἡσκησας πᾶσαν, πάντων ἡμῶν ὑπεύθυνος γέγονας, καὶ δραπετεύεις τολμᾶς; οὐκ ἀποκρινῇ; οὐ συγκαταθήσῃ; οὐ συνεξελεύσῃ; » 40. ὥς δὲ ἐκεῖνος
 260 πρὸς ταῖς οἰμωγαῖς καρτερῶν οὐδὲ τὴν ἀκοὴν ἐπείχεν αὐτοῖς οὐδ' ἀπεκρίνατο πρὸς αὐτοὺς λόγον ἐπὶ πολὺ ἐπιμενόντων αὐτῷ τῶν δαιμόνων, ὥς δὲ οὐδὲν ἤνυσαν τὰ αὐτὰ πολλάκις λέγοντες, διαλαβόντες αὐτὸν οἱ πονηροὶ δαίμονες ἥκιζον χαλεπῶς ἄγαν ἅπαν τὸ σῶμα αὐτοῦ καταξάινοντες, καὶ βασανίζοντες αὐτὸν χαλεπῶς
 285 ἡμιθανῇ καταλιπόντες ἀπήρχοντο. 41. ὁ δὲ οὐδὲν ἤττον ἀκίνητος, ἐνθαπερ αὐτὸν κατέλιπον, ἔκειτο στένων αἰθῆς, ἐπειδὴ τὴν ψυχὴν συνελέξατο. τῶν δὲ οἰκείων αὐτοῦ κατ' ἴχνος ἀναζητησάντων αὐτὸν καὶ εὐρόντων καὶ τὴν αἰτίαν τῆς τοῦ σώματος

256 ἐπελθεῖν] ἐπέρχεται P² || σοι] σου L || σοι ἐπελθεῖν H || ἡ δίκη P² || ἄλλα... συνετάξω (257) om. v || καὶ ἄλλα τε C². — 257 ἡμῖν... ἡμῶν (258) om. P² || δοκήσας p || πᾶσαν ante ἀνομίαν tr. M om. C². — 258 πάντων + τῶν P⁶ || ἡμῖν P³Hp om. P¹. — 259 συνθήσῃ HC²p συγκατατίθῃ P¹ συντίθῃ P³ συντάσῃ γν || ἐξελεύσῃ V²P² || συνεξελεύσῃ + ἡμῖν ἅμα C². — 260 πρὸς om. C²v || ταῖς οἰμ. καρτερῶν] τῷ πένθει προσκαρτερῶν v || οὐδὲ... λέγοντες (262) || οὐκ ἀπεκρίνατο (-νετο V²) μὴδὲ τὴν ἀκοὴν ὑπέχων κἀκεῖνοι (ἐκεῖνοι V²) ὥς (om. V²) μὴδὲν ἀνίσαντες v || ἐπείχεν yHP²P³p παρέσχεν C².

261 ἀποκρίνατο P³P⁴ || πρὸς om. P² || πρὸς αὐτοὺς λόγον] λόγον αὐτοῖς C² || αὐτῷ om. C¹. — 262 ὥς... ἤνυσαν omisso, καὶ τὰ αὐτὰ scr. M || δὲ] οὐδ' p om. HC²P² || οὐδὲν] οὐκ P¹ || ἤνυσαν] ἴσχυσαν C² || τὰ αὐτὰ... λέγοντες om. C² || τὰ αὐτὰ πολλάκις x : πολλάκις ταῦτα yP²p om. H || αὐτῷ λέγοντες P² πρὸς αὐτὸν λεγόντων M || λαβόντες p διαλαβόμενοι M. — 263 αὐτὸν om. P¹ || οἱ πονηροὶ in mg. sup. m. 1^a B om. MP²v || πονηροὶ + καὶ αἰσχροὶ yH + καὶ αἰσχρώτατοι p || δαίμονες om. MP²v || ἥκιζον... καταξάινοντες (264) om. C² || ἄγαν] καὶ v om. P³p || ἄπαν] ὅλον P⁴ om. xP². — 264 αὐτοῦ + ταῖς βασάνοις v || καταξάναντες v καταξέοντες P⁶ || καὶ... καταλιπόντες (265) om. P⁷, καὶ... χαλεπῶς om. v || καὶ + χαλεπῶς C² || βασανίσαντες yHC²P³P⁴P⁶ || αὐτὸν om. MC² || χαλεπῶς] εὐτόνως M σφοδρότατα P⁴ om. C²P¹. — 265 κατέλιπον ἡμιθανῇ C² || ἀπώχοντο P³p ὥχοντο yHv ἀνεχώρησαν P⁶ om. C² || οὐδὲν... συνελέξατο (267) || ἔκειτο ἐν τῷ τάφῳ ἀκίνητος στένων καὶ τὴν ψυχὴν ἀπολεγόμενος P⁶ τῇ ἀνευδότη μετὰ τοῖς στένων πάλιν ἔμενεν ἀκίνητος v || οὐδὲ H || ἤττον + ἀλλ' C² || ἀκίνητος om. P¹C¹A || ἔμενεν p. — 266 κατέλειπον BP¹C¹A κατέλιποντο p || στένων L. post στένων distincti B, qui adhis + δὲ scr. || αἰθῆς] αὐτοῖς y καὶ οὐρόμενος C² || ἐπειδὴ xP²p : ἐπὶ δὲ y καὶ αἰθῆς C². — 267 τῶν... ἀναζητησάντων] ἀναζητησάντων δὲ (+ αὐτὸν P⁶) τῶν οἰκείων αὐτοῦ v || τῶν δὲ] οἱ δὲ P⁶ οἱ τε C²p || οἰκείων] οἰκείοι καὶ οἱ προσοικουῦντες C² οἰκείοι καὶ προσήκοντες P⁶p || αὐτῷ C²p || κατ' ἴχνος om. P⁶v || ἀναζητούντων y ἀναζητήσαντες C²p ἀναζητούντες P⁶. — 268 αὐτὸν post εὐρόντων (εὐρον P⁶) tr. P¹P⁶ om. v || εὐρόντες C²p ἐρευνῶντες εὐρον P⁶ || τῆς] τοῦ P⁶ || τοῦ σώματος om. P⁶v.

συμφορᾶς παρ' αὐτοῦ μαθόντων, ἤξιον αὐτὸν ἀπαγαγεῖν οἴκαδε.
 270 42. ὁ δὲ ἐπὶ πολὺ πολλάκις βιασαμένων ἀντέσχεν, καὶ πάλιν αὐτὸν τὴν ἐπιούσαν νύκτα χεῖροι τῶν ἔμπροσθεν οἱ δαίμονες ἐπὶ τοῖς αὐτοῖς διατιθέμενοι, καὶ οὐδ' οὕτως πάλιν οἱ προσήκοντες αὐτὸν πείθουσι μεταστῆναι τοῦ τόπου, κρεῖττον εἶναι τεθνάναι λέγοντα ἢ ἐν τοιαύταις κηλίσι τοῦ βίου ζῆν. 43. ἡ τρίτη
 275 νύξ ὑπὸ τῶν δαιμόνων μικροῦ πάντη τὸν ἄνθρωπον ἀπήλλαξεν, ἀνηλεῶς ἐπιπεσόντων αὐτῷ ταῖς βασάνοις καὶ ἕως ὕστατης πνοῆς κακωσάντων. ὥς δὲ οὐκ εἶδον ἐνδόντα, ὥχοντο, ἄπνουν μέντοι καταλιπόντες τὸν ἄνθρωπον · ἀπελθόντες οὐκ ἐκεκράγευσαν λέγοντες · « Ἐνίκησας, ἐνίκησας, ἐνίκησας. » καὶ οὐκέτι αὐτῷ

269 συμφορᾶς] ἀφορήτου δαρμοῦ P⁴ || παρ' αὐτοῦ om. yHv || ἀνιμαθόντων L μαθόντες C²P⁴p || ἤξιον... οἴκαδε] καὶ οἴκαδε ἀπαγαγεῖν αὐτὸν ἀξιούντων v || αὐτὸν om. P⁴p || ἀγαγεῖν yC² ἀπάγειν H. — 270 ὁ δὲ] ὥς δὲ P¹ αὐτὸς v αὐτὸς δὲ P⁴ || ἐπὶ πολὺ π. βιασαμένων om. C²P⁴v || πολλάκις] πολλά P⁴, + ἐκείνων p || ἀντέσχεν] οὐδ' ὅλως ἀνασχόμενος ἔμενεν ἐκεῖ C² οὐδ' ὅλως ἠνέσχετο ἐξελθεῖν τοῦ τάφου P⁶ οὐκ ἀπεδέξατο v || καὶ πάλιν] πάλιν τε C² πάλιν οὐκ P⁶ πάλιν P¹.

271 αὐτῷ C² om. P⁴v || τῇ ἐπιούσῃ νυκτὶ C¹AC²P⁴v || ἔμπροσθεν] πρώτων C²P⁴. — 271/272 ἐπὶ τοῖς αὐτοῖς] ἐπὶ ταῖς αὐταῖς βασάνοις P⁶ ταῖς βασάνοις V¹ αὐτῷ P⁴v om. C²p. — 272 διατιθέμενοι x (cf. id' 27 s.) : ἐπιτίθενται P⁶ ἐτιμώρησαν p διατίθενται cet. || καὶ οὐδ' οὕτως] ὥς δὲ v || καὶ om. C¹A || οὐδ' om. p || πάλιν om. C²P⁴ || οἱ προσήκοντες post αὐτὸν (273) tr. yH om. C². — 273 αὐτὸν] αὐτῷ M om. P⁴v || πείθουσι] ἐπεισαν P⁶ οὐκ ἐπειθον v. hic omisso, σκοποῦ (sic) πείθουσι C² τόπου ἐπειθον p || πείθουσι + τοῦτον MP⁴ || μεταστῆναι] ἀποστῆναι P⁶ || τόπου] σκοποῦ C² || κρεῖττον... ζῆν (274) om. P⁴ || ὁ δὲ κρεῖττον p qui λέγων (274) scr. — 274 ἐν... ζῆν] τῇ αὐτῇ ἀσωτίᾳ περιπεσεῖν v || κηλίσι post βίου tr. C² || ἡ om. P⁶. — 275 ὑπὸ V¹ : om. cet. || τῶν δαιμόνων] καὶ οἱ δαίμονες C¹A καὶ P⁶ || μικροῦ ... ἀπήλλαξεν om. p || μικροῦ] μικροῦ δεῖν P⁶ παρὰ μικρὸν v σχεδὸν 1^a || πάντη] παντί C² om. P⁴v || τὸν ἄνθρωπον ἀπήλλαξεν (ἀπήλλαξεν C¹A) || τῶν ἀνθρωπίνων ἀπήλλαξε τὸν ἄνθρωπον P² τοῦ ζῆν ἀπήλλαξεν οἱ ἀνθρωποκτόνοι δαίμονες P⁶ τοῦ ζῆν αὐτὸν ἀπήλλαξεν v. — 276 ἐπιπεσόντων... βασάνοις] ταῖς βασάνοις αὐτῷ ἐπιπεσόντων v || ἐπιπεσόντες P⁶ ἐπεισεσόντων p || post αὐτῷ iteravit τῶν δαιμόνων H || τῶν βασάνων y om. HP³ || καὶ... κακωσάντων (277) om. v || ἕως + τῆς yH || ἀναπνοῆς P⁴ || πνοῆς + αὐτὸν C¹A. — 277 κακωσάντων] τύποντες P⁶ || δὲ om. V²BMC¹A || οὐκ εἶδον] εἶδον μὴ P² || εἶδον + αὐτὸν P¹ || ἐνδιδόντα P⁴v || ἐνδιδούντα V²P⁴ || ὥχοντο... ἄνθρωπον (278) om. v || μέντοι C² : om. p μὲν cet. — 278 τὸν ἄνθρωπον] αὐτὸν P² || ἀπερχόμενοι C¹AP⁴P⁴ om. C² || γούν yHP δὲ P² om. P¹C¹P⁴v || ἐκεκράγευσαν H ἐκεκράγασι P¹P²C²p κεκράγασι L ἐκράνγαζον V¹ ἐκέκραγον V²P⁴ || λέγοντες om. C². — 279 ἐνίκησας ter] ἐνίκησας bis P⁴p ἐνίκησας τρίτον V²BM ἐνίκησας ἡδὴ τρίτον C¹A || αὐτῷ post συνήτησεν (280) tr. AC².

- 280 συνήντησεν οὐδέν δεινόν, ἀλλὰ καθαρὸς καθαρῶς τὸν τάφον ᾤκη-
σεν ἕως ἔξῃ ἐξασκήσας τὴν ἀρετὴν καθαρὰν, οὕτως καὶ θεῷ
τίμιος γενόμενος καὶ θαυμάτων ἐπίδειξιν ἐνδείξάμενος, ὥστε
πολλοῖς καὶ θαῦμα καὶ ζῆλον καλῶν ἐπιτηδευμάτων παρέσχεν.
44. ἐκ τούτου πλείστοι καὶ τῶν σφόδρα ἀπεγνωκότων ἑαυτῶν
285 μετῆλθον τὰς καλὰς πράξεις καὶ κατώρθωσαν, καὶ γέγονεν
αὐτοῖς τὸ τῆς γραφῆς λεγούσης· πᾶς ὁ ταπεινῶν ἑαυτὸν ὑψώθησε-
ται. προηγουμένως οὖν, ὡς τέκνα, τὴν ταπεινοφροσύνην ἀσκή-
σωμεν κρηπίδα πρῶτην οὖσαν πασῶν τῶν ἀρετῶν· πάντως δὲ
συμβάλλεται ἡμῖν καὶ ἡ μακροτέρα ἔρημος πρὸς τὴν ἀσκήσιν.
290 45. Γέγονεν γάρ τις ἕτερος μοναχὸς τὴν πορρωτέρω ἔρημον
κατειληφώς καὶ ἐν πολλοῖς ἔτεσι τὰς ἀρετὰς κατορθώσας. ἐν

280 συνήντησεν... δεινόν] δεινόν τι σ. V¹P² τὸ δεινόν σ. V² || συνήντησεν
+ ἔκτοτε P² || οὐδέν] τι C² || δεινόν] κακόν p || καθαρὸς V²B (m. 1^a) M : eras.
B^o ὡς καθαρὸς post καθαρῶς fec. C¹A om. cet. || τὸν τάφον οἰκήσας (sic)
post ζωῆς αὐτοῦ (sic) tr. v.

281 ἔξῃ] ζωῆς C² τέλους ζωῆς αὐτοῦ V¹P² τέλους τῆς ζωῆς αὐτοῦ V² om.
V²BM C¹A || τὴν ἀρετὴν καθαρὰν ἐξασκήσας C²p ἐξήσκησεν τὴν ἀρ. καθαρὰν
C¹A ἐνισκήσας ταῖς ἀρεταῖς (ante ἕως) v ἀσκήσας καθαρὰν τῆς ἀρετῆς yH
τὴν ἀρ. καθαρῶς ἀσκήσας P² ἀσκήσας τὴν ἀρ. ἐν γαλήνῃ P². — 281/282 καὶ
οὕτως θεῷ τίμιος P² καὶ θεῷ τίμιος οὕτω p οὕτος καὶ θεῷ τίμιος V²LV¹
καὶ θεῷ τίμιος H¹P² καὶ τῷ θεῷ τίμιος C². — 282 καὶ... ἐνδείξάμενος C¹A :
ἐνδείξάμενος καὶ θαυμάτων ἐπίδειξιν V²BM P² ἐν δυνάμεσι (ἐν ἐνδυνάμεσι
V¹) καὶ θαυμάτων (θαυμασταῖς C²) ἐπίδειξιν yHC²v^p διέπρεψεν ἐν δυνάμεσι
καὶ θαυμάτων ἐπίδειξιν P² || ἐνδείξάμενος add. in mg. m. 1^a C¹ || ὥστε] ὡς
C². — 283 καὶ θαῦμα om. V² || θαύματα x || ζῆλον post ἐπιτηδευμάτων tr.
v || τῶν καλῶν C² || καλὸν P² || παρέσχεν x : παρασχῆν cet. — 284 καὶ ἐκ
C² p ἐκ + γὰρ V² || ἐκ τούτου om. P² || πλείστοι πολλοὶ P² om. P² || πλεί-
στοι + δὲ y qui post τούτου puncto distinguunt || καὶ om. C² p || σφόδρα +
πλείστον P² || ἀπεγνωσμένων C²P²p. ἀπεγνωκότων post ἑαυτῶν (ἑαυτοὺς V²)
tr. v || ἑαυτοὺς C¹V² om. P²p. — 285 μετῆλθον καὶ τ. x. π. κατώρθωσαν
p μεταβαλόντες καλὰς πράξεις κατώρθωσαν C² τὸν βίον μετέλλαξαν καὶ
τὰς ἀγαθὰς πράξεις κατώρθωσαν P² καὶ μετῆλθον ἐνάρτεον βίον καὶ κα-
τώρθωσαν P² τὰς καλὰς μετελθόντες πράξεις κατώρθωσαν v || καὶ...
ὑψώθησεται (286) καὶ ὅσον ἑαυτοὺς ἐταπεινουν, τοσοῦτον (+ καὶ V¹)
ὑψώθησεται v. — 285/286 καὶ γέγονεν αὐτοῖς] οἷς καὶ γέγονε C²p ὡς πλη-
ρωθῆναι ἐπ' αὐτοὺς P². — 286 τῆς γρ. λεγούσης om. P² || λεγούσης] λόγιον
P¹ || λεγούσης + ὅτι C² || πᾶς om. P² || πᾶς + ὁ ὕψων ἑαυτὸν ταπεινωθήσε-
ται MC² || ὁ] ὁ δὲ M καὶ ὁ C². — 287 ὁ om. yHv || τὴν om. yHV¹P². —
288 κρηπίδα] κρηπίς γάρ C² θεμέλιον v || πρῶτην post οὖσαν tr. p om. yv ||
οὖσαν] ἐστὶ C². οὖσαν post πασῶν tr. yH¹P² om. P² || πασῶν] πάντων (l) p ||
πάντως V²BP¹C¹A : πάντ cet. — 289 καὶ om. C². — 290 τις + καὶ yHP²
P²V¹P²p || πρὸς τὴν P² || πορρωτέρω C²P² πόρρω yv.

291 καὶ... κατορθώσας om. P¹ || ἔτεσι] ἔτι P² || κατορθώσας + καὶ P².

- γῆρει λοιπὸν τυγχάνων τῆς τῶν δαιμόνων ἐπιβουλῆς ἐπειράτο·
ἦν γὰρ πᾶν ὁ ἀσκητὴς τὴν ἡσυχίαν ἀσπαζόμενος, καὶ ἐν εὐχαίς
καὶ ὕμνοις καὶ θεωρίαις πολλαῖς διημερεύων καὶ ὁράσεις τινὰς
295 θειοτέρας ἐναργεῖς ἐθεώρει, τοῦτο μὲν ἐργηγορῶς, τοῦτο δὲ καὶ
καθ' ὕπνον. 46. καὶ σχεδὸν ἴχνος ἐπέληπτο τῆς ἀσωμάτου ζωῆς, cf. 1 Tim. 12
οὐ γῆν φυτεύων, οὐδὲ φροντίζων διαίτης, οὐδὲ ἐν τοῖς φυτοῖς
ζητῶν δ τι παράσχη τῷ σώματι δεομένῳ, ἀλλ' οὐδὲ ἐκ τῆς χλοῆς,
οὐδὲ ἄγραν ὀρνίθων οὐδ' ἄλλον τινὸς μετέρχετο ζώου, ἀλλὰ πε-
300 ποιθήσεως γέμων εἰς τὸν θεόν, ἐξ ὅτου ἐκ τῆς οἰκουμένης ἐκεῖ
μετέστη, καὶ λόγον οὐδενὸς εἶχεν ὅπως αὐτῷ τρεφόμενον δια-
μένει τὸ σῶμα, ἀλλ' ἐν λήθῃ πάντων ἐκὼν ἀνείχεν ἑαυτὸν τελείῳ
πόθῳ πρὸς τὸν θεὸν παραμένων καὶ περιμένων τὴν ἐκ τοῦ κόσμου
μετάθεσιν καὶ τῷ γε πλείστῳ τῇ τέρψει τῶν μὴ φαινομένων καὶ Hebr. 11,
305 ἐλπίζομένων ἐτρέφετο. καὶ οὕτε τὸ σῶμα κατετήκετο αὐτοῦ τῇ
παρατάσει, οὕτε ἄθυμος ἦν ἡ ψυχὴ, ἀλλ' ἐν σεμνῇ τινι κατα-
στάσει τὴν καλὴν ἔξιν εἶχεν. 47. πλὴν ἀλλὰ τιμῶν αὐτὸν ὁ θεός

292 γῆρα P²V¹V² || ἐπειράσθῃ V¹ ἐπειράθῃ P¹P²V²P². — 293 γὰρ] δὲ P² ||
δ om. P²P² || τὴν om. V²BM P¹ || ἀσπαζόμενος] ἀγαπῶν C¹A || καὶ om. v ||
ἐν om. M. — 293/294 εὐχαίς καὶ θεωρίαις καὶ ὕμνοις πολλοῖς p ὕμνοις καὶ
εὐχαίς καὶ (om. V¹) πνευματικαῖς θεωρίαις v. — 294 καὶ + ἐν P² || πολ-
λαῖς om. C² || τινὰς post θειοτέρας (295) tr. yHV¹P²p om. BC². — 295 θείας
C² || ἐναργεῖς yV¹P² om. C² || θεωρῶν v || τοῦτο μὲν ἐργηγορῶς] τὸ μὲν ἐργ.
C² ἐργηγορῶς τε v om. A || τοῦτο δὲ] τὸ δὲ C² om. v || καὶ om. yH. —
296 ὕπνον x : ὕπνους cet. || ἴχνος] ἴχνους C² κατ' ἴχνος P² εἰς τὸ ἴχνος
v om. M. uid. Proleg. xlvii, 1 || ἐπέληπτο p ἐπίλειπτο C² ἐπέλημπτο yH
ἐπιβαίων v || ζωῆς] φύσεως AP². — 297 οὐ... φυτεύων om. v || εἰς γῆν P² ||
οὐδὲ ἐν... ζώου (299) om. C². totum mut. vP². — 298 δ τι] εἴ τι V¹ || παρέχοι
yHV¹P² παρέχοιτο p παρέχει P² παρέξει V² || ἐκ τῆς] ἐν τοῖς P². — 299 με-
τείχετο P²p. — 300 γέμων + ἐλπίζειν C² || εἰς] πρὸς C¹Av || τὸν om. yHv ||
ἐξ ὅτου... ἑαυτὸν (302) om. C² || ἐκεῖ post μετέλθεν (sic) tr. yHv.

301 μετέλθεν yHv || καί... εἶχεν] μὴ μεριμνήσας v || καὶ om. P¹P²p ||
οὐδένα P² || εἶχεν] ἔχεν p ἐποιεῖτο P¹ || αὐτοῦ C¹A αὐτὸ L || διαμένει ex
διαμείνῃ P² διαμείνῃ v. — 302 ἐκὼν ἂν εἶχεν y ἐκὼν γενόμενος ἀνείχεν P²
ἀγόνανείχεν (sic) H || ἑαυτὸν post πόθῳ (303) tr. P². — 303 πρὸς... παραμέ-
νων] ἀνατιθεῖς τῷ θεῷ P² || πρὸς τὸν θεόν om. C² || τὸν xp : om. yHv ||
καὶ περιμένων om. V¹, καὶ om. P² || post περιμένων (παραμένων V¹) add.
τῇ κλήσει καὶ L, τὴν κλήσιν καὶ P²P²v^p, τὴν κλήσιν C². — 304 μετέβα-
σιν C² || τῷ πλείστῳ γε yHp τῷ πλείστῳ μέρει P² τό γε πλείστον P¹V¹V¹
τό πλείστον C² || μὴ C²P²p : om. cet. || φαινομένων καὶ om. V¹V². — 305 αὐ-
τοῦ xP² : αὐτῷ P²p om. cet. — 306 παρεκτάσει C² || οὕτε... καταστάσει
om. V² qui τὴν + γὰρ (307) scr. || ἄθυμος] ῥάθυμος P² || τινι] τῇ P¹ om.
C². — 307 ἔχεν L ἔχει P² || πλὴν ἀλλὰ] ἀλλὰ καὶ V² ἀλλὰ om. P¹C²p || ὁ
θεὸς τιμῶν αὐτὸν V².

διὰ τινος τεταγμένου χρόνον δυοῖν ἢ τριῶν ἡμερῶν ἄρτον ἐπὶ
 τῆς τραπέζης ἐδίδου φαίνεσθαι τε καὶ εἶναι καὶ κεχεῖσθαι, καὶ
 310 εἰσελθὼν ἐκεῖνος ἐν τῷ σπηλαίῳ ἡνίκα αἰσθάνετο δεομένου τοῦ
 σώματος εὗρισκε τροφήν καὶ προσκυνήσας καὶ εὐωχηθεὶς πάλιν
 τῶν ὕμνων ἀπήλauen, ἐπιμόνως τῆς εὐχῆς καὶ τῆς θεωρίας ἐχό-
 μενος, θάλλων δσημέραι καὶ ἐπιδιδούς τῷ παρόντι τῆς ἀρετῆς
 καὶ τῷ μέλλοντι τῆς ἐλπίδος ἐπὶ τὸ μείζον προβαίνων ἀεί· καὶ
 315 σχεδὸν ἐθάρρει περὶ τῆς ἀμείνονος ἑαυτοῦ λήξεως, ὡς ἔχων αὐ-
 τὴν ἐν χερσὶν ἦδη. δ καὶ γέγονεν αὐτῷ, μικροῦ δεῖν ἀποπεσόντος
 ἐκ τοῦ μετὰ ταῦτα ἐπελθόντος αὐτῷ πειρασμοῦ. 48. τί γὰρ οὐ
 λέγομεν αὐτοῦ τὴν παρ' ὀλίγον πτώσιν; ὡς γὰρ εἰς τὸ φρόνημα
 τοῦτο ἦλθεν, ἔλαθεν ἑαυτὸν οἰόμενος πλεῖον εἶναι τι τῶν πολλῶν
 320 καὶ ὡς ἦδη τι παρὰ τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους μείζον [τι] κεκτη-
 μένος, καὶ τοιοῦτος ὢν λοιπὸν ἑαυτῷ ἐπεποίθει. 49. γεννᾶται

308 τινος... χρόνον om. v || τεταγμένου στεναγμοῦ H || χρόνον] καιροῦ P^a
 om. P¹ || δυοῖν x : δύο cet. — 309 τῆς om. x || ἐδίδου... κεχεῖσθαι] ἐρχόμενος
 εὗρισκε P^a || φαίνεσθαι... κεχεῖσθαι om. v || 'καί' κεχεῖσθαι C¹ καὶ 'καί'
 χεῖσθαι P¹ καὶ χεῖσθαι P³HP^a κεχεῖσθαι L || κεχεῖσθαι + πρωτεῖον καὶ
 καθαρὸν καὶ ἡδύν (ἡδύ p) C²p || εὗρισκε (sic) + καθαρὸν τε καὶ ἡδύν P^a. —
 310 εἰσελθὼν (V^aBM) in textu, εἰσερχόμενος in mg. m. 1^a C¹ : εἰσερχόμενος
 P^aAHC^aP^a εἰσιὼν ynp. εἰσιὼν ἐν τῷ σπηλαίῳ post ἡσθάνετο tr. v || ἐκεί-
 νος om. yv || ἡνίκα + ἂν C²p || αἰσθάνετο xl.H : ἡσθετο p ἡσθάνετο cet.
 — 310,311 δεόμενον τὸ σῶμα vp.

311 εὗρισκε (vel ἡδύ-) εἶρε V^aBM εὐρῶν P²p || εὗρισκε + τὴν C¹AV² +
 τε τὴν yV¹P^a + τε H || καί¹ om. V^aBMP^a || προσκυνήσας... ἐπιμόνως (312) om.
 V^a || προσκυνῶν P¹C¹P^a || εὐωχοῦμενος C^a εὐχόμενος P¹ εὐχαριστῶν P^a. —
 312 τὸν ὕμνον C² || post ἐπιμόνως puncto distinguunt p, qui τῆς... ἐχόμενος
 omittunt || τῆς¹ om. B || εὐχῆς] εὐχῆς τε y προσευχῆς V² προσευχῆς τε V¹P^a
 || τῆς^a om. x || ἐχόμενος] κατατρυφῶν P^a. — 313 θάλλων... ἀρετῆς] τὸ (τὸν
 V^a) παρὸν (παρὸν τε V^a) τῆς ἀρετῆς ἀξάνων v || θάλλων + τοῖνον p || ὅση-
 μέραι (ὥσ-) ὡς ἡμέραι AP^a ὡς ἡμέραι C¹ ὡς ἡμέραι L ὡσεὶ μέραι (sic) P¹p
 om. C² || ἐπιδιδούς p. — 314 τὸ μέλλον τι V^a || προέβαινε ἀεί C¹A δει προβαί-
 νων C^a δει προέβαινε p || καὶ om. V^ap. — 315 ἐθάρρει C¹AC^a (cf. 201) : ἐν θάρ-
 ρει L ἐν πασι p ἐθάρρει cet. || ἀμείνω xC² || αὐτοῦ C¹V^a || ὡς om. C²P^a || ἔχων
 ... ἦδη (316)] ἐν χερσὶν αὐτὴν ἦδη ἔχων v. — 316 δ καί... πτώσιν (318) om. v
 || δ... ἀποπεσόντος] δ οὐδ τοιοῦτος μικροῦ δεῖν ἀπέπεσεν ἂν C² || δ om. H || γέ-
 γονεν + ἐν P^a || μικροῦ + δὲ P^a || ἀποπεσόντι H ἀποπεσεῖν C¹A ἐκπεσόντος
 P^a || ἀποπεσεῖν (sic) + τῆς χάριτος C¹ (in mg. m. 1^a) + ἐκ τῆς χάριτος A. —
 317 ἀπελθόντος P^a. — 318 λέγομεν P¹ || αὐτοῦ post ὀλίγον tr. C² || παρ' ὀλί-
 γων H παράλογον P¹ || γὰρ] δὲ v. — 319 προῆλθεν yHC²p || ἔλαθεν] ἔλα-
 βεν V^aBMP^a ὑπέλαβεν C¹ (in textu) ὑπελάμβανεν C¹ (in mg. m. 1^a) A || πλεόν
 yHC^aP^avp om. P¹ || τι om. P^a. — 320 τι¹ om. HC²p secl. Preuschen (cf. autem
 i' 106) || τοὺς ἄλλους] πολλοὺς C² || μείζον] πλεόν p || τι^a om. C¹P^aV^a seclusi.

321 τοιοῦτος ὢν] τῷ (om. V^aP^a) τοιοῦτῳ νοί v qui plura mutant || γεν-

οὐδ οὐκ εἰς μακρὰν αὐτῷ πρῶτόν τις μικρὰ ῥαθυμία, ὅσον μὴδὲ
 εἶναι ῥαθυμίαν δοκεῖν· εἰτα φύεται μείζων ἀμέλεια· εἰτα ὅσον
 καὶ αἰσθησὶν εἶναι. καὶ γὰρ ἐκ τῶν ὕπνων ὀκνηρότερος διανί-
 325 σταται πρὸς τοὺς ὕμνους, καὶ τὸ τῶν εὐχῶν ἦδη ἀργότερον, καὶ
 ὁ ὕμνος οὐχ οὕτως ἐκτεταμένος, καὶ ἡ ψυχὴ βουλομένη, φησὶν,
 ἀναπαύεσθαι, καὶ ὁ νοῦς ἐνευε κάτω, καὶ οἱ λογισμοὶ ῥεμβασμούς
 τινὰς ἐπασχον, καὶ ποῦ τις ἐν τοῖς κρυφίοις ἀτοπία ἐμελετάτο.
 πλὴν ἀλλ' ὁ ἐθισμός ἐκ τῶν πρόσθεν ἀπῆγέ πως ἔτι τὸν ἀσκητήν,
 330 ὥσπερ ῥύμη τις ἐκ τῆς ὀρμῆς ἐκείνης, καὶ διέσωζεν τέως. 50. καὶ
 ποτε εἰσελθὼν μετὰ τὰς συνήθεις εὐχὰς πρὸς ἐσπέραν εὗρεν τὸν
 ἄρτον ἐπὶ τῆς τραπέζης θεόθεν αὐτῷ χορηγούμενον καὶ ἀνεκτῆ-
 σατο. ἐν ᾧ δὲ τὰς μειώσεις ἐκείνας οὐκ ἀπεβάλλετο οὐδὲ ἐλογί-
 σατο ὅτι τὰ παροράματα τὴν σπουδὴν βλάπτει, οὐδὲ ἐπὶ τὴν
 335 ἱασὶν ἐτρέπετο τοῦ κακοῦ, ἀλλὰ μικρὸν φήθη τὸ παρ' ὀλίγον τῶν
 δεόντων ἀποπεσεῖν. 51. τοιγαροῦν αὐτὸν ἔρωσ ἐπιθυμίας ἀρπα-

νάται] ἐγένετο v γίνεται p. — 322 οὐδ] γὰρ v om. P^a || αὐτῷ οὐκ εἰς μακρὰν
 C¹AP^av || μικρὰ τις Lv || μικρὰ] νεκρὰ B. μικρὰ post ῥαθυμία tr. P^a om. p
 || ὅσον] ὅλον V¹P^a οἷα V^a || ὅσον... δοκεῖν om. C^a || μὴδὲ] δὲ μὴ A. — 323 εἶναι
 ῥαθυμίαν δοκεῖν] εἰς αἰσθησὶν εἶναι v || εἰτα¹ om. V¹P^a || φύεται om. V^a ||
 μείζον BMC^aA. μείζων hic omisso, μείζονα αἰσθησὶν (324) v || πάλιν ἀμέ-
 λεια V¹P^a || εἰτα^a om. P¹C²v || ὅσον... εἶναι] αἰσθησὶν παρεχούσα (παρεχο-
 μένη V^a) v om. C^a. — 324 καὶ γὰρ om. v, γὰρ om. C^a || καὶ γὰρ + καὶ P¹P^a
 || ἐκ] ἀπὸ V^a ὑπὸ V¹P^a. ἀπὸ (ὑπὸ) τῶν ὕπνων post ὀκνηρότερος tr. v || τοῦ ὕ-
 πνου p || ὕπνων + λοιπὸν C^a || ὀκνηρότερον C¹AyHC^a ὀκνηροτέρως p || δι-
 ανίσταται V^aBP^a : διανιστάμενος P^a διανίστατο cet. — 325 καὶ τὸ... ἀργό-
 τερον om. C^a || εὐχῶν + ὅσον P^a || ἦδη om. v || καί^a om. V^a. — 326 ὁ ὕμνος
 om. v || ἐκτεταμένον v || καί... ἀναπαύεσθαι] καὶ ἀναπαύεσθαι τῷ σώματι
 βουλούμενος V¹P^a καὶ ἀναπαύειν τὸ σῶμα ἐβούλετο V^a || ψυχῇ] εὐχῇ p || βου-
 λομένη] βουλομένου p, fort. recte || φησὶν om. C^a. — 327 καὶ ὁ νοῦς... ἀπο-
 πεσεῖν (336)] totum reflex. v, quorum mutationes deinceps raro notauit ||
 ἐνευε P^a : ἐνευσε cet. — 328 ποῦ τις om. C^a || ἀτοπία ἐν τοῖς κρυφίοις P^a ||
 κρυφίος C^a || κρυφίους + καὶ yHp || ἀτοπία C^a ἀμέλεια y. — 329 πλὴν ἀλλ'
 ἀλλ' p καὶ C^a || ἐκ τῶν πρόσθεν om. C^a || ἐμπροσθεν P¹yHp || ἀπῆγαγε HP^a ||
 πως ἔτι om. C^a || ἔτι] ἐπὶ y. — 330 ἐκ... ἐκείνης post διέσωζεν tr. H om. M
 || ἐκείνης... τέως om. C^a || διέσωζε + τε B.

331 ποτε post εἰσελθὼν tr. C^a || ἐλθὼν p || πρὸ ἐσπέρας P^a. — 332 τὸν θεό-
 θεν C¹A || χορηγηθέντα H. — 333 post ἀνεκτῆσατο interpungunt omnes,
 L excepto, qui ἀνεκτῆσατο τὰ ἐν νῷ. τὰς δὲ μειώσεις scr. || ἐν ᾧ δὲ (ἐν ᾧδε,
 ἐνῷ vel ἐνῷ δὲ) ἐν νῷ δὲ P^a ἐν νῷ δὲ P^a H ἐν ὅσῳ δὲ C^a. cf. Proleg. xxiv, 3
 || post τὰς ras. c. 4 litt. A || ἐκείνας om. P¹A || οὐκ ἀπεβάλλετο V^ayP^a οὐκ ἀνε-
 βάλλετο p οὐ κατεβάλλετο H οὐκ ἐξεβάλλετο C^a || οὐδὲ... ἔρωσ (336)] ἀλλ' ὡς
 μικρὸν κατεφρόνησεν, ἔρωσ P^a. — 334 σπουδῇ] ψυχῇ C^a. — 335 κατὰ μι-
 κρὸν C^a || φήθη τὸν ὠθεῖτο C^a. — 336 αὐτὸν ἔρωσ] ἔρωσ αὐτὸν p om. yv.

σας εἰς τὸν κόσμον ἀπήγεν τοῖς λογισμοῖς. ὁμως ἐπισχὼν ἑαυ-
τὸν τέως εἰς τὴν ἐπιούσαν ἡμέραν ἐπὶ τὴν συνήθη τρεπόμενος
ἀσκησιν καὶ εὐξάμενος καὶ ὑμνήσας εἰσελθὼν ἐν τῷ σπηλαίῳ
340 τὸν μὲν ἄρτον εὗρεν παρακείμενον, οὐχ οὕτω δὲ ἐπιμελῇ καὶ κα-
θαρόν, ἀλλ' ἐρρυπωμένον πως ἦδη. καὶ θαυμάσας καὶ πον κατ-
ηφῆς γενόμενος, ὁμως μετέσχεν καὶ ἀνεκτῆσατο. 52. τρίτη νύξ
γέγονεν καὶ τριπλάσιον τὸ κακὸν προσετίθετο. καὶ γὰρ θᾶπτον
ὁ νοῦς αὐτοῦ τοῖς λογισμοῖς ἐγκατέσκηπεν, ἡ μνήμη δὲ αὐτοῦ
345 ὥσάν συμπαρούσης γυναικὸς καὶ συνανακειμένης συνδιετίθετο,
καὶ τὸ πρᾶγμα ἐν ὀφθαλμοῖς εἶχεν καὶ ὡς πράττων αὐτὸ διετέ-
λει. ἐξῆλθεν δὲ ὁμοίως καὶ τὴν τρίτην ἡμέραν ἐπὶ τὸ ἔργον καὶ
τὴν εὐχὴν καὶ τοὺς ὕμνους, οὐκέτι καθαρὰς ἔχων τὰς ἐνθυμή-
σεις, ἀλλὰ πυκνὰ μεταστρεφόμενος ἐμετεωρίζετο τοὺς ὀφθαλ-
350 μούς ὡς κακεὶ ἀκοντίζων. διέτεμον γὰρ αὐτοῦ τὸ καλὸν ἔργον
αἱ μνήμαι τῶν ἐνθυμημάτων. 53. ἑσπέρας οὖν ἐπανῆλθεν ἄρτου
δεόμενος. τὸν δὲ εὗρεν μὲν ἐν τῇ τραπέζῃ, ἀλλ' οἶον ὑπὸ μνῶν
ἢ κυνῶν βεβρωμένον καὶ λείψανόν τι τῶν ξηρῶν ἔξωθεν. τότε
στένει μὲν καὶ δακρύει, ἀλλ' οὐχ ὅσον ἱκανόν, οὐδ' ὅσον στείλαι
355 τὴν ἀτοπίαν. καὶ τραφεῖς οὐχ ὅσον ἠθελεν οὐχ οἷός τε ἦν ἀνα-

337 ἀπήγαγε C¹P²P⁴V² ἐπήγαγε p || ὁμως + δὲ C². — 338 εἰς... ἡμέραν om.
v || εἰς om. y || ἐπιούσαν ἡμέραν om. C¹A || τρεπόμενος ἐτρέπετο C²P²V¹P²
ἐτράπετο V². — 340 εὗρεν + αὐτῷ yC² + ἐαυτῷ P² + ἐν τῇ τραπέζῃ P² ||
δὲ] δὴ y.

341 ἐρρυπωμένον V²BC¹AP²P² ἐρρυπωμένον P² ρερυπωμένον P²Hv || πως
ἦδη om. P² πως om. C²p || καί... πον om. C² || πον x : πως y πως ἦδη H om.
cet. — 342 κατηφῆς + δὲ C² || ὁμως om. p || μετέσχεν κατέσχε P². — 343
post κακὸν gas. c. 4 lit. A || προσετίθετο ἐγίνετο xP². — 344 αὐτοῦ xP²P² :
αὐτῷ yHr om. C²v || ἡ om. C² || δὲ] δ' ἀνήφθη καὶ (καὶ m. 2^a) P² || αὐτοῦ x :
om. P² αὐτῷ cet. — 345 παρούσης yHv || συνδιακειμένης C² || διετίθετο
P². — 346 ἐν ὀφθαλμοῖς ἐπ' ὀφθαλμῶν C². — 347 δὲ om. C¹Ap || ὁμοίως x :
om. p ὁμως cet. || καί om. C². — 348 οὐκέτι + δὲ P² || καθαρὸς C² qui
τὰς ἐνθυμήσεις om. — 349 πυκνὰ ante μετεωρίζετο tr. P² || στρεφόμενος
C¹P²v || μετεωρίζετο yHC¹P² καὶ P² || τοὺς ὀφθαλμούς post κακεὶ tr. C². —
350 ὡς] ἐνθεν P² || κακεῖσε AP² κακεῖθεν P² || τὸ om. p || ἔργον om. P².

351 ἐνθυμήσεων C²P² ἐνθυμῶν γρ ἐπιθυμῶν H παθῶν v || ἐπανῆλθεν] ἐπ-
ανελθὼν C¹Av. — 352 μὲν om. Bp || μὲν + αὐτὸν H || τῇ om. V²BMP²C¹ ||
ἀλλ' P² : om. cet. || οἶον] οἶον ὡς p ὡς P² || ὑπὸ] ἀπὸ L || μνῶν] μνῶν (sic) P²
μνῶν C²p. — 353 καί... ἔξωθεν om. v || τῶν ξηρῶν ἔξωθεν] τῶν ἔξωθεν ξη-
ρῶν P² ὡς ξηρὸν καταλελειμμένον C². — 354 δακρύει] κλαίει P¹ || ἀλλ' om
C² || οὐδ' ὅσον... ἀτοπίαν (355) om. P² || στείλαι] 'στῆσαι' στείλαι M συστεῖλαι
P² στήναι V². — 355 τραφεῖς ex στραφεῖς B στραφεῖς yP² || οὐχ' om. p || οὐχ
οἷός τε x : οὐδ' ὅσον P² οἷός τε p ἔτοιμος yHv om. C² || ἦν om. C² || τοῦ ἀνα-
παύσασθαι C¹ || ἀναπαύσασθαι v².

παύσασθαι. 54. ὥς δὲ ἐπῆλθον αὐτῷ οἱ λογισμοὶ ἀθρόως πάν-
τοθεν αὐτὸν περιέχοντες καὶ πολεμοῦντες αὐτοῦ τὴν διάνοιαν,
εὐθὺς αἰχμάλωτον αἶρουν εἰς τὸν κόσμον. ἀναστὰς δὲ ᾤχετο
ἐπὶ τὴν οἰκουμένην διὰ τῆς ἐρήμου νυκτοπορῶν. καταλαβούσης
360 δὲ αὐτὸν τῆς ἡμέρας καὶ τῆς οἰκουμένης ἔτι μακρὰν ἀπεχούσης
καὶ τοῦ καύματος αὐτὸν θλίβοντος ἐκοπίασεν. κατενόει δὲ πάν-
τοθεν ἑαυτοῦ κύκλῳ περισκοπῶν, εἴ πον μοναστήριον ἀναφανείη
καὶ εἰσελθὼν ἀναπαύσεται. 55. ὅπερ καὶ γέγονεν, ὑποδεξαμένων
αὐτὸν εὐλαβῶν τινων καὶ πιστῶν ἀδελφῶν, οἱ ὧς πατέρα γνή-
365 σιον θεασάμενοι ἐνίψαν τὰς ὄψεις αὐτοῦ καὶ τοὺς πόδας καὶ εὐξά-
μενοι τράπεζαν παραθέντες τὰ εὐρεθέντα ἤξιουν μετὰ ἀγάπης
μεταλαβεῖν. ὥς δὲ ἀνεκτῆσατο, ἤξιουν λόγον σωτηρίας αὐτοῖς
παρ' αὐτοῦ οἱ ἀδελφοὶ λέγεσθαι, καὶ οἷαις μεθόδοις δύναιτο
σωθῆναι ἐκ τῆς τοῦ διαβόλου παγίδος, καὶ ὅπως τῶν αἰσχυρῶν 1 Tim. 3, 7
370 λογισμῶν περιγένοιτο. 56. ὁ δὲ αὐτοὺς ὡς πατὴρ τέκνα νου-
θετῶν παρῆναι προσκαρτερεῖν ἐν τοῖς πόνοις ὀλίγον ὕστερον εἰς
ἀνάπαισιν πολλὴν μεθισταμένους, καὶ πολλὰ ἔτερα περὶ ἀσκή-

356 ὥς δὲ ἐπῆλθον x : ἐπῆλθον (-αν y) δὲ yHv¹P²p ἐπῆλθον οὖν V² οἱ δὲ
λογισμοὶ ἐπῆλθον C² (qui oī λογισμοὶ infra om.) εἰσῆλθον αἰθῆς P² || αὐτῷ
post λογισμοὶ tr. L. — 357 πολεμήσαντες P²v πολεμοῦσιν yH¹P². — 358
εὐθὺς P² καὶ εὐθὺς V²BC¹ApHP²p καὶ εὐθέως C² || αἶρουν] ἄρουν p ||
ἀναστὰς δὲ] καὶ ἀναστὰς P²v. — 359 ἐπὶ εἰς C²P²V² || νυκτοπορῶν
V²BMC²p νυκτὶ βυθίζων P².

362 ἐαυτῷ p om. C² || καὶ κύκλῳ C² || ἀναφανή p φανείη P². — 363 καὶ
ἵνα C²v || ἀναπαύσεται P²P² (cf. Proleg. 00). — 364 αὐτῶν C² || τινων om. v
|| οἱ + καὶ P². — 365 τὰς... καὶ om. C² || τὰς... πόδας αὐτῶν v || τὰς ὄψεις
τὴν ὄψιν yP²p || αὐτοῦ ante τὰς (τὴν P²) tr. MP² || πόδας + αὐτοῦ C². — 366
τράπεζαν post παραθέντες tr. p om. C² || παρατιθέντες x || τὰ εὐρεθέντα x :
τῶν εὐρεθέντων cet. || μετὰ ἀγάπης] ἐν ἀγάτῃ V¹P² om. C²P²V². — 367 μετα-
λαμβάνειν V²BC¹A || μεταλαβεῖν ante τῶν εὐρεθέντων tr. P² || ἀνεκτῆσατο
+ ἐαυτὸν C²P² || ἤξιουν x : παρεκάλεσαν P² παρεκάλουν P² ἠρώτων yV²
ἠρώτων cet. || post παρεκάλεσαν (P²) uel ἠρώτων (C²) add. αὐτὸν P² C²
|| λόγον] λόγους V¹ || σωτηρίας] ὀφελείας P² || αὐτοῖς om. P²P²v². —
368 παρ' αὐτοῦ] αὐτοῦ p. παρ' αὐτοῦ post ἀδελφοὶ tr. C¹A om. C²P²P² || οἱ
ἀδελφοὶ om. C¹P²v² || τοῦ λέγεσθαι V²BP² εἰπεῖν C²P² εἰπεῖν πρὸς αὐτοὺς
καὶ διδάξαι P² ἀκοῦσαι v² || καὶ om. v || οἷαις μεθόδοις] οἷω τρόπῳ P² || με-
θοδείας (-δῖαις P²) yP²v² || δένανται C¹AHC²P²p. — 369 σωθῆναι] διαδύσαι
V¹P² ἀποδράσαι V² || τῆς... παγίδος] τῶν... παγίδων P² || παγίδος τοῦ δια-
βόλου P² || ὅπως] πῶς yH. — 370 περιγένοιτο p || ὁ δὲ] αὐτὸς δὲ v || αὐτοὺς
ex αὐτοῖς C¹ αὐτοῖς yHP² αὐτοῖς post πατὴρ p om. C²P²v² || ὥστε P² || τέκ-
να om. v.

371 παρῆναι] οὕτω παρῆναι p ἔλεγε P² || ἐν om. p || ὀλίγον p || εἰς om. H.
— 372 πολλὴν om. C² || μεθισταμένους yHP²P²V²P² || πολλὰ + τε P¹.

σεως αὐτοῖς διαλεγόμενος λίαν ὠφέλησεν. πανσάμενος δὲ τῆς
 375 λους νοουθετῶν αὐτὸς ἀνοουθέτητος ἔμεινεν. 57. καὶ συνειδῶς αὐ-
 τοῦ τὴν ἡτταν ὁρομαῖος ἐπὶ τὴν ἔρημον πάλιν ἐχώρει ἀποδυ-
 ρόμενος ἑαυτὸν καὶ λέγων· « Εἰ μὴ ὅτι κύριος ἐβοήθησέν μοι, Ps. 93.
 παρὰ βραχὺ παρεφύκησεν τῷ ᾄδῃ ἡ ψυχὴ μου, καὶ παρ' ὀλίγον ἐγενόμην ἐν Prov. 5.
 παντὶ κακῷ· παρὰ μικρὸν συνετέλεσάν με ἐν τῇ γῇ ». καὶ γέγονεν Ps. 118.
 380 ἐπ' αὐτῷ τὸ εἰρημένον· « Ἀδελφὸς ὑπὸ ἀδελφοῦ βοηθούμενος ὡς πό-
 λιν ὄχυρά καὶ ὡς τεῖχος ἀπυτων ». 58. καὶ ἐκεῖθεν λοιπὸν πεν-
 θῶν διετέλει πάντα τὸν βίον τὴν θεόθεν τράπεζαν ζημιωθεὶς καὶ
 μετὰ καμάτου τὸν ἄρτον ἑαυτοῦ ποριζόμενος. καθεύξας γὰρ
 ἑαυτὸν ἐν τῷ σπηλαίῳ καὶ σάκκον καὶ σποδὸν ἑαυτῷ ὑποστρώ-
 385 σας οὐ πρότερον ἀνέστη χαμόθεν οὐδὲ ἐπαύσατο ἀποδυρόμενος, cf. Is. 57.
 πρὶν φωνῆς ἀγγέλου ἀκοῦσαι πρὸς αὐτὸν λέγοντος κατ' ὄναρ·
 « Ἐδέξατο ὁ θεὸς τὴν μετάνοιάν σου καὶ ἡλέησέν σε· καὶ τοῦ
 λοιποῦ ὄρα μὴ ἀπατηθῆς. ἐλεύσονται δὲ οἱ ἀδελφοὶ παρακαλοῦν-
 τές σε, οὓς σὺ ἐνουθέτησας, καὶ κομιοῦσίν σοι εὐλογίας· ὡς
 390 ὑποδεξάμενος μεταλήψῃ σὺν αὐτοῖς καὶ τῷ θεῷ διὰ παντὸς εὐ-
 χαριστήσεις. »

59. Ταῦτα οὖν, ὦ τέκνα, ὑμῖν ὑφηγησάμην, ἵνα τὴν ταπεινο-
 φροσύνην πρῶτον ἀσκήσητε, κἂν ἐν μικροῖς κἂν ἐν μεγάλοις

373 διαλεχθεὶς M v. — 374 νοουθετήσεως V³BM^y: νοουθεσίας cet. — 375 ἔμει-
 νας y || συνειδῶς xV³: συγγενὸς C³ συνιδῶν cet. || αὐτοῦ x: ἑαυτοῦ cet. —
 375/376 τὴν ἑαυτοῦ P³. — 376 ὁρομαῖος P¹LV¹ || πάλιν ante ἐπὶ tr. yHv,
 post ἀνεχώρει (sic) tr. P³ || ἀνεχώρει P³ χωρεῖ v. — 378 καὶ om. P³P³ || ἐγενό-
 μην... κακῷ (379) || ἐξεχύθη τὰ διαβήμυτά μου P³. — 379 κακῷ] καὶ P³ H
 || κακῷ + καὶ MP¹ || παρὰ μικρὸν... γῇ om. p. — 380 ἐπ' αὐτὸ V³ || βο-
 θήμενος P¹.

381 καί... ἀπυτων om. v || ἀπυτων] ἀπυτωτος H ἄρηκτον p || καθεύδων
 C¹AC³ καὶ τότε ἐκεῖθεν yH καὶ τὸ ἐκεῖθεν P³ καὶ ἔκτοτε v καὶ ἐξ ἐκεῖνου p καὶ
 P³ || πενθῶν post διετέλει (382) tr. MC¹AP³ om. P¹. — 382 βίον + αὐτοῦ C¹A
 || θεόθεν] θεόδοτον v || τράπεζαν] τροφὴν v || ζημιωθεὶς V¹. —
 383 καμάτου + πολλοῦ V¹ || ἄρτον post ἑαυτοῦ tr. C¹P³P³ om. V² || αὐτοῦ
 C¹Ay om. V¹ || προσποριζόμενος P³. — 384 αὐτὸν V³ || καὶ σπόδον post ἑαυ-
 τῷ tr. p. — 385 ἔστι C³ || ὀδυρόμενος C³V³p τῶν ὀδυρμῶν P³. — 386 ἀγγέ-
 λου ἀκοῦσαι x: ἀκοῦσαι κατ' ὄναρ ἀγγέλου p ἀκοῦσαι ἀγγέλου cet. || λέ-
 γοντος πρὸς αὐτὸν yHv λέγοντος αὐτῷ M πρὸς αὐτὸν κατ' ὄναρ λέγοντος
 C³ || κατ' ὄναρ om. P³. — 387/388 τοῦ λοιποῦ post ὄρα tr. MHv. — 388
 ἀδελφοὶ + πρὸς σε P³C³P³vr. — 389 κομιοῦσίν P³ || δς] οὓς C³. — 390 με-
 ταλήμψει H μεταλείψει P³ || εὐχαριστήσεις διὰ παντὸς C³.

392 ὑφηγησάμην ὑμῖν P³ διηγησάμην ὑμῖν v. — 393 πρῶτην yHP³V¹P³
 πρὸ πάντων P³ om. p || ἀσκήσωμεν P³ || κἂν ἐν μικροῖς om. yv, fort. recte.

δόξητε εἶναι — αὕτη γάρ ἐστιν ἡ πρώτη τοῦ σωτῆρος ἐντο-
 395 λή λέγοντος μακάριοι οἱ πτωχοὶ τῷ πνεύματι, ὅτι αὐτῶν ἐστιν ἡ βασι-
 λεῖα τῶν οὐρανῶν —, καὶ ἵνα μὴ ἀπατηθῆτε ὑπὸ τῶν δαιμόνων τῶν
 φαντασιᾶς ὑμῖν ἐγειρόντων. 60. ἀλλ' ἐάν τις ἔλθῃ πρὸς ὑμᾶς ἢ
 ἀδελφὸς ἢ φίλος ἢ ἀδελφὴ ἢ γυνὴ ἢ πατὴρ ἢ διδάσκαλος ἢ
 μήτηρ ἢ παῖς ἢ οἰκέτης, πρῶτον εἰς προσευχὴν τὰς χεῖρας ἐκτεί-
 400 νετε, καὶ ἐάν ᾗ φάντασμα, φεύξεται ἀφ' ὑμῶν. κἂν ἀπατῶσιν
 ὑμᾶς οἱ δαίμονες ἢ οἱ ἄνθρωποι κολακεύοντες ὑμᾶς καὶ
 ἐπαινοῦντες, μὴ πείθεσθε αὐτοῖς μηδὲ ἐπαίρεσθε τῇ διανοίᾳ.
 61. καὶ γὰρ οὕτως ἠπάτησαν οἱ δαίμονες πολλάκις ἐν νυκτί,
 καὶ οὕτως εὐχασθαι με οὕτως ἀναπαύσασθαι συνεχώρησαν, φαν-
 405 τασίας μοὶ τινὰς παρέχοντες ὅλην τὴν νύκτα. καὶ πρῶτ' ἐμ-
 παίζοντες προσέπεσάν μοι λέγοντες· « Συγχώρησον ἡμῖν, ἀββᾶ,
 ὅτι κόπους σοι παρεσχάκαμεν ὅλην τὴν νύκτα ». ἐγὼ δὲ εἶπον
 πρὸς αὐτούς· « Ἀπόστητε ἀπ' ἐμοῦ πάντες οἱ ἐργαζόμενοι τὴν ἀνο-
 410 μίαν· οὐ γὰρ μὴ ἐκπειράσητε δοῦλον θεοῦ. »
 62. Ὡστε οὖν καὶ ὑμεῖς, ὦ τέκνα, τὴν ἡσυχίαν μεταδιώξατε
 πρὸς τὴν θεωρίαν ἀεὶ γυμναζόμενοι, ἵνα καθαρὸν κτήσησθε νοῦν

Matth. 5, 3

Ps. 6, 9;
Matth. 7, 23;
cf. Matth. 4, 7

394 εἶναι + κατορθώμασιν C³ || αὕτη... οὐρανῶν (396) om. v || ἐντολή τοῦ
 σωτῆρος P³p. — 396 ἵνα μὴ... ἐγειρόντων (397) || ἵνα μὴ ὑπὸ δαιμονικῶν
 φαντασιῶν ἀπατηθῆτε v || ὑπὸ] ἀπὸ p || τῶν x: τὰς cet. — 397 φαντασιῶν
 V³ || ἡμῖν y || ὑμῖν post ἐγειρόντων (sic) tr. P³ || ἐγειρόντων] ἐπεγειρόν-
 των C¹P³ || ἐάν τις] ὅστις οὖν V¹ ὅστις ἂν V¹P³ || εἰσέλθῃ V¹P³ ἢ κη C³p ἢ ἔη
 P³ || πρὸς ὑμᾶς post ἀδελφὸς (398) tr. P³p || ἢ... οἰκέτης (399) om. v || ἢ om.
 yHC³P³p. — 398 ἢ φίλος ἢ γυνὴ yHP³ || ἢ φίλος ἢ γυνὴ ἢ πρεσβύτης P³ ἢ
 φίλος ἢ παῖς ἢ γυνὴ ἢ πρεσβύτης C³ ἢ φίλος ἢ πρεσβύτης p || πατὴρ ἢ
 μήτηρ ἢ διδάσκαλος ἢ παῖς C¹A πατὴρ ἢ μήτηρ ἢ ἀδελφὴ (ἀδελφὸς y) ἢ δι-
 δάσκαλος ἢ παῖς yH πατὴρ ἢ διδάσκαλος ἢ μήτηρ ἢ ἀδελφὴ C³p πατὴρ ἢ
 ἀδελφὴ ἢ παῖς P³ πατὴρ ἢ δ. ἢ μ. om. missis, ἢ παῖς tantum P³. — 399 οἰκέτης]
 προσήκων P³ || πρῶτον om. P¹ || εὐχὴν P³ || ἐκτείνετε pP³ ἐκτενήτε V³. —
 400 φεύξεται V³ || ἀφ'] ἐξ C¹A || ἡμῶν P³ || κἂν... θεοῦ (409) om. v || κἂν]
 καὶ ἐάν C³ || ἀπατῶσιν V³.

401 ἡμᾶς L || ἢ οἱ ἄνθρωποι om. C³ || οἱ om. V³p || ἡμᾶς L om. C³ || καὶ]
 ἢ C³. — 402 μηδὲ] καὶ P³ || τῇ ἐν P³. — 403 πολλάκις ante ἠπάτησαν tr. yH
 C³p om. C³P³. — 404 οὕτως] οὕδε x || με... ἀναπαύσασθαι om. P³. — 405 τινὰς
 ante μοι tr. H, post παρέχοντες tr. p om. P³ || ἐμπαίζοντες] ἀσπάζοντες p.
 — 406 ἐμπαίζοντες + μοι V³P³P³ + μου B, ἀσπάζοντες + με p || προσ-
 έπεσάν μοι λέγοντες] ἔλεγον προσπίπτοντες μοι C³ || προσέπεσόν P¹ προσ-
 έπιπτον MP³ || μοι om. P³p. — 407 παρέσχομεν yHP³ || ὅλην τὴν νύκτα om.
 C³P³. — 408 ἀπόστητε + οὖν p. — 409 οὐ... θεοῦ om. P³ || οὐ μὴ γὰρ
 M || θεοῦ x: κυρίου cet. — 410 Ὡστε] multa usque ad finem mut. v, raro
 notavi || ὦ τέκνα ante καὶ ὑμεῖς tr. P³C³ om. y || τὴν om. P³.

411 τὴν om. P³ || ἀεὶ om. C³ || ἵνα... γυμναζόμενος (413) per homoeoteleu-

τῷ θεῷ προσευχόμενοι. καλὸς μὲν γὰρ καὶ κείνος ὁ ἀσκητὴς ὁ
 συνεχῶς ἐν τῷ κόσμῳ γυμναζόμενος καὶ περὶ τὰς καλὰς πρά-
 ξεις ἀσχολούμενος, ὁ τὴν φιλαδελφίαν ἐπιδεικνύμενος καὶ τὴν
 415 φιλοξενίαν καὶ τὴν ἀγάπην καὶ ἐλεημοσύνας διαπραττόμενος καὶ
 εὐεργετῶν τοὺς παρόντας καὶ τοῖς κάμνουσι βοηθῶν καὶ ἀσκα-
 δάλιστος διαμένων. 63. καλὸς μὲν οὗτος καὶ πᾶν καλὸς· πρακ-
 τικὸς γὰρ καὶ ἐργάτης ἐστὶν τῶν ἐντολῶν, ἀλλὰ περὶ τὰ γῆινα
 ἀσχολεῖται. κρείττων γέ μιν τούτου καὶ μείζων ὁ θεωρητικὸς
 420 ἐκεῖνος ὁ ἀπὸ τῶν πρακτικῶν ἐπὶ τὴν νόησιν ἀναδραμὼν παρεῖς
 ἐτέροις ταῦτα φροντίζειν, αὐτὸς δὲ καὶ ἑαυτὸν ἀπαρνησάμενος
 καὶ ἑαυτοῦ λήθην ἔχων πολυπραγμονεῖ τὰ οὐράνια εὐλutos πάν-
 των τῷ θεῷ παριστάμενος, ὅτι οὐδεμιᾶς φροντίδος ἐτέρας ὀπι-
 σθεν κατασπώμενος. ὁ τοιοῦτος γὰρ σὺν θεῷ διάγει, σὺν θεῷ
 425 πολιτεύεται, ἀπαύστοις ὕμνοις ὕμνων τὸν θεόν.»

64. Ταῦτά τε καὶ ἄλλα πάμπολλα ἡμῖν διηγοῦμενος ὁ μακά-
 ριος Ἰωάννης ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας ἄχρις ἐννάτης ὥρας διαλεγό-
 μενος τὰς ψυχὰς ἡμῶν ἐθεράπευεν. δοὺς δὲ ἡμῖν εὐλογίας ἐν
 εἰρήνῃ πορευθῆναι προσέταξεν, εἰπὼν ἡμῖν καὶ προσητεύειν τινα,

ton om. V^p || τὸν κτήσασθε x1² || τὸν τὸν C². 412 θεῷ κρείττων P² || κα-
 λῶς BLH || γὰρ om. BC²P²v || γὰρ + ἐστι C²A || καὶ κείνος BHP²MP²
 καὶ v || ὁ ἀσκητὴς ὁ ἀσκητικῶς v qui ὁ συνεχῶς om. — 413 ἐν omisso, ἐγ-
 γυμναζόμενος C²p || περὶ | πρὸς p. — 414 ἐπασχολούμενος y ἀπασχολούμενος
 C²vp || ὁ καὶ C² om. p || τὴν¹ om. C²A. — 415 τὴν om. yH || ἐλεημοσύνην MP²P²
 τὴν ἐλεημοσύνην C². — 416 ἀσκαυδάλιστος H. — 417 καὶ οὗτος C²p || καὶ
 om. V^pBC²Ap || καλὸς² om. C². — 418 καὶ om. P² || ἐστὶν post γὰρ tr.
 C²P²p om. V^pB || τῶν om. P² || ἀλλὰ... ἀσχολεῖται (419) om. M. — 419
 κρείττω P² κρείττων (sic) P² κρείττων C²A || τούτων V^pBP²MP² τοιούτου L
 om. P² || καὶ ante τούτου tr. p || καὶ μείζων om. C². — 420 ἐκεῖνος om.
 C²P² || ὁ καὶ P² om. C²P² || παρεῖς... δὲ (421) om. C².

421 ταῦτα om. p. — 422 εὐλutos | εὐλutos L. ἑαυτὸς H. ἀλλως P² ἀλλω
 νοί v om. p || πάντων ἀπὸ πάντων ὑπάρχων C² πάντοτε p om. P²v. — 423 τῷ
 om. C²v || ἐτέρας om. C²P²vp || ἐπὶ τὰ ὀπίσθεν v || ὀπίσθεν V^pC² (cf. η' 310) om.
 C²P². — 424 ὁ τοιοῦτος... θεόν (425) om. v || γὰρ om. C² || θεῷ συνδιαίγει L
 (-ειν) HC²P²p θεῷ συνάγει P². — 424/425 σὺν θεῷ πολιτεύεται V^pP² : θεῷ συμ-
 πολιτεύεται cet. — 425 ἀπαύστοις C² || ὕμνοις | ὕμνοις P² om. C² || post ὕμνοις
 add. ἀεὶ yHP. post θεόν add. P² || τὸν θεόν ἀνυμνῶν M αὐτὸν ἀνυμνῶν P². —
 426 τε... πάμπολλα om. v || τε om. C²P²p || πάμπολλα | πολλά P² || ἡμᾶς v.
 ἡμῖν post διηγοῦμενος tr. C²P² om. p || διηγησάμενος p διαλεγόμενος P² om.
 v. — 427 Ἰωάννης om. v || τρεῖς ἡμέρας V² || ἄχρις... ὥρας om. v || ἄχρις |
 ἕως y || ἐνάτης MP²P² || διαλεγόμενος | διηγοῦμενος P² νοουθετήσας v om. p.
 — 428 μεγάλως τὰς P² || τὰς... ἐθεράπευεν om. v || ἡμῶν om. P² || ἐθερά-
 πευεν x : ἐθεράπευσεν cet. || δὲ om. v || ἐν εἰρήνῃ | εἰρήνης p. — 429 εἰπὼν...
 γενέσθαι (433) om. v || καὶ om. p || προφητείας p || τινα om. C² p.

430 ὅτι· « Σήμερον τὰ ἐπινίκια τοῦ εὐσεβοῦς βασιλέως Θεοδοσίου
 εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν εἰσεληλύθασιν τῆς τοῦ τυράννου Εὐγενίου
 ἀναιρέσεως », καὶ ὅτι· « Λεῖ τὸν βασιλέα ἰδίῳ θανάτῳ τελευτή-
 σαι »· ἅπερ συνέβη κατὰ ἀλήθειαν οὕτω γενέσθαι.

65. Ὡς δὲ πολλοὺς καὶ ἄλλους πατέρας ἐθεασάμεθα, ἦκασιν
 435 ἀδελφοὶ ἀναγγέλλοντες ἡμῖν τετελειώσθαι τὸν μακάριον Ἰωάν-
 νην θαυμαστόν τινα τρόπον· ἐντειλόμενος γὰρ ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας
 μηδένα συγχωρεῖν πρὸς αὐτὸν ἀνιέναι, κλίνας τὰ γόνατα εἰς
 προσευχὴν ἐτελειώθη πρὸς θεὸν ἀπερχόμενος· ᾧ ἡ δόξα εἰς τοὺς
 αἰῶνας, ἀμήν.

β'. Περὶ ἀββᾶ Ὡρ.

1. Ἐθεασάμεθα δὲ καὶ ἕτερον ἄνδρα θαυμαστόν ἐν Θηβαῖδι,
 ἀββᾶ Ὡρ ὄνομα αὐτοῦ, πατέρα μοναστηρίων ἀδελφῶν χιλίων,
 σχῆμα μὲν ἔχοντα ἀγγελικόν, ἐνενηκονταετὴ πονοῦντα, ἄχρι τοῦ
 στήθους ἔχοντα λιμπρόν πώγωνα, καὶ φαιδρὸν τῷ προσώπῳ,
 5 ὥς καὶ δρώμενον αὐτὸν μόνον δυσωπηθῆναι τὸν ἄνδρα. 2. οὗτος
 πολλὰ πρότερον καθ' ἑαυτὸν ἐν τῇ ἐρήμῳ ἀσκήσας τῇ πορρω-

430 εὐσεβεστάτου C²P² || Θεοδοσίου τοῦ βασιλέως P².

431 τὴν om. C²P² || εἰσεληλύθαι H εἰσῆλθον p. — 432 καὶ ὅτι... γενέσθαι
 (433) om. P² || ἰδίῳ x : οὐκίῳ cet. — 433 ἅπερ | ὅπερ p ὅπερ καὶ P². — 434 δὲ |
 δὴ H || πολλοὺς... ἄλλους | καὶ ἄλλους πολλοὺς v || καὶ... πατέρας om. p.
 — 435 ἀναγγέλλοντες x1² : ἀπαγγέλλοντες cet. || ἡμῖν om. P² || τετελειώσθαι
 C² τελειώσθαι p τελειωθῆναι V². — 436 θαυμαστῷ τινα τρόπῳ MP² || γὰρ
 + φησὶν v || ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας post συγχωρεῖν (437) tr. M || τρεῖς ἡμέρας |
 τρεῖς τε ἡμέραις P². — 437 συγχωρεῖν om. P² || ἀνιέναι C². — 438 θεόν |
 τὸν θεόν C²p αὐτὸν v qui τὸν θεόν add. post ἀπερχόμενος || θεόν : ἐν
 παρρησίᾳ P² || ἀπερχόμενος | ἐκδημήσας P² ἀναλύσας p || ᾧ... ἀμήν (439)
 om. C²A1.P²v, fort. recte. — 439 αἰῶνας + τῶν αἰώνων P².

Cap. II habent V^pBP²C²A (= x), HP², P²P² (= p). Omittunt MyC²v. Ha-
 bet P² tantum § 9-10.

Lemma περὶ + τοῦ P²AP²p. — 1 δὲ om. V^pBP²H. cf. autem γ' 1, δ' 1, ε' 1,
 ζ' 1, η' 1, etc. || θαυμάσιον p. — 2 ἀββᾶν P² || ὄνομα αὐτοῦ | ὀνόματι
 P² || μοναστηρίων P². — 3 μὲν om. HP² || ἐνενηκονταετὴ P² (cf. α' 108)
 ἐνενηκοντα ἔτη p || πονοῦντα | πονοῦν P². — 3 ἄχρι τοῦ στήθους ἔχοντα x :
 γένειον ἔχοντα ἄ. τ. σ. P² γένειον ἄ. τ. σ. ἔχοντα p καὶ γένιον ἄ. τ. σ. H,
 ἔχοντα omisso. — 4 λιμπρόν + ἄγαν HP²p || τὸν πώγωνα V^p || πώγωνα
 om. HP²p || καὶ om. p. — 5 αὐτὸν post μόνον tr. P² om. HP² || μόνον om. H
 || δυσωπησίμῳ εἶναι HP². — 6 καθ' ἑαυτὸν om. p || ἐν... πορρωτέρῳ x11 : ἀσ-
 κήσας ἐν τῇ ἐρ. τῇ πορρωτέρῳ P² ἐν τῇ πορρωτέρῳ ἐρ. ἀσκήσας p.

τέρει, ὕστερον ἐν τῇ πλησίον ἐρήμῳ τὰ μοναστήρια συνεκρότη-
 σεν, ἔλος φυτεύσας χερσὶν οἰκείαις, ξύλων ἀγρίων ὄντων ἐν τῷ
 τόπῳ, ὡς ὕλην εἶναι τινα πολλὴν ἐν τῇ ἐρήμῳ. 3. ἔλεγον γὰρ
 10 ἡμῖν οἱ περὶ αὐτὸν πατέρες ὅτι· «Οὐδὲ βλαστὸς εἰς ἦν ὤδε, ὅτε τὸ
 πρὶν ὁ ἀνὴρ ἐκ τῆς ἐρήμου παρεγένετο.» ἐφύτευσεν δὲ τοῦτο ἵνα
 μὴ διὰ τινα χρεῖαν οἱ συνερχόμενοι πρὸς αὐτὸν ἀδελφοὶ ἀναγκα-
 σθῶσιν περιέρχωνται. ἀλλὰ πᾶσαν πρόνοιαν αὐτῶν ἐποιεῖτο εὐχόμε-
 νος τῷ θεῷ καὶ ὑπὲρ τῆς σωτηρίας αὐτῶν ἀγωνιζόμενος, ἵνα ἐν
 15 μηδενὶ λείπωνται τῶν ἀναγκαίων καὶ μὴ πρόφασιν αὐτοῖς ῥα-
 θυμίας τις γένηται. 4. οὗτος ἐν τῇ ἐρήμῳ πρῶτον διάγων ἡ-
 σθιεν μὲν βοτάνας καὶ ῥίζας τινὰς γλυκείας, ἐπινεν δὲ ὕδωρ ὅτε
 καὶ εὗρισκεν, ἐν εὐχαίς καὶ ὕμνοις διατελὼν πάντα τὸν χρόνον.
 ὡς δὲ λοιπὸν εἰς τὴν τελείαν τοῦ γήρως ἐφθασεν ἡλικίαν, ἀγ-
 20 γελος αὐτῷ φαίνεται κατ' ὄναρ ἐν τῇ ἐρήμῳ λέγων ὅτι· «Ἐση
 εἰς ἔθνος μέγα καὶ πολὺν λαὸν πιστευθήσῃ. ἔσονται δὲ οἱ σωζό- Gen. 44
 μένοι διὰ σοῦ μυριάδες δέκα. ὅσους γὰρ ἂν ἐνταῦθα κερδήσῃς,
 τοσοῦτων ἄρξεις ἐν τῷ αἰῶνι τῷ μέλλοντι. καὶ μηδὲν διστάσης»,
 φησὶν ὁ ἄγγελος πρὸς αὐτόν· «οὐδέποτε γὰρ σοι λείψει τὰ πρὸς
 25 τὴν χρεῖαν ἄχρι τῆς τελευτῆς, ὁσάκις ἂν ἐπικαλέσῃ τὸν θεόν.»
 5. ταῦτα ἀκούσας ἐπὶ τὴν πλησίον ἐρημον ὤρμησεν καταμόνας
 πρῶτον διάγων, καλύβιον μικρὸν τι ἑαυτῷ κατασκευάσας, λα-
 χάνοις συνθέτοις μόνον ἀρκούμενος, πολλάκις καὶ δι' ἑβδομάδος
 ἀπαξ μεταλαμβάνων. ἀγράφματος μὲν ὢν τὸ πρῶτον, ἐπεὶ δὲ ἐκ

8 ἔλος omnes (cf. ἔλεσιν Epilogus 20): ἄλσος Schwartz. || οἰκείαις| ιδίαις H
 οἰκείαις καὶ C¹ || ξύλων ἀγρίων V^oC¹A || ὄντων p: om. cel. — 9 εἶναι ὕλην
 P² || τινὰ εἶναι H || πολλὴν V^oBC¹AP² (post ἐρήμῳ): πυκνὴν cel. || γὰρ om.
 P¹. — 10 εἰς| τις p om. P² || ὡδὲ + ποτε HP²p. — 10/11 τὸ πρὶν om. P¹.

11 τοῦτο| ταῦτα P². — 14 καὶ P²P²p: om. cel. || ἐν om. P²P². — 15 λείπωνται
 V^o λείπονται P¹C¹aeA || καὶ μὴ... γένηται (16) add. in mg. m. 1^a A. — 16 τις
 ante αὐτοῖς tr. H, ante ῥαθυμίας tr. p om. P¹P² || γένηται + τι P² || οὕτως
 P¹ om. P² || ἐρήμῳ + μὲν οὖν P² || πρῶτον| τὰ πρῶτα P². — 17 μὲν om.
 C¹AHP² || γλυκείας p || δὲ + καὶ P². — 18 καὶ¹ om. BP² || εὗρεν C¹A || πάντα
 διατελὼν p || τὸν om. V^o || χρόνον + αὐτοῦ P². — 19 τὴν om. P² || γήρως
 p. — 20 φαίνεται κατ' ὄναρ post ἐρήμῳ tr. H. — 20/21 ἔση εἰς om. P¹.

21 λαὸν πολὺν p || ἐμπιστευθήσῃ P¹. — 22 ἂν om. P²p || ἐνθάδε H || κερ-
 δῆσαι HP²p. — 23 τοσοῦτον H τοσοῦτους P² || διστάσεις BC¹A. — 24 φησὶν...
 αὐτόν om. P² || τὰ| τι τῶν Hp. — 25 τῆς + σῆς P² || τελευταίας p || ὁσάκις|
 εἰς ὅσα P¹ περὶ ὅσων P² || θεόν| κύριον H. — 26 ἀκούσας + παρὰ τοῦ ἀγγέ-
 λου P². — 27 διάγων + ὡς εἴρηται P² || τι μικρὸν Hp || λαχανίοις H. — 28
 πολλάκις + δὲ P². — 29 μὲν ὢν| μένων H. ὢν s. l. m. 1^a C¹ || ἐπειδὴ V^oP²
 ἔπειτα P¹.

30 τῆς ἐρήμου ἐπὶ τὴν οἰκουμένην ἤρχετο, χάρις αὐτῷ θεόθεν δι-
 δοται καὶ τὰς γραφὰς ἔξωθεν ἀπεστήθιζεν. ἐπιδοθέντος γὰρ αὐ-
 τῷ βιβλίου παρὰ τῶν ἀδελφῶν, ὡς ἔμπειρος τῶν γραφῶν, οὕτω
 λοιπὸν ἀνεγίνωσκεν. 6. εἰλήφει δὲ καὶ ἑτέραν χάριν τὴν κατὰ
 τῶν δαιμόνων ἐλασίαν, ὡς πολλοὺς τῶν πασχόντων καὶ μὴ βου-
 35 λομένους παριστᾶν, βοῶντων αὐτοῦ τὴν πολιτείαν· λάσεις τε τὰς
 ἄλλας ἐπιτελὼν οὐκ ἐπαύετο, ὡς συναχθέντας πανταχόθεν πρὸς
 αὐτὸν μοναχοὺς εἰς χιλιάδας συνάγεσθαι.

7. ἰδὼν οὖν ἡμᾶς ὁ ἀνὴρ καὶ περιχαρὴς γενόμενος ἡσπάσατό
 τε καὶ ὑπερηύξατο· νίψας τε τοὺς πόδας ἡμῶν χερσὶν οἰκείαις
 40 πρὸς διδασκαλίαν ἐτρέπετο. ἔμπειρος γὰρ ἦν λίαν τῶν γραφῶν
 θεόθεν ταύτην τὴν χάριν κτησάμενος. πολλὰ δὲ ἡμῖν τῶν γραφῶν
 λύσας κεφάλαια καὶ τὴν ὁρθόδοξον πίστιν παραδοὺς ἐπὶ τὰς εὐ-
 χὰς προετρέπετο. 8. ἔθος γὰρ τοῖς μεγάλοις μὴ πρότερον τρο-
 φὴν προσίεσθαι τῇ σαρκί, πρὶν ἢ τὴν πνευματικὴν τροφὴν τῇ
 45 ψυχῇ παραδοῦναι, τοῦτο δὲ ἡ τοῦ Χριστοῦ ἐστὶν κοινωνία. μετα-
 λαβόντας οὖν ταύτης καὶ εὐχαριστήσαντας ἐπὶ τὴν τράπεζαν προ-
 ετρέπετο, αὐτὸς τι ἀεὶ τῶν σπουδαίων ὑπομιμνήσκων καθημέρος
 καὶ λέγων ἡμῖν· 9. «Οἶδα ἐγὼ τινα ἄνθρωπον ἐν τῇ ἐρήμῳ μη-

30 ἐπὶ| πρὸς P² εἰς Prouschon, unde nescio || ὡς ἤρχετο P¹ || δίδοται|
 ἐδίδοτο A.

31 καὶ| τὸ p || ἔξωθεν| ἔξωθεν διὰ μνήμης H διὰ μνήμης p om. P¹ || ἀπε-
 στήθιζεν| ἔχεν· ἀγράφματος γὰρ ὢν τῶν ἔξωθεν ἀπεστήθιζεν p ex duarum
 lectionum conflatione || γὰρ| δὲ p. — 32 ἔμπειρος omnes: ἔμπειρῳ Schwartz
 — 33 τὴν om. V^oB. — 34 ἐλασίαν om. p || ὥστε p || καὶ μὴ βουλομένους|
 καὶ ἄκοντας καὶ ἐκόντας p. — 35 παριστᾶναι (sic) P¹ παριστάναι P² (cf.
 Prologus 54) || βοῶντας H || αὐτοῦ P¹ (ex αὐτοῦς) Hp: αὐτῶν cel. || πολι-
 τείαν + τοῦ ἀνδρὸς C¹A || τε (cf. l. 39, etc.) || δὲ BP¹ || τὰς om. p. — 36 ἄλ-
 λας| πολλὰς P² || ἐπιτελεῖν P¹ || συναχθέντας H: συναχθῆναι cel. || παντό-
 θεν p om. P². — 37 καὶ εἰς P¹ || εἰς| ὡς p || χιλιάδας| πληθος πολὺ P² || συν-
 ἄγεσθαι om. P²p. — 39 τε¹ om. P² || καὶ + εὐθὺς Hp || νηράμενος V^oBC¹A.
 cf. ἡ' 315 || τε²| δὲ Hp (cf. l. 35). — 40/41 ἔμπειρος... κτησάμενος| ἦν γὰρ
 τὴν γραφὴν θεόθεν ταύτην δεξιόμενος p.

41 τῶν γραφῶν ἡμῖν P² || λύσας τῶν γραφῶν C¹A. — 43 ἐτρέπετο P¹ || με-
 γάλοις| ἀγίοις P² || τροφὴν post προίεσθαι (sic) tr. P¹. — 44 προίεσθαι P¹H
 (qui προίεσθαι... πνευματικὴν τροφὴν sub linea m. 1^a add.) || τῇ ψυχῇ om.
 p. — 45 ἐπιδοῦναι P² || τοῦτο| αὕτη HP² || ἡ (om. p) τοῦ Χριστοῦ post
 ἐστὶν tr. HP²p, post ἦν (sic) tr. C¹A || ἐστὶν| ἦν C¹A || μεταλαβόντες... εὐ-
 χαριστήσαντες (46) V^oBC¹Ap. — 46 προετρέπετο| ἤλθομεν p. — 17 καὶ
 αὐτὸς p || τι x: τε H δὲ P² om. p || ὑπομιμνήσκων H || καθημέρος om. p.
 — 48 καὶ λέγων| ἔλεγεν P²p || οἶδα| εἶδόν P² || ἐγὼ om. P² || τινα om. p ||
 τῇ om. p.

δὲν γήϊον βρώμα ἐπὶ τρία ἔτη γευσάμενον, ἀλλὰ ἄγγελος αὐτῷ
 50 κατὰ τρεῖς ἡμέρας οὐράνιον βρώμα ἐκόμιζεν καὶ ἐβαλλεν αὐτοῦ
 εἰς τὸ στόμα, καὶ τοῦτο αὐτῷ ἀντὶ τροφῆς καὶ ποτοῦ ἐγίνετο.
 καὶ οἶδα τὸν τοιοῦτον ἄνθρωπον διὰ ἧλθον πρὸς αὐτὸν ἐν φαν-
 τασίᾳ οἱ δαίμονες ἀγγελικὰς στρατιάς ἐπιδεικνύντες καὶ ἄρμα πυ-
 ρὸς καὶ δορυφορίαν πολλήν, οἷά τε βασιλέως τινὸς ἐπιδημοῦντος
 55 καὶ λέγοντος αὐτῷ · « Κατῶρθωσας πάντα, ὦ ἄνθρωπε · προσκύν-
 ησόν με καὶ ὡς Ἡλίαν σε ἀναλήψομαι ». 10. Ἐλεγεν δὲ ὁ μο-
 ναχὸς ἐν τῇ αὐτοῦ διανοίᾳ · « Καθ' ἡμέραν προσκυνῶ ἐγὼ τῷ
 ἐμῷ βασιλεῖ καὶ σωτῆρι, καὶ εἰ ἦν οὗτος ἐκεῖνος, οὐκ ἂν τοῦτο
 παρ' ἐμοῦ ἦται ». ὡς δὲ μόνον εἶπεν αὐτῷ τὰ τῆς διανοίας, δι-
 60 « Ἐχω τὸν ἐμὸν βασιλέα Χριστόν, ὃν ἀεὶ προσκυνῶ · σὺ δὲ οὐκ
 εἰ ἐμὸς βασιλεύς », εὐθὺς ἐκεῖνος ἄφαντος γέγονεν. ταῦτα οὖν
 ἡμῖν ὡς περὶ ἄλλον διαλεγόμενος τὰς ἑαυτοῦ πολιτείας κρύπ-
 τειν ἠβούλετο · οἱ δὲ συνόντες αὐτῷ πατέρες αὐτὸν ἔλεγον ταῦ-
 τα ἑωρακέναι.
 65 11. Ἦν γοῦν τοιοῦτος ὁ ἀνὴρ ἐπίδοξος ἐν πολλοῖς ἄλλοις πα-
 τράσιν, ὡς πολλῶν πρὸς αὐτὸν μοναχῶν ἐρχομένων πάντας τοὺς
 παρόντας συγκαλούμενος ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ τὰ κελλία αὐτοῖς ἐποίει,
 τοῦ μὲν πηλὸν ἐπιδιδόοντος, τοῦ δὲ πλίνθον, τοῦ δὲ ὕδωρ ἀν-
 λυόντος, ἐτέρου δὲ ξύλα κόπτοντος, καὶ ἀποτελεσθέντων αὐτοῖς
 70 τῶν κελλίων αὐτὸς τὰς χρείας ἐπῆρκει τοῖς ἐρχομένοις.

49 ἔτη τρία Α δέκα ἔτη P² ἔτη δέκα p τραπεζῆς P². — 50 αὐτοῦ post στό-
 μα (51) tr. P¹.

51 αὐτὸ P¹C¹A || ἐγένετο C¹A. — 52 ἦλθον om. p. — 53 ἄρματα P²P²p. —
 54 πυρὸς + πολλὰ P² || δορυφορία p δορυφορία V² δωροφορία C¹A δωρο-
 φορία B || πολλή V¹Bp || οἷάν (sic) C¹A || τε om. P² || τινὸς om. P¹P² || ἐπι-
 δημοῦντος om. x. — 55 λέγοντας p λέγοντας V²BC¹ λέγων τις C¹A || κα-
 τῶρθωσας (sic) B¹ || κατῶρθωσας P²P² || πάντα om. B || λοιπὸν προσκύνῃσόν
 P²P²p. — 56 με omnes : μοι Preuschen, unde nescio || ἀναλήψομαι H. —
 57 ἑαυτοῦ C¹AP²P²p || ἐγὼ om. P²P²p. — 58 καὶ τῷ BP¹P²p || οὕτως P¹ || ἂν
 + νῦν H¹p || τοῦτο post ἐμοῦ (59) tr. p. — 59 παρ' ἐμοῦ + τὰ νῦν P² || ἦται
 παρ' ἐμοῦ P² || αὐτῷ ἐν ἑαυτῷ P²p. — 60 ἔχω ἐγὼ H¹p ἐγὼ ἔχω P¹P² || τὸν
 Χριστόν B¹p || ἀεὶ + ἐγὼ A || δὲ γὰρ P².

61 ἐγένετο p || οὖν δὲ P² om. P². — 62 ἡμῖν post διαλεγόμενος tr. p || δια-
 λεγόμενος + ἔλεγε P². — 63 βουλόμενος P². — 65 ἄλλοις om. p. — 66 ὡς καὶ
 p || πρὸς αὐτὸν post μοναχῶν tr. P² || μοναχῶν post ἐρχομένων tr. P¹ om. p
 || ἐρχομένων + συνείναι p. — 67 παρόντας + αὐτοῖς V²BC¹A + ἀδελφούς
 P²p || ἡμέρᾳ + καὶ V² || ποιεῖν H. — 68 ἐπιδιδόοντος (cf. x' 57 et Radermacher
 Neut. Gr. 97) x : ἐπιδιδόντος cet. || τοῦ δὲ ἄλλον δὲ H¹P²p. — 69 ἐτέρου δὲ
 τοῦ δὲ B. 70 ἐπῆρκει τὰς χρείας p || τοῖς ἐρχομένοις τοῖς δεομένοις H
 αὐτῶν παρέχων p.

12. Οὗτος ψευδαδέλφον τινὸς πρὸς αὐτὸν ἐλθόντος καὶ τὰ ἑαυ-
 τοῦ ἱμάτια ἀποκρύψαντος ἐλέγξας αὐτὸν ἐπὶ πάντων εἰς μέσον
 τὰ εἶδη προήνεγκεν, ὥστε μηκέτι τολμᾶν μηδένα ἐπ' αὐτοῦ ψεύ-
 σασθαι τοσαύτην χάριν ἀρετῆς ἔχοντος, ἣν διὰ τῆς πολλῆς καὶ
 75 καλῆς πολιτείας ἑαυτῷ συνελέξατο. ἦν δὲ ἰδεῖν τὸ πλῆθος τῶν
 σὺν αὐτῷ μοναχῶν ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ, οἷον χοροὺς τινὰς δικαίων
 λαμπροφροούντων καὶ ἀπαύστοις ὕμνοις τὸν θεὸν δοξαζόντων.

Υ'. Περὶ Ἀμμωνος.

1. Ἐθεασάμεθα δὲ ἐν Θηβαῖδι καὶ ἑτερον ἄνδρα, ὀνόματι Ἀμ-
 μωνα, πατέρα μοναχῶν τρισχιλίων, οὗς καὶ Ταβερνησιώτας ὠνό-
 μαζον, μεγάλην ἔχοντας πολιτείαν καὶ μηλωτὰς φοροῦντας, κε-
 καλυμμένῳ προσώπῳ ἐσθίοντας καὶ κάτω νεύοντας, μή τις τὸν
 5 ἄλλον θεάσεται, καὶ σιωπὴν ἀσκοῦντας πολλήν, ὡς δοκεῖν ἐν ἐρη-
 μίαις εἶναι, ἕκαστον τὴν ἑαυτοῦ πολιτείαν κρυφῇ ποιοῦντας, μό-
 νον δὲ σχήματι καθημένους ἐπὶ τραπέζης ὡς καὶ δοκεῖν ἐσθίειν
 καὶ πειρωμένους λαθεῖν ἀλλήλους. οἱ μὲν γὰρ αὐτῶν ἀπαξ καὶ
 δεῦτερον τῷ στόματι τὴν χεῖρα προσήγον ἀρτον ἢ ἐλαιὸν ἢ τι-

71 τοῦτω C¹A οὕτω p || ψευδάδελφόν H¹P² || τινὸς] τινι H ποτε p om. P² ||
 πρὸς αὐτὸν post ἐλθόντα (sic) tr. H || ἐληλυθὸς p ἐλθόντα H¹P² || ἑαυτοῦ
 om. p. — 72 ἀποκρυψάμενον H¹P² || εἰς μέσον om. p. — 73 τὰ εἶδη V¹H : τὰ
 κεκαλυμμένα εἶδη p ταῦτα ἤδη C¹A αὐτὰ ἤδη B¹ om. P² || προήνεγκεν Schwartz :
 ἐπεισεν ἀγαγεῖν τὰ κακῶς κεκαλυμμένα P² προσήνεγκεν cet. || τολμᾶν om.
 p || ψεύδεσθαι H¹P². — 74 τῆς... πολιτείας (75) || τῆς πολιτείας τῆς πολλῆς
 καὶ καλῆς p || τῆς om. P¹. — 75 τὸ om. p. — 76 οἷον p || τινὰς χοροῦς
 P². — 77 λαμπροφροούντας p || δοξαζόντας V¹B¹C¹A δοξαζόντας εἰς τοὺς
 αἰῶνας ἀμήν p.

Cap. III habent V²BP¹C¹A (= x), LP² (= y), H (post cap. V¹H), P¹P²,
 P¹P² (= p). Omittunt MC²v.

Lemma περὶ + ἀββᾶ y + τοῦ ἀββᾶ H¹P²P²p || Ἀμμωνα I. Ἀμμωνᾶν P²
 Ἀμμωνᾶ P¹ Ἀμμωνᾶ καὶ τῶν σὺν αὐτῷ P².

1 δὲ om. yH¹p || Ἀμμωνα V²P¹C¹H : Ἀμμωνᾶ BL Ἀμμωνᾶν cet. — 2 μο-
 ναχῶν ἀδελφῶν P² || ὥσει τρισχιλίων y || Ταβερνησιώτας H¹P²p || ὠνόμαζον
 ἐκάλον P². — 3 μηλωτῶν P¹ || φοροῦντας + καὶ P¹C¹AyH¹P²p. — 4 ἵνα μή
 P¹P². — 5 ἄλλον] ἑτερον p πλησίον y || θεάσεται + ἐσθίοντα C¹A + μισσώ-
 μενον (sic) P². — 5/6 ἐν ἐρημίαις (ἐρημίᾳ P²) εἶναι] μή παρεῖναι p. — 6 ἕκαστον
 P¹ : ἕκαστος V²BC¹AP² ἕκαστον cet. || ἑαυτοῦ om. P² || κρυφᾶ yH¹P² || ποιοῦντος
 p ἐκτελοῦντα] οἷς H ἐκτελοῦντος yP² ἐκτελόν P². — 7 δὲ om. C¹AP² || τῆς τρα-
 πέζης yH¹P²p || ὡς καὶ scripsi : ὡς P² καὶ cet. — 8 καὶ πειρωμένους] πειρω-
 μένους δὲ yH || λαθάνειν yH¹P² || ἀλλήλοις P¹L || καὶ x : ἢ cet. — 9 τῷ
 στόματι post χεῖρα tr. P² || ἄρτον xP². semper autem cum genitio utitur

- 10 νος τῶν παρακειμένων ἀνάμενοι, καὶ ἐκάστου προσφαγίου ἀπαξ
γενεσάμενοι ἤρκοοντο τῇ τροφῇ ταύτῃ. 2. ἄλλοι τὸν ἄρτον ἤρέ-
μα μασώμενοι ἀπροσπολήτως τε τῶν ἄλλων ἔχοντες, οὕτως ἐν-
εκαρτέρουν. ἄλλοι δὲ τῶν ζωμῶν μόνον τρίτον ἐγεύοντο, ἐνεκρα-
τεύοντο δὲ τὰ ἄλλα. ἅπερ πάντα κατὰ λόγον θαυμάσας οὐ παρ-
15 ἦκα τὴν ἐκ ταύτης <τῆς διηγήσεως> ὠφέλειαν.

δ'. Περὶ ἀββᾶ Βῆν.

1. Εἶδομεν δὲ καὶ ἄλλον πρεσβύτερον πραότητι πάντας ἀνθρώ-
πους ὑπερβαλλόμενον, ὀνόματι ἀββᾶ Βῆν. δὲν διεβεβαιούντο οἱ
περὶ αὐτὸν ἀδελφοὶ μηδέποτε ὁμωμοκέναι, μηδὲ ψεύσασθαι ποτε,
μηδὲ ὀργισθῆναι κατὰ τινος, μηδὲ ἐπιπλῆξαι λόγῳ τινὶ πώποτε.
5 ἦν γὰρ ὁ βίος αὐτοῦ λίαν ἡσύχιος καὶ ὁ τρόπος ἐπιεικής, ἀγγε-
λικὴν κατάστασιν ἔχοντος. 2. ἦν δὲ καὶ ταπεινόφρων ἄγαν καὶ
ἐαυτὸν εὐτελλίζων. πολλὰ γὰρ ἡμῶν παρακαλούντων αὐτὸν εἰ-

uerbo ἀπτεσθαι auctor noster, cf. ιβ' 12, 32, ιγ' 47, ιδ' 72, 113 s., κα' 82 s.
|| ἐλαιῶν P³HP³: ἐλαιον L ἐλαιάς cet. || ἡ + ἄλλον P³ || τινος] τι xP³p. —
10 ἀπτόμενοι P³ || ἀπαξ post γενεσάμενοι (11) tr. p.

11 γενόμενοι yP³ || ἄλλοι + δὲ yHP³p. — 12 μασώμενοι p μασσόμενοι
V³LAP³ μασόμενοι C¹ || τε om. P³ || ἄλλων] ἄλλως V³B. — 13 τοῦ ζωμοῦ
yHP³P³ τὸν (τὸ C¹) ζωμόν C¹Ap || μόνου y || τρίτον post ἐγεύοντο tr. P³ || ἐνεγ-
κρατεύοντο P³HP. — 14 τῶν ἄλλων yHP³P³ || πάντα om. p || κατὰ λόγον
om. P³ || θαυμάσας + ὡς L. — 15 ταύτης xp : τούτων yHP³P³ || τῆς διηγή-
σεως addidit, cf. Proleg. LXI.

Cap. IV habent V³BP³C¹A (= x), LP³ (= y), HP³P³, V³V³P³ (= v), P³P³
(= p). Omittunt MC³.

Lemma περὶ τοῦ C¹AHP³P³V³V³p || Βῆν P³V³ Βῆν V³. titulum om. P³.

1 πρεσβύτερον P³ || πραότητι... ὑπερβαλλόμενον post Βῆν (2) tr. v || πρα-
ύτητι H (πραότης autem η' 272 s.) || ἀνθρώπους om. P³. — 2 ὑπερβαλλόμενον
H ὑπερβάλλοντα P³P³p || ὀνόματι post Βῆν tr. yH om. P³ || ἀββᾶν LP³vP ||
Βῆ P³p Βῆν V³. — 3 μηδεπώποτε H || ὁμοῖα yV³P³ om. V³ || μηδέποτε AV³P³
μήτε P³P³p μή L om. V³ || ψεύσασθαι L. ἔψευσθαι HP³ || ποτε om. AyP³v ||
ποτε + κατὰ τινος P³. — 4 μηδὲ P³yV³: μήτε cet. || μήτε (sic) ὀργισθῆναι
post τινὶ ποτε (sic) tr. P³ om. P³ || ὀργισθαι H || κατὰ τινος] καὶ μέχρι τι-
νός p || μηδὲ] μήτε P³P³p || λόγῳ post τινα (sic) tr. p || τινὶ] τινα P³V³p || ποτε
LP³ om. v. — 5 αὐτῷ P³ || ἡσύχιος A ἡσυχος P³p || ἀγγελικὴν... ἔχοντος (6) || ἡ
κατάστασις ἀγγελικὴ V³. — 6 κατάστασιν post ἔχων (sic) P³ || ἔχων P³P³
P³V³ ἔχοντα P³ || ἦν om. P³P³V³ || δὲ P³p : γὰρ V³BC¹A om. cet. || καὶ ante
ἦν tr. V³P³. — 7 κατευτελλίζων p || ἡμῶν... εἰπεῖν] ἐδεήθημεν αὐτοῦ ὥστε
v qui εἰπεῖν tr. post προτρεπτικὸν (8) || ἡμῶν post αὐτὸν tr. p || αὐτὸν
om. P³.

- πεῖν πρὸς ἡμᾶς προτρεπτικὸν λόγον, μόλις ἠνέσχετο περὶ πρα-
ότητος ἡμῖν μόνον ὀλίγα διαλεχθῆναι.
10 3. Οὗτος ἱκποποτάμου λυμνημένον τὴν γείτονα χώραν ἐπι-
στάς τῷ τόπῳ ὑπὸ τῶν γεωργῶν παρακληθεὶς καὶ ἰδὼν τὸ θη-
ρίον μέγεθος ἐξαίσιον ἔχον πρᾶει φωνῇ ἐνετείλατο αὐτῷ λέγων·
* Παραγγέλλω σοι ἐν ὀνόματι Ἰησοῦ Χριστοῦ μηκέτι λυμῆνα-
σθαι τὴν χώραν *. ὁ δὲ ὡς ὑπὸ ἀγγέλου ἐλασθεὶς τοῦ τόπου παν-
15 τάπασιν ἀφανῆς ἐγένετο. οὕτω δὲ καὶ κορκόδειλον ἀπεδίωξεν
ἄλλοτε.

ε'. Περὶ Ὀξυρύγχου.

1. Παραγενόμεθα δὲ καὶ εἰς Ὀξύρυγχον πόλιν τινὰ τῆς Θη-
βαίδος, ἥς οὐκ ἔστιν εἰπεῖν κατ' ἀξίαν τὰ θαύματα. γέμει γὰρ
οὕτως ἐνδοθεν μοναστηρίων, ὥς τὰ τεῖχη ἐξηχεῖσθαι ὑπ' αὐτῶν
τῶν μοναχῶν, περιέχεται δὲ ἐξωθεν μοναστηρίοις ἐτέροις, ὥς

8 προτρεπτικὸν + τινα yHP³P³p || καὶ μόλις v || πραότητος p (qui tamen
πραότητι l. 1 habent). — 9 μόνον om. P³P³. — 10 ἱκποποτάμου] ἐν ποταμῷ
θηρός ποτε οἰκοῦντος καὶ P³ || ἱκποποτάμου + ποτε yHP³p || λυμνινομένου
P³v. — 10/11 ἐπιστάς τῷ τόπῳ omisso, ἐπέστη τῷ ποταμῷ post παρακλη-
θεὶς (11) tr. P³.

11 τόπῳ] θηρίῳ V³ || ὑπὸ... γεωργῶν ante ἐπιστάς tr. P³ || ὑπὸ] ὑπὲρ P³
|| τῶν + ἐκείσε P³. — 12 μέγεθος post ἐξαίσιον tr. yP³v || ἐξαίσιον post ἔχον
(ἔχων P³) tr. p || ἔχων P³C¹AP³HP³V³P³ ἔχοντα yP³ κεκτημένον P³ || τῇ φωνῇ
v || ἐνετέλλετο P³HP ἐντέλλεται P³ || αὐτῷ V³LP³ om. V³V³p. — 13 Ἰη-
σοῦ] τοῦ y. — 14 χώραν + ταύτην v || ἐλασθεὶς C¹A : ἐλαθεὶς V³BP³ ἀπελασθεὶς
y ἀπελαθεὶς HP³p ἀπελαθέν P³ διωχθεὶς V³P³ διωχθέν V³ || τοῦ τόπου om.
v || παντελῶς v. — 15 ἀφανῆς ἐγένετο] ἠφανίσθη v || ἀφαντος B ἀφανὲς P³
|| γέγονεν yHP³P³ || οὕτως vp || δὲ x : om. cet. || κορκόδειλον V³ κορκόδηλον
P³ || ἀπεδίωξεν post ἄλλοτε tr. v.

Cap. V habent V³BP³C¹A (= x) ; LP³ (= y), P³ (post cap. XX περὶ Λιό-
κόρου) P³, V³V³P³ (= v), P³P³ (= p). Omittunt MHC³.

Lemma. περὶ Ὀξυρύγχου C¹A περὶ τῆς Ὀξυρύγχου (-ρύγχ- L) πόλεως y
περὶ μοναστηρίων τῆς Ὀξυρίχου πόλεως Θηβαίδος P³. titulum om. P³P³vP³.

1 δὲ P³P³vP³ : om. cet. || εἰς] ἐν C¹A (qui tamen πόλιν scribunt) v || Ὀξύ-
ρυγχον LP³ Ὀξυρύγχον B Ὀξυρίχον P³p Ὀξυρύγχω C¹ (qu ex ri) A Ὀξυρίχῳ
V³ Ὀξυρίχῳ V³P³ || πόλει v || τινα ante πόλιν tr. yp om. P³v || τῆς om. BP³
C¹A. — 2 κατ' ἀξίαν om. v || γέμει... μοναστηρίων (3) οὕτως γὰρ (om. V³)
γέμει μοναστήρια ἐνδοθεν v. — 3 ἐνδοθεν οὕτως yP³ || ὥστε P³ ὥς καὶ P³v
|| ἐξηχεῖσθαι x : ἐξωθεῖσθαι yP³p πεπληρωθῆναι P³ καλύπτεσθαι v || ὑπ'
(ἐξ P³) αὐτῶν ante ἐξωθεῖσθαι tr. yP³p || αὐτῶν om. v. — 4 δὲ] δι' καὶ P³v
om. C¹A || μοναστηρίοις post ἐτέροις tr. yP³P³vP³.

5 ἄλλην εἶναι παρ' αὐτὴν τὴν ἔξω πόλιν. 2. ἔγεμον δὲ τῆς πόλεως οἱ ναοὶ καὶ τὰ καπετώλια τῶν μοναχῶν καὶ κατὰ πᾶν μέρος τῆς πόλεως οἱ μοναχοὶ ᾤκουν. 3. δεκαδύο γὰρ εἰσιν ἐν αὐτῇ ἐκκλησίου μεγίστης οὐσης τῆς πόλεως, ἐν αἷς οἱ ὄχλοι συνάγονται· τὰ γὰρ τῶν μοναχῶν ἐκτὴρία καθ' ἑαστον ἦν μοναστήριον.
10 καὶ σχεδὸν πλείους ἦσαν οἱ μοναχοὶ ὑπὲρ τοὺς κοσμικοὺς πολίτας κατὰ τὰς εἰσόδους τῆς πόλεως καὶ ἐν τοῖς πύργοις τῶν πυλῶν καταμένοντες. 4. πεντακισχίλιοι γὰρ μοναχοὶ ἔλεγοντο εἶναι ἐνδοθεν, τοσοῦτοι δ' ἄλλοι ἔξωθεν αὐτὴν περιέχοντες, καὶ οὐκ ἦν ὥρα ἡμερινὴ οὐδὲ νυκτερινὴ ἐν ᾗ τὰς λατρείας οὐκ ἐπέ-
15 τέλουν θεῶ· ἀλλὰ γὰρ οὐδεὶς ἦν οἰκῆτωρ αἰρετικὸς οὐδὲ ἐθνικὸς ἐν τῇ πόλει, ἀλλὰ πάντες ὁμοῦ οἱ πολῖται πιστοὶ καὶ κατηχούμενοι, ὥς δύνασθαι δοῦναι τὸν ἐπίσκοπον ἐν τῇ πλατείᾳ εἰρήνην τῷ λαῷ. 5. οἱ δὲ στρατηγοὶ αὐτῶν καὶ οἱ ἄρχοντες οἱ τὰς φιλοτιμίας τοῖς δήμοις παρέχοντες κατὰ τὰς πύλεις καὶ τὰς εἰσ-
20 ὁδούς σκοποὺς ἔστησαν πρὸς τὸ εἰ ξένος πονεόμενος φανεῖται ἀχθῆναι πρὸς αὐτοὺς ληψόμενον πρὸς παραμυθίαν ἀναλώματα. καὶ τί ἂν τις εἴποι τὴν εὐλάβειαν τῶν δήμων ὁρῶντων ἡμᾶς τοὺς ξένους διὰ τῆς ἀγορᾶς παριόντας καὶ ὥσπερ ἀγγέλοις ἡμῖν

5 εἶναι] ἵκεῖν εἶναι πόλιν v, τὴν ἔξω πόλιν infra omisso || παρὰ ταύτην yP²v || τὴν om. P² || ἔγεμον δὲ... μοναστήριον (9) om. v. — 6 καπετώλια V²BC¹ (ὡ ex ὁ) Ap. — 7 οἱ (om. P²) μοναχοὶ post ᾤκουν tr. P¹yP²p || δεκαδύο γὰρ] δέκα γὰρ δύο V² δώδεκα γὰρ p || γὰρ] δὲ P² || εἰσιν] ἦσαν V². — 9 καθ' ἑαστον] καθ' ἑαυτῶν P² || μοναστήρια P². — 10 πλείους hic omisso, πολίτας + πλείονες (11) v || ὑπὲρ] παρὰ p.

11 κατὰ... περιέχοντες (13) om. v || τὰς πάσας τὰς y πάσας p || καὶ om. B || τῶν πυλῶν] τῆς πόλεως p. — 12 μὲν γὰρ y || λέγονται p. — 13 ἐνδοθεν + καὶ P¹ || δ' ἄλλοι] δὲ y δὲ καὶ P² || οἱ ἔξωθεν P² || ἔξωθεν post αὐτὴν tr. y || καὶ οὐκ... θεῶ (15) post παρθένους (27) tr. v. — 14 ἡμερινὴ οὐδὲ om. p || οὐδὲ] ἢ v || τὰς λατρείας τῷ θεῷ οὐκ ἐπετέλουν p οὐκ ἐπετέλουν τῷ θεῷ τὰς λατρείας L. — 15 τῷ θεῷ P²P²P²v || ἀλλὰ... οἰκῆτωρ] καὶ μεγίστης οὐσης τῆς πόλεως οὐκ ἦν ἐν αὐτῇ v || γὰρ om. y || οὐδὲ εἰς yP² || ἦν post οἰκῆτωρ tr. p, post πόλει tr. P² || οὐδὲ] ἢ P²v || ἐθνικὸς] ἀπιστος v. — 16 ἐν τῇ πόλει om. v || ἀλλὰ... ἀναλώματα (21) om. v || κατηχούμεν.] ὁρθόδοξοι P². — 17 δοῦναι post πλατεῖα tr. p || τῷ ἐπισκόπῳ P² (cui δύνασθαι idem valet ac 'possibile esse'). — 18 τῷ λαῷ om. P² || οἱ om. P² || οἱ τὰς... παρέχοντες per homoeoteleuton om. xP². — 19 παρέχοντες] προσάγοντες p. — 20 ξένος + τις yP²p || πονεόμενος tr. yp om. P²P² || καὶ πονεόμενος P² || πονεόμενος post φανεῖται tr. A.

21 ἀρθῆναι P² || ληψόμενοι x λαβεῖν P². — 22 καὶ τί... προσιώντων (24) post σημείοις (33) tr. v || εἴτη AP² || τοῦ δήμου p (habent autem ὁρῶντων... προσιώντων) || ὁρῶντων] ἑώρων γὰρ v || ἡμᾶς ex ἡμῶν corr. m. 1^a B. — 23 ἀγγέλους LP².

προσιόντων; τί δὲ τὸ πλῆθος ἐξείποι τις τῶν μοναχῶν καὶ παρ-
25 θένων ἀναριθμήτου ὄντος; 6. πλὴν ὅσον παρὰ τοῦ ἐκεῖ ἀγίου ἐπισκόπου ἡκριβενυσάμεθα ἐδηλώσαμεν, μυρίους μὲν μοναχοὺς ὑπ' αὐτόν, δις μυριάς δὲ παρθένους ἔχοντος. τὴν δὲ φιλοξενίαν αὐτῶν καὶ τὴν ἀγάπην οἶαν καὶ εἶχον, ἐμὲ οὐχ οἷόν τε ἐξείπειν· διεσπάτο γὰρ ἡμῶν τὰ πάλλια ἐκατέρων ἡμᾶς πρὸς ἑαυτοὺς ἀνθ-
30 ελκόντων.

7. Καὶ εἶδομεν ἐκεῖ πολλοὺς καὶ μεγάλους πατέρας διάφορα χαρίσματα ἔχοντας, τοὺς μὲν ἐν λόγῳ, τοὺς δὲ ἐν πολιτείᾳ, τοὺς δὲ ἐν δυνάμεσι καὶ σημείοις.

ς'. Περὶ Θέωνος.

1. Εἶδομεν δὲ καὶ ἄλλον οὐ μακρὰν τῆς πόλεως ἐπὶ τὴν ἐρη-
μον, Θέωνα ὀνόματι, ἄνδρα ἅγιον ἐν οἰκίσκῳ καταμόνας ἐγκε-
κλεισμένον ἐπὶ τριακονταετὴ χρόνον σιωπῇ ἀσκήσαντα· ὃς πλεί-
στας δυνάμεις ἐπιτελῶν ὥς προφήτης παρ' αὐτοῖς ἐνομίζετο. ἐξ-
5 ἤρχετο γὰρ πρὸς αὐτόν ἡμέριον τὸ πλῆθος τῶν ἀσθενούντων καὶ

24 προσιόντας P² προσήρχοντο v || τί] τίς C¹ (ς s. l.) AP²v, qui omnes τις post ἐξείποι omittunt || τὸ + ἀναριθμητὸν v qui ἀναριθμητὸν ὄντος infra om. || ἐξείπει P². — 25 ἀναριθμήτων P² ἀναριθμητὸν p || ὄντως P¹P² ὄντων P² ὄν p || πλὴν ὅσον] ὥς γὰρ V² || ἐκεῖ] ἐκείνου LV² om. P²V². — 26 ἡκριβενυσάμεθα P²p ἐμάθομεν v || δηλώσωμεν y om. v || μὲν om. P² || μοναχοὺς + εἶναι v, ἔχοντος infra omisso. — 27 ὑπ' αὐτῶν y om. v || δις μυ-
ρίους P²p || post παρθένους puncto distinguunt p || ἔχοντες P²p ἔχοντας L || δὲ add. s. l. m. 1^a C¹ om. V²Bp. — 28 τὴν om. v || οἶαν... ἐμὲ om. v || καὶ² add. s. l. m. 1^a P¹ om. y || οἷόν τε] οἷόν τε ἐστὶν V¹P² οἷον y. — 29 διεσπάστο P² διε-
σπασάντο V² || πάλλια] παλαιὰ φάκη p || ἐκατέρους (pro ἐκατέρω) P² ἐκ τῶν yP²V¹P² ἐκ τοῦ V² || αὐτοὺς P²P² || ἀνελκόντων] ex ἀνελκόντων m. 1^a P² ἀνελκόντων p μετελκόντων V¹ ἀνέλκειν V².

31 καὶ εἶδομεν] εἶδομεν οὖν P² || καὶ μεγάλους post πατέρας tr. p. — 33 δυνάμει P¹p.

Cap. VI habent V²BP¹C¹A (= x), LP² (= y), HP²P², V¹V²P² (= v), P²P² (= p). Omittunt MC².

Lemma. περί + ἀββᾶ y + τοῦ ἀββᾶ HP²P²P² + τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν P² || Θεῶνος H Θεωνᾶ P²P²v Preuschen.

1 δὲ om. P¹HP²p. — 2 Θεωνᾶ H Θεωνᾶν C¹A Θεωνᾶν P²P²P²v. post ὀνό-
ματι tr. yv. — 3 τριακοντα ἔτη P²P²v, qui omnes χρόνον omittunt || ἔτη + καὶ P² || τὴν σιωπῇ p || σιωπῇ post ἀσκήσαντα tr. P². — 4 ἐξήρχετο... ἀτελ-
θεῖν (6) post μετανοοῦντες (19) tr. v || ἀτήρχετο P². — 5 πρὸς αὐτόν post ἀσθενούντων tr. v || ἡμερούσιον H ἡμερήσιον v. ἡμέριον post πλῆθος tr. P² om. P².

διὰ θυρίδος ἐπιθείς αὐτοῖς τὴν χεῖρα ὑγιεῖς ἀπέλυνεν ἀπελθεῖν. ἦν δὲ ἰδεῖν αὐτὸν τὸ πρόσωπον ἀγγέλου ἔχοντα, χαροποιὸν τοῖς ὀφθαλμοῖς καὶ πολλῆς χάριτος ὄλον μεστόν.

2. Ὅς οὐ πρὸ πολλοῦ τινος χρόνου ληστῶν αὐτῷ ἐπελθόντων
10 νυκτὸς μακρόθεν οἰθθέντων χρυσίον εὗρήσιν ἱκανὸν παρ' αὐτῷ
καὶ βουλομένων αὐτὸν ἀναιρεῖν ἠδύατο καὶ ἀκίνητοι πρὸς τὰς
θύρας αὐτοῦ ἄχρι πρῶτ' ἔμειναν. παραγενομένων δὲ πρὸς αὐτὸν
πρῶτ' τῶν ὄχλων καὶ πυρὶ παραδοῦναι αὐτοὺς προαιρουμένων ἀν-
αγκασθεῖς ἕνα πρὸς αὐτοὺς ἀπεφθέγγατο λόγον· « Ἀφετε τοῦ-
15 τος ὑγιεῖς ἀπελθεῖν· εἰ δὲ μή γε, ἡ χάρις τῶν ἱαμάτων ἀπ' ἐ-
μοῦ φεύξεται ». οἱ δὲ ἤκουσαν αὐτοῦ· οὐδὲ γὰρ ἀντειπεῖν ἐτόλ-
μων. καὶ ἦσαν εὐθὺς οἱ λησταὶ ἐν τοῖς πέριξ μοναστηρίοις σὺν
τοῖς μοναχοῖς μεταβαλόντες τὸν τρόπον καὶ ἐπὶ τοῖς πεπραγμέ-
νοις μετανοοῦντες.

20 3. Πεπαίδευτο δὲ ὁ ἀνὴρ τριπλῇ τῶν διαλέξεων χάριτι ἐν τε
Ἑλληνικοῖς καὶ Ῥωμαϊκοῖς καὶ Αἰγυπτιακοῖς ἀναγνώσμασιν,

6 ἐπιτιθεῖς HP²P²P² ἐπιτεθείς y περιτιθείς V² || ἐπιτιθείς (sic) post αὐ-
τοῖς tr. P²p || τὴν χεῖρα x : τὰς χεῖρας cet. || ἀπελθεῖν om. V¹V². — 7 αὐτοῦ
V²C¹A || τὸ ὡς P² om. yHP²v || πρόσωπον post ἀγγελικόν (sic) V¹P² post
μέν V² || ἀγγέλου ἀγγελικόν (+ μέν V²) v || χαροποιὸν + δὲ V². — 8 πολ-
λῆς] θείας P² μεγίστης P² πολλῆς χάριτος post μεστόν tr. v || ὄλον om. L v. —
9 δς] ὡι P¹ (hab. autem αὐτῷ) τούτῳ v || οὐ om. L || τινος om. P²v || λησ-
τῶν... οἰθθέντων (10)] λησταὶ ἐπὶ ληθον μακρόθεν νυκτὸς οἰθθέντες v. — 10
οἰθθέντων + αὐτῶν P¹ || χρυσὸν P¹ || εὗρίσκειν HP²p εὗρεῖν L v. εὗρεῖν post
αὐτῷ tr. v || ἱκανὸν om. yv.

11 βουλομένων om. v || αὐτὸν αὐτῶν B. αὐτὸν post ἀναιρεῖν tr. v || ἠδύ-
ατο καὶ] εὐδαμένον δὲ αὐτοῦ v || πρὸς] πρὸ P² || τὰς θύρας] ταῖς θύραις
P²V²P² τῆς θύρας P². — 12 αὐτοῦ om. yv || ἄχρι πρῶτ' post ἔμειναν (διέ-
V¹P²) tr. v || ἄχρι] ἕως p || διέμειναν V¹P² ἔμεινον x ἔμεινον p || πρὸς αὐτὸν
post πρῶτ' (13) tr. HP² om. V². — 13 πρῶτ'] τῷ πρῶτ' V² om. yV¹P². πρῶτ' hic
omisso, ἔωθεν post ὄχλων p || πυρὶ post αὐτοῦ tr. v || αὐτοῖς LP² || προαι-
ρουμένων] προνοουμένων y βουλομένων P² βουληθέντων (ante παραδοῦναι)
v. — 14 ἀναγκασθεῖς... λόγον] ἠναγκάσθη ὁ ἄγιος εἰπεῖν v || ἐφθέγγατο
V²P² || ἄφες P² || τούτους] αὐτοὺς P²P²v. — 15 ὑγιεῖς post ἀπελθεῖν tr. p ||
γε om. yHP²P²v || ἀπ' ἐμοῦ post φεύξεται (16) tr. v. — 16 ἤκουσαν αὐτοῦ]
ὑπῆκουσαν αὐτοῦ C¹A ἀφῆκαν v || αὐτοῦ + καὶ ἀπέλυσαν αὐτοὺς ἀβλαβεῖς
P² || οὐδὲ (οὐδέν P²)... ἐτόλμων] μὴ τολμῶντες ἀντειπεῖν v. — 17 καὶ ἦσαν...
μετανοοῦντες (19)] καὶ εὐθὺς οἱ λησταὶ μετεβάλλοντο (μετεβάλλοντο P²) καὶ
ἀποταξάμενοι ἔμειναν (ἔμεινον V¹P²) ἐν τοῖς μοναστηρίοις μετανοοῦντες v ||
εἰσαν P² ἀπῆλθον P² || εὐθὺς + λοιπὸν P² || σὺν] ἐν x. — 18 μοναχοῖς] ἀδελ-
φοῖς P² || μεταβάλλοντες HP²p || ἐπὶ] ἐν x || προπεπραγμένους H. — 20 ἐπε-
παίδευτο v || δὲ om. L || ὁ ἀνὴρ om. v || ἀνὴρ + θεία χάριτι P²; χάριτι infra
omisso || λέξεων yHv.

καθὼς καὶ παρὰ πολλῶν καὶ παρ' αὐτοῦ ἐκείνον ἐμάθομεν. ἐπι-
γνούς γὰρ ἡμᾶς ἔντας ὄντας γράψας ἐν πινακιδίῳ τῷ θεῷ ἐφ' ἡ-
μῖν ἠδχαρίστησεν. 4. ἦσθιεν δὲ τῶν σπερμάτων τὰ ἀνεφθα. ἐξ-
25 ἦει δὲ, ὡς φασί, νύκτωρ τοῦ κελλίου καὶ ἀγρίοις θηρίοις συνα-
γελάζετο καὶ ἐξ οὗ εἶχεν ὕδατος αὐτὰ ἐπότηζεν. ἦν γὰρ ἰδεῖν ἴχνη
βουβάλων καὶ ὀνάντων καὶ δορκάδων καὶ ἄλλων κτηνῶν περὶ
τὴν μονὴν αὐτοῦ, οἷς ἀεὶ προσετέρετο.

ζ'. Περὶ Ἑλίας.

1. Εἶδομεν δὲ καὶ ἕτερον πρεσβύτερον ἐν τῇ ἐρήμῳ τῆς Ἀντι-
νόου, μητροπόλεως τῆς Θηβαίδος, Ἑλίας ὀνόματι, ἐκταονταετῆ
λοιπὸν ὄντα· ἐφ' ὃν ἔλεγον τὸ τοῦ προφήτου Ἑλίου πνεῦμα ἀνα-
πεπαῦσθαι. διαβόητος γὰρ ἦν οὗτος ἐν τῇ φοβερᾷ ἐρήμῳ ἐκεῖ-
5 νη ἐβδομήκοντα ἔτη ποιήσας. οὐ δύναται δὲ λόγος ἐπαξίως τὴν
τραχεῖαν ἐκείνην ἐρημον διηγῆσασθαι τὴν ἐν τῷ ὄρει, ἐν ᾗ ἐκεῖ-
νος ἐκάθητο μηδέποτε κατελθὼν εἰς τὴν οἰκουμένην. 2. ἀτραπὸς
δὲ στενὴ τις ἦν τῶν πρὸς αὐτὸν ἀπιόντων, ὡς μόγις ἐπιβαίνειν

22 καθὼς] ὡς v || καὶ P¹y : om. cet. || πολλῶν + τῶν συνόντων αὐτῷ p
qui mox καὶ... ἐκείνον om. || αὐτοῦ om. v || ἐκείνον om. A. — 23 γὰρ om. V²
|| ἡμᾶς post ὄντας tr. v || γράψας V² || πινακίδι Hp || τὸν θεὸν x || ἐφ' ἡμῖν]
δι' ἡμᾶς P². — 25 ὡς φασί om. x || φησί P² || νυκτὸς P¹P² || συνηγελάζετο
P¹ συνηγελάζετο y συναναστρέφετο v συναγελαζόμενος P², qui καὶ (26) om. —
26 καὶ ἐξ... προσετέρετο (28) om. v || αὐτὰ post ἐπότηζεν tr. P¹P². — 27 ὀν-
άντων καὶ βουβάλων H || καὶ ἄλλων C¹A : om. cet. || κτηνῶν x : τινῶν yHp
πολλῶν P² om. P² || περὶ] παρὰ L. — 28 οἷς ἀεὶ] εἰσαεῖ V² εἰς ἀεὶ P² || προσε-
τέρετο P² ἐτέρετο P² προσεδρεύοντα P¹.

Cap. VII habent V²BP¹C¹A (= x), LP² (= y), H (post cap. XX), P¹P¹, P¹P¹
(= p; post cap. XII ambo). Omittunt MC²V¹V²P².

Lemma. περὶ + ἀββά yH + τοῦ ἀββά P¹P² || Ἑλίας BP¹P². In V² spiritus non
uidetur.

1 δὲ om. V²C¹AH || ἕτερον + τινα P² || πρεσβύτερόν (sic) P² πρεσβύτερον
H || πρεσβύτερον + Ἑλίας ὀνόματι P² || τῇ om. y. — 2 τῆς om. P¹p || Ἑλίας
ὀνόματι P² : ὄν. Ἑλίας p om. cet. || ἑκατονταετῆ x : ἑκατὸν δέκα ἐτῶν cet.
— 3 Ἑλίου C¹A : Ἑλίου V²BP¹ Ἑλίου H Ἑλίας LP¹P²p Ἑλίας P², utrumque
genitium possibile, cf. Hatch-Redpath, Suppl. II 68 || πνεῦμα post ἐπανα-
πεπαῦσθαι (sic) tr. P² || |||| πεπαῦσθαι V² ἀναπέπνυται L ἐπαναπεπαῦσθαι
P². — 4 ἐρήμῳ post ἐκείνῃ tr. yP²p. — 5 ἐβδομήκοντα + γὰρ x || δὲ om. A
|| ἐπαξίως post ἐρημον (6) tr. P¹P². — 6 ἐν ᾗ] ἐν ᾗ P² ἐνθα P². — 7 ἐκαθέζετο
yH καθεζόμενος P², qui infra οὐδέποτε κατήλθεν scr. || ἡ ἀτραπὸς C¹A. —
8 δὲ] γὰρ P²p δὲ καὶ P² || στενὴ τις ἦν] τις ἦν στενή p τις (vel τι) στενὴ τις
ἦν ut uidetur L || τῶν P¹C¹AP² : post αὐτὸν tr. p om. cet. || ὡς om. V²BC¹A ||
μόλις yHP²p.

τοὺς ἰχνεσι τοὺς ἐπειγομένους ἔνθεν κἀκεῖθεν λίθων ἀγρίων παρα-
 10 κειμένων. ἦν δὲ καθήμενος ὑπὸ πέτρᾳ τινὰ εἰς σπήλαιον, ὥστε
 καὶ τὸ ἰδεῖν αὐτὸν λίαν ἦν φοβερόν. ἔτρεμεν δὲ λοιπὸν ὁλος ὑπὸ
 τοῦ γήρους συνεχόμενος. πολλὰ δὲ καθ' ἑκάστην ἡμέραν σημεῖα
 ἐπετέλει καὶ ἰώμενος τοὺς κάμνοντας οὐκ ἐπαύετο. 3. ἔλεγον
 15 δὲ περὶ αὐτοῦ οἱ πατέρες ὅτι οὐδεὶς μέμνηται τὴν αὐτοῦ ἐν τῷ
 ὄρει γεγεννημένην ἄνοδον. ἦσθιεν δὲ ἐν τῷ γήρει οὐγκίας τρεῖς
 ἄρτον εἰς ἐσπέραν καὶ τρεῖς ἐλαίας. ἐν νεότητι δὲ αἶε δι' ἐβδο-
 μάδος ἀπαξ ἐσθίων διέμενεν.

η'. Περὶ Ἀπολλῶ.

1. Ἐθεασάμεθα δὲ καὶ ἕτερον ἄνδρα ἅγιον, ὀνόματι Ἀπολλῶ,
 ἐν Θηβαῖδι ἐν ὁρίοις τῆς Ἑρμοπολέως, ἐν ᾧ ὁ σωτὴρ μετὰ Μα-
 ρίας καὶ τοῦ Ἰωσήφ παρεγένετο Ἡσαίου τὴν προφητείαν ἀνα-
 πληρῶν λέγοντος· ἰδοὺ κύριος κάθηται ἐπὶ νεφέλῃς κούφῃς καὶ ἤξει Is. 19, 1
 5 εἰς Αἴγυπτον καὶ σεισθήσονται τὰ χειροποιήτα Αἰγύπτου ἀπὸ προσώπου
 αὐτοῦ καὶ πεσοῦνται ἐπὶ τὴν γῆν. εἶδομεν γὰρ ἐκεῖ τὸν ναὸν
 ἔνθα εἰσελθόντος τοῦ σωτῆρος ἐν τῇ πόλει τὰ εἰδωλα πάντα κατ-
 ἐπεσεν ἐπὶ πρόσωπον ἐπὶ τὴν γῆν.

9 ἐπειγομένους x : ἀφικνουμένους yHP⁹ ἀφικόμενος P⁹p. — 10 ὑπὸ ἐπὶ p.
 11 τὸ om. P⁹ || αὐτὸ L om. A || φοβερόν ἦν λίαν P⁹P⁹ ἦν φοβερόν V⁹BP⁹C⁹.
 φοβερόν A || δὲ γὰρ P⁹ || ὅλως P⁹L. ὅλως post γήρους (sic) tr. p. — 12 γήρους
 V⁹BP⁹LHP⁹p. — 13 ἐπετέλει x : ἀπετέλει P⁹ ἐπιτελῶν cet. — 14 τὴν om. P⁹
 || αὐτοῦ post ὄρει tr. p. — 14/15 ἐν τῷ ὄρει post γεγεννημένην tr. P⁹. — 15 γενο-
 μένην P⁹ om. P⁹ || τῷ + τοιούτῳ P⁹ || γῆρα P⁹ ὄρει B || γήρει + ἐσπέρῃς p ||
 δ' οὐγκίας V⁹ ογκίας BP⁹L ογγίας P⁹p. post τρεῖς tr. yHP⁹P⁹p. — 16 εἰς
 (πρὸς P⁹) ἐσπέραν post ἐλαίας tr. P⁹P⁹ om. p. — 17 ἐσθίων ἀπαξ y.

Cap. VIII habent omnes : V⁹BMPC⁹A (= x), LP⁹ (= y), HC⁹P⁹P⁹, V⁹V⁹P⁹
 (= v), P⁹P⁹ (= p).

Lemma. περὶ + ἀββὰ y + τοῦ ἀββὰ HP⁹P⁹ + τοῦ ἐν ἁγίοις καὶ μεγάλου
 πατρὸς M + τοῦ μεγάλου P⁹ + τοῦ ὁσίου πατρὸς P⁹ || Ἀπολλῶ MHP.

1 ἅγιον ante ἄνδρα tr. V⁹ om. C⁹p. — 2 ἐν + τῇ P⁹ || τῆς x : om. cet. ||
 Ἑρμοπολέως V⁹ Ἑρμοπόλεος V⁹ || ἐν ᾧ ἐν οἷς P⁹ || Μαρίας τῆς μητρὸς
 αὐτοῦ p τῆς μητρὸς αὐτοῦ τῆς ἁγίας Μαρίας P⁹ Μαρίας τῆς (om. V⁹) θεο-
 τόκου τῆς καὶ (τ. κ. om. V⁹) μητρὸς αὐτοῦ v. — 3 τοῦ om. C⁹ || Ἡσαίου C⁹ ||
 Ἡσαίου post προφητείαν tr. p || ἐκπληρῶν L ἀποπληρῶν V⁹ πληρῶν p. —
 4 λέγοντος... γῆν (6) om. v || λέγοντος τὴν λέγουσαν p. — 5 σεισθήσεται
 yHP⁹P⁹ (T). — 6 ἐπὶ ὑπὸ C⁹ || εἶδομεν... ἐπὶ τὴν γῆν (8) per homoeoteleuton
 om. MP⁹C⁹A || ἐκεῖ + καὶ yHP⁹P⁹v || ἐκεῖ τὸν ναὸν τὸν ναὸν ἐκεῖνον p. — 7 εἰς
 τὴν πόλιν HC⁹ || κατέπεσαν L κατέπεσον C⁹P⁹p. — 8 ἐπὶ πρόσωπον om. C⁹
 || προσώπου V⁹ || ἐπὶ⁹ εἰς C⁹P⁹.

2. Εἶδομεν οὖν τὸν ἄνδρα τοῦτον ἐν τῇ ἐρήμῳ ὑπὸ τὸ ὄρος
 10 ἔχοντα μοναστήρια, πατέρα μοναχῶν πεντακοσίων· ὃς διαβόη-
 τος ἦν ἐν Θηβαῖδι καὶ ἔργα μεγάλα ἦν αὐτῷ καὶ δυνάμεις πολ-
 λὰς ἐποίει δι' αὐτοῦ ὁ κύριος σημεῖα τε ἀάμπολλα δι' αὐτοῦ ἐπε-
 τελοῦντο. οὗτος γὰρ ἐκ παιδιόθεν πολλὴν ἄσκησιν ἐνδειξάμενος
 ἐν τῷ τέλει τῆς ἡλικίας τοιαύτης ἔτυχεν χάριτος· ὁγδοηκοστοῦ
 15 γὰρ ὢν ἔτους μέγα μοναστήριον ἑαυτῷ συνεκρότησεν τελείων
 ἀνδρῶν πεντακοσίων, δυναμένων σχεδὸν πάντων σημεῖα ἐπιτε-
 λεῖν.

3. Οὗτος πεντεκαίδεκα ἐτῶν ἀναχωρήσας τοῦ κόσμου καὶ τεσ-
 σαράκοντα ἔτη ἐν τῇ ἐρήμῳ διατελέσας πᾶσαν τε ἀρετὴν ἀκρι-
 20 βῶς ἐξασκήσας, ὕστερον φωνῆς ἀκούειν ἔδοξεν τοῦ θεοῦ πρὸς
 αὐτὸν λέγοντος· « Ἀπολλῶ Ἀπολλῶ, διὰ σοῦ τὴν σοφίαν τῶν Is. 29, 14
 Αἰγυπτίων σοφῶν ἀπολέσω καὶ τὴν σύνεσιν τῶν συνετῶν ἔθνων 1 Cor. 1, 19
 ἀθετήσω. ἀπολέσεις δέ μοι σὺν αὐτοῖς καὶ τοὺς σοφοὺς Βαβυ-
 λῶνος καὶ πᾶσαν τὴν δαιμονικὴν λατρείαν ἐξαφανίσεις. καὶ νῦν
 25 πορεύου εἰς τὴν οἰκουμένην· γεννήσεις γὰρ μοι λαὸν περιούσιον, Tit. 2, 11
 ζηλωτὴν κυλῶν ἔργων. » 4. ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν· « Ἀφελε ἀπ' ἐμοῦ,

9 εἶδομεν... ταῦτον οὗτος ἐκαθέζετο v || εἶδον C⁹p || οὖν γὰρ p || ἐπὶ εἰς
 H ἐπὶ p || τοῦ ὄρους P⁹. — 10 ἔχων τὰ v || μοναστήριον C⁹P⁹P⁹ || πατέρα...
 πεντακοσίων om. v || πατέρα ἦν γὰρ πατήρ C⁹p || ὥστε πεντακοσίων p ||
 ὃς... ἦν (11) καὶ ἦν διαβόητος v.

11 ἦν ὢν C⁹ om. y || ἐν + τῇ V⁹ || καὶ ἔργα... αὐτῷ om. v || καὶ⁹ διότι (sic)
 V⁹ om. V⁹ || πολλὰς μεγάλας yP⁹v. — 12 ἐποίει... κύριος post ἀάμπολλα
 tr. v, δι' αὐτοῦ ἐπετελοῦντο omisso || ἐποίει post δι' αὐτοῦ tr. p || κύριος
 θεὸς P⁹ || σημεῖα τε... ἐπετελοῦντο om. C⁹ || καὶ σημεῖα v || τε δὲ yH om.
 v || ἀάμπολλα πολλά P⁹P⁹ ἀάμπολλα καὶ θαυμαστά p || δι' αὐτοῦ om. P⁹ ||
 ἐτελοῦντο p. — 13 παιδιόθεν V⁹BP⁹L (cf. 1⁹ 1) : νεοφῶς ἡλικίας P⁹ παιδιόθεν
 H παιδ' ἰόθεν C⁹ παιδόθεν cet. || ἐνδειξάμενος HP⁹p. — 14 ἡλικίας αὐ-
 τοῦ C⁹AP⁹ || τῆς τοιαύτης v || τοσαύτης y πολλῆς καὶ ὑπερβαίνουσιν P⁹. —
 14/15 ὁγδοηκοστοῦ γὰρ ὢν ἔτος xHP⁹ : ὁ ἔτος γὰρ ὢν y ὁγδοηκοναέτης
 γὰρ ὢν C⁹p ἔτων γὰρ ὢν (ἦν V⁹) ὁγδοήκοντα (π' V⁹) y ὁγδοηκοστόν γὰρ ἔτος
 ἦδη ἄγων P⁹. — 15 μέγα δὲ V⁹ || ἑαυτῷ post συνεκρότησεν tr. P⁹ om. C⁹. — 18
 οὗτος δὲ V⁹ || δεκαπέντε AyHP⁹V⁹p 15' C⁹V⁹P⁹ || τοῦ κόσμου om. p ||
 ἐπὶ τεσσαράκοντα V⁹P⁹. — 19 ἐπιτελέσας x (cf. 108) ποιήσας C⁹P⁹ || καὶ πᾶ-
 σαν V⁹ || πᾶσαν τε... ἐξασκήσας om. P⁹P⁹ || τε om. Byv || ἀκριβῶς om. v.
 — 20 ἀκούειν post ἔδοξεν tr. p || ἀκούειν + ἀκριβῶς C⁹.

21 Ἀπολλῶ (vel Ἀπολλῶ p) bis || Ἀπολλῶ ἀπολλῶ L Ἀπολλῶ ἀπολλῶ ὡ P⁹
 Ἀπολλῶ ἀπολλῶ P⁹. — 22 Αἰγυπτίων x : ἐν Αἰγύπτῳ cet. || ἀπολέσω xH :
 ἀπολλῶ (post διὰ σοῦ) P⁹ om. cet. || καὶ... ἀθετήσω (23) per homoeoteleuton om.
 P⁹ || συνετῶν V⁹BMCA (T) : ἀσυνετῶν cet. || ἔθνων post ἀθετήσω tr. C⁹. —
 23 ἀπολείς P⁹P⁹v ἀπολείς LP⁹ || μοι om. P⁹. — 24 λατρείαν ἀπάτην M || καὶ
 νῦν νῦν οὖν P⁹. — 25 εἰς + πᾶσαν x. — 26 ἀποκριθεὶς om. V⁹.

δέσποτα, τὴν ἀλαζονείαν, μὴ πως ἐπαρθεῖς ὑπὲρ τὴν ἀδελφότητα
τὸ πᾶν ἀγαθὸν ζημιωθῶ». εἶπεν δὲ πάλιν ἡ θεία φωνὴ πρὸς αὐ-
τόν· «Ἐπίβαλε τὴν χεῖρά σου ἐπὶ τὸν αὐχένα σου καὶ καθέξεις
30 καὶ κατορύξεις αὐτὴν ἐν τῇ ἄμμῳ». ὁ δὲ ταχέως τὴν χεῖρα ἐπὶ
τὸν αὐχένα ἐπιβαλὼν ἐδράξατο Αἰθίοπος μικροῦ καὶ κατέχωσεν
αὐτὸν ἐν τῇ ἐρήμῳ βοῶντα καὶ λέγοντα· «Ἐγὼ εἰμι τῆς ὑπερ-
ηφανίας ὁ δαίμων». καὶ πάλιν φωνὴ γέγονε πρὸς αὐτὸν λέγουσα·
«Πορεύου, ὅτι πᾶν ὃ ἐὰν αἰτήσῃ παρὰ τοῦ θεοῦ λήψῃ». ὁ δὲ εὐ-
35 θὺς ἀκούσας εἰς τὴν οἰκουμένην ἐξώρμησεν κατὰ τὸν καιρὸν
Ἰουλιανοῦ τοῦ τυράννου καὶ παραβάλλει τέως ἐν τῇ πλησίον
ἐρήμῳ.

5. Σπήλαιον δὲ μικρὸν καταλαβὼν ἐκεῖ κατέμενεν ὑπὸ τὸ ὄρος.
τὸ δὲ ἔργον αὐτοῦ ἦν τὸ πανημέριον εὐχὰς τῷ θεῷ ἀποδιδόναι,
40 ἑκατοντάκις μὲν ἐν νυκτί, τοσαυτάκις δὲ ἐν τῇ ἡμέρᾳ κάμπτων
τὰ γόνατα. ἡ τροφή δὲ αὐτοῦ τέως καθάπερ πρῶτον παρὰ θεοῦ
ἐξ ἀμμηχανοῦ ἐχορηγεῖτο· 6. ἐν τῇ ἐρήμῳ γὰρ αὐτῷ δι' ἀγγέλου

27 δέσποτα om. p || ἀλαζονείαν p ὑπερηφανίαν C² || ἐπαρθεῖς xP¹ : ἀρθεῖς P²
ὑπεραρθεῖς cet. — 28 τὸ πᾶν... ζημιωθῶ om. V¹ || τὸ πᾶν] πᾶν p || πάλιν om.
V¹ || ἡ θ. φωνή post αὐτὸν tr. p. — 29 ἐπίβαλον γ ἐπίθεος P² || σου¹ s. l. m. 1° B
|| καθέξεις] κρατήσας v δ ἐὰν εὐρης p || καθέξεις + τινὰ C¹A. — 30 καὶ om.
vp. post καὶ ras. c. 3 III. B || κατορύξον v || αὐτὸν P¹C¹A τοῦτον (ante κατορύ-
ξον) v αὐτό p || ὁ δέ... ἄμμῳ (sic 32) per homoeoteleuton om. V¹ || ταχέως
post χεῖρα tr. P² || χεῖρα + αὐτοῦ L || ἐπὶ... αὐχένα om. C².

31 βαλὼν BP¹ || μικροῦ Αἰθίοπος P² Αἰθίοπα μικρὸν yHC²P²p || καὶ om.
V². — 32 αὐτὸν om. C² || ἐρήμῳ V²BMP¹ : ἄμμῳ cet. || βοῶντα + αὐτὸν H
|| ὁ τῆς ὑπ. δαίμων yHC²P²v ὁ δαίμων τῆς ὑπ. P², — 33 ὁ om. BC¹A || καὶ πᾶ-
λιν... λήψῃ (34) om. B || φωνή post ἐγένετο (sic) tr. P², post αὐτὸν tr. C² || ἐγέ-
νετο yHP²P²v om. C² || πρὸς αὐτὸν post λέγουσα tr. p || λέγουσα om. C¹A. —
34 πᾶν om. V² || ἐὰν] ἂν V²C¹A || παρὰ τοῦ θεοῦ] παρευθὺ M || τοῦ om. C² ||
λήμψει H || εὐθέως C². εὐθὺς post ἀκούσας tr. v. — 35 ὥρμησε C². — 36 τοῦ
om. M || καί... ὄρος (38)] καὶ ἐν τῇ πλησίον ἐρήμῳ σπήλαιον (+ μικρὸν P²)
εἰρῶν ὑπὸ τὸ ὄρος (πλησίον ὄρους V²) ἐκεῖ ἔμενε v || παραβάλλει + μὲν C²p
|| ἐν om. H. — 38 σπήλαιον δέ] καὶ σπήλαιον C² || δέ + τι γ || ἐκεῖ om. p || ὑπὸ]
εἰς C² ἐπὶ p. — 39 ἦν om. B || τὰ² om. C²p || πανημέριους yHP²v ἀδιαλεί-
πτους P² διὰ παντὸς C²p || τὰς εὐχὰς P² || τῷ θεῷ post ἀποδ. tr. yHP²v ||
ἀποδοῦναι yH. — 40 καὶ ἑκατοντάκις C² || ἑκατοντάκις... γόνατα (41)] ἑκα-
τόν κάμπτων τὰ (τε V²) γόνατα, ὁμοίως καὶ ἐν (+ τῇ V²) νυκτὶ τοσαύτας
ἐκτελῶν (ἐκτελεῖν V²) v || μὲν] δὲ V²BM om. v || ἐν om. P¹C² || τῇ νυκτὶ P¹C²V²
|| ἐν τῇ (τῇ om. LP²) ἡμέρᾳ] τὴν ἡμέραν C² ἡμέρας p om. v || κάμπτωντος
yHP² κάμπτειν C².

41 ἡ δὲ τροφή C²v || αὐτῷ C²P²p || τέως... πρῶτον om. C² || τὸ πρῶτον v || πα-
ρὰ θεῷ C² ἐκ θεοῦ M om. C¹A. — 42 ἀμμηχανίας γν ἀμμηχανῶν C²p || ἐν γὰρ
τῇ ἐρήμῳ v || αὐτῷ (om. p) δι' ἀγγέλου ἡ (om. P²) τροφή] ἡ τροφή αὐτοῦ ὑπὸ

ἡ τροφή ἐκομίζετο. τὸ δὲ ἔνδυμα αὐτοῦ ὁ λεβιτῶν, ὅπερ τινὲς
κολόβιον προσαγορεύουσιν, καὶ λέντιον μικρὸν περὶ τὴν κεφαλὴν
45 αὐτοῦ· ταῦτα γὰρ αὐτῷ ἔμειναν ἐν τῇ ἐρήμῳ μὴ παλαιούμενα.

7. Ἦν γοῦν ἐν τῇ πλησίον τῆς οἰκουμένης ἐρήμῳ ἐν τῇ δυνά-
μει διάγων τοῦ πνεύματος σημεῖα τε καὶ ἰάσεις ἐπιτελῶν θαυ-
μαστάς, ὡς οὐκ ἂν τις ὑπερβολῇ θαύματος ἐξεῖπειν δύναιτο, κα-
θὼς παρὰ τῶν συνόντων αὐτῷ πρεσβυτέρων ἠκούσαμεν καὶ αὐ-
50 τῶν τελείων ὄντων καὶ ἡγουμένων πολλῆς ἀδελφότητος. 8. γέ-
γονεν οὖν εὐθὺς διαβόητος ὁ ἀνὴρ ὥσάν νεός τις προφήτης καὶ
ἀπόστολος τῇ ἡμετέρᾳ γενεᾷ ἐπιφοιτήσας. φήμης τε πολλῆς πε-
ρὶ αὐτοῦ διαδραμασίης πάντες οἱ πέριξ σποράδην μένοντες μο-
ναχοὶ πρὸς αὐτὸν ἀεὶ ἔφθανον ὡς πατρὶ γνησίῳ τὰς ἑαυτῶν ψυ-
55 χὰς δῶρα προσφέροντες. ὁ δὲ οὖς μὲν πρὸς θεωρίαν προσκαλού-
μενος οὐδὲ τὴν πρακτικὴν συνεβίβαζεν μετελθεῖν ἀρετὴν, πρῶ-
τον δεικνὺς ἔργῳ ἅπερ λόγῳ ποιεῖν αὐτοὺς ἐνουθέτει. 9. πολλὰ-
κις γὰρ ἐπιδεικνύων αὐτοῖς τὴν ἀσκησιν κατὰ κυριακὴν μόνον
μετ' αὐτῶν μετελάμβανεν, αὐτὸς μὲν οὐδὲν πλέον ἢ ὅσαπερ τῶν

ἀγγέλου C² δι' ἀγγέλου αὐτῷ ἡ τροφή v. — 43 ἐκομίζετο] ἐχορηγεῖτο H ||
αὐτοῦ x : αὐτοῦ ἦν C²P² ἦν αὐτῷ yHP αὐτῷ ἦν v εἶχεν P² || ὁ om. P¹C² || λεβι-
τῶν V²C¹AP² : λεβητῶν B λεβήτων (sic) M λεβήτων P¹LCP²V²P²p λεβίτων
(sic) V² λευίτων H λεβήτωνα P² || ὅπερ... προσαγορεύουσιν om. C²P² || ὅν-
περ yH || τινὲς κολόβιον προσαγορεύουσιν] ἐστὶ κολόβιον v. — 44 περὶ]
ἐπὶ yP²P²v || τῆς κεφαλῆς P². — 45 γὰρ] δὲ C² || αὐτῷ ἐν τῇ ἐρήμῳ ἔμειναν
yP² ἔμειναν αὐτῷ ἐν τῇ ἐρ. HP ἐν τῇ ἐρήμῳ ἔμειναν αὐτῷ (αὐτῷ om. V²)
V²V² ἔμεινον (αὐτῷ et ἐν τῇ ἐρήμῳ omisssis) P² παρέμειναν αὐτῷ (ἐν τ. ἐρ.
om.) C². — 46 ἦν οὖν P² ἦγον pV²P² || ἐν τῇ πλησίον τῆς οἰκ. ἐρήμῳ] πλη-
σίον τῆς οἰκ. ἐν τῇ ἐρήμῳ C² πλησίον τῆς οἰκ. P² || τῇ² om. C². — 47 διάγων
post πνεύματος tr. C² || τε] δὲ P²C² om. LP²v || ἰάσεις] δυνάμεις C²P² || θαυ-
μασίους V²V² θαυμασίων (ante ἐπιτελῶν) P². — 48 δι' ὑπερβολὴν yHC²P²p
πάσας δι' ὑπερβολὴν v || θαυμάτων C¹A om. Lv || πάσας ἐξεῖπειν yHP²p
|| δύναται v δυνηθεῖ v. — 49 πρεσβυτέρων om. L. — 50 καὶ om. C².

51 οὖν] τοῖνον P² om. C¹A || εὐθὺς om. C²V² || περιβόητος L || ὁ ἀνὴρ om.
v || ὡς C²P² ὥσπερ P² || νέος τις] τις νέος MP²v νέος C²p || καὶ] ἡ p. — 52 τῇ...
ἐπιφοιτήσας om. C² || φήμης... αὐτοῦ] τῆς δὲ περὶ αὐτοῦ φήμης (om. V²)
v || τε] δὲ P²yHC²P²p || πολλῆς om. C². — 53 δραμασίης V² || σποράδην]
διεσπαρμένως v om. C² || μένοντες om. C². — 54 ἀεὶ om. C²v || φθάνοντες
v ἀφίκοντο C² ἀφικνούντο p || αὐτῶν P². — 55 δῶρα om. C² || φέροντες L
προσάγοντες P² προσέφερον V² || προσεκαλεῖτο yHP²v ἐξεκαλεῖτο P². —
56 μετεβίβαζεν P² om. V². — 57 τῷ ἔργῳ C²p || ἅπερ λόγῳ om. p || τῷ λόγῳ
C² || ποιεῖν... ἐνουθέτει] λέγειν ἔμελλεν V² || ποιεῖν om. C² || αὐτοῖς C² ἄλλους
yP²v || πολλάκις... ἀσκησιν (58) om. v. — 58 ἐπιδεικνὺς P² || ἐπιδεικνύων post
αὐτοῖς tr. C² || αὐτοῖς] αὐτοῦ P² || κυριακὴν + καὶ P² || μόνῃν L om. C²V².
— 59 μεθ' ἑαυτῶν p om. C² || αὐτὸς... χρῆσιν (62) totum refinx. v || μὲν

60 λαχάνων αὐτομάτως ἐκ τῆς γῆς ἀναφύεται, οὐκ ἄρτον τέως, οὐκ ὄσπριον, οὐ τῶν ἐν τοῖς φυτοῖς ὀπωρῶν τι διαιτώμενος οὐδ' ὅσα διὰ τοῦ πυρὸς ἔχει τὴν χρῆσιν.

10. Ἀκούσας δὲ ποτε ἐν τοῖς Ἰουλιανοῦ καιροῖς ὅτι ἀδελφὸς εἰς στρατείαν κατασχεθεὶς ἐν φυλακῇ δεσμώτης κάθηται παρεγέ-
65 νετο πρὸς αὐτὸν μετὰ τῆς ἀδελφότητος παρακαλῶν αὐτὸν καὶ νοουθετῶν καρτερεῖν ἐν τοῖς πόνοις καὶ τοὺς ἐπερχομένους αὐτῷ κινδύνους ὑπερορᾶν· καιρὸν γάρ, φησὶν, εἶναι ἀγῶνος αὐτῷ τὸ τηνικαῦτα καὶ τὴν γνώμην αὐτοῦ τῇ τῶν πειρασμῶν προσβολῇ δοκιμάζεσθαι. 11. ὥς δὲ ἐπεστήριζεν αὐτοῦ τὴν ψυχὴν τοῖς λό-
70 γοις τούτοις, ἐπιστὰς ὁ χιλιάρχος ὁρμῇ τῆς κακίας φερόμενος, ἀπαγγέλλαντος αὐτῷ τινος περὶ αὐτοῦ, καὶ ἐπιθείς κλείθρα ταῖς θύραις τῆς φυλακῆς αὐτόν τε καὶ τοὺς μετ' αὐτοῦ μοναχοὺς πάντας κατέκλεισεν, ὥς ἐπιτηδείους ἐσομένους πρὸς τὴν στρατείαν. καὶ φύ-
75 λακας ἱκανοὺς αὐτοῖς καταστήσας ἐπὶ τὴν ἑαυτοῦ οἰκίαν ἀνε-
χώρησεν μηδὲ μέχρ' ἀκοῆς παρακληθῆναι ὑπ' αὐτῶν ἀνασχόμενος. 12. κατὰ δὲ τὸ μεσονύκτιον λαμπαδηφόρος ἄγγελος φαί-

om. M || πλέον οὐδὲν C² om. y || post πλέον (post οὐδὲν C²) add. ἥσθιεν C²p || ἡ om. Lp || τῶν λαχάνων post αὐτομάτως (60) tr. M. — 60 ἐκ... γῆς om. C² || τῆς om. Hp || ἀναφύεται φέονται C² || τέως τε p om. C²V² || οὐδὲ ὄσπριον V²P² om. V¹.

61 οὐ τῶν... ὀπωρῶν] οὐ τῶν ἀκροδρύων C² οὐκ (οὐδὲ V¹P²) ὀπώρων (ὀπώρας P²) v || τι om. P¹. — 62 τοῦ om. C²P²p || χρῆσιν] βρώσιν C². post βρώσιν habet C² συνῆσαν δὲ αὐτῶν ἐν τῷ σπηλαίῳ... ὑπερβολὴν πραότητος κτησαμένου (§ 38-42). — 63 ποτε + ὅτι p, ὅτι infra omisso || Ἰουλιανὸς post καιροῖς tr. p || εἰς ἀδελφὸς A ἀδελφὸς + τις C²P² ἀδελφός + σου V¹. — 64 εἰς (διὰ P²) στρα-
τείαν post κρατηθεὶς (sic) tr. P²V¹ || στρατιάν H || κατασχεθεὶς P¹ κρατηθεὶς yHP²P²vp καταταχθεὶς C² || ἐν φυλακῇ] εἰς φυλακὴν C¹Av εἰς δεσμωτήριον C² || δεσμώτης] δέσμιος (ante εἰς) v om. C² || κάθηται] κατέχεται P². — 66 ἐγκαρ-
τερεῖν τοῖς πόνοις v || αὐτῷ post κινδύνους tr. V¹HP² om. C²V². — 67 και-
ρὸν... δοκιμάζεσθαι (69) om. C² || εἶναι ante φησὶν tr. HP²p, post ἀγώνων (sic) tr. v || ἀγώνων yHP²v || αὐτῷ ante ἀγώνων (sic) tr. L || τὸ... δοκιμάζεσ-
θαι (69) || τὸ (τῷ P²) τηνικαῦτα τὴν γνώμην (τῇ γνώμῃ V¹P²) αὐτοῦ τῇ προσ-
βολῇ τῶν πειρασμῶν δοκιμάζεσθαι v, qui postea totum mutant. — 69 ἐπεσ-
τήριζεν P¹AH ἐπεστήριζεν P² || αὐτοῦ τὴν ψυχὴν αὐτόν C². — 70 τῆς om. P².

71 αὐτοῦ xC²P²: αὐτῶν cet. || καὶ om. yP² || τῇ θύρᾳ C². — 72 τοὺς μετ' αὐτοῦ μοναχοὺς] τοὺς μοναχοὺς BC² τοὺς σὺν αὐτῷ (+ πάντας p) μοναχοὺς P²p τοὺς μοναχοὺς αὐτοῦ H τοὺς μοναχοὺς τοὺς μετ' αὐτοῦ P² || πάντας om. C². — 73 ἀπέκλεισεν P² || πρὸς] εἰς p || στρατείαν (vel στρατιάν) || στρατιάν Hp. — 74 ἱκανοὺς post αὐτοῖς tr. C¹AP² om. P¹ || αὐτοῖς om. C²v || ἑαυτοῦ] αὐτοῦ LP²P²v || οἰκίαν ante αὐτοῦ (sic) tr. Lv || ἐχώρησε P¹A. — 75 μέχρ' ἀκοῆς om. C² || μέχρ' x: ἄχρι P² ἄχρις cet. || ὅτι] παρ' C² || ἀν-
εχόμενος p ἀνα' ε'σχόμενος M. — 76 λαμπαδηφόρος post ἄγγελος tr. M.

νεται τοῖς φυλάττουσιν φωτὶ καταστράπτων πάντας ἐν τῷ οἰ-
κήματι, ὥς ὑπ' ἐκπλήξεως ἀχανεῖς γενέσθαι τοὺς φύλακας. οἱ
καὶ ἀναστάντες ἠξίουν αὐτοὺς ἀπελθεῖν ἅπαντας τῶν θυρῶν αὐ-
80 τοῖς ἀνεψχθεῖσιν· ἄμεινον γὰρ εἶναι τὸ αὐτοὺς τεθνάναι ὑπὲρ
αὐτῶν ὁμολόγουν ἢ τὴν θεόθεν ἐλθοῦσαν τοῖς ἀλόγως κατεχο-
μένοις ἐλευθερίαν παριδεῖν. 13. ὁ τοίνυν χιλιάρχος σὺν τοῖς ἄρ-
χουσιν ἔωθεν τῇ φυλακῇ ἐπιστὰς ἐσπούδαζεν τοὺς ἀνδρας τῆς
πόλεως ἐξελεθεῖν· σεισμῷ γὰρ τὸν οἶκον αὐτοῦ ἔφασκεν πεπτω-
85 κέναι καὶ τοὺς βελτίστους τῶν θεραπόντων αὐτοῦ κατελιγφέναι.
οἱ δὲ ὥς ἤκουσαν, φωνὰς εὐχαριστηρίους ᾄδοντες τῷ θεῷ ἀπήε-
σαν ἐπὶ τὴν ἔρημον καὶ ἦσαν λοιπὸν ὁμοῦ πάντες κατὰ τὸν ἀπο-
στολικὸν λόγον ἔχοντες καρδίαν καὶ ψυχὴν μίαν.

Act. 4, 32

14. Ἐδίδασκεν δὲ αὐτοὺς καθ' ἡμέραν διαπρέπειν ταῖς ἀρεταῖς
90 καὶ τὰς μηχανὰς τοῦ διαβόλου τὰς ἐν τοῖς λογισμοῖς παρὰ τὴν
ἀρχὴν εὐθὺς διακρούεσθαι· θραυσθείσης γὰρ τῆς κεφαλῆς τοῦ
ὄφρεως ἅπαν τὸ σῶμα νεκρὸν ἐστίν. «Τηρεῖν γὰρ ἡμῖν, φησὶν, ὁ
θεὸς ἐντέταλται τὴν κεφαλὴν τοῦ ὄφρεως· τοῦτο δὲ ἐστίν, ἵνα μηδὲ
παρὰ τὴν ἀρχὴν τοὺς φαύλους καὶ ἀπρεπεῖς λογισμοὺς διανοεῖ-
95 σθαι καταδεξώμεθα, μήτι γε τὴν αἰσχρὰν φαντασίαν τοῦ νοῦς

cf. Gen. 3, 15

77 πάντας... οἰκήματι om. C². — 78 ὥς + πάντας C², τοὺς φύλακας omisso
|| ἀχανεῖς] ἀφανεῖς HC² || οἱ om. C². — 79 καὶ om. xp (cf. tamen 122,
α' 14, ιβ' 24) || αὐτοῖς C²P² || ἀπελθεῖν αὐτοὺς p || ἅπαντας om. C² || αὐτοῖς
codd.: αὐτῶν Preuschen, fort. recte. — 80 ἀνοιχθεῖσιν yC²P²V¹P²p ἀνοιγει-
σῶν V² ἀναχθεῖσιν H || ἄμεινον... παριδεῖν (82) om. v || γὰρ] δὲ P² || εἶναι]
ἦν L om. C²P² || τὸ xp²: om. cet. || τεθνάναι αὐτοὺς C² || αὐτοῖς y.

81 ὁμολόγουν ante τὸ tr. P² om. C² || θεόθεν + αὐτοῖς C², qui τοῖς... κυ-
τεχομένοις post ἐλευθερίαν tr. — 82 ἐλευθερίαν post παριδεῖν tr. p || χιλιάρ-
χος + καὶ αὐτός C²p. — 83 ἐν τῇ HP²C¹AP² || τῇ φυλακῇ om. M || τῆς πό-
λεως ante τοὺς ἀνδρας tr. P², post ἐξελεθεῖν tr. C² om. P². — 85 βελτίους
P¹C²V¹P² βελτίους V¹ πλείονας P² || αὐτοῦ om. A. — 86 δὲ + ἄγιοι C²P².
— 87 ἐπὶ] εἰς P²p || καὶ ἦσαν... πάντες om. v || λοιπὸν post ὁμοῦ tr. P¹ om.
C²p || ὁμοῦ] οἱ L || τὸ ἀπ. λόγιον p τὸ γεγραμμένον v. — 88 καρδίαν καὶ om.
C². — 89 δὲ xl.HC²: τε cet. — 90 μηχανὰς] τέχνας C² προσβολὰς P².

91 εὐθὺς ante παρὰ tr. v || παρακρούεσθαι C² || γὰρ, + φησὶν yHC²P²v
|| 92 ἔσται v || γὰρ om. P² || ἡμᾶς P². ἡμῖν post φησὶν tr. C²p || φησὶν om.
C¹AP²P². sententiam mutant v || ὁ θεός] ὁ κύριος yHP²v om. P¹C². — 93 ἐν-
τέλλεται C¹AyC²P²P²vp || ἵνα om. v || μὴ (s. l. add. m. 1^a C¹) xC². — 94 παρὰ
om. P²V² || διανοεῖσθαι] ταῖς διανοίαις C². — 95 καταδεξώμεθα P² καταδεξό-
μεθα p καταδέξασθαι C² || μήτι γε] πολλῷ δὲ μάλλον P² (quod sensum aduer-
bii in graeco huius temporis sermone uere reddit, cf. 1 Cor. 6, 3) || μήτι] μή τοι
H μήτις L || γε καὶ P²p δὲ καὶ y || τὴν αἰσχρὰν φαντασίαν] φαντασίας V²P²
τὰς φαντασίας V¹ || ἐκ τοῦ P²v.

ἡμῶν ἀπαλείψαι. πειρᾶσθε δὲ ἀλλήλους ὑπερβάλλειν ταῖς ἀρεταῖς, μή τις ἐλάττων ἐν ταῖς εὐδοκίμησιν ταύταις τοῦ ἑτέρου φανείη. 15. τεκμήριον δέ, φησίν, ὑμῖν ἔστω ἐν τῇ τῶν ἀρετῶν προκοπῇ, 100 δταν τὴν ἀπάθειαν καὶ τὴν ἀνορεξίαν κτήσησθε· ἀρχὴ γὰρ τῶν τοῦ θεοῦ χαρισμάτων ἐστὶ ταῦτα. δταν δὲ καὶ θαυμάτων ἐπίδειξιν παρὰ θεοῦ λάβῃ τις, μὴ δὴ ὡς ἱκανῶς ἔχων πεφυσιούσθω, 115 μὴδὲ ἐπαρθῇ τῷ λογισμῷ ὡς ἤδη τι παρὰ τοὺς ἄλλους τετιμημένος, μὴδ' ὡς ἐπιδεικνύμενος πᾶσιν ὅτι τοιαύτης ἔλαχεν χάριτος· εἰ δὲ μὴ, φρεναπατᾷ ἑαυτὸν συληθεὶς τὰς φρένας καὶ τῆς 105 χάριτος ζημιωθείς».

16. Εἶχεν μὲν οὖν μεγάλα ταῦτα ἐν τοῖς λόγοις διδάγματα, ὧν καὶ ἡμεῖς πολλάκις ὕστερον παρ' αὐτοῦ ἀκηκόαμεν, ἐν δὲ τοῖς ἔργοις μείζονα ἐπετέλει· πᾶν γὰρ αἶτημα αὐτῷ εὐθὺς ἐδόδοτο παρὰ θεοῦ αἰτουμένῳ. καὶ ἀποκαλύψεις δὲ ἑώρα τινάς. 110 εἶδεν γὰρ τὸν ἑαυτοῦ πρεσβύτερον ἀδελφὸν καὶ αὐτὸν ἐν τῇ ἐρῇ-

96 ὑμῶν xP¹V¹P¹ || ἀπολείψαι B καταλείψαι P¹ ἀπαλείφειν P⁵ || πειρᾶσθε V¹ || πειρᾶσθαι cet. || δέ] δὴ οὖν V¹P¹ οὖν δεῖ V³ om. x || ἀλλήλους + ἐφ' C² || ὑπερβάλλειν LH ὑπερβάλεσθαι V² ὑπερβαίνειν p. — 97 ἐλάττων P¹V¹ || ταῖς et ταύταις om. C² || τοῦ ἑτέρου post φανείη (φανῇ v) tr. yllv || φανῇ v. — 98 φησίν om. C²V¹ || ὑμῖν C²p || ὑμῶν cet. ὑμῶν post ἔστω tr. P² || ἔστω] ἔσται P⁵ om. V¹ || ἐν τῇ τ. ἀρ. προκοπῇ] τῆς τοιαύτης εὐδοκίμησεως P⁵ || ἐν τῇ C² || τῇ V² om. p ἡ cet. || τῶν ἀρετῶν om. C² || προκοπῇ C²V² || προκοπή cet. — 99 τῇ V² om. C² || ἀνορεξίαν + τῶν βιωτικῶν C²p || κτήσεσθαι P⁵ κτήσασθε V² || ἀρχή... ταῦτα om. M. — 100 ἐστὶ... θαυμάτων per homoeoteleuton om. V², ἐστὶ ταῦτα om. H || ταῦτά ἐστιν C² || τῶν θαυμάτων yP⁵ || ἐπίδειξιν] ἐνέργεια v. — 101 παρὰ θεοῦ post τις tr. P² om. A || θεῷ C² || τις ante λάβῃ tr. C¹A om. B κτήσεται τις yH¹P²P²p κτήσησθε C² δοθῇ τι v || δὴ y : om. cet. || ὡς ἱκανῶς ἔχων yH¹P²v : ἱκανῶς xP² om. C²p || πεφυσιούσθω MAP² : πεφυσιώσθω V²BP¹C¹ πεφυσήσθω yH φυσιούσθω C²P²P²p χαυνωθήτω v || φυσιούσθω + τις ὑμῶν C². — 102 ἐπαρθῇτω MC¹A ὑπεραρθῇ yH¹P²v ὑπεραρθήτω P² ὑπεραιρέσθω C² ἐπαίρεσθω p || τῷ om. M || τι x : πλέον τι C² τι πλέον cet. || τῶν ἄλλων C². — 103 ὡς om. C² || πᾶσιν] φησίν P⁵ om. C² || τοιαύτης om. C² || εἶληψε yC² μετέλληψε P⁵ ἡξίωται v ἔχει p || χάρισμα C². — 104 μήγες C² || συληθεὶς LP⁵V¹V² συλυνθεὶς p συλυνθεὶς V²BMCA. cf. i' 22, 215 || τῇν χάριν vp. — 105 ζημιωθήσεται v ἐκπύπτει P⁵ qui postea multa mutat — 106 μὲν V²BMPIA : om. cet. || μεγάλα ταῦτα] πάντα μεγάλα v || ἐν... αἰτουμένῳ (109)] ἐν τε λόγοις καὶ ἔργοις καὶ θαύμασι v || ἐν τ. λόγοις om. P⁵ || λογισμοῖς y. — 107 ὕστερον post αὐτοῦ tr. P²C²P²p || δέ] τε P². — 108 ἐπετέλει] διετελεί A (cf. 19) || πᾶν... αἰτουμένῳ (109)] οὐδὲν γὰρ δ' ἡτεῖτο παρὰ θεοῦ καὶ παρευθὺς μὴ ἐλάμβανεν P⁵ || αὐτῷ om. C² || ἐδίδετο y ἐλάμβανε C². — 109 τοῦ θεοῦ p || αἰτουμένῳ om. C² || ἐώρα] ἐθεώρει C² || τινας ante ἑώρα tr. P⁵ v om. C². — 110 τὸν] πρὸς τὸν V²MP¹C¹A πρὸς αὐτὸν B || πρεσβύτερον xP²P⁵ : πρεσβύτατον cet. || post ἀδελφὸν add. πνευματικόν C², ante add. p || καὶ αὐτὸν om. V¹.

μφ τελειωθέντα καὶ μείζονα πολιτεῖαν ὑπὲρ αὐτὸν ἐνδειξάμενον, ᾧ καὶ αὐτὸς ἐν τῇ ἐρῇ μὴ πολλὴν συνέζησε χρόνον. 17. καθ' ὅσον οὖν ἐφαντάζετο σύνθρονον αὐτὸν τῶν ἀποστόλων γενόμενον καὶ τὴν κληρονομίαν τῶν ἀρετῶν αὐτῷ καταλείψαντα, καὶ ὡς 115 ἐπρέσβευεν ὑπὲρ αὐτοῦ τὸν θεὸν ἱκετεῦν ταχείαν αὐτοῦ τὴν μετὰθεσιν ποιεῖσθαι καὶ σὺν αὐτῷ εἰς τοὺς οὐρανοὺς ἀναπαύεσθαι, εἰπόντος πρὸς αὐτὸν τοῦ σωτῆρος ἔτι μικρὸν αὐτὸν γε χρεωστεῖν αὐτῷ χρόνον ἐπὶ τῆς γῆς πρὸς τὴν τελείωσιν, ἄχρις 120 ἂν τῆς πολιτείας αὐτοῦ πολλοὶ ζηλωταὶ ἔσονται· λαὸς γὰρ αὐτῷ τῶν μοναχῶν μέγας ἐμπιστευθήσεσθαι ἐμελλεν καὶ στρατιά τις εὐσεβής, ἵνα ἀξίαν τῶν καμάτων τὴν εὐδοκίμησιν αὐτὸς ἔχοι παρὰ τῷ κρείττονι. 18. ταῦτα ἑώρα, ὅπερ καὶ γέγονεν συνελθόντων πολλῶν πάντοθεν ἐξ ἀκοῆς μοναχῶν πρὸς αὐτὸν καὶ διὰ τῆς διδαχῆς αὐτοῦ καὶ τῆς ἀναστροφῆς πλείστων παντελῶς ἀποταξα-

111 ὑπὲρ αὐτὸν om. C²p. — 112 φ... χρόνον om. V¹ || φ] ὡς y μεθ' οὗ P⁵ δε V²P⁵ || ἔζησε AV² || χρόνον ante συνέζησε tr. y || καθ' ὅσον P⁵P². — 113 γοῦν p om. V¹ || ἐφαντάζετο] ἐβλεπεν C² βλέπει P⁵ ἑώρα v || αὐτὸν σύνθρονον C² || γινόμενον V²BMPI²HP²p. — 114 καὶ... καταλείψαντα om. C² || τῶν ἀρετῶν post αὐτῷ tr. vp. — 115 τὴν μετὰθεσιν post ποιῆσαι (sic) tr. C², post ποιεῖν (sic) tr. p. — 116 ποιῆσαι C² ποιήσασθαι v ποιεῖν p γενέσθαι P²P⁵ || καὶ] τοῦ v || εἰς οὐρανοὺς C² ἐν οὐρανοῖς P⁵ ἐν τοῖς οὐρανοῖς V¹. — 117 εἰπόντος... σωτῆρος] καὶ ὡς ἤκουε τοῦ σωτῆρος πρὸς αὐτὸν εἰπόντος V¹ ἤκουσε (reliqua ut V¹) V² ἤκουε πρὸς αὐτὸν εἰπόντος τοῦ σωτῆρος P⁵ || εἰπόντος + δὲ P²C²p + τε P² || πρὸς αὐτὸν om. P² || αὐτὸν γε scripsi : αὐτὸν τε V²BMPI τε αὐτὸν C¹A αὐτὸν yH¹p αὐτὸν C² om. P²P²v. — 118 χρεωστεῖ παραμειναι P⁵ || αὐτῷ om. C²P²p || ἐπὶ τῆς γῆς post τελείωσιν tr. C² || post τελείωσιν add. Ἀπολλῶ P⁵ τὸν (τῷ C¹A) Ἀπολλῶ xp δ' Ἀπολλῶ P⁵ || ἄχρις ἂν] πρὸς τὸ P⁵. — 119 τῆς πολιτείας post πολλοὶ tr. C² || ἔσονται P¹ γένωνται C²P²V¹p ἐργασθαι P⁵ || λαὸς... εὐσεβής (121)] στρατιά (στρατεία V¹) γὰρ τις εὐσεβής τῶν μοναχῶν πολλῇ ἐμπιστευθήσεσθαι μέλλει (μέλλοι V¹) v. — 120 τῶν μοναχῶν post μέγας tr. yH¹P²p om. C² || πιστευθήσεσθαι P⁵ ἐμπιστευθήσεται C² lacuna in P⁵ || ἐμελ' ἄς P² μέλλει yV²P⁵ μέλλοι V¹ om. C² lacuna in P⁵ || στρατείας V²B στρατεία P²C²AC²V²p στρατὸς M || γὰρ τις v || τις om. KC².

121 ἵνα om. p || ἴν' + οὕτως v || ἀξία C² ἀξία p || τὴν εὐδοκίμησιν... ἔχοι] ἀπολάβῃ τὰ ἐπαθλα C² || αὐτὸς x : οὕτως P⁵ οὕτως yH¹p om. cet. || ἔχοι x : ἔχη P² σχοίη P²v (unde corruptum ἔχοιη vel ἔχοίη yH) ἔχουσα p. — 122 παρὰ... κρείττονι om. C² || τοῦ κρείττονος P⁵ || ταῦτα... γέγονε om. v || καὶ om. x (cf. ad 79) || post γέγονεν (post κρείττονι v) puncto distinguunt omnes, x excepto, et συνελθόντων γὰρ (γὰρ om. p) pergunt. — 123 πάντοθεν ἐξ ἀκοῆς om. C²P²v || μοναχῶν] ἀδελφῶν v || καὶ διὰ... πρὸς αὐτὸν (125) om. v. — 124 διδαχῆς αὐτοῦ] καλῆς αὐτοῦ διδασκαλίας C² || τῆς om. C²P²p || ἀναστροφῆς] νοθεύσεως P⁵ || πλείστων] πολλῶν C²P⁵ || παντελῶς om. C²P⁵ || ἀποτασσομένων C².

- 125 μένων τῷ κόσμῳ. ἐγένετο δὲ συνοικία τῶν ἀδελφῶν ὁμοῦ πρὸς αὐτὸν ἐν τῷ ὄρει ἄχρι πεντακοσίων, κοινὸν τὸν βίον ἐχόντων καὶ τράπεζαν μίαν διαιτωμένων. 19. καὶ ἦν ἰδεῖν αὐτοὺς ἀγγελικὴν τινα ἀληθῶς στρατιὰν κεκοσμημένην κόσμῳ παντὶ λευκοφορούντων καὶ τὸ τῆς γραφῆς ἐπ' αὐτοῖς πεπληρωθῆαι λεγούσης· ἐν-
 130 τράνθητι ἔρημος διψῶσα· ῥῆξον καὶ βόησον ἢ οὐκ ὠδίνουσα, ὅτι πολλὰ τὰ τέκνα τῆς ἐρήμου μᾶλλον ἢ τῆς ἐχούσης τὸν ἄνδρα. πεπλήρωτο μὲν γὰρ καὶ ἐπὶ τῆς ἐξ ἔθνῶν ἐκκλησίας τὸ προφητικὸν τοῦτο λόγιον, 20. τετέλεσται δὲ καὶ ἐπὶ τῆς Αἰγυπτιακῆς ἐρήμου πλείονα τέκνα τῷ θεῷ παριστώσης ὑπὲρ τὴν οἰκουμένην γῆν. ποῦ γὰρ τοσαῦ-
 135 ται ἐν ταῖς πόλεσι τῶν σωζομένων [μοναχῶν] ἀγέλαι, ὅσας αἱ κατ' Αἴγυπτον ἔρημοι τῷ θεῷ παριστώσιν <μοναχῶν>; ὅσοι γὰρ ἐνταῦθα λαοί, τοσοῦτοι ἐν ταῖς ἐρήμοις μοναχοί. καὶ μοι δοκεῖ τὸ τοῦ ἀποστόλου ῥητὸν καὶ ἐπ' αὐτοῖς πεπληρωθῆαι λέγοντος· ὅπου ἐπλεόνασεν ἡ ἀμυρτία, ὑπερεπερίσσευσεν ἡ χάρις. 21. ἐπλεόνασεν Rom. 5, 2

125 δὲ C'A : om. cet. || συνοικίῃσις P^s || τῶν om. C^s || ὁμοῦ... ὄρει (126) om. P^s. -- 126 ὄρει + καθὼς προείπον p || κοινὸν τὸν βίον| κοινόβιον C^s. -- 127 τράπεζαν μίαν| ἐν μιᾷ τραπέζῃ P^s v || διαιτωμένων ... λέγοντος (138)| διαιτωμένων καὶ ἀγγελικὴν τάξιν μιμουμένων. καὶ (om. V¹) ἦν ἰδεῖν τὴν κατ' Αἴγυπτον ἔρημον τὰς πολιτικὰς ἐκκλησίας ὑπερβάλλουσιν τῷ πληθει τῶν σωζομένων μοναχῶν (ἀδελφῶν P^s), ὡς δοκεῖν καὶ ἐπ' αὐτοὺς (αὐτῶν V^s) πληροῦσθαι τὸ γεγραμμένον ὅτι v || διαιτωμένοι p. -- 127/128 ἀληθῶς ἀγγελικὴν στρατιὰν (στρατείαν P^s) τινα p ἀληθῶς ἀγγελικὴν τινα στρατιάν P^s ὡς ἀγγ. τ. σ. P^s ἀληθῶς ὡς ἀγγ. σ. C^s ἀγγ. τ. σ. yH. -- 128 στρατείαν V^s P^s C^s AC^s πολιτείαν M || κεκοσμημένην... λευκοφορούντων| πολιτευομένους λευκοφορούντας τε καὶ κοσμημένους P^s || κεκοσμημένων y || κόσμῳ| ἐν τῷ κόσμῳ x || πάντῃ V^s BM¹ πάντων C^s AC^s || λαμφοφορούντων p. -- 129 ἐπ' αὐτοῖς| ἐπ' αὐτῆς (post πληροῦσθαι) P^s om. P^s || πληροῦσθαι P^s v ἐπληροῦτο C^s πληροῦντας P^s πεπληρωμένον p || τῆς λεγούσης p. -- 130 ἔρημος (+ ἡ p) διψῶσα| στεῖρα ἢ οὐ τίκτουσα (Is. 54, 1) C^s || ῥῆξον| ῥίπον B.

131 πεπλήρωται C^s p || μὲν om. C^s. -- 132 ἐπὶ τὴν... ἐκκλησίαν p || τοῦτο| ἐκεῖνο P¹ P^s. -- 133 τετέλεστο yHP^s || τῆς om. P^s || αἰγυπτιακῆς om. C^s || ἐρήμου | ταύτης C^s + τότε P^s. -- 134 τῷ om. y. τῷ θεῷ post παριστώ-
 135 σης tr. C^s || ὑπὲρ... γῆν om. C^s || τὴν οἰκουμένην| τὴν τῆς οἰκουμένης P^s || ποῦ| οὐ P^s || τοσαῦτα... ἀγέλαι| τοσοῦτον πλῆθος C^s. -- 135 ἐν ταῖς πό-
 136 λεσι om. C^s || μοναχῶν post ἀγέλαι tr. yP^s p, secl. Schwartz, post παριστώ-
 137 σιν (136) transtulit || ὅσαι yP^s P^s p ὅσοι C^s || αἱ| ἐν τῇ P^s om. HC^s. -- 136 κατ' Αἴγυπτον| κατὰ τὴν Αἴγυπτον MC^s || ἔρημον y ἐρήμῳ P^s ἀγέλαι M om. C^s p || τῷ θεῷ παριστώσιν om. C^s P^s. -- 137 λαοί| ἄλλοι p (commate post ἐνταῦθα posito) || ἐρήμοις + ἐκεῖ yH + ἐκεῖναις p || καὶ μοι yHC^s διό μοι καὶ P^s. -- 138 καὶ ante τὸ tr. C^s om. P^s p || ἐπ' αὐτοῖς om. P^s || αὐτοῖς P^s p : αὐτῶν V^s αὐτοῖς cet. -- 139 ὅπου + γὰρ V^s BC^s AyHC^s || ἐκεῖ ὑπερεπερίσσευσεν yHP^s (ἐκεῖ deest in T).

- 140 γὰρ ποτε ἐν Αἰγύπτῳ πολλή τις καὶ ἄσεμνος ἢ εἰδωλολατρεία, ὡς ἐν οὐδενὶ ἔθνεϊ. κύνας γὰρ καὶ πιθήκους καὶ ἄλλα τινὰ ἐθε-
 141 ράπενον, καὶ σκόρδα καὶ κρόμνα καὶ πολλὰ τῶν εὐτελῶν λα-
 142 χάνων θεοὺς ἐνόμιζον, ὡς αὐτοῦ τοῦ ἁγίου πατρὸς Ἀπολλῶ ἡ-
 143 κουσα διηγούμενον περὶ αὐτῶν καὶ τῆς προτέρας πολυθείας τὴν
 144 αἰτίαν ἀπαγγέλλοντος. 22. Ὁν μὲν γὰρ βοῦν, φησὶν, ἐθεοποι-
 145 ον οἱ τὸ πρὶν παροικοῦντες ἡμῖν Ἕλληνες, ἐπειδὴ δι' αὐτοῦ
 146 τὴν γεωργίαν ἐπιτελοῦντες τὴν τροφὴν ἐπορίζοντο· τὸ δὲ ὕδωρ
 147 τοῦ Νείλου, ὅτι τὰς χώρας ἀπάσας ἥρδενεν. ἐσέβοντο δὲ καὶ τὴν
 148 γῆν, ὡς εὐπορωτάτην οὖσαν παρὰ τὰς ἄλλας χώρας. 23. τὰ δὲ
 149 λοιπὰ βδελύγματα, κύνας καὶ πιθήκους καὶ πᾶσαν τὴν λοιπὴν
 150 ἀπρέπειαν τῶν ζώων τε καὶ λαχάνων ἐθεράπευον, καθότι προφά-
 151 σεις αὐτοῖς αἱ περὶ ταῦτα χρεῖαι γέγοναν σωτηρίας ἐν τῷ καιρῷ
 152 τοῦ Φαραὼ τοὺς ἀνθρώπους ἀπασχολήσασαι, ἥνικα ἂν ἐκεῖνος
 153 τὸν Ἰσραὴλ διώκων κατεποντίσθη. ἕκαστος γὰρ περὶ δ' ἡσχολίθη
 154 μὴ ἐξακολουθήσας τῷ Φαραῷ, τοῦτο ἐθεοποίησεν λέγων· "Τοῦτο

140 γὰρ post πολλή tr. B || ἐν + τῇ yHP^s p || ἢ V^s MC^s A : om. cet.

141 ἐν om. Lp || καί... τινὰ| θεοποιούντες v || ἐθεράπευον x ἐθεράπευσαν P^s ἐσεβάζοντο C^s ἐσέβοντο P^s. -- 142 καὶ σκόρδα... ἐνόμιζον (143) om. C^s || σκόρδα P^s BM¹ v^s σκόρδα vel σκόρδια P^s || κρόμνα V^s BM¹ P^s v^s κρομ-
 143 μύδια P^s κρόμνυα p || ἄλλα πολλὰ p πολλὰ + ἔτερα v. -- 143 ἐνόμισαν P^s ἐνόμιζον P^s || ὡς... ἀπαγγέλλοντος (145)| καὶ τὴν αἰτίαν τῆς πολυθείας αὐτῶν αὐτὸς ὁ μέγας πατήρ (δ μ. π. om. V¹) Ἀπολλῶς (ἀπολλέας αλλους sic V¹ ut vid.) ἡμῖν ἀπήγγειλε v || Ἀπολλῶ V^s H Ἀπολλῶς y Ἀπόλλω V¹ B Ἀπόλλωνος MC^s A om. p || ἡκούσαμεν P^s om. C^s. -- 145 φησὶν yH om. p || ἐθεοποιούντο yP^s V^s P^s. -- 146 οἱ... Ἕλληνες om. C^s || παρ' ἡμῖν p || δι' αὐτοῦ post γεωργίαν tr. P^s. -- 147 τελοῦντες P^s ποιούντες v || ἐπορίζον p ἐκομι-
 148 ζοντο yP^s v. -- 148 χώρας + αὐτῶν C^s + τούτων P^s || πάσας yH om. P^s P^s || ἥρδενον p || ἐσέβοντο... χώρας (149) om. P^s. -- 149 εὐπορωτάτην yHC^s P^s p ἐπερβάλλουσιν... τῇ εὐφορίᾳ v, οὖσαν παρὰ οἰκίσσιν || παρὰ... χώρας om. C^s || τὰ δὲ| τὰ τε P^s καὶ τινὰ C^s. -- 150 λοιπὰ| ἄλλα H ἄλλα πλείστα C^s || βδε-
 151 λύγματα... λαχάνων (151) om. C^s || κύνας... ἀπρέπειαν (151)| καὶ (τὰ V^s) ἀπρεπὴ v || κύνας + τε yHP^s p.

151 τῶν om. p || καὶ + τῶν A || προφάσεις xp : πρόφασις cet. -- 152 ταῦ-
 153 τα| τὰ ταῦτα P^s ταύτας yP^s p || γεγόναι HC^s v^s p γέγονε P^s. -- 153 ὁ τοῦς C^s || ἀπασχολήσασαι P^s P^s v^s : ἀπασχολῆσαι yHP^s ἀπασχολάσαι V^s BMC^s A ἀπασχολήσεν C^s || ἂν x : om. cet. cf. autem indicativus post ὅταν infra i' 111, i' 15, post ἄχρις ἂν infra 310, i' 84 et Blass-Debrunner 382, 4, Radermacher 201. -- 154 τὸν om. y || ἕκαστος... ἡσχολίθη om. P^s || περὶ οὐ ἡσχ. y περιησχολήθη H || ἡσχολίσθη A. -- 155 καὶ μὴ C^s A || ἐξακολουθήσαι P^s || τῷ| τοῦ P^s L || τοῦτο| αὐτὸ v || λέγων· + Τοῦτο με ἔσωσε C^s.

μοι θεὸς γέγονεν σήμερον, δι' ὃ οὐ συναπωλόμην τῷ Φαραώ" ἔ.
ταῦτα μὲν ἐν λόγοις εἶχεν ὁ ἅγιος Ἀπολλῶ.

24. Πρὸ δὲ τῶν λόγων, ἅπερ ἐν τοῖς ἔργοις ἐκέκτητο χρὴ γρά-
ψαι. ἦσαν γὰρ αὐτῷ Ἕλληγες ποτε παροικοῦντες κατὰ πάντας
160 τοὺς τόπους, καὶ κῶμαι δὲ καὶ μᾶλλον αἱ πλησίον αὐτοῦ τὴν
δαιμονικὴν εἰδωλολατρείαν ἐσέβοντο. 25. ναὸς δὲ ἦν μέγιστος
ἐν μιᾷ τῶν κωμῶν καὶ εἰδωλον ἐν αὐτῷ ἐπιφανέστατον. ξύλινον
δὲ ἄρα τὸ ξόανον τοῦτο ἦν. ἐπόμενον δὲ περιφέροντες αὐτὸ
κατὰ τὰς κώμας οἱ ἱερεῖς βακχεύοντες μετὰ τοῦ πλήθους, ὡς
165 δὴ ὑπὲρ τοῦ ποταμοῦ ὕδατος τὴν τελετὴν ἀποδιδόντες. 26. συν-
έβη δὲ κατ' ἐκεῖνο καιροῦ ἐκεῖθεν παριέναι τὸν Ἀπολλῶ ἅμα
τισὶν ἀδελφοῖς ὀλίγοις. ὡς δὲ εἶδεν τὸ πλῆθος ἐξαίφνης δαιμο-
νωδῶς κατὰ τὴν χώραν μαινόμενον, κάμψας τὰ γόνατα καὶ
προσευξάμενος τῷ σωτῆρι πάντας ἐξαίφνης τοὺς Ἕλληνας ἀκι-
170 νήτους ἐποίησεν. ὡς δὲ προσελθεῖν ἐκείνου τοῦ τόπου οὐκ ἠδύ-
ναντο, ἄλλος τὸν ἄλλον ὠθοῦντες ἐφρύνοντο ἐν τῷ καύματι παν-

156 διὰ V^oBMAR^oHP^oV^oP^op. — 157 ταῦτα... γράψαι (158) om. v || εἶχεν...
ἔργοις (158) per homoeoteleuton om. A || ἅγιος om. C^o || Ἀπολλῶ p Ἀπολ-
λῶς BP^o Ἀπολλῶς V^oMC^oH. — 158 ἔργοις] λόγοις L || γράψαι χρὴ C^o. —
159 γὰρ] γοῦν C^o δὲ v om. P^o || αὐτῷ... πλησίον αὐτοῦ (160) || πλησίον αὐτοῦ
κῶμαι v || αὐτῷ ποτε Ἕλληγες yHP^oP^o ποτε αὐτῷ Ἕλληγες C^o ποτε Ἕλ-
ληγες p. — 160 κώμας C^oP^o || δὲ καὶ ByHp : δέκα V^oMP^oC^o δὲ τινες P^o καὶ
C^oP^o om. A || αἱ] οἱ C^o || πλησίον αὐτοῦ om. V^o || αὐτοῦ + αἱ p.

161 λατρείαν C^op || σεβόμενοι v || δὲ] γὰρ C^o || μέγας C^o. — 162 μιᾷ... κω-
μῶν] κώμη C^o || αὐτῷ αὐτῇ C^o || ἐπιφανέστατον ante ἐν tr. C^o || ξύλινον...
ἦν om. C^o. — 163 ἄρα om. P^op || τὸ ξόανον post τοῦτο tr. p || τοῦτο πομ-
πεύοντες περιέφερον v || αὐτὸ ante περιφέροντες tr. C^o om. v. — 164 οἱ +
μυροὶ yHP^ov || ἱερεῖς] μηρεῖς C^o μιερεῖς p (cf. 173 et H. Delehaye, CRAI,
1919, 128-134) || βακχεύοντες om. C^o || ὡς δὴ] φ καὶ P^o καὶ ὡς P^o. — 165 ὑπὲρ]
ἐπὶ C^o || ποταμαῖον yHP^op || ἀποδόντες yP^o ἐπιδιδόντες M ἀπεδίδον P^o ἐπὶ-
δόντες P^o. — 166 δὲ om. A || κατ' ἐκεῖνο καιροῦ] τότε V^oV^o ποτε P^o || ἐκεῖ-
νο καιροῦ HC^op : ἐκείνου (vel ἐκείνω) καιροῦ x ἐκείνον τὸν καιρὸν yP^oP^o ||
ἐκείσε P^o ἐκεί V^o || παριέναι (sic) H παρῖναι V^oMP^oC^oA περιέναι P^op πε-
ριέναι C^o διέρχεσθαι v || τὸν + ἅγιον yP^oP^o. — 167 ὀλίγοις ante ἀδελφοῖς
tr. yHP^oP^o om. C^op || δαιμονωδῶς... ἐξαίφνης (169) om. V^o. — 168 κάμ-
ψας + δὲ P^o || καὶ προσευξάμενος om. y. — 169 τῷ σωτῆρι] τῷ πατρὶ
(πρὶ) B om. C^o || σωτῆρι + Χριστῷ P^o || ἐξαίφνης om. LC^o. — 170 προσελ-
θεῖν] παρελθεῖν x || ἐκείνον post τόπον tr. LP^op om. C^o || ἠδύνοντο P^o ἠδύ-
νηθησαν HV^o.

171 ἄλλος... ὠθοῦντες om. C^o || ἄλλος] ἄλλον p || τὸν om. p || ὠθοῦντος
p || καὶ ἐφρύνοντο yHC^op || ἐφρύνοντο P^o || ἐν om. yHC^oP^ov || πανημέ-
ριον yC^oP^o.

ημέριοι τὸ συμβὰν αὐτοῖς ἀποροῦντες πόθεν γεγένηται. τότε οἱ
ἱερεῖς αὐτῶν ἔφασκον Χριστιανὸν εἶναι τινα ἐν τοῖς ὀρίοις αὐτῶν
καταμένοντα ὑπὸ τὴν ἐρημον ταῦτα αὐτὸν ἐνεργοῦντα, τὸν Ἀπολ-
175 λῶ λέγοντες, καὶ δεῖν αὐτὸν ἱκετεύειν· εἰ δὲ μὴ, κινδυνεύουσιν.
27. ὡς δὲ οἱ πόρρωθεν προσοικοῦντες τὰς φωνὰς καὶ τὸν θρυλ-
λον ἀκούσαντες παρεγένοντο, ἡρώτων· « Τί τὸ συμβὰν ὑμῖν ἐξ-
αίφνης, ἢ πόθεν γέγονεν τὸ τοιοῦτον; » οἱ δὲ οὐκ εἰδέναί ἔφησαν,
πλὴν ἐν ὑποψίαις εἶναι περὶ τοῦ ἀνδρός, λέγοντες ὅτι δεῖ ἐξιλε-
180 οῦσθαι ἐκείνον. οἱ δὲ καὶ ἐμαρτύρουν ὡς θεασάμενοι αὐτὸν παρ-
ιόντα. 28. καὶ ὡς ἤξιουν αὐτοὺς ταχεῖαν αὐτοῖς γενέσθαι τὴν
βοήθειαν, ταύρους ἄγοντες μετακινεῖν τὸ εἰδωλον ἐπειρῶντο. τὸ
δὲ ὡς ἀκίνητον σὺν αὐτοῖς τοῖς ἱερεῦσι διέμενεν, μηδεμίαν ἐτέ-
ραν μηχανὴν ἐφευρόντες πρᾶσβείαν διὰ τῶν παροικούντων πρὸς

172 τὸ συμβὰν αὐτοῖς om. C^o || ἀποροῦντες] ἀγροῦντες C^oA || πόθεν γεγέ-
νηται om. v || ὅθεν P^o || πόθεν + τε P^o + αὐτοῖς οὕτως C^o || γεγένηται P^oH
γέγονε C^oP^o || τότε omisso, οἱ ἱερεῖς... κινδυνεύουσιν (175) post γέγονεν (τὸ
τοιοῦτον omisso, l. 178) tr. v. — 173 ἱερεῖς] μιερεῖς v (cf. 164) || Χρῆστια-
νὸν... καταμένοντα om. P^o || Χριστιανὸν post καταμένοντα tr. P^o || τινα
εἶναι Ayv || ὀρίοις] τόποις C^o || αὐτῶν om. C^o. — 174 καὶ καταμένοντα p ||
ὅπῃ] εἰς yH τὸν κατὰ P^o ἐν P^ov || τῇ ἐρήμῳ P^ov τὸ ὄρος C^o (vide autem L.
Th. Lefort, Les Vies copies de S. Pachôme [Louvain, 1943], 193.2 ἐρημος =
mons) || καὶ ταῦτα yHv τὸν ταῦτα p || αὐτὸς P^o (qui ενεργεῖ scr.) αὐτοῖς
yHv om. p || Ἀπολλῶ] Ἀπολλῶ V^oP^op Ἀπόλλωνα C^oA. — 175 λέγοντες]
φάσκοντες V^oP^o ἔφασκον yV^o || δεῖν... ἱκετεύειν] αὐτὸν ἱκετεύσαι δεῖ πάν-
τας ἡμᾶς C^o || δεῖν] δεῖ V^o || ἱκετεύειν] κινδυνεύειν p, qui εἰ... κινδυνεύουσιν
omittunt || εἰ δὲ μὴ] ἵνα μὴ yP^ov || κινδυνεύουσιν BP^oH κινδυνεύομεν C^oAC^o
κινδυνεύουσιν Lv ἀπολώμεθα κινδυνεύοντες P^o. — 176 ὡς δὲ οἱ] οἱ δὲ v ||
οἰκούντες v || τὰς... θρυλλόν] τοῦ θορύβου v || τὰς φωνὰς xP^o : τὰς βοὰς yHP^o
βοῇ C^o τῶν βοῶν p || τὸν] τῶν p om. C^oP^o || θρυλλόν] θρηλόν P^o θρήνον C^o
θρυλλών p. — 177 ἀκούοντες v || παρεγίνοντο H || παρεγένοντο + καὶ MV^o
|| ἡρώτων V^oB διηρώτων P^o om. yHC^oV^oP^op. ἡρώτων post πεπόνθασιν (sic)
tr. V^o || ἡρώτων + δὲ P^o || ante τί lacuna in P^o || Τί xP^oV^o : Καὶ τί, φασίν
et. || τὸ συμβὰν ὑμῖν] πεπόνθασιν V^o || ἐξαίφνης yHC^oP^op om. V^o. — 178 ἡ...
τοιοῦτον om. V^o || τὸ om. A || τὸ τοιοῦτον om. yHC^oP^oV^oP^op || οἱ δὲ... ἐκείνον
(180) om. v || οὐκ] μὴ C^oP^o || ἔφασαν p ἔφασκον yH ἔλεγον P^o φησὶ C^o. —
179 πλὴν... τοῦ om. y || ὑποψία C^oAHC^oP^oP^op || περὶ om. C^o || δτι] καὶ C^o.
181 καὶ... ἐπειρῶντο (182)] sententiam mutat P^o || αὐτοῦς] αὐτὸν p om. C^oV^o
|| αὐτοῖς] αὐτῶν M αὐτοῦς C^o om. P^oP^op || τὴν om. V^oP^o. — 182 ταύρους xP^o :
βόας cet. || ἀγαγόντες yHP^ov ἀπαγαγόντες C^o || τὸ δὲ ὡς] ὡς δὲ vp ὡς y τὸ
δὲ P^oP^o. — 183 αὐτοῖς om. C^o || τοῖς ἱερεῦσι om. v || ἔμενεν C^o (post ἀκίνητον)
v || καὶ μηδεμίαν yHC^oP^o || μηδεμίαν + τοῖνυν P^o || ἐτέραν post μηχανὴν
tr. P^ov om. C^oP^o. — 184 μηχανῆς y || εὐρόντες C^o εὐρίσκοντες P^o || παροί-
κων C^o.

185 τὸν Ἀπολλῶ ἔπεμπον, ὥστε ἀπαλλαγέντας ἐκείθεν ἀποστῆναι τῆς
πλάνης. 29. τούτων δὲ τῷ ἀνδρὶ δηλωθέντων κατῆλθεν ὡς τά-
χιστα πρὸς αὐτοὺς ὁ τοῦ θεοῦ ἄνθρωπος καὶ προσευξάμενος
πάντων ἔλυσεν τοὺς δεσμούς. οἱ δὲ ὁμοθυμαδὸν ἅπαντες ἐπ' αὐ-
τὸν ὤρμησαν τῷ σωτῆρι τῶν ὄλων καὶ παραδοξοποιῶ θεῷ κατα-
190 πιστεύσαντες καὶ τὸ εἰδῶλον εὐθύς τῷ πυρὶ παραδόντες. οὗς
ἅπαντας κατηχήσας ταῖς ἐκκλησίαις προσέβηκεν. πολλοὶ δὲ αὐ-
τῶν μέχρι νῦν ἐν τοῖς μοναστηρίοις διάγουσιν. διέδραμεν δὲ παν-
ταχοῦ ἡ φήμη περὶ αὐτοῦ καὶ ἐπίστευσαν πολλοὶ ἐπὶ τὸν κύριον,
ὡς μηκέτ'. ἐν τοῖς ὁρίοις αὐτοῦ Ἑλληνα ὀνομάζεσθαι.
195 30. Μετ' οὐ πολὺ δὲ τοῦ χρόνου δύο κῶμαι πρὸς ἀλλήλας συμ-
βάλλουσι πόλεμον ὑπὲρ ἀρουρῶν διαμαχόμεναι. ὡς δὲ ἀπηγγέλη
τῷ ἀνδρὶ, εὐθύς κατῆι πρὸς αὐτοὺς διαλλάσσειν αὐτοὺς εἰς εἰ-
ρήνην. 31. οἱ δὲ ἐξ ἐναντίας οὐκ ἐπείθοντο, ἀλλ' ἦσαν αὐτῷ ἀν-
τιλέγοντες ἐφ' ἐνὶ τινι ἀρχιλισητῇ πεποιθότες, ὡς γενναιοτάτου

185 τὸν om. V¹ || Ἀπολλῶ // (v eras.) B. — 186 πλάνης + καθυποσχόμενοι
C² || τούτων... δηλωθέντων] ταῦτα ἀκούσας v || τῷ ἀνδρὶ post δηλωθέντων
tr. C² || ἀνδρὶ] ἀγ(ω) P² || ὡς τάχιστα] τάχιστα C² ταχέως v τάχιον p. —
187 ὁ... ἄνθρωπος post προσευξάμενος tr. P² ante ταχέως (sic) tr. v om.
C² || εὐξάμενος p. — 188 πάντων... τοὺς δεσμούς xP²: πάντας... τοῦ δεσμοῦ
cet. || ἅπαντες x: πάντες cet. || ἐπ' αὐτὸν ὤρμησαν om. V¹ || ἐπ' xH: πρὸς
cet. — 189 ὤρμησαν] ἐδραμον P². ὤρμησαν ante πρὸς (sic) tr. C²V¹P² ||
τῷ... καταπιστεύσαντες] ἐπίστευσαν τῷ θεῷ V¹ || σωτῆρι + τε P² || καὶ πα-
ραδοξοποιῶ om. V² || παραδοξοποιῶ] θανατοποιῶ C² || θεῷ + εἰς τοὺς
V¹P² || πιστεύσαντες C²p. — 190 καὶ MC²: om. cet. || τὸ + δὲ P²p || εὐθύς
τε V² εὐθέως H om. V¹ || τῷ om. V² || δόντες P² παρέδωκαν C²P²p || οὗς
οὐς καὶ P² καὶ C²p.

191 πάντας C²P²p om. P²V¹ || ταῖς ἐκκλησίαις] ἐκκλησίᾳ P² τῇ τῶν πιστῶν
ἐκκλησίᾳ P² || προστέθηκε P² προσέθετο V² παρέδωκε P¹ || πολλοὶ δὲ αὐ-
τῶν] ἐξ ὧν τινες v. — 192 αὐτῶν + καὶ P¹ || νῦν (cf. κα' 91)] τοῦ νῦν P¹C²
ΛP²V¹P² καὶ νῦν P² || δὲ] γὰρ P² || πανταχοῦ... αὐτοῦ] περὶ αὐτοῦ φήμη παν-
ταχοῦ p || πανταχῇ (sic) P² om. V¹V². — 193 ἡ om. P²I p || φήμη post αὐτοῦ
tr. P² || πολλοὶ ante ἐπίστευσαν tr. yv, post κύριον tr. P². — 194 αὐτοῦ]
ἐκείνοις C²P² αὐτῶν V²p || Ἑλληνας P² (ς expuncto) C². Ἑλληνα ante ἐν tr.
v || ὀνομάζεσθαι ante ἐν tr. C²P². — 195 μετ' οὐ... χρόνον] καὶ ἄλλοτε πάλιν
v || τοῦ χρόνου] χρόνον P¹P²P²p || συνέβαλον (-λλον P²) post πόλεμον v. —
196 εἰς πόλεμον yP² πόλεμον om. C² || μαχόμεναι C²v || ὡς δὲ] ὡς δὲ τοῦτο
P² καὶ τοῦτο V²P² τοῦτο V² || ἀπηγγέλη (-γγέλθη P¹) τῷ ἀνδρὶ] ἔγνω ὁ ἀνὴρ
C² ἔμαθεν ὁ ἄγιος P² μαθὼν ὁ πατήρ v. — 197 εὐθύς om. v || κατῆι (varie
scriptum)] κάτεισι HP²p κατέρχεται P² κατῆλθε C² ἔλθων V¹ || διαλλάσσειν]
ἐλάλει V¹ || αὐτοῦς] τούτους P² αὐτοῖς V¹ om. V² || εἰς] τὰ πρὸς P²V¹ πρὸς
P². — 198 οὐκ... ἦσαν om. V¹ || ἀλλ' ἦσαν om. V²P² ἦσαν om. H || ἀντιλέ-
γοντες αὐτῷ HV²P² ἀντέλεγον αὐτῷ V¹. — 199 ἐφ' ἐνὶ... πεποιθότες om. B

200 πρὸς πόλεμον. ἰδὼν οὖν αὐτὸν ἀντιλέγοντα ὁ Ἀπολλῶ εἶπεν πρὸς
αὐτόν· «Εἰ πεισθείης μοι, ὦ φίλος, ἐρωτήσω μου τὸν δεσπότην
ἀφελθῆναι σου τὰς ἁμαρτίας». ὁ δὲ ὡς ἤκουσεν, οὐ διημέλλησεν,
ἀλλὰ ῥίψας τὰ ὄπλα τοῖς γόνασιν αὐτοῦ προσικέτευεν· καὶ μεσί-
της εἰρήνης γενόμενος τοὺς ἰδίους εἰς τὰ ἴδια ἀπέστρεψεν. 32. τῶν
205 δὲ εἰρηνευσάντων μὲν καὶ ἀπελθόντων ὁ διαβόητος αὐτῶν πρό-
μαχος εἶπετο λοιπὸν τῷ ἀνδρὶ τὴν ὑπόσχεσιν φανεράν ἀπαιτῶν.
ὃν προσλαβόμενος ὁ μακάριος Ἀπολλῶ ἐν τῇ πλησίον ἐρήμῳ
ἐνουθέτει καὶ παρεκάλει μακροθυμεῖν, δυνατὸν εἶναι τὸν θεὸν λέ-
γων τοῦτο αὐτῷ παρασχεῖν. 33. ὡς δὲ ἡ νύξ ἐπέστη, καὶ δὴ
210 ἀμφοτέροι ἀφῶν κατ' ὄναρ ἐν οὐρανῷ ἦσαν τῷ βήματι τοῦ Χρι-
στοῦ παρεστῶτες, ἐθεώρουν δὲ ἀμφοτέροι τοὺς ἀγγέλους σὺν τοῖς

|| ἐφ' ἐπὶ C² || τινι om. P²V¹ || γενναιοτάτου x: γενναιοτάτῳ cet. — 200 πρὸς
πόλεμον om. C² || ἰδὼν... ὁ Ἀπολλῶ] τοῦτον ἰδὼν ὁ πατήρ v || οὖν] οὖν καὶ
C¹A δὲ y || ἀντιλέγοντα post Ἀπολλῶς (sic) tr. yHP² || ὁ Ἀπολλῶ post εἶπεν
tr. C² || ὁ + θεσπέσιος P² || Ἀπολλῶς yHP² Ἀπολλῶς p || εἶπεν] λέγει LP²v
|| πρὸς αὐτόν] αὐτῷ Lv.

201 εἰ] ἐάν P²V¹ οὐ V¹, qui post φίλῳ signum interrogationis posuit ||
πεισθείς LC²P²V¹ ἐπεισθείς p πεισθήσει P²HV¹ πεισθήσῃ P² πειθῇ P² || ὦ
φίλε p ὡς φίλος P¹yHP²P² ὡς φίλῳ C²v || ἐρωτήσω] παρακαλέσω C² δέομαι
v || μου τὸν δεσπότην] τοῦ θεοῦ v. — 202 σοι P²P²v || ὁ δὲ ὡς] καὶ ὡς v
ὡς δὲ p || ἤκουσε + τὸν λόγον P² + ἐκείνος v || οὐ... ἀλλά om. V¹ || οὐδὲν
ἡμέλλησεν p οὐκ ἐμέλλησεν yH οὐκ ἡμέλλησεν C²P²V²P² οὐκ ἡμέλλεν P². —
203 γόνασιν] ποσὶν v || αὐτοῦ] τούτου P² om. H || προσικέτευεν yH ἰκέτευε
C² ἰκετικῶς προσέκλιπε P² προσέπεσεν P²v προσπεσὼν ἰκέτευεν αὐτόν p.
— 204 εἰρήνης om. P¹ || τοὺς ἰδίους] τοὺς οἰκείους P²P²v τοῖς οἰκείοις L ||
εἰς τὰ οἰκεία Hρ οἰκάδε V² || ἀποστρέψας V¹P² ὑπέστρεψεν L ὑποστρέψας
V² ἐπέστρεψεν P² ἀπέλυσεν P² || τῶν... ἀνδρὶ (206)] ἡκολούθει τῷ ἀγίῳ πα-
τρὶ V¹ αὐτὸς ἦκ. τῷ ἀγίῳ ὁ περιβόητος ἐν λησταρχίᾳ V² ἦκ. ὁ περιβόητος
ἐν λ. τῷ ἀγίῳ πατρὶ P². — 205 μὲν om. MyHC²P²P² (qui plura om.) p || τό-
τε ὁ y || αὐτῶν] τούτων P² om. C²p. — 206 εἶπετο] ἡκολούθει v || λοιπὸν
ante εἶπετο tr. p om. C²P² || φανερώς MyHP²P² om. C². — 207 Ἀπολλῶ
p Ἀπολλῶς yHC² om. P²v || πλησίον om. p. — 208 δυνατὸν... θεὸν] δυνατὸς
γὰρ ἐστὶν ὁ θεὸς P², λέγων omisso || δυνατὸν (δυνατὸς P²) + γὰρ V²BC¹
AyHP²P²v || εἶναι om. C² || τὸν θεὸν post λέγων tr. C². — 209 τοῦτο] αὐτὰ P²
ταῦτα P² (in P² legi non potest) || αὐτῷ] σοι (post παρασχεῖν) P² || καὶ δὴ]
καὶ C² om. P²P²v. — 210 ἀμφοτέροι ἀφῶν M: ἀμφοτέροι C²P²P² ἀμφω yH
ἀφῶν V²BP²C²Ap om. v || κατ' ὄναρ] καθ' ὕπνον P². κατ' ὄναρ post ἦσαν ὁμοῦ
(sic) tr. v om. p || ἐν + τῷ M || ἐν οὐρανοῖς ἦσαν C²p ἦσαν ἐν οὐρανῷ yH ἦσαν
ὁμοῦ... ὡς ἐν οὐρανῷ v εἶδον εἰς τοὺς ἐν οὐρανῷ P² ἐβλεπον ὁμοῦ τε P² || ἦσαν
+ ἀμφοτέροι C²A || Χριστοῦ + ἐν οὐρανῷ P².

211 παριστάμενοι P² παρεστῶτες P² || ἐθεώρουν δὲ] + καὶ P² ἐθεώρουν οὖν M
καὶ ἐθεώρ. C¹AV²P² καὶ θεωροῦντες C² καὶ ἐώρων V¹ ἐθεώρουν V² BP²P² || ἀμ-
φότεροι om. MC²AC²P²P²v || τοὺς... δικαίους] τοὺς δικαίους σὺν τοῖς ἀγγέλοις p.

δικαίοις τῷ θεῷ προσκυνούντας. ὥς δὲ καὶ οὗτοι πεσόντες ὁμοῦ ἐπὶ πρόσωπον προσεκύνησαν τῷ σωτῆρι, φωνῇ πρὸς αὐτοὺς ἐγένετο τοῦ θεοῦ λέγοντος· Τίς κοινωνία φωτὶ πρὸς σκότος, ἢ τίς μέρος 2 Cor. 6

- 215 πιστῷ μετὰ ἀπίστου; τί δὲ καὶ ὁ ἀνδροφόνος παρέστηκεν σὺν τῷ δικαίῳ ἀνδρείῳ ὃν τῆς τοιαύτης θεωρίας; ἀλλὰ ἀπελθε σύ, ὦ ἀνθρώπε· κεχάρισται γάρ σοι ὁ ὀφιγόνος οὗτος πρόσφυξ. 34. Ἀλλὰ τε πάμπολλα θαύματα ἰδόντες τε καὶ ἀκούσαντες, ἃ οὔτε λόγος τολμᾷ φράσαι οὔτε οὖς ἀκοῦσαι, ἔξυπνοι γενόμενοι τοῖς 220 συνοῦσιν ἀπήγγελλον. θαῦμα δὲ πάντας εἶχεν ἐξαίσιον τὸ ἐν ὄραμα ἀμφοτέρων διηγούμενων. διέμεινεν οὖν σὺν τοῖς ἀσκηταῖς ὁ οὐκέτι ἀνδροφόνος ἄχρι τῆς τελευτῆς τὸν ἑαυτοῦ τρόπον διορθωσάμενος, ὅλον ἀρνίον τι ἄκακον ἐκ λύκου μεταβληθείς. 35 ἐπληροῦτο δὲ καὶ ἐπ' αὐτῷ ἡ προφητεία Ἡσαίου λέγοντος· 225 λοι καὶ ἄρνες ἅμα βοσκηθήσονται καὶ λέων καὶ βοῦς ἅμα φάγονται ἄχυρα. ἦν γὰρ ἰδεῖν καὶ Αἰθίοπας ἐκεῖ σὺν τοῖς μοναχοῖς ἀσκούντας καὶ πολλοὺς ὑπερβάλλοντας ἐν ταῖς ἀρεταῖς καὶ πεπληρωμένην

212 θεῷ] σωτῆρι P^a || ὥς δέ... πεσόντες] πεσόντες οὖν καὶ αὐτοὶ P^a || ὥς δὲ + εἶδον C^a || οὗτοι] αὐτοὶ C^aP^av, fort. recte || προσπεσόντες H || ὁμοῦ] ἅμα P^a om. C^ap. — 213 ἐπὶ πρόσωπον V^aBP^aC^a (mg. m. 1^a) A : om. cet. || τῷ σωτῆρι] τῷ θεῷ C^aA om. v || καὶ φωνῇ C^aP^a || πρὸς αὐτοὺς] αὐτοῖς C^a. πρὸς αὐτοὺς post θεοῦ tr. v || ἐγένετο x : γέγονεν cet. — 214 τοῦ θεοῦ om. AC^aP^a || λέγουσα P^aAP^aP^a om. C^a || ἡ om. P^a. — 215 πιστῶν LV^a || τί δὲ] τί δαι M (cf. 295) || καὶ om. P^a || ἀνδροφόνος + οὗτος P^aC^a || παρέστηκεν post δικαίῳ tr. yHC^aP^aP^avp. — 216 ὁ ἀνδρείος C^a || σύ s. l. m. 1^a C^a om. C^aP^a || ὦ om. P^ap. — 217 γὰρ post σοι tr. yHP^a om. C^aAV^aV^ap || ὁ ὀφιγόνος οὗτος πρόσφυξ] οὗτος ὁ νεόφυτος μαθητῆς v. — 218 πολλὰ P^aLP^av || πάμπολλα post θαύματα tr. H, post θαύματα + καὶ ἐξαίσια tr. P^a || θαυμάσια P^a θαυμαστά p om. C^a || τε^a om. C^aP^ap. — 219 οὗς om. v || ὑπακούσαι V^aBMP^a ὑποδέξασθαι C^a ἀκοῇ δέξασθαι P^a ἀκοῇ (ἀκοῇ V^a) ὑποδέξασθαι v || γενόμενοι] γίνονται καὶ yHP^ap. — 220 ἀπήγγελλον MP^aLP^aP^a : ἀπήγγελ' ἄ'ον V^a ἀπήγγελλον cet. || θαῦμα... ἐξαίσιον] ἐξίσταντο δὲ πάντες v || ἔσχεν γρ κατέσχεν C^a || τὸ om. C^ap || ἐν om. yP^av.

221 διέμεινεν... μεταβληθείς (223) μεταβληθείς οὖν ὁ ληστής ὡς ἄρνιον ἄκακον ἕως τέλους διέμεινε σὺν τοῖς ἀσκηταῖς τὸν ἑαυτοῦ τρόπον διορθωσάμενος v || διέμεινεν xC^avp : διέμενεν yHP^aP^a || γοῦν yHC^aP^a δὲ P^a || ὁ om. MHP. — 222 τρόπον] βίον p || διορθώμενος M. — 223 ὅλον] καὶ ὡς C^a ὡς v || ἀρνίον] εἰς ἄρνα P^a || τι om. C^aP^avp || ἄκακον om. C^a. — 224 ἐπληροῦτο... θεῷ (229) om. v || καὶ post αὐτῷ tr. P^a || ἐπ' αὐτῷ post λέγοντος tr. x (om. M) || ἡ om. p. — 225 ἅμα^a post βοσκηθήσονται tr. HP^a || καὶ λέων... ἄχυρα om. C^a || καὶ βοῦς] ὡς βοῦς M || ἅμα^a om. M || φάγεται M || ἄχυρα] χόρτον C^aA. — 226 γὰρ + ἐκεῖ P^a, qui ἐκεῖ infra om. || ἐκεῖ καὶ Αἰθίοπας yHC^aP^ap || ἀσκούντας om. C^a. — 227 ἐν om. C^a || πεπληρωτο C^a.

ἐπ' αὐτοῖς τὴν γραφὴν λέγουσαν· Αἰθιοπία προφθάσει χεῖρα αὐτῆς Ps. 87, 32 τῷ θεῷ.

- 230 36. Ἄλλοτε δὲ ἦσαν Ἕλληνες πρὸς Χριστιανούς κομῆται διαμαχόμενοι ὑπὲρ ὁρίων αὐτῶν, πλήθος δὲ ἦν ἐκατέρων ἐνόπλων. οἷς ἐπέστη ὁ Ἀπολλῶ εἰρηνεύσων. ἀντίστατο δὲ αὐτῷ ὁ τῶν Ἑλλήνων πρόμαχος δεινός τις καὶ ἀγριος ὢν, διαβεβαιούμενος καὶ λέγων μὴ δώσειν εἰρήνην ἄχρι θανάτου. ὁ δὲ φησι πρὸς αὐτόν· 235 «Καὶ δὴ γενέσθω ὅπερ εἴλω. οὐδεὶς γὰρ ἔτερος ἀναιρεθήσεται πλὴν σου. ἔσται δὲ σοι θανόντι οὐχ ἡ γῆ τάφος, ἀλλὰ γαστέρες θηρίων καὶ γυπῶν πλησθήσονται ἀπὸ σου». 37. καὶ δὴ ὁ λόγος εὐθὺς ἔργον ἐγένετο, οὐδενὸς ἐξ ἐκατέρου μέρους ἀναιρεθέντος πλὴν τοῦ προμάχου· ὃν καὶ χώσαντες ἐν τῇ ἄμμῳ πρῶτ' εὗρον 240 εἰς μέλη ἐσπαραγμένον ὑπὸ γυπῶν καὶ θαινῶν. οἱ δὲ ὡς εἶδον τὸ θαῦμα καὶ τὴν τοῦ λόγου ἔκβασιν πάντες τῷ σωτῆρι πιστεύσαντες προφήτην αὐτὸν ἐκήρυττον.

228 ἐπ' αὐτῶν p om. C^a || τὴν... λέγουσαν] ἡ γραφὴ λέγουσα C^a || γραφὴν + τὴν P^ap. — 229 θεῷ + αἱ βασιλεῖαι τῆς γῆς, ἄσατε τῷ θεῷ, ψάλατε τῷ κυρίῳ C^a (Ps. 87, 33). — 230 δὲ om xP^a || Ἕλληνες om. x || πρὸς + τοὺς C^a || κομῆται x : κώμης τινός P^a κομήτας cet.

231 ἔνεκεν ὑπὲρ P^a || τῶν ὁρίων M || αὐτῶν om. C^aV^a || πλήθος... ἦν] τὸ δὲ πλήθος αὐτῶν C^a ἦν δὲ πλήθος v || ἐκατέρωθεν v || ἐνοπλων C^aP^av. — 232 οἷς... εἰρηνεύσων] οἷς ἐπιστάς ὁ Ἀπολλῶ τὰ πρὸς εἰρήνην τούτοις παρήνει P^a || οἷς] οὗς p || Ἀπολλῶ P^a Ἀπολλῶ^a/B Ἀπολλῶν C^a Ἀπόλλων A Ἀπολλῶς yC^a Ἀπολλῶς HV^ap || εἰρηνεύων yC^aP^av, forte recte (cf. ιδ' 116) || ἀντίσταται p || αὐτῷ om. P^a. — 233 τις] τις ὢν P^av ὢν C^a qui omnes ὢν mox omittunt || καὶ ἀγριος] καὶ πονηρός C^a ἐν ἀγριότητι v || διαβεβαιούμενος... λέγων] κελεύων C^a || καὶ λέγων om v. — 234 μὴ] Οὐ μὴ P^a || δώσω P^aP^a ποιεῖν C^a || ἄχρι] μέχρι C^aP^ap. — 235 δὴ γενέσθω] δεῖ γενέσθαι L || δὴ + πρὸς σὲ P^a || ὅπερ] ὅπερ καὶ HC^ap δ P^a || εἴλω V^a προείλω P^a ἴλω (sic) V^a unde ἴδω C^a || οὐδεὶς γὰρ] οὐδεὶς δὲ V^a καὶ μηδεὶς C^a || ἀναιρεθήσεται] ἀνερῆσθαι C^a. — 236 πλὴν σὺ y εἰ μὴ σὺ p || ἔσται... θανόντι om. p || θανόντι] θαρροῦντι C^aA. — 237 πληρωθήσονται C^a || ἀπὸ σου] τῶν σαρκῶν σου P^a || λόγος, + φησὶν M. — 238 εὐθὺς post ἔργον tr. P^a om. M || εἰς ἔργον yHP^ap (cf. ιδ' 66) || ἐγένετο x : γέγονεν cet. || ἐξ... μέρους om. C^av — 239 πρωτομάχου p || καὶ (om. V^a) χώσαντες] καταχώσαντες V^a || τῇ om. C^aA || ἄμμῳ] ψάμμῳ P^a ἐρήμῳ p || εὗρομεν p || εὗρον + αὐτόν C^aA. — 240 εἰς μέλη] τὰ μέλη C^a εἰς μέρη καὶ μέλη P^a om. v || ἐσπαραγμένον] διεσπαραγμένον v ἐσπαραγμένα C^a διασπαραχθέντα P^a ἐσπασμένον P^a || γυπῶν] λύκων x θαινῶν P^a θηρίων P^a || θαινῶν] γυπῶν P^a γυπῶν βεβρωμένον P^a || ὡς εἶδον] ἰδόντες C^a.

241 τὸ θαῦμα καὶ om. v || τῷ σωτῆρι] εἰς Χριστόν v. — 242 ἀνεκήρυττον yHC^aP^avp ἀπεκάλουν P^a.

38. Ἦν δὲ πρὸ τούτου ἐν τῷ σπηλαίῳ τοῦ ὄρους ὁ ἅγιος Ἀπολ-
 λῶ σὺν πέντε τισὶν ἀδελφοῖς, οἱ πρῶτοι πρὸς αὐτὸν ἐμαθητεύ-
 245 οντο, νεωστὶ τῆς ἐρήμου ἐληλυθότες. ἐπῆλθεν δὲ ἡ ἑορτὴ τοῦ
 πάσχα καὶ τὴν λατρείαν τῷ θεῷ ἀποπληρώσαντες πάντα τὰ εὐ-
 ρισκόμενα διαιτῶντο· ἦσαν δὲ ὀλίγοι ἄρτοι ξηροὶ καὶ σύνθετα
 λάχανα. 39. καὶ δὴ πρὸς αὐτοὺς ὁ Ἀπολλῶ ἐφη· «Εἰ πιστοὶ
 ἐσμεν, ὧ τέκνα, καὶ γνήσιοι τοῦ Χριστοῦ παῖδες, αἰτησάσθω
 250 ἕκαστος ἡμῶν παρὰ θεοῦ ὃ καταθύμιον ἔχει πρὸς τὴν μετάλη-
 ψιν». 40. οἱ δὲ ὡς αὐτῷ τὸ πᾶν ἐπέτρεψαν ἀναξίους ἑαυτοὺς
 ἡγούμενοι ταύτης τῆς χάριτος, παιδρῷ προσώπῳ προσευξαμένου
 αὐτοῦ καὶ πάντων τὸ «ἀμὴν» εἰρηκότων εὐθὺς ἐπέστησαν τῷ
 σπηλαίῳ νυκτός τινες ἄνδρες ἄγνωστοι παντελῶς καὶ πόρρωθεν
 255 ἑαυτοὺς ἤκειν φάσκοντες πάντα φέροντες ὅσα οὐδὲ εἰς ἀκοὴν αὐ-
 τῶν ἐληλύθει καὶ ὅσα ἐν Αἰγύπτῳ οὐ γίνονται, καρπὸν παντο-
 दाποὺς παραδείσου, σταφυλὰς καὶ ροὰς καὶ σῦκα καὶ κάρνα

243-249 διηγούντο δὲ ἡμῖν καὶ ταῦτα οἱ περὶ αὐτὸν πατέρες ὅτι ἐν ἀρχαῖς
 (ἀρχῇ P⁹) πέντε ὄντων ἀδελφῶν καὶ ἐν τῇ ἑορτῇ τοῦ πάσχα πλὴν ἄρτων
 ὀλίγων ξηρῶν καὶ συνθέτων τινῶν λαχάνων (σύνθετά τινα λάχανα P⁹) οὐδὲν
 ἄλλο ἐχόντων ἐφη (λέγει V⁹) ὁ πατήρ· ὧ τέκνα, αἰτησάσθω κτλ. v. — 243
 ἦν δέ... ἀδελφοῖς (244) συνῆσαν δὲ αὐτῷ ἐν τῷ σπηλαίῳ τινὲς πέντε ἀδελ-
 φοὶ (uid. ad 62 supra) C³ || δὲ + ἔτι yHP⁹ || τούτου + ἔτι P⁹ || τοῦ ὄρους
 om. P⁹ || Ἀπολλῶ || B Ἀπολλῶ p Ἀπολλῶς' P⁹ Ἀπολλῶς (vel -ὡς) V⁹P¹
 C¹ALH. — 244 οἱ + καὶ P²P⁹ || πρὸς αὐτὸν παρ' αὐτοῦ P⁹ αὐτῷ P⁹ ||
 ἐμαθήτευσαν P⁹. — 245 τῇ ἐρήμῳ P⁹ || ἐληλυθότες p ἐληλυθότες MP⁹P⁹ ||
 ἐπῆλθεν... ἑορτῇ] ἐλθούσης δὲ τῆς ἑορτῆς P⁹ || δὲ] τε C³ (s. l. m. 1^a) A om.
 P⁹. — 246 post θεῷ add. ἐν τῷ σπηλαίῳ yHC²p, post ἀποπληρώσαντες
 add. P⁹ || πάντα om. yHP. — 246/247 τὰ εὐρισκόμενα διαιτῶντο (διη- MP¹,
 cf. ia²⁵) x: ἡμελλον (ἡμελλον P⁹) τὰ εὐρ. διαιτᾶσθαι (διατίθεσθαι p, cf.
 infra 319) yHC²P⁹P⁹. — 247 δὲ + καὶ yP⁹ || ὀλίγοι post ἄρτοι tr. yHC²P⁹
 om. p || ἄρτοι || M || σύνθετά + τινα yHC²P⁹p. — 248 ὁ om. L || Ἀπολ-
 λῶ || B Ἀπολλῶ p Ἀπολλῶς (vel -ὡς) V⁹P¹C¹AyHC²P⁹. — 249 Χριστοῦ
 θεοῦ p || αἰτησάτω C³p. — 250 ἡμῶν xHP⁹ || παρὰ + τοῦ HC²P⁹ || δ] ὦν L
 || μετάληψιν H.

251 ὡς om. P²P⁹ || ἐπέτρεψαν] ἀνέτρεψαν p. post ἐπέσ- (sic) unam lineam
 om. B usque ad ταύ-, unde ἐπέστησής scribit. — 252 παιδρῷ] παιδρῷ δὲ P⁹
 ἐκείνου δὲ φ. P⁹ φ. τῷ P¹yC²P⁹p om. v || προσώπῳ om. v. — 253 αὐτοῦ om.
 P⁹ || ἐν τῷ C³ || τῷ σπηλαίῳ om. v. — 254 τινες om. v || ἄγνωστοι (+ ||| P¹)
 ἄνδρες P¹ v || παντελῶς καὶ om. v || πόρρωθεν... φάσκοντες (255) φάσκοντες
 ἀπὸ τινος πλουσίου πόρρωθεν πεμφθῆναι v, qui infra οἱ δὲ... ἀποσταλέντα om.
 — 255 ἑαυτοῦς] αὐτοῦς y post ἤκειν tr. p om. C² || πάντα + τε p || οὔτε p ||
 ἀκοὴν] ἐννοίαν v. — 256 ἦλθεν V¹V⁹ ἦλθον P⁹ || καὶ ὅσα... παραδείσου (257)
 om. v || οὐ] μὴ C³p || γίνονται + καὶ V⁹BMC¹A || παντοδαπεῖς P¹P⁹. — 257
 παραδείσου + καὶ xHC² || ροιὰς P¹ || καὶ² om. v || καὶ¹ om. M.

παρὰ καιρὸν ἅπαντα εὐρημένα, καὶ μελικήριά τινα καὶ γάλακτος
 νεαροῦ στάμνον καὶ νικολάους παμμεγέθεις, ἄρτους τε καθα-
 260 ροὺς καὶ θερμούς ἐκ ξένης χώρας αὐτοῖς κομιζομένους. 41. οἱ
 δὲ κομίσαντες αὐτὰ ἄνδρες ἐπιδόντες μόνον ὡς παρὰ τινος μεγά-
 λου ἀνδρός καὶ πλουσίου ἀποσταλέντα εὐθὺς μετὰ σπουδῆς ἀνε-
 χώρησαν. μεταλαβόντες δὲ τῶν ἐδωδύμων ἄχρι πεντηκοστῆς ἐξ
 αὐτῶν ἐπηρκέσθησαν, ὥστε θαυμάζειν αὐτοὺς καὶ λέγειν ὅτι·
 265 «Ἀληθῶς ταῦτα παρὰ θεοῦ ἀπεστάλησαν».

42. Εἰς δὲ τις τῶν μοναχῶν ἡξίου παραχρῆμα τὸν πατέρα δεη-
 θῆναι ὑπὲρ αὐτοῦ χάριτός τινος ἀξιοῦσθαι. προσευξαμένου δὲ
 αὐτοῦ ἡ τῆς ταπεινοφροσύνης αὐτῷ δίδεται χάρις καὶ τῆς πρα-
 ότητος, ὡς θαυμάζειν πάντας περὶ αὐτοῦ ὑπερβολὴν πραότητος
 270 κτησαμένου. 43. ἐξηγοῦντο δὲ ἡμῖν οἱ περὶ αὐτὸν πατέρες ταύ-
 τας αὐτοῦ τὰς δυνάμεις μαρτυρούντων ταῦτα καὶ πολλῶν ἀδελ-
 φῶν.

44. Καὶ γὰρ λιμοῦ ποτε οὐ πρὸ πολλοῦ τινος χρόνου κατὰ τὴν

258 ἅπαντα εὐρημένα om. v || εὐρημένα V⁹BMAH || μελικηρέα H μελικηρέα
 LP⁹ μέλιτος κηρία P¹C³ μέλι, κηρε (sic) P⁹ μελικήριον P⁹V¹V⁹ μελικηρίου P⁹
 μέλι καὶ κηρία p || τινος om. P⁹v. — 259 νεαροῦ στάμνον C¹A νεαροστάμνον
 P¹ || παμμεγέθεις || καὶ P¹II || τε C³V²: δέκα P¹yV¹(I)P⁹ τε δέκα HP² δέ
 cet. — 260 ἐκ... κομιζομένους om. p || ἐκ P¹: ἀπὸ v om. cel. || ξένης + τε
 y || αὐτοῖς κομιζομένους] λέγοντες ἡκειν v || αὐτοῦς xC³ ἄρτους P⁹ || νο-
 μιζομένους xC³P⁹.

261 ταῦτα P²P⁹ || ἀπιδόντες B om. M || μόνον om. MP⁹ || τινος + αὐτοῖς
 C³ || μεγάλου post ἀνδρός tr. C³. — 262 πλουσιωτάτου P⁹ || σταλέντα P⁹ ἀπο-
 σταλέντες x || μετὰ σπουδῆς om. A || ἀνεχώρουν C³. — 263 ἐκ τῶν P⁹ || ἄχρι
 + τῆς P²P⁹. — 264 ἐπαρκέσαντα v ἀπηρκέσθησαν y ἡρκέσθησαν P⁹. — 265
 ταῦτα ἀληθῶς p || παρὰ] ἀπὸ p. — 266 E!; δέ] Τότε V¹V⁹ ποτε P⁹ || παραχ-
 ρῆμα om. C¹P⁹v || τὸν πατέρα] τοῦ πατρὸς P⁹ || δεηθῆναι ὑπὲρ αὐτοῦ] εὐχὴν
 αὐτοῦ] ὅπως P²P⁹ || χάριτος... ἀξιοῦσθαι] ἡθῆ αὐτῷ χάρισμα P⁹ om. v || ἀξιο-
 ῦσθαι P¹HC² ἀξιοθῆναι P⁹ || εὐξαμένου P²P⁹v. — 268 αὐτοῦ... ἡτήσατο καὶ p
 || ἡ τῆς om. p || αὐτῷ post δίδεται (ἐδόθη P⁹) tr. P²P⁹ || ἀποδίδεται] .L
 ἐδόθη P⁹v || καὶ τῆς πραότητος ante ἐδόθη (sic) tr. v om. P⁹ || τῆς om. p ||
 πραότητος V⁹ (πραότητος autem mox) l.p. — 269 ὡς... πραότητος per ho-
 mocoteleuton om. P⁹ || ὥστε V⁹C¹AP⁹p || περὶ] ὑπὲρ C³p ἐπὶ v || αὐτοῦ...
 κτησαμένου] τῇ ὑπερβαλλούσῃ αὐτοῦ πραότητι (πραύτητι P⁹) v || πραότητος
 l.p. — 270 ἐξηγοῦντο... ἀδελφῶν (272) om. v. uid. ad 243-249 supra.

271 ταύτας... τὰς δυνάμεις] ταῦτα αὐτοῦ εἶναι τὰ ἔργα C³, qui μαρτυρούν-
 των... ἀδελφῶν omisit || καὶ] σὺν P¹ om. P⁹ || ἀδελφῶν] μοναχῶν p. — 273
 ποτε... χρόνου om. v, οὐ... χρόνου om. C¹P⁹, χρόνον om. P⁹ || τινος] τοῦ p.
 τινος post χρόνον tr. H om. L || κατὰ... γεναμένου (274) τὴν Θηβαίδα κατα-
 λαβόντος v.

Θηβαῖδα γεναμένου ἀκούσαντες οἱ προσοικοῦντες τοὺς τόπους
 275 λαοὶ διτιπερ οἱ περὶ αὐτὸν μοναχοὶ πολλάκις ἐξ ἀμηχάνων ἐτρέ-
 φοντο παρῆσαν ὁμοθυμαδὸν πρὸς αὐτὸν σὺν γυναιξὶ καὶ τέκνοις
 ἐδλογίας ἄμα καὶ τροφὴν αἰτοῦντες. ὁ δὲ μηδὲν δεδιὼς μήποτε
 λείψῃ τι τῶν βρωμάτων ἐδίδου πᾶσι τοῖς ἐρχομένοις ἐκάστῳ τὸ
 280 αὐτάρκες ἡμέριον. 45. ὑπολειφθέντων δὲ τριῶν σπυρίδων μεγά-
 λων μόνων μετὰ τῶν ἄρτων καὶ τοῦ λιμοῦ ἐπικρατοῦντος προσ-
 τάσσει εἰς μέσον φέρεσθαι τὰς σπυρίδας ὡς οἱ μοναχοὶ κατ' αὐ-
 τὴν τὴν ἡμέραν ἐσθίειν ἐμελλον, καὶ εἰς ἐπήκοον πάντων τῶν
 μοναχῶν καὶ τῶν ὀχλῶν εἶπεν· «Μὴ οὐκ ἰσχύει ἡ χεὶρ κυρίου
 πληθῆναι ταῦτα; καὶ τάδε λέγει τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον· οὐ μὴ ἐκ- 3 Reg. 17,
 285 λείψῃ ἄριστος ἐκ τῶν σπυρίδων τούτων ἄχρις ἂν κορεσθῶμεν ἅ-
 παντες τοῦ νέου σίτου» 46. καὶ διεβεβαιώσαντο πάντες οἱ παρα-
 γενόμενοι τότε τετράμηνον πᾶσιν ἐπαρκέσαι τοὺς ἄρτους. ὁμοί-
 ως δὲ καὶ ἐπὶ ἐλαίου καὶ σίτου πεποίηκεν, ὥς παρῆναι τὸν σα-
 τανᾶν καὶ εἰπεῖν αὐτῷ· «Μὴ Ἥλίας εἰ σὺ, ἡ ἑτερος τῶν προφη-
 290 τῶν καὶ ἀποστόλων, οἱ ταῦτα τολμᾷς;» 47. ὁ δὲ πρὸς αὐτὸν

274 γεναμένου H (v. ad α' 48): γενομένου cet. || ἀκούσαντες post λαοὶ tr.
 v || ἀκούσαντες + δὲ P³ || οἱ... τόπους || οἱ γείτονες v || τοῖς τόποις P¹L¹P¹P¹
 (cf. tamen θ' 50) om. C². — 275 διτιπερ || διτι C²P¹v || οἱ om. V² || περὶ || κατ'
 P² || πολλάκις post ἐξ ἀμηχάνων tr. v || τρέφονται v. — 276 παρῆσαν || παρ-
 ρησίαν H || ὁμοθυμαδὸν πρὸς αὐτὸν σὺν || πρὸς αὐτὸν ὁμοῦ σὺν P² pr. αὐτὸν
 ὁμοῦ V¹V². — 277 δεδιὼς || δειλιάσας C² || μήποτε... βρωμάτων om. C²v.
 — 278 λείψῃ (vel λιγ-) BMC¹AP² || τι om. yp || τοῖς ἐρχομένοις ἐκάστῳ om.
 v || τὸ αὐτάρκες || ἀπλῶς κατὰ (om. V²) τὸ ἀρκεῖν v. — 279 ἡμέριον om.
 C²v || ὑπολειφθέντων... σπυρίδων || τριῶν δὲ σπυρίδων ἄρτων ὑπολειφθέντων
 (-φθεισῶν V²) v || ὑπολειφθεισῶν P²V² || μεγάλων om. C²P²v. — 280 μόνων
 ex μόνων L μόνον V²P²P² om. C²V¹V² || μετὰ om. C²v || τῶν s. l. m. 1^a C¹
 om. C²v || ἄρτων om. v || καὶ... ἐπικρατοῦντος om. v || προστάξεν P²V².

281 φέρεσθαι || ἀγεσθαι H ἀγαγεῖν P² ἀχθῆναι V² ἐνεχθῆναι C²V¹P² || τὰς
 σπυρίδας omisso, δ (οὗς V²) ἐμελλον οἱ μοναχοὶ κατ' αὐτὴν τὴν ἡμέραν ἐσ-
 θίειν ante προστάσσει (προσέταξεν V²) tr. v || ὡς P²V² δ V¹P². — 282
 τὴν om. P² || ἐσθίειν post ἐμελλον tr. M || εἰς om. p || ὑπήκοον yp². — 283
 τῶν μοναχῶν καὶ τῶν ὀχλῶν om. v, μοναχῶν καὶ τῶν om. C², καὶ τῶν ὀχλῶν
 om. p || μοναχῶν || ἀδελφῶν yHP² || εἶπεν || λέγει P²v || εἶπεν (λέγει P²) + με-
 γάλη τη φωνῇ yHC²P²P² || μὴ... καὶ (284) om. P¹ || ἰσχύει || ἰσχύει L ἰσχύη
 M. — 284 ταύτας V² || καὶ om. C²P²P² || καὶ + λέγει C²A || οὐ μὴ οὐκ v ||
 ἐκλείψει BH (-λι-) C²P²v. — 285 ὁ ἄριστος LC² || τούτων ante τῶν tr. p || ἄχρις
 οὐ H || χορτασθῶμεν P² || πάντες P² ἅπαν V². — 286 τοῦ om. P² || post
 σίτου transferunt καὶ ἐσθιόντων... ἀπελάμβανον (297-298) v || διαβεβαιώσαν-
 287 τότε om. C² || τότε + ὥς p || ἐπάρκεσθαι P². — 288 ἐποίησεν
 C². — 289 αὐτῷ xV² : πρὸς αὐτόν cet. || εἰ σὺ || σὺ εἰ L || ἑτερός + τις yHP. —
 290 καὶ || ἡ P¹vp || ἀπόστολος p || τοιαῦτα HC²V¹P²p || τολμᾷς || ποιεῖς V².

ἔφη· «Τί γάρ; οὐκ ἄνθρωποι ἦσαν οἱ ἄγιοι προφήται καὶ ἀπό-
 στολοι οἱ τοιαῦτα ποιεῖν ἡμῖν παραδῶσαντες; ἡ τότε μὲν παρῆν
 ὁ θεός, νῦν δὲ ἀπεδήμησεν; δύναται ὁ θεός δεῖ ποιεῖν ταῦτα,
 καὶ οὐκ ἀδυνατεῖ αὐτῷ. εἰ οὖν ὁ θεός ἀγαθός, σὺ διὰ τί πονηρός;» Luc. 1, 37
 295 τί γὰρ οὐ δεῖ λέγειν καὶ ἡμεῖς ἐωράκαμεν, ὅτι μεστὰς σπυρί-
 δας εἰσήγον ἐν ταῖς τραπέζαις τῶν ἀδελφῶν οἱ τοὺς ἄρτους εἰσ-
 φέροντες καὶ ἐσθιόντων πεντακοσίων ἀδελφῶν ἄχρι κόρου με-
 στὰς πάλιν αὐτὰς ἀπελάμβανον;
 48. Ὡς δὲ καὶ ἕτερον θαῦμα ἰδόντες ἐξεπλάγηνμεν δίκαιόν
 300 ἔστιν εἰπεῖν. ἔλθόντες γὰρ πρὸς αὐτὸν τρεῖς ἡμεῖς ἀδελφοὶ ἐγνω-
 ρίσθημεν πόρρωθεν ὑπὸ τῶν ἀδελφῶν ὁραθέντες τῶν προακου-
 σάντων παρ' αὐτοῦ περὶ τῆς ἡμῶν πρὸς αὐτὸν ἀφίξεως. οἱ μετὰ
 σπουδῆς προσδραμόντες ὑπήντησαν ἡμῖν ψάλλοντες· τοῦτο γὰρ
 αὐτοῖς ἔθος ἔστιν πρὸς πάντας τοὺς ἀδελφούς. καὶ προσκυνή-
 305 σαντες ἐπὶ πρόσωπον ἐπὶ τὴν γῆν ἐφίλουν ἡμᾶς ἀλλήλοις ἐπι-

291 ἔφη || εἶπε C² om. P² || οὐχὶ C² || οἱ... ἀπόστολοι || κἀκεῖνοι P² || ἄγιοι...
 ἀπόστολοι om. V², προφήται... ἀπόστολοι om. V¹P². — 292 οἱ... παραδῶσαν-
 293 οἱ... ταῦτα P¹yHP¹V¹P²p || ποιεῖν ἡμῖν V²B : ἡμῖν ποιεῖν MC¹P²HP².
 ποιεῖν post παραδ. tr. vp om. P¹ALP² || παραδόντες M παραδεδοκότες P²v ||
 μὲν post παρῆν tr. y om. P²V² || παρῆν || παρ' ἡμῖν V². — 293 δ' om. V²BM ||
 θεός || σωτήρ p || νῦν... θεός per homoeoteleuton om. B || νῦν P¹ || δύναται...
 294 δεῖ || δεῖ δὲ δυνατός ὢν (ἔστιν V²) ὁ θεός v || δύναται + δὲ V²MP¹C¹AHC². —
 294 καὶ om. V¹P² || οὐκ x : οὐδὲν cet. || ἀδυνατεῖ xHV² : ἀδυνατήσκει cet. (T) ||
 οὖν om. p || διὰ τί || ἵνα τί H. — 295 τί γὰρ... ἀπελάμβανον (298) hic omisso,
 καὶ πεντακοσίων ἀδελφῶν ἐσθιόντων τὰς σπυρίδας μεστὰς ἐν ταῖς τραπέζαις
 εἰσφέροντες μεστὰς πάλιν αὐτὰς ἀπελάμβανον post σίτου (supra, 286) tr. v ||
 τί γὰρ... λέγειν || εἰπωμεν δὲ P² || γὰρ || δαί M (cf. 215) δὲ C² || οὐ || δ y || δ καὶ
 P². — 296 εἰσήγαγον P²p εἰσέφερον + ἄρτων C² || τῶν... εἰσφέροντες om. C²
 || οἱ om. H || φέροντες L. — 297 ἀδελφῶν om. H || ἄχρι κόρου om. C²v || κό-
 298 ρου || καιροῦ yp². — 298 μεστὰς αὐτὰς πάλιν V²P² πάλιν μεστὰς αὐτὰς C² ||
 ἐλάμβανον C¹AP². — 299 Ὡς δὲ καὶ ἕτερον || καὶ ἕτερον δὲ v (qui postea totum
 mutant) καὶ ἄλλο δὲ P² ἕτερον δὲ P² πῶς δὲ καὶ ἕτερον p || τοῦτον θαῦμα
 P² || ἐξεπλάγηνσαν C² || ὅπερ καὶ δίκαιον P². — 300 ἐξεῖπεν C² || αὐτοὺς p.

301 πόρρω P² || ὑπὸ || παρὰ C² || ὁραθέντες... ἀφίξεως (302) om. C², ὁρα-
 302 θέντες om. p || των || τῶν καὶ P² αὐτῶν p. — 302 παρ' αὐτοῦ || παρὰ τοῦ
 αὐτοῦ p || πρὸς αὐτὸν post ἀφίξεως tr. M || οἱ + καὶ C². — 303 σπουδῆς
 + πρὸς αὐτόν H || συνδραμόντες H. — 304 αὐτοῖς post ἔθος tr. C²P²P² om.
 L || τὸ ἔθος V²MC¹A (cf. tamen α' 83) || ἐστὶν ἡν (post γὰρ) P²v om. C² ||
 τοὺς + ἐρχομένους P² || ἀδελφούς x : μοναχοὺς cet. || μοναχοὺς + ποιεῖν V².
 — 305 ἐπὶ πρόσωπον om. P²v || ἐπὶ || εἰς P²V² || τὴν om. V² || ἐφίλουν || ἡσ-
 306 πάζοντο P² ἡσπάσαντο P² κατεφίλουν p || ἡμᾶς + ἐν φιλήματι P² || ἀλλή-
 307 λους... λέγοντες (306) || καὶ ἔλεγον εἰς ἀλλήλους C² || ἀλλήλους V²L om. v ||
 ἀλλήλοις + δὲ P² || ἐπιδεικνύοντες P²H ὑποδεικνύοντες P² ὑποδεικνύοντες
 LP² om. v.

δεικνύντες ἡμᾶς καὶ λέγοντες · « Ἴδού ἡκασιν οἱ ἀδελφοὶ περὶ ὧν
 ὁ πατὴρ πρὸ τριῶν ἡμερῶν προείρηκεν ἡμῖν λέγων ὅτι « μετὰ
 τρεῖς ἡμέρας ἤξουσιν πρὸς ἡμᾶς τρεῖς ἀδελφοὶ ἀπὸ Ἱεροσολύμων
 ἐρχόμενοι » ». 49. καὶ οἱ μὲν προήγον ἡμῖν, οἱ δὲ ἡκολούθουν
 310 ὀπισθεν ψάλλοντες, ἄχρισ ἂν πλησίον αὐτοῦ ἐφθάσαμεν. ἀκού-
 σας δὲ ὁ πατὴρ Ἀπολλῶ τῆς φωνῆς τῶν ψαλλόντων ὑπήντησεν
 ἡμῖν κατὰ τὸ ἔθος αὐτῷ πρὸς πάντας τοὺς ἀδελφούς. καὶ ἰδὼν
 ἡμᾶς προσεκύνησεν πρῶτος ἐπὶ τὴν γῆν ἑαυτὸν ἐξαπλώσας, καὶ
 315 ἡμῶν χερσὶ νίψας οἰκείαις πρὸς τὴν ἀνάπausιν προετρέψατο.
 τοῦτο δὲ πᾶσιν ἐποίει τοῖς πρὸς αὐτὸν ἐρχομένοις ἀδελφοῖς. 50. οἱ
 γὰρ σὺν αὐτῷ ἀδελφοὶ οὐ πρότερον τῆς τροφῆς μετελάμβανον,
 πρὶν ἢ τῆς εὐχαριστίας τοῦ Χριστοῦ κοινωνήσωσιν. τοῦτο δὲ
 ἐποιοῦν κατὰ τὴν ἐννάτην ὥραν ἡμέριον. εἰθ' οὕτως διαιτηθέντες
 320 ἐκάθηντο ἀκούοντες αὐτοῦ διδάσκοντος πάσας τὰς ἐντολάς ἄχρι
 τοῦ πρωθυπνίου. ἐκείθεν δὲ οἱ μὲν ἐπὶ τὴν ἔρημον ἐξ αὐτῶν ἀνε-

306 ἡμᾶς om. P²v || καὶ om. P²vp || ἔλεγον P² εἰπόντες v || ἡκασιν om. v.
 — 307 πρὸς... ἡμερῶν om. v || εἶρηκεν C²P²V²p. προείρηκεν (V¹P²) uel εἶ-
 ρηκεν (C²V²) ante ὁ πατὴρ tr. C²v || ἡμῖν om. C²v. — 308 τρεῖς ἀδελφοὶ post
 Ἱερ. tr. v, ἀδελφοὶ τρεῖς (sic) ante πρὸς ἡμᾶς tr. C² || τρεῖς² om. M || Ἱερου-
 σαλήμ C²P². — 309 ἐρχόμενοι om. C²v || οἱ μὲν... οἱ δὲ om. C² || προσήγον
 P¹C² ἡγον V² || ἡμῖν x : ἡμᾶς cel. || ἡκολούθουν + ἡμῖν C². — 310 ὀπιθεν V²
 (cf. α' 423). om. MC²v || post ὀπισθεν add. ἡμῶν yP², scr. et eras. H || ἄχρισ
 ἂν... ἐφθάσαμεν om. C²P² || ἄχρισ ἂν ἄχρισ οὐ p ἕως P²v. ἂν secl. Schwartz
 (cf. autem supra ad 153) || αὐτῶν yH om. C²Av.

311 δὲ om. C²A || Ἀπολλῶς (uel -ὼς) yHP² om. v || τῆς φωνῆς] τὴν φωνὴν
 L om. v || ὑπαντήσας V²P² ἀπήντησεν C²A ἀπαντήσας V¹. — 312 αὐτοῦ P²C²
 || ante πρὸς add. τὸ yHP²P², τῷ p || πρὸς... ἀδελφούς om. C². — 313 πρῶτος ex
 πρῶτως L || ἑαυτὸν ἐξαπλώσας om. v. — 315 νιψάμενος C²A (cf. β' 39) || νίψας
 χερσὶν οἰκείαις P¹yHP²P² χερσὶν οἰκείαις νίψας C² τὴν om. P² || προε-
 τρέπετο C²P². — 316 ἐποίει πᾶσιν L || πρὸς αὐτὸν post ἐρχομένοις tr. yP²
 om. P²v || παρερχόμενοι P² ἀπιοῦσιν C² || ἀδελφοῖς ante τοῖς tr. p om. C² ||
 οἱ... ἐντολάς (320) τοῖς δὲ σὺν αὐτῷ ἀδελφοῖς ἔθος ἦν τὸ καθημέραν (καθ' ἡμ-
 V²) κατὰ τὴν ἐνάτην (ἐννάτην P²) ὥραν τῶν ἀρχαίων μυστηρίων κοινωνήσαν-
 τας (-τες V²P²), εἰθ' (καὶ εἰθ' P²) οὕτως διαιτηθέντας (-τες V²P²) καθέζεσθαι
 (ἐκάθηντο V²P²) καὶ (om. V²P²) διδάσκεισθαι (διδάσκόμενοι V²P²) ὑπ' αὐτοῦ
 τὰς θείας ἐντολάς v. — 317 τῆς om. P². — 318 πρὶν ἢ πρὶν C²A εἰ μὴ C²
 || κοινωνήσωσιν MP² : κοινωνήσουσιν V²BP²C²AyHC²p κοινωνήσαι P². —
 319 ἐννάτην ὥραν] ὥραν τῆς ἐννάτης p || ἐνάτην MP²P²V²V² (cf. 326, 328) ||
 ὥραν + καὶ P¹ || ἡμερήσιον P² om. C² || εἰθ' οὕτως] εἰτα C² οὕτω x || δια-
 τιθέντες AP² (cf. 247). — 320 αὐτοῦ... ἐντολάς] τὴν ἀνάγνωσιν τῶν τοῦ
 Χριστοῦ ἐντολῶν P² || αὐτοῦ] τοῦ πατρὸς C²A om. V²BMP² || διδάσκοντος
 om. P¹ || post διδάσκοντος iterat αὐτοῦ p. — 321 τοῦ om. P²P²V²V² || πρωθυπ-

χώρουν ἀποστηθίζοντες τὰς γραφὰς ὅλην τὴν νύκτα, οἱ δὲ ἐκεῖ
 προσεκαρτέρον ἀπαύστοις ὕμνοις τὸν θεὸν εὐφημοῦντες ἄχρισ
 ἡμέρας · οὗς ἐγὼ αὐτὸς αὐτοῦ ἐθεασάμην ἐσπέρας ἀρξαμένους
 325 τῶν ὕμνων καὶ μέχρι πρωτὶ οὐ παυσάμενους τῆς ᾠδῆς. 51. πολ-
 λοὶ γοῦν αὐτῶν κατὰ τὴν ἐννάτην ὥραν μόνον κατήρχοντο ἐκ τοῦ
 ὄρους καὶ τῆς εὐχαριστίας μετελάμβανον καὶ πάλιν ἀνῆσαν ἀρ-
 κούμενοι τῇ πνευματικῇ μόνη τροφῇ ἄχρισ ἄλλης ἐννάτης. τοῦτο
 δὲ ἐποιοῦν πολλοὶ ἐξ αὐτῶν ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας. 52. ἦν δὲ ἰδεῖν
 330 αὐτοὺς ἀγαλλιωμένους κατὰ τὴν ἔρημον, ὥς οὐκ ἂν τις ἴδοι ἐπὶ
 τῆς γῆς τοιαύτην ἀγαλλίασιν οὐδὲ εὐφροσύνην σωματικὴν. οὐδὲ
 γὰρ στυγνὸς ἢ κατηφὴς τις ἦν ἐν αὐτοῖς, ἀλλ' εἴ τις που καὶ στυγ-
 νάζων ἐφάνη, εὐθὺς ἐπύθετο παρ' αὐτοῦ ὁ πατὴρ Ἀπολλῶ τὴν
 αἰτίαν καὶ τὰ ἐν τῷ κρυπτῷ τῆς καρδίας ἐκάστου ἀπήγγελλεν.
 335 53. ἔλεγεν δὲ · « Οὐ χρὴ στυγνάζειν ἐπὶ τῇ σωτηρίᾳ μέλλοντας

νίου xC² : πρώτου ὑπνίου H προὑπνίου P² πρωτοὑπνίου cel. || post προ-
 τοὑπνίου (sic) folium unum inter f. 164 et f. 165 deperditum est in P², qui
 cum uerbo (εἶ)ναι (361) pergit || ἐκείθεν] καὶ C²v || δὲ om. yHC²P²P²vp ||
 ἐπὶ τὴν ἔρημον post αὐτῶν tr. yHP² || ἐξ αὐτῶν om. C²v. — 322 ὅλην τὴν
 νύκτα (νύκταν C²H, cf. ε' 103) | δι' ὅλης τῆς (om. V²) νυκτὸς v διὰ πάσης
 νυκτὸς P² om. C² || ἐκέισε V¹ om. p. — 323 τὸν θεὸν εὐφημοῦντες om. v ||
 εὐφημοῦντες] ἀνυμνοῦντες P² || ἄχρισ ἡμέρας] ἕως πρωτὶ v. — 324 οὐδ... ᾠδῆς
 (325) om. v || αὐτὸς ante ἐγὼ tr. P² om. P²p || αὐτοῦ P¹P²p αὐτόθι C²A.
 — 325 πρωίας P²P² || οὐ... ᾠδῆς] ἄδοντας C² || οὐ παυομένους (sic) post
 ᾠδῆς tr. p || οὐ μὴ P² || παυομένους P²p. — 326 γοῦν] οὖν C²A δὲ P² || μόνον
 om. LP² || ἐκ om. AP². — 327 ἀρκούμενοι... τροφῇ om. C² || ἀρκούμενοι om.
 P², post μόνη (μόνον H) tr. Hv. — 328 τῇ... τροφῇ] τῇ κοινωνίᾳ v || μόνον
 LHP² om. P² || ἄχρισ... αὐτῶν (329) om. v || ἄχρισ post ἄλλης tr. C² || ἄχρισ
 + οὖν A. — 329 πολλοὶ post αὐτῶν tr. C², πολλοὶ ἐξ αὐτῶν om. P² || ἐπὶ
 ἕως V². — 330 ἀγαλλομένους v || ὥς] ἦν V² om. V²BC²A || ἴδοι] ἴδη P² εἶποι
 x || ἐπὶ τῆς γῆς post σωματικὴν tr. M.

331 τῆς γῆς] γῆς P²vp τὴν γῆν V²BP²C²A || τοιαύτην] ἄλλην τοιαύτην V¹P²
 ἄλλην τινὰ LHP²p om. V² || ἀγαλλίασιν οὐδὲ om. C² || οὐδὲ... σωματικὴν om.
 v || σωματικὴν xP² : πνευματικὴν LP²p om. C². — 332 γὰρ om. V²BP²C²A ||
 στυγνὸς + τις P¹v || ἢ] οὐδὲ LHP²p || τις² om. MC²AHP²v || ἦν ante τις tr.
 P²p || ἐν αὐτοῖς] ἐξ αὐτῶν C² αὐτῶν P² || τις² post που tr. AHP², post καὶ
 tr. V², post στυγνάζων tr. V¹P² || που] ποτε V² om. C²P² || καὶ om. C² ||
 στυγνάζων] στυγνὸς p. — 333 ἀνεφάνη L || εὐθὺς om. Lv || ἐπύθετο παρ'
 αὐτοῦ post Ἀπολλῶ tr. C², παρ' αὐτοῦ post αἰτίαν tr. p || Ἀπολλῶ (vel -ῶ)
 Ἀπολλῶ // (v eras.) B Ἀπολλῶς LH om. v. — 334 καὶ... ἀπήγγελλεν] πα-
 ρηγόρει αὐτὸν V² || τῷ om. p || ἐκάστου xC²p : ἐκάστῳ (vel -ῳ) cel. ||
 ἀπήγγελλ' ἔν V² ἀπήγγελεν P²P² ἀνήγγελλεν L ἀπήγγελεν C². — 335 δέ] γὰρ
 v || χρὴ + τέκνα C² || ἐπὶ τῇ σωτηρίᾳ om. H || τῇ] τὴν L om. V¹ || σωτηρίαν L
 || σωτηρίᾳ + τοὺς H + ἡμᾶς V² || μέλλοντος M μέλλοντες P²V² μέλλοντα p.

340 βασιλείαν οὐρανῶν κληρονομεῖν. στυγνάζουσιν μὲν, φησίν, Ἕλλη-
 γνες, κλαύουσιν δὲ Ἰουδαῖοι, πενθήσουσι δὲ ἁμαρτωλοί, οἱ δὲ
 τοῖς γηϊνοῖς εὐφραίνονται. καὶ οἱ τὰ γῆϊνα μὲν φρονούντες ἐπὶ
 345 ζωθέντες πῶς οὐχὶ διὰ παντός εὐφραίνόμεθα, τοῦ ἀποστόλου
 ἡμᾶς παρορμῶντος πάντοτε χαίρειν, ἀδιαλείπτως προσεύχεσθαι, cf. 1
 ἐν παντὶ εὐχαριστεῖν; » 54. καὶ τί δ' ἂν τις εἰποι τὴν ἐν λόγοις
 αὐτοῦ χάριν καὶ τὰς λοιπὰς αὐτοῦ ἀρετάς, ὥς δι' ὑπερβολὴν θαύ-
 350 ματος ἐσιωπήσαμεν ἐκάστοτε παρ' αὐτοῦ καὶ τῶν ἄλλων ἀκού-
 οντες;

55. Πολλὰ δὲ περὶ ἀσκήσεως καὶ πολιτείας ἡμῖν διαλεχθεῖς
 καταμόνας, πολλάκις καὶ περὶ τῆς ὑποδοχῆς τῶν ἀδελφῶν ἔλεγεν,
 350 ὅτι· « Δεῖ ἐρχομένους τοὺς ἀδελφούς προσκυβεῖν. οὐ γὰρ αὐτούς,
 ἀλλὰ τὸν θεὸν προσεκύνησας. εἶδες γάρ, φησί, τὸν ἀδελφόν σου,
 εἶδες κύριον τὸν θεόν σου. 56. καὶ τοῦτο, φησίν, παρὰ τοῦ Ἀ-
 βραάμ παρειλήφαμεν. καὶ ὅτι δεῖ ἐσθ' ὅτε τοὺς ἀδελφούς πρὸς

336 κληρονομεῖν ante βασιλείαν tr. V¹ || ante στυγν. add. ἀλλὰ V¹, add.
 καὶ LC¹V¹P¹ || στυγνάζουσιν V¹BM¹ || μὲν γάρ V¹ || φησίν om. P¹L || οἱ
 Ἕλληνες LHC¹P¹P¹ || Ἕλληνες + καὶ C¹v. — 337 κλαύουσιν πενθήσουσιν
 C¹ || δὲ om. v || οἱ Ἰουδαῖοι P¹L¹P¹P¹ || πενθήσουσι δὲ ἁμαρτωλοί om. C¹ ||
 δέ] τε V¹V² om. C¹Ar || οἱ ἁμαρτωλοί LP¹V¹P¹. — 338 εὐφρανθήτωσαν C¹
 εὐφραίνονται V¹, qui καὶ... εὐφραίνονται (338 s.) om. || καὶ om. C¹ || εἰ οἱ
 C¹P¹ || οἱ + μὲν γάρ V² + μὲν HP¹ || μὲν om. HC¹P¹P¹V¹P¹ || φρονούντες +
 ἐπὶ τῆς γῆς p || ἐπὶ τοῖς γηϊνοῖς om. C¹. — 339 ἡμεῖς δέ] ἡμεῖς P¹ πᾶσι
 μᾶλλον ἡμεῖς C¹ || ὡς (sic) τηλικαύτης... καταξιοθέντες (ἀξιοθέντες V¹V²)
 post εὐφρανθήσόμεθα (sic 340) tr. v || οἱ om. LP¹ || τηλικαύτης] τὴν καύχ-
 350 ησιν τῆς C¹p. — 340 καταξιοθέντες + λαβεῖν p + ἔχειν ἐν οὐρανοῖς C¹
 || πῶς οὐχὶ] διὰ τί οὖν μὴ C¹ οὐχὶ V¹P¹ οὐ V² || εὐφρανθήσόμεθα v || καὶ
 τοῦ V².

341 ἡμᾶς post παρορμῶντος tr. V¹ || παρορμῶντος P¹ παραινῶντος LC¹
 P¹P¹ || εἰς τὸ πάντοτε v. — 342 καὶ τί... πολλάκις (347) om. v, qui postea
 totum mutant || δ' om. C¹ || ἐν + τοῖς LHC¹P¹p (cf. autem 157). — 343 αὐτοῦ]
 τοῦτου P¹ om. L¹P¹. — 344 ἐσιωπήσαμεν] ἐσκοπήσαμεν C¹A || ἐκάστοτε] ἐκασ-
 345 τος δὲ p || καὶ + παρὰ P¹ — 346 δὲ + ἡμῖν P¹, qui ἡμῖν infra om. || καὶ πο-
 λιτείας post καταμόνας tr. P¹, post ἡμῖν tr. p om. C¹ || πολιτείας + ἐναρέ-
 348 του M + πνευματικῆς P¹ + ἀρίστης P¹ || ἡμῖν διαλεχθεῖς post καταμόνας
 tr. L || διαλεγόμενος in textu, διαλεχθεῖς in mg. m. 1^a cum nota γρ. A. —
 348 δεῖ + δὲ L || οὐ... προσεκύνησας] κατὰ τὸν μέγαν ἀβραάμ, ὡς τοῦ θεοῦ
 διὰ τῶν ἀδελφῶν (δὲ αὐτῶν V¹ δι' αὐτὸν P¹) προσκυνουμένου v om. P¹. —
 349 προσεκύνησαν V¹BP¹ προσκυνήσας A || φησὶ om. C¹. — 350 κύριον om.
 LC¹v¹ || καὶ... παρειλήφαμεν (351) om. C¹v || καὶ τοῦτο, φησίν om. x.

351 καὶ] εἰ καὶ (an ἡ καὶ?) V¹BC¹A || ἐσθ' ὅτε om. C¹v || τοὺς ἀδελφούς]
 αὐτοὺς V¹P¹ τοῦτους V² || πρὸς + μικράν V¹P¹.

ἀνάπανσιν παρηβιάζεσθαι παρὰ τοῦ Ἀβὶ μεμαθήκαμεν παρα-
 355 βιασαμένους τοὺς ἀγγέλους. » καὶ δι· « Δεῖ, εἰ δυνατόν, τοὺς
 μοναχοὺς καθ' ἐκάστην ἡμέραν τῶν μυστηρίων τοῦ Χριστοῦ
 τοῦ θεοῦ· ὁ δὲ συνεχῶς τοῦτο ποιῶν τὸν σωτῆρα συνεχῶς ὑπο-
 360 δέχεται. ἡ γὰρ σωτήριος φωνὴ φησιν· ὁ ἐσθίων μου τὴν σάρκα Ioh. 6, 56
 καὶ πίνων μου τὸ αἷμα μένει ἐν ἐμοὶ κἀγὼ ἐν αὐτῷ. 57. τοῦτο οὖν
 συμφέρει τοῖς μοναχοῖς ὑπόμνησιν τοῦ σωτηρίου πάθους συνε-
 360 χῶς ποιουμένοις [καὶ] καθ' ἡμέραν ἐτοιμούς εἶναι καὶ παρασκευά-
 ζειν ἑαυτοὺς τοιούτους, ὡς ἀξίους εἶναι πάντοτε πρὸς τὴν τῶν
 οὐρανίων μυστηρίων ὑποδοχὴν, ἐπειδὴ καὶ ἀφέσεως ἁμαρτιῶν οὐ-
 365 τω καταξιούμεθα. 58. τὰς δὲ καθολικὰς νηστείας, φησί, μὴ ἐξόν
 λύειν ἀνευ πάσης ἀνάγκης. ἐν γὰρ τετραδί ὁ σωτὴρ παρεδόθη,
 ἐν δὲ τῇ παρασκευῇ σταυροῦται· ὁ οὖν ταύτας λύων συνπαρα-
 δίδωσι τὸν σωτῆρα καὶ συσταυροῖ. ἀλλ' ἐὰν ἦκη πρὸς ὑμᾶς ἀδελ-
 φός ἀναπαύσεως δεόμενος νηστείας οὔσης, παραθήσεις αὐτῷ μό-

352 ἀνάπανσιν] ἀπόλαυσιν P¹ || καταβιάζεσθαι V¹, παραβιάζεσθαι ante
 πρὸς tr. P¹ || ὡς παρὰ C¹ || παρὰ τοῦ] κατὰ τὸν μακάριον (παραβιασμένοι
 servato V¹p) v, qui μεμαθήκαμεν omittunt || βιασαμένους P¹ παραβιασμένους
 C¹A παραβιασμένους C¹V¹ προσβιασμένους p. — 353 ἀγγέλους + τοῦ θεοῦ
 V¹ + αὐτὸν V¹P¹ || δεῖ om. p || εἰ δυνατόν... ποιουμένοις (360) om. v. — 354
 τοὺς μοναχοὺς post ἡμέραν tr. C¹p || μυστηρίων post Χριστοῦ tr. P¹. — 355
 κοινωνεῖν] μεταλαμβάνειν P¹ || τούτων] τῶν τοιούτων P¹. — 356 τοῦ om.
 V¹BM¹C¹A || συνεχῶς] post τοῦτο tr. M || συνεχῶς] ante τὸν tr. y || ἀποδέχεται
 L. — 357 ἡ] εἰ C¹ || μου om. P¹. — 358 ἐν ἐμοὶ μένει MP¹P¹p(T). — 359 τοῦ
 om. p. — 360 ποιουμένους p || καὶ om. p, seclusi || καθ' ἡμέραν καὶ ἐτοιμάζεσθαι v ||
 cum (εἶ)ναι denuo pergit P¹ || καὶ... τοιούτους om. v || καὶ C¹AC¹p : om. cet.

361 ἑαυτοὺς τοιούτους] ἑαυτοὺς τοὺς τ. H ἑαυτὸν τοιούτον p || ὡς] ὥστε v
 || ἀξίους] ἀξίον p || πρὸς] περὶ p. — 362 οὐρανίων xP¹ : οὐρανίων καὶ ἀγίων
 yHP¹ ἀγίων C¹p ἀρχάντων v || ἐπειδὴ... καταξιούμεθα (363) καὶ (om. V¹) ὡς
 δι' αὐτῶν ἀφέσεως ἁμαρτιῶν καταξιούμενοι (-ομένους V¹) v || ἐπειδὴ xC¹ :
 ἐπεὶ yHP¹P¹p || ἁμαρτιῶν om. H. — 363 ἀξιούμεθα P¹ || δέ] τε C¹ || φησὶ om.
 C¹AC¹V¹ || μὴ] οὐκ P¹V¹ || ἐξόν + εἶναι p (expectaveris εἶτω). de ellipsi
 verbi, cf. infra ιδ' 27 s. — 364 πάσης] κατεπειγούσης M μεγάλης (post
 ἀνάγκης) P¹ πολλῆς v || γὰρ + τῇ v || σωτὴρ + ἡμῶν M || παρεδόθη xP¹ :
 παραδίδοται cet. || post παραδίδοται (sic) add. ὑπὸ Ἰούδα πρᾶθεις C¹. —
 365 ἐν δέ] καὶ ἐν v ἐν p || τῇ om. C¹p || ἐσταυρώθη P¹ || ὁ οὖν + ἀδέως v || ταῦ-
 366 τα L || παραδίδοσι V¹. — 366 συνσταυροῖ C¹yHC¹P¹ σταυροῖ p || ἐάν + τις
 C¹ || ἡκαὶ P¹P¹P¹ ἔλθῃ H ἔλθοι C¹. ἡκαὶ post ἀδελφός tr. v || ὑμᾶς xHV¹p : ἡ-
 367 μᾶς cet. — 367 δεόμενος ἀναπαύσεως (hoc ordine) post οὔσης tr. V¹P¹ om.
 V² || παράθετε P¹ παραθῶμεν v || μόνον L om. A.

νω τὴν τράπεζαν. εἰ δὲ μὴ βούληται, μὴ ἀναγκάσῃς· κοινήν γὰρ ἔχομεν τὴν παράδοσιν.»

370 59. Ἐμέμφετο δὲ πολλὰ τοὺς τὰ σίδηρα φοροῦντας καὶ τοὺς κομῶντας· «Οὗτοι γὰρ ἐνδεικτιῶσι, φησὶν, καὶ τὴν ἀνθρωπαρέσκειαν θηρῶσιν, δέον αὐτοὺς μᾶλλον νηστεῖαι ἐκλύειν τὸ σῶμα καὶ ἐν κρυπτῷ τὸ καλὸν πράττειν· οἱ δὲ οὐ τοῦτο, ἀλλὰ πᾶσιν ἑαυτοὺς φανεροὺς καθιστῶσιν.»

375 60. Καὶ τί ἂν τις εἰποι τὰς διδαχὰς αὐτοῦ πάσας, παραπλησίας οὕσας αὐτοῦ τῇ πολιτείᾳ, ἃς οὐδὲ γράψαι τις οὐδὲ φράσαι κατ' ἀξίαν δυνησεται;

61. Πλεῖστα οὖν πολλάκις ἡμῖν καταμόνας ὄλην τὴν ἐβδομάδα διαλεγόμενος προπέμπων ἡμᾶς ἔλεγεν· «Εἰρήνην ἔχετε μετ' ἀλλήλων καὶ μὴ ἀπ' ἀλλήλων εἰς ὁδὸν χωρίζεσθε.» εἰπὼν δὲ τοῖς σὺν αὐτῷ ἀδελφοῖς τίς ἂν ἐκὼν βούλοιο ἐξ αὐτῶν συμπορεύμην ἡμᾶς ἄχρι τῶν ἄλλων πατέρων, σχεδὸν ἅπαντες παρεκάλουν προθύμως συμπορεύμην ἡμᾶς. 62. ὁ δὲ ἅγιος Ἀπολλῶ

368 τὴν om. AC²P²v || βούλεται yHC²P² βούλοιο p. cf. 388 et Proleg. LXVI || ἀναγκάσῃς P² || κοινήν... παράδοσιν] τοῖς πᾶσι γὰρ ἐστὶν ὁ κανὼν v, qui postea totum mutant. — 369 ἔχομεν + πάντες yH. — 370 κατεμέμφετο P² || τοῖς σιδηροφοροῦντας P² || καὶ τοὺς κομῶντας om. p.

371 γάρ. + φησὶν C²P², qui φησὶν infra omittunt || ἐνδεικτιῶσι] ἐνδεικνύουσι yC² κατ' ἐπίδειξιν ταῦτα ποιοῦντες P² || φησὶν om. p || καὶ] διὰ τούτων P². — 372 θηρῶσιν] τηρῶσιν (-ροῦσι P¹) x || δέον] δέον γὰρ C²P²p δυνατὸν γὰρ v || μᾶλλον om. C² || ἐκλύειν] πιέζειν C² δαμάσαι v. — 373 καί... καθιστῶσιν om. v || ἐν + τῷ P² || οὐ τοῦτο] οὐχ οὕτως P². — 374 ἑαυτοὺς post φανεροὺς tr. C² om. p. — 375 καί... πάσας] τοιαῦται τοῦ μακαρίου Ἀπολλῶ αἱ διδαχαὶ P² || εἰποι] εἶπη P² || εἰποι + τὴν ἐν τοῖς λόγοις αὐτοῦ χάριν v || πάσας + καὶ τὰς πράξεις C² || παραπλησίους MVI²v² παραπλησίως y παραπλησίαι P². — 376 οὕσας post αὐτοῦ tr. H om. P² || αὐτοῦ τῇ πολιτείᾳ] τῇ πολιτείᾳ αὐτοῦ v τῆς αὐτοῦ πολιτείας C²P²P² || ἃς om. C² || οὐδὲ... δυνησεται] διὰ τὸ πλῆθος οὐ δυνατὸν γράψαι v || γράψαι] φράσαι p || φράσαι] γράψαι p. — 377 κατ' ἀξίαν om. P² || δυνησεται L. — 378 πλεῖστα... διαλεγόμενος (379) om. C² || οὖν] δὲ v || πολλάκις om. v || ἡμῖν post καταμόνας tr. v || καταμόνας post ἐβδομάδα tr. p. — 379 διελέγετο p διαλεχθεὶς v || προπέμπων + τε xH + δὲ C²p || ἐν ἀλλήλοις v. — 380 ἀπ' ἀλλήλων om. C²v || εἰς ὁδὸν] καθ' ὁδὸν p || ἐν τῇ ὁδῷ (post χωρίζεσθε) C² ἐν ὁδῷ v || χωρίζεσθε P² || εἰπὼν δὲ... θεάσασθαι (389) τρεῖς δὲ ἀδελφούς τὴν διαλέκτους τῆς χώρας ἐπισταμένους δέδωκεν ἡμῖν πρὸς τοὺς λοιποὺς ἁγίους πατέρας ὁδηγήσαντας (ὁδηγήσαι V²) v om. C² || εἰπόντος yHP² || δὲ om. p.

381 ἐκὼν om. P²P² || βούληται P² || συμπορεύμην... τρεῖς (388) om. P² || συμποροπέμπην L προπέμπην P²P². — 383 προθύμως om. p || Ἀπολλῶ (-ὼ P²) P²p : Ἀπολλῶς (vel -ὼς) cet.

385 τρεῖς ἐπιλεξάμενος ἄνδρας ἱκανοὺς ἐν λόγῳ καὶ ἐν πολιτείᾳ καὶ ἐμπείρους ὄντας τῆς Ἑλληνικῆς διαλέκτου καὶ Ῥωμαϊκῆς καὶ Αἰγυπτιακῆς καὶ συμπορεύεσθαι ἡμῖν αὐτοὺς ἐνετέλλετο μὴ πρότερον ἀφιέναι ἡμᾶς, πρὶν ἂν ἱκανῶς ἔχομεν τοὺς πατέρας ὅλους θεωρήσαντες πληροφορηθῆναι· οὗς ἂν εἰ βούληται τις ἰδεῖν ἅπαντας, οὐκ ἂν φθάνοι διὰ παντὸς τοῦ βίου ὅλως θεάσασθαι. 390 εὐλογήσας οὖν ἡμᾶς ἐξαπέστειλεν λέγων· «Εὐλογῆσαι ὑμᾶς Ps. 127, 5 κύριος ἐκ Σιών καὶ ἴδοιτε τὰ ἀγαθὰ Ἱερουσαλὴμ πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς ὑμῶν.»

θ'. Περὶ Ἀμοῦν.

1. Πορευομένων δὲ ἡμῶν κατὰ τὴν ἔρημον ἐν μεσημβρίᾳ, ἐξαίφνης ὁρῶμεν σῆμα μεγάλου δράκοντος, οἷά τε δοκοῦ διὰ τῆς ψάμμου ἐλκυσθείσης· καὶ ἰδόντες φόβῳ πολλῷ συνεσχέθημεν. οἱ δὲ ὁδηγοῦντες ἡμᾶς ἀδελφοὶ παρεκάλουν μὴ δεδιέναι, ἀλλὰ 5 μᾶλλον θαρρεῖν καὶ ἐπεσθαι τῷ ἵχνει τοῦ δράκοντος. «Ὅψεσθε γάρ, φησί, τὴν πίστιν ἡμῶν μελλόντων αὐτὸν χειρῶσασθαι. πολλοὺς γάρ, φησί, καὶ δράκοντας καὶ ἀσπίδας καὶ κεράστας ἐκ χειρὸς ἀνηρέκαμεν καὶ τὸ γεγραμμένον ἐπ' αὐτοῖς ἐπληροῦτο· δέδωκα ὑμῖν ξέουσαν τοῦ πατεῖν ἐπάνω ὄψεων καὶ σκορπίων καὶ ἐπὶ Luc. 10, 19

384 post τρεῖς add. ἐξ αὐτῶν y, post ἐπιλεξάμενος add. p || ἐν² V²BMC²A : om. cet. || καί² om. M. — 386 αὐτοῖς LP² || ἐνετέλλετο + λέγων M + αὐτοῖς p. — 387 ἔχομεν p ἴδοιμεν P² (θεωρήσαντες infra omisso) || πατέρας post ὅλους tr. H. — 388, πληροφορηθῆναι p : om. cet. || οὗς] ὡς P² || ἂν εἰ βούληται (cf. 368) x : ἂν βούληται yP² ἂν βούλεται Hp ἂν βούλοιο P². — 389 ἰδεῖν] εἰδέναι H qui, puncto posito, ἅπαντας + γὰρ pergitt || οὐκ ἂν... θεάσασθαι] οὗς παρ' ὄλην αὐτοῦ τὴν ζωὴν οὐ τεθέατο P² || φθάνοι H φθάνη P² φθάσοι x || τοῦ om. M || ὅλως scripsi : ὅλους V²BMC²AP² ὅλου P²p om. yH. — 390 οὖν] δὲ p || ὑμᾶς] ex ἡμᾶς H ἡμᾶς L. — 391 ὁ κύριος P². — 392 ὑμῶν + ἀμήν C²p.

Cap. IX habent V²BP²C²A (= x), LP² (= y), HP²P², P²P² (= p). Omitunt MC²V²V²P².

Lemma om. P²P²P² || περι + ἀββᾶ y + τοῦ ἀββᾶ HP² || Ἀμοῦν A (Ἀμοῦν autem I. 31) Ἀμμουν (sic) P² Ἀμμουν P² Μοῦν L. in V² legi non potest.

1 ἡμῶν om. P². — 2 διὰ τῆς] ἐν τῇ P². — 3 ἄμμου P² ψάμμου P² || ἐλκυσθέντος P² || πολλῷ post συνεσχέθημεν tr. H. — 5 θαρ' εἰν P² θαρρεῖν V²ByHP²p || ἐπεσθαι] ἐπέχεσθαι y || τοῖς ἵχνει P². — 6 φησί om. p || χειροῦσθαι yHP². — 7 γάρ om. P² || φησί post δράκοντας tr. P² || καί² om. C²AP² || καὶ ἀσπίδας] ἀσπίδας τε P² om. p || ἐκ χειρὸς] διὰ χειρῶν P² om. p. — 8 ἐπ' αὐτοὺς P²P² || ἐκπληροῦται p. — 9 τοῦ P²C²AP²P² (T) : om. cet.

10 πᾶσαν τὴν δύναμιν τοῦ ἀντικειμένου. » 2. ἡμεῖς οὖν ἀπιστῶν φερόμενοι καὶ ἔμφοβοι γενόμενοι μᾶλλον μὴ κατ' ἴχνος τοῦ δράκοντος ἡξιοῦμεν αὐτούς, ἀλλὰ τὴν εὐθεῖαν βαδίζειν. εἰς δὲ ἐξ αὐτῶν ἀδελφός ὑπὸ πολλῆς προθυμίας καταλιπὼν ἡμᾶς ἐπὶ τὴν ἔρημον ὥρμησεν ἀνιχνεύων τὸ θηρίον. καὶ εὐρὼν οὐκ εἰς μακρὰν τὸν
15 φωλεὸν φωνὴν ἔβόα ἡμῖν ἐν τῷ σπηλαίῳ εἶναι τὸν δράκοντα καὶ ἐκάλει πρὸς αὐτὸν ὄψεσθαι τὸ ἐκβησόμενον, προτρεπομένων ἡμᾶς καὶ τῶν ἄλλων ἀδελφῶν μὴ δεδιέναι. 3. ὥς δὲ ἡμεῖς μετὰ πολλοῦ φόβου ἀπήειμεν ὀφόμενοι τὸ θηρίον, συναντήσας ἡμῖν ἐξαίφνης εἰς ἀδελφὸς ἐκ χειρὸς εἴλκεν εἰς τὸ ἑαυτοῦ μοναστήριον,
20 φάσκων μὴ δυνατοὺς εἶναι ἡμᾶς ὑπενεγκεῖν τὴν ὁρμὴν τοῦ θηρίου, καὶ μάλιστα ὅτι οὐδέπω ἤμεν τοιοῦτόν τι ἑωρακότες. πολλὰ γὰρ ἔλεγεν ἑωρακέναι αὐτὸ τὸ θηρίον ὑπερμέγεθες ὑπάρχον καὶ ὑπὲρ δεκαπέντε πῆχεις ἔχον. 4. μένειν οὖν ἡμᾶς κελεύσας ἐπὶ τῷ τόπῳ ἀπῆει πρὸς τὸν ἀδελφὸν πείθων αὐτὸν μεταστῆναι τοῦ φωλεοῦ. ἐπειρᾶτο γὰρ ἐκεῖνος μὴ μεταστῆναι τοῦ
25 τόπου πρὶν ἂν ἀνέλῃ τὸν δράκοντα. καὶ δὴ πείσας αὐτὸν ἄγει πρὸς ἡμᾶς τὴν ὀλιγοπιστίαν ἡμῶν μεμφόμενον.

5. Ἀναπαυσάμενοι δὲ πρὸς ἐκείνον τὸν ἀδελφὸν ὥς ἀπὸ μίλου ἐνός τὸ μοναστήριον ἔχοντα ἱκανῶς ἀνεκτῆσάμεθα. διηγείτο
30 δὲ ἡμῖν ἐκεῖνος γεγενῆσθαι κατ' ἐκείνον τὸν τόπον ἐνθαπερ

10 ἀντικειμένου x : ἐχθροῦ cet.

11 καὶ... μᾶλλον om. P² || γινόμενοι P²P³ || μᾶλλον ante γενόμενοι (γιν- P²P³) tr. yHP²p || μὴ... δράκοντος post αὐτούς tr. P²p. — 12 βαδίζειν + δόδν p. — 13 ὑπὸ] ἀπὸ yP²P³. cf. α' 133, ιδ' 75 || καταλιπὼν] ἀφείς p || ἡμᾶς + ἐπὶ τοῦ τόπου yHP²P³p || ἐπὶ] εἰς P² || ἐπὶ τ. ἔρημον post ὥρμησεν tr. P². — 15 φωνὴν x : φωνῇ cet. — 16 πρὸς ἑαυτὸν HP² ἡμᾶς p || ἐλθεῖν καὶ ὄψεσθαι P² || καὶ προτρεπομένων p || προτρεπόντων P² || ἡμᾶς post δεδιέναι tr. P². — 17 καὶ om. p || μὴ s. l. m. 1^a add. L om. B || ὥς δὲ ἡμεῖς om. p. — 18 συναντήσας + δὲ P²p. — 19 εἰς] τις ἕτερος (post ἀδελφός) P² om. C¹AL || ἀδελφός add. in mg. m. 1^a C¹ || ἐκ χειρὸς om. P² || εἴλκυσε P² || εἴλκεν + αὐτὸ A || αὐτοῦ C¹ om. A. — 20 φάσκων y λέγων P² || δυνατὸν P² || δυνατοὺς ἡμᾶς εἶναι yHP² δύνασθαι ἡμᾶς P²p || ὁρμὴν C¹Ap.

21 μάλιστα x : μάλιστα cet. || οὐδέποτε V²yHP² || τι τοιοῦτον yHP. τι om. C¹AP² || ἑωρακότες + ζῶν P². — 22 γὰρ + αὐτὸν y + ἑαυτὸν HP² || αὐτὸ V²BC¹A : αὐτὸν P² om. cet. || τὸ + τοιοῦτον P² || θηρίον xP² : ζῶν cet. || θηρίον + καὶ P². — 23 ὑπὲρ + τὰς P². — 24 ἐπὶ] ἐν C¹AP² || τῷ τόπῳ xP² : τοῦ τόπου cet. || πείθειν p || αὐτὸν V²P² : om. cet. || ἀποστῆναι P². — 26 πρὶν] πλὴν P²P³ || ἂν HP² : om. cet. || ἀνέλει xP² ἀνελεῖ y ἔλη H. — 27 καὶ τὴν p || μεμφάμενον yP² μεμφόμενος p. — 28 ἐνός μίλου yHP²P²p. — 30 ἡμῖν om. P² || γεγενῆσθαι H.

αὐτὸς ἐκαθέζετο ἄνδρα ἅγιον, ᾧ αὐτὸς ἐμαθήτευσεν, Ἀμοῦν ὀνόματι, πλείστας δυνάμεις ἐν ἐκείνῳ τῷ τόπῳ ποιήσαντα.
6. πρὸς δὲ πολλὰκις ἐλθόντες οἱ λωποδύται τοὺς ἄρτους καὶ τὰς τροφὰς αὐτοῦ ἐλάμβανον. ἐξελθὼν δὲ μιᾷ τῶν ἡμερῶν εἰς
35 τὴν ἔρημον δύο δράκοντας μεγάλους σὺν αὐτῷ προσηγάγετο κελεύσας αὐτοὺς παραμένειν τῷ τόπῳ καὶ φυλάττειν τὴν θύραν. οἱ δὲ ἀνδροφόνοι ἐπελθόντες κατὰ τὸ ἔθος καὶ θεασάμενοι τὸ θαῦμα ἀχανεῖς γενόμενοι ὑπ' ἐκπλήξεως ἔπεσαν ἐπὶ πρόσωπον. 7. ἐξελθὼν δὲ εἶδεν αὐτοὺς ἐνεοὺς γενομένους καὶ
40 σχεδὸν ἡμιθανεῖς, καὶ ἀναστήσας αὐτοὺς ὠνείδιζεν λέγων · « Ὁρᾶτε πόσον ὑμεῖς ἀγριώτεροι τῶν θηρίων ἐστέ. οἱ μὲν γὰρ ἡμῶν διὰ τὸν θεὸν τοῖς βουλήμασι πείθονται · ὑμεῖς δὲ οὐδὲ τὸν θεὸν ἐφοβήθητε οὐδὲ τῶν Χριστιανῶν τὴν ἐδράβειαν ἐδυσωπήθητε ». εἰσαγαγὼν δὲ αὐτοὺς ἐν τῷ κελλίῳ ἔθηκεν τράπεζαν καὶ ἐνου-
45 θέτει μεταβαλεῖν τὸν τρόπον. οἱ παραυτὰ μεταστάντες κρείττους πολλῶν ἀνεφάνησαν. μετ' οὐ πολὺ δὲ καὶ αὐτοὶ τὰ αὐτὰ σημεῖα ἐπιτελοῦντες ὥφθησαν.

8. Ἄλλοτε δέ, φησὶν, ἐνὸς μεγάλου δράκοντος τὴν πλησίον χώραν λυμαινομένου καὶ τὰ πολλὰ τῶν ζώων ἀναιροῦντος ἦλθον
50 οἱ προσοικούντες τὴν ἔρημον πάντες ὁμοῦ πρὸς τὸν πατέρα θεό-

31 in mg. add. m. 1^a περὶ Ἀμοῦν C¹, περὶ Ἀμμοῦν A || φ] φτινι P² εἰς ὀνομαζόμενος P² || ἐμαθήτευσα P² ἐμαθήτευεν V²B ἐμαθητεύθη ὑπ' αὐτοῦ P² || Ἀμοῦν uel Ἀμμοῦν] Μοῦν L Ἀμμοῦ P² Ἀμμόν P². — 32 ποιήσαντι p. — 33 πολλὰκις] πλείστας H πολλοὶ x || οἱ om. P¹P² || οἱ + λεγόμενοι C¹ (mg. m. 1^a) A. — 34 τὰς τροφὰς] τὰ ἱμάτια p || μετελάμβανον A || ἐλάμβανον + ὀχλοῦμενος οὖν ὑπὸ τούτων p || δὲ] οὖν P² om. p || μιᾶς γρ μίας H. — 35 σὺν αὐτῷ] πρὸς ἑαυτὸν yH || συνηγάγετο yHP². — 36 αὐτοὺς x : αὐτοῖς cet. || φυλάσσειν yHP². — 37 ἐλθόντες P²P³. — 38 γινόμενοι H γεγόνασι καὶ C¹A ἐγένοντο P² || ἔπεσαν P². — 39 δὲ + ὁ γέγων P² || εἶδεν (uel ἤδρεν)] εἶδεν yH ἰδὼν P² || ἐνεοὺς ALHP²p om. P² (qui et γενομένους om.). — 40 καὶ ἀναστήσας] ἀνέστησεν ἀπὸ τῆς γῆς καὶ P² || προσωνείδιζε P².

41 πόσον] πῶς P² || ἀγριώτεροι τῶν θηρίων ἐστέ] τῶν θ. ἀγρ. ἐστέ P² ἐστέ τῶν θ. ἀγριώτεροι p τῶν θ. ἐστέ ἀγριώτεροι P² || οἱ] τὰ P² || γὰρ om. C¹A. — 42 τὸν om. yHP² || βουλήμασι] βουλομένοις C¹A || οὐδέ... οὐδέ] οὔτε... οὔτε p. — 43 τὴν τῶν Χριστιανῶν yHP²p. — 44 ἔθηκεν x : παρέθηκεν cet. — 45 μεταβάλλειν p || οἱ x : οἱ δὲ cet. || παρ' αὐτὰ P²Lp παραντῖκα P² sententiam mut. P² || μεταστάντες P² μεταβαλλόμενοι τὸν τρόπον P² || κρείττω (in ras. B) xp κρείττονες (post ἐγένοντο sic) P². — 46 ἀνεφάνησαν] ἐγένοντο P² ἀναφανῆναι P² || τὰ αὐτὰ] τοιαῦτα P². — 47 ὥφθησαν] ἀνεφάνησαν V²BP² ἐφάνησαν P²C¹A. — 48 ἄλλου τε B || ἐνός om. yP² || τὴν om. L. — 49 τὰ om. pP². — 50 τὴν ἔρημον πάντες] πάντες εἰς τὴν ἔρημον p || ὁμοῦ om. P²P³ || δεόμενοι + τοῦτον P², qui τὸ θηρίον (51) om.

μενοι ἀφανισθῆναι ἐκ τῆς χώρας αὐτῶν τὸ θηρίον. ὁ δὲ ὡς μη-
δὲν δυνάμενος αὐτοὺς ὠφελεῖν λυπουμενούς τοὺς ἄνδρας ἀπέ-
στρεψεν. 9. ἔωθεν δὲ ἀναστὰς ἐπὶ τὴν δίοδον τοῦ θηρίου ἀ-
ίρηχετο. ὡς δὲ ἔκλινεν τὰ γόνατα εἰς προσεσπυγὴν ἐπὶ τρίτον, ἤρ-
55 χετο πρὸς αὐτὸν τὸ θηρίον φοιζήματι μεγάλῳ δόγμα δεινὸν προ-
πέμπον καὶ φουσῶν καὶ συρίζον καὶ πνοὴν πονηρὰν ἀποπέμπον.
ὁ δὲ οὐδὲν φοβηθεὶς ἐπιστραφεὶς πρὸς τὸν δράκοντα εἶπεν· « Χει-
ρώσεται σε Χριστὸς ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ τοῦ ζῶντος, ὁ μέλλων τὸ
μέγα κῆτος χειρώσασθαι ». 10. καὶ τοῦτο εἰπόντος εὐθὺς ὁ δρά-
60 κων ἐρράγη πάντα τὸν ἰὸν μετὰ τοῦ αἵματος διὰ τοῦ στόματος
ἐξεμέσας. ἐλθόντες δὲ οἱ ἀγροικοὶ μεθ' ἡμέρας καὶ τὸ μέγα θαῦ-
μα ἐκεῖνο θεασάμενοι καὶ τὴν πνοὴν μὴ φέροντες ἄμμον πολλὴν
ἐπὶ τὸ ζῶον ἐσώρευσαν παρεστῶτος αὐτοῖς ἐκεῖ τοῦ πατρός·
οὐ γὰρ ἐτόλμων προσίεναι καίτοι νεκροῦ τοῦ δράκοντος ὄντος.
65 11. Παις δέ, φησί, ποιμαίνων ἀθρόως ἔτι ζῶντα τὸν δράκοντα
θεασάμενος ἐν ἐκστάσει γενόμενος ἐλιποψύχησεν. ἔκειτο οὖν ἄ-
πνοος ὁ παῖς ἐν τῷ χωρίῳ παρὰ τὴν ἔρημον πῦσαν ἡμέραν. εὐρόν-
τες δὲ αὐτὸν πρὸς ἐσπέραν οἱ ἴδιοι μικρὸν ἐμπνέοντα πεφυσημέ-
νον ὕλον ἐκ τῆς ἐκστάσεως ἄγουσι πρὸς τὸν πατέρα ἀγνοοῦντες
70 τὴν αἰτίαν τοῦ συμβάντος αὐτῷ. εὐξαμένου δὲ αὐτοῦ καὶ ἐλαίω

51 ἀφανισθῆναι P^a || μηδὲν] μὴ P^a. — 52 δυνάμενος + δῆθεν I^a || αὐτὸς
H || ὠφελῆσαι P^a || ἀπέστρεψεν] ἀπέστηλεν P^a ἀπέπεψεν yHP ἀπέπεπεν
P^a ἀπέλυσεν P^a. — 53 ἔωθεν δέ] καὶ ἔωθεν V^a ἔωθεν B || ἀναστὰς om. p || δι-
οδον] ὁδὸν yI^a. — 54 ὡς δέ] καὶ ὡς P^a || τὰ γόνατα post προσεσπυγὴν tr. p ||
ἐπὶ τρίτον (cf. α' 77) τρίτον x. — 55 πρὸς αὐτὸν] ἐπ' αὐτὸν (post θηρίον) p ||
μεγάλῳ φοιζήματι p || δόγμα + τε P^a || προπέμπον C^aLyP^a. — 56 καὶ φουσῶν...
ἀποπέμπον per homoeoteleuton om. B, καὶ φουσῶν om. V^a || φουσῶν P^a φουσῶν
p || συρίζον P^aC^aLyH || ἀποπέμπον C^aLy ἀναπέμπον P^a ἀποστέλλον p ἀπο-
στέλλων H. — 57 οὐδὲν] μηδὲν P^a || χειρώσεται (ε' in ras. B) || χειρώσεται
yHP^a. — 58 ὁ Χριστὸς yP^a || Χριστὸς + Ἰησοῦς p. — 59 διαχειρώσασθαι
yP^a || ταῦτα εἰπὼν P^a || ὁ δράκων post ἐρράγη tr. B. — 60 μετὰ τοῦ αἵμα-
τος post στόματος tr. H om. xP^a || διὰ τοῦ στόματος post ἐξεμέσας tr. P^a
|| τοῦ om. p.

61 ἐξέμεσεν y || θαῦμα post ἐκεῖνο tr. P^a. — 62 πολλὴν πολὺν AP^a. —
63 τῷ ζῳῳ P^a || οὖν αὐτοῖς P^a || ἐκεῖ post πατρός tr. P^a om. P^a. — 64 ὄντος
ante τοῦ tr. yHP^aP^a. — 65 δέ] γὰρ yHP^a || ποτε ποιμαίνων yHP^ap || ἀθρόως
post δράκοντα tr. P^a || ἔτι] ἐπεὶ p || ζῶντα post θεασάμενος (66) tr. P^a. —
66 θεασάμενος + καὶ P^a || γέγονεν καὶ P^a || ἐλιποψύχησεν H ὀλιγοψύχησας
P^a. — 67 πᾶσαν] ὅλην P^a || τὴν ἡμέραν P^aP^aP^a. — 68 αὐτὸν om. P^a || οἱ ἴδιοι
ante πρὸς tr. C^aA || πνέοντα P^a || πεφυσιωμένον p. — 69 τῆς ἐκστάσεως] τοῦ
ἀποφυσήματος τοῦ θηρός P^a || ἄγουσι... πατέρα om. P^a || ἀγνοοῦντες] ἡγνό-
ουν P^a. — 70 δέ] οὖν P^a || αὐτοῦ] τοῦ ἀγίου P^a || ἐλαίων P^a ἐλαίον p.

αὐτὸν χρίσαντος ἀνέστη ὁ παῖς διηγούμενος τὸ δραθέν. διὸ μά-
λιστα κινηθεὶς ὁ ἀνὴρ πρὸς τὴν ἀναίρεσιν ἐτράπη τοῦ δράκοντος.

ι'. Περὶ Κόπρη.

1. Ἦν δὲ τις πρεσβύτερος ἔχων πλησίον ἐκεῖ μοναστήριον ἐν
τῇ ἐρήμῳ, Κόπρης λεγόμενος, ἀνὴρ ἅγιος ἐτῶν σχεδὸν ἑνενή-
κοντα, ἡγούμενος ἀδελφῶν πεντήκοντα. ὃς καὶ αὐτὸς πλείστας
δυνάμεις ἐποίει θεραπεύων τὰς νόσους καὶ ἰάσεις ἐπιτελῶν καὶ
5 δαίμονας ἀπελαύνων καὶ πολλὰ θαύματα διαπραττόμενος, τινὰ
γούν καὶ ἐν ὄψεσιν ἡμετέραις. 2. ὡς οὖν ἡμᾶς ἔθεάσατο, ἡσπά-
σατο καὶ ὑπερῆξατο καὶ τοὺς πόδας ἡμῶν νίψας ἡρώτα ἡμᾶς
τὰ ἐν τῷ κόσμῳ πραττόμενα. ἡμεῖς δὲ ἡξιοῦμεν αὐτὸν μᾶλλον
ἡμῖν τῆς οἰκείας πολιτείας τὰς ἀρετὰς ὑφηγήσασθαι καὶ ὅπως
10 αὐτῷ τὰ χαρίσματα ὁ θεὸς ἔχαρίσατο καὶ ἐκ ποίας μεθόδου ταύ-

71 αὐτῷ P^aP^a τοῦτον P^a || δραθέν (cf. ι' 165) φοραθέν (φωρ- V^a) x. para-
phrasis in P^a || διὸ x : ἐν γὰρ τοῦτω P^a ὅθεν cet. || καὶ μάλιστα P^a. — 72 τὴν
om. P^a.

Cap X habent V^aBMP^aC^aA (= x), LP^a (= y), HP^aP^a, V^aV^aP^a (usque ad
83) (= v), P^aP^a (= p). Omittit C^a.

Lemma. περὶ Κόπρη V^a περὶ τοῦ ἀββᾶ Κόπρη P^a περὶ (+ ἀββᾶ y) Κόπρη
πρεσβυτέρου yP περὶ τοῦ ἀββᾶ Κόπρη τοῦ πρεσβυτέρου HP^a περὶ τοῦ ἐν
ἀγίοις Κόπρη · ἐν οἷς καὶ περὶ τοῦ μεγάλου πατρὸς Πατερμονιθίου M. ti-
tulum om. V^aP^a.

1 πλησίον ἔχων ἐκεῖ H ἔχων ἐκεῖ πλησίον P^a. πλησίον ἐκεῖ om. v. — 2 Κό-
πρης λεγόμενος] ὀνόματι Κόπρης (ante ἔχων) v || ἐτῶν post σχεδὸν tr. P^aP^aV^a,
post ἑνενήκοντα tr. V^aP^a || σχεδὸν] λοιπὸν p || ἑνενήκοντα P^a. — 3 ἡγούμενος...
πεντήκοντα om. xP^aP^ap || πεντήκοντα ante ἀδελφῶν tr. V^aV^a. — 3/4 πλεί-
στας δυνάμεις] θεία δυνάμει P^a. — 4 τὰς νόσους] νοσοῦντας (ante θεραπεύ-
ων) v || καί... καὶ om. v || post ἰάσεις add. πολλὰς yHP^ap, πλείστας P^a. — 5
ἀποπραττόμενος y || τινὰ... ἡμετέραις (6) om. V^a. — 6 γούν] γὰρ M μὲν yHP^aP^ap
δὲ P^aV^a || ἐν] ἐπ' P^a || ἡμετέραις] ἡμῶν V^a || οὖν P^a : γούν cet. || ἡσπάσατο +
τε HP. — 7 ὑῤῷατο p. — 8 τὰ] s. l. m. 1^a L περὶ τῶν P^a || διαπραττόμενα V^a
διαπραττόμενων P^a || ἡμεῖς δὲ om. A || μᾶλλον ante ἡξιοῦμεν tr. P^aP^a om.
V^a. — 9 ἡμῖν post ἀρετὰς tr. V^a, post ἀφηγήσασθαι (sic) vel ἐξηγήσασθαι (sic)
P^aP^a || οἰκείας om. V^a || ante πολιτείας add. αὐτοῦ yP^a, ἑαυτοῦ HV^aV^a || τὰς
om. P^a || ἀρετὰς] ὑφηγήσεις p || διηγῆσασθαι C^aA ἀφηγήσασθαι P^aV^a ἐξη-
γήσασθαι P^a ποιήσασθαι p || πῶς yP^aP^av. — 10 τὰ + τοιαῦτα καὶ τοσαῦτα
P^a || τὰ (uel τὰ τ. καὶ τ. P^a) χαρίσματα post θεός tr. P^aP^aP^aV^ap || ἔχαρίσατο
xP^aV^a : ἐδωρήσατο cet. || καί... χάριτος (11) om. P^a. — 10/11 τοιαύτην εἰλη-
φεν χάριν (χ. εἰλ. V^a) v ταύτης εἰλήφει τῆς χάριτος yP ταύτης μετεἰλήφει
τῆς χάριτος HP^a.

της ἔτυχε τῆς χάριτος. ὁ δὲ μηδὲν ὑπερήφανον λογισάμενος ὄφει-
γεῖτο ἡμῖν τὸν τε ἑαυτοῦ βίον καὶ τῶν αὐτοῦ προγενεστέρων
μεγάλων καὶ πολλῶν μειζόνων αὐτοῦ γεγονότων, ὧν τὴν πολιτείαν
αὐτὸς ἐμιμήσατο. *Οὐδὲν γάρ, φησί, θανμαστόν, ὧ τέκνα, τὸ
15 ἔμὸν ἔργον πρὸς τὸ τῶν πατέρων ἡμῶν πολίτευμα.

<Περὶ Πατερμουθίου>

3. Ἦν γὰρ πατήρ τις πρὸ ἡμῶν, ὀνόματι Πατερμουθίος, πρῶ-
τος τῶν ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ μοναχῶν αὐτὸς γενόμενος καὶ τὸ
20 μοναδικὸν ἔνδυμα τοῦτο πρῶτος ἐφευρὼν. οὗτος ἀρχιλοῖτης πρῶ-
τον καὶ νεκροτάφος Ἑλλήνων ὑπάρχων καὶ διαβόητος ἐπὶ κα-
κία γενόμενος πρόσφασιν εὗρατο σωτηρίας τοιαύτην. 4. ἐπέστη
γὰρ ποτε νυκτός τινι παρθενουσίῃ συλῆσαι τὸ μοναστήριον
προθυμηθεῖς. εὐρέθη δὲ μηχανῇ τινι ἐπὶ τὰ δώματα. μὴ εὐρὼν
δὲ ποίας εἰσέλθῃ εἰς τὸ ταμεῖον ἢ πάλιν ποίας ὑποχωρήσῃ.

11 ἀφηγέτο P¹ ἀφηγήσατο P² διηγέτο (post βίον) V². — 12 τε om. yP⁴v
|| ἑαυτοῦ] αὐτοῦ P¹p || προγενεστέρων + καὶ yH. — 13 καὶ πολλῶν... γεγο-
νότων] ἀγίων πατέρων v || πολλῶν yP² || μειζόνων yHp μειζω x || μειζόνων
+ ἀγίων P² || αὐτῶ V²BM om. P²P³ || γεγονότων ὧν omisso, τὴν πολιτείαν
+ ἦν P² || ὧν + καὶ P². — 14 ἐμιμεῖτο yHp || γάρ om. P² || ὧ τέκνα post ἔρ-
γον tr. yV¹. post ἐν τοῖς ἐμοῖς ἔργοις (sic) V², post ἔμὸν P². — 15 ἔργον om. P²
|| ἡμῶν + ὑπάρχει P² || πολίτευμα. hic habent LP² (= y) περὶ ἀββᾶ Εὐα-
γρίου (κ' 80/87), addunt conclusionem κ' 88/90, postea vero pergunt sicut
x cum titulo περὶ ἀββᾶ Πατερμουθίου (-τίου L). — 16 Titulum om. V²BM
P¹V²P²P³. habent C¹ (mg.) AyHP²P³V¹ (mg.) P², unde inserui, capitulorum
ordine in tabula non mutato || περὶ + ἀββᾶ y + τοῦ ἀββᾶ P²P¹ || Πατερ-
μουτίου P¹. — 17 πατήρ post τις tr. C¹AyHP²p om. v || πρὸ πάντων P² om. A
|| Πατερμουθίος yp (postea non notavi). — 18 τούτων L τοῦτο P² || καὶ...
ἐφευρὼν (19) om. P² || καὶ] ὁ καὶ yV¹P² δς καὶ P²p. — 19 μοναδικόν (cf. Cal-
linicus, Vita Hypatii 56.21, Theodor. Petr., V. S. Theodosii, 5. 15, 6. 24, 72.
27 Usener) x : μοναχικόν cet. || τοῦτο ἔνδυμα pP² || πρῶτος + αὐτὸς P¹H +
αὐτοῖς yV¹P² + ἐπινοήσας καὶ V² || ἦν ἐφευρὼν p ἐφεύρεν P¹P² ἐφεξεύρεν
(vel -ῆν-) V²BM²C¹A ἐπεξεύρεν M² (in mg. m. 1°) || αὐτὸς yP² || τὸ πρῶτον
V² πρῶτος V²BP¹C¹AyP² πρῶν P² πρότερον V¹ τὸ πρότερον P². — 20 καὶ...
ὑπάρχων om. P² || τῶν Ἑλλήνων V².

21 γεγονώς v || εὗρατο V² εὗρε p. — 22 γάρ om. yHP²v || ποτε om. p || νυκτός
ante ποτε tr. V² om. MP² || συλῆσαι (cf. η' 104, infra l. 215) συλῶσαι V²BM²C¹A
|| μοναστήριον + αὐτῆς yHP²P²v. — 23 προθυμούμενος V² διανοηθεῖς P² βου-
λόμενος P² || τῶν δωμάτων P² || καὶ μὴ P²P²v, qui δὲ omittunt. — 24 ποίας]
διὰ ποίας P¹ πῶς P²v p ποίας ὁδοῦ C¹A || εἰσέλθοι V² || τὸ om. V¹V² || ταμεῖον
yP²V¹P² μοναστήριον C¹AP² || ἢ] μὴδὲ v || πάλιν post πῶς (sic) tr. P²p om. P² ||
ποίας] πῶς P²v p || ὑποχωρήσῃ V²P²HP² : ὑποχωρήσει cet. || post ὑποχωρήσῃ
(vel -σει) add. ἐν ἀμηχανίᾳ λογισμῶν (λογισμοῦ P² om. V²) συσχεθεῖς v.

25 ἔμενεν λογιζόμενος ἐπὶ τοῦ δώματος ἄχρις ἡμέρας. μικρὸν δὲ
ἀφουπνώσας ὁρᾷ ὥσπερ βασιλέα τινὰ λέγοντα αὐτῷ κατὰ τοὺς
ὑπνους · *Μὴ περὶ τοὺς τάφους ἔτι καὶ τῶν μικρῶν τούτων κλεμ-
μάτων σπουδὴν ἔχων ἐπαγρύπνει. ἀλλ' εἰ βούλει μεταβαλεῖν τὸν
τρόπον περὶ τὴν ἀρετὴν καὶ ἀγγελικὴν στρατείαν ἐπαναλαβεῖν,
30 παρ' ἐμοῦ λήψῃ ταύτην τὴν ἐξουσίαν». ὁ δὲ ὡς ἀσμένως ὑπε-
δέξατο, ὑποδείκνυσιν αὐτῷ τάγμα μοναχῶν καὶ ἀρχεῖν αὐτῶν
παρεκελεύετο. 5. ἐξυπνος δὲ γενόμενος ὁ ἀνὴρ ὁρᾷ τὴν παρθέ-
ρον αὐτῷ παρεστῶσαν καὶ λέγουσαν · *Πόθεν σὺ παραγέγονας,
ὦ ἀνθρώπε, ἢ τίς ὑπάρχεις τὴν τύχην; * ὁ δὲ μηδὲν εἰδέναι φη-
35 σας αὐτῇ τὴν ἐκκλησίαν ἐπιδείκνυσθαι αὐτῷ παρεκάλει. καὶ δὴ
ὡς ἐπέδειξεν, προσπεσὼν τοῖς τῶν πρεσβυτέρων ποσὶν ἤξιον

25 ἔμενεν xV¹ : ἔμεινεν cet. || λογιζόμενος om. P²P²v || τὸ δῶμα V¹P² ||
μικρὸν δὲ xP² : μικρὸν οὖν p καὶ μικρὸν cet. — 26 ὥσπερ xP² : ὡς cet. ||
βασιλέα τινὰ λέγοντα xP²P² : τινὰ βασιλέα φοβερόν λέγοντα P² βασιλέα
λέγοντα V¹V² βασιλέως τινός λέγοντος yHp || κατὰ τοὺς ὑπνους] κατ' ὄναρ
vP² (ante ὡς) om. P². — 27 μηκέτι P² || μὴ + ἔσο P², qui ἐπαγρυπνῶν (28)
scr. || τοὺς om. v || τάφους V²BM²C¹A : φόνους cet. || ἔτι om. P²P²v || τῶν]
τὰ P² om. v || μικρῶν τούτων om. P²v || κλέμματα P²v. — 28 τὴν σπουδὴν
yHP² || σπουδὴν ἔχων om. P² || ἔχων (om. A) x : ἔχειν cet. || ἐπαγρύπνει x :
ἐπαγρυπνῶν P² ἐπαγρυπνοῦντα cet. || βούλει xP²P² : βούλοιο cet. || μεταβάλ-
λειν P²Hp. — 29 περὶ τὴν] ἐπὶ τὴν p ἐπ' yHP²v εἰς P² || στρατείαν ἀγγελικὴν
στρατεύσασθαι P² εἰς ἀγγελικὴν στρατείαν παραλαβεῖν P² ἀγγελικὴν στρα-
τείαν στρατηγεῖν P² ἀγγελικὴν στρατηγίαν στρατηγεῖν LP² στρατηγίαν
ἀγγελικὴν στρατηγεῖν H στρατείαν (στρατεῖαν V²) ἀγγ. στρατηγεῖν V¹P²
στρατιδὴν ἀγγ. στρατηγεῖν V¹ στρατηγεῖν τινι ἀγγελικῇ στρατιᾷ p. — 30 παρ'
ἐμοῦ... ἐξουσίαν om. p || παρ' ἐμοῦ] παρ' αὐτοῦ yHV²P² παρὰ τοῦ V¹ || λήψῃ]
λαβεῖν yHV²P² λαβόντα V¹. λαβεῖν ante παρ' tr. yH || ταύτην ante λαβ. tr.
V¹P² || ὡς om. LP²V² || ἐδέξατο P²v ἀπεδέξατο P², qui τὸ πρᾶγμα add.

31 post ὑπεδέξατο (yH) vel ἐδέξατο (v) vel πρᾶγμα (P²) add. καὶ δὴ yHP²v
|| ὑποδείκνυσιν αὐτῷ τάγμα μοναχῶν xP² : τάγμα μοναχῶν ὑποδείκνυσιν
v τ. μοναχῶν///// (c. 6 l.) ὑποδείκνυσιν L τ. μ. αὐτῷ ὑποδείκνυσιν Hp
τ. ἄγιον μ. αὐτῷ ὑποδείκνυσιν I² τ. μ. ἀγῶν ὑποδείκνυσιν P² || αὐτῷ
H αὐτὸν L. — 32 ἐξυπνος... λέγουσαν (33)] ἐξυπνον δὲ γενόμενον (ἐξυπνος
δὲ ὡς ἐγένετο V¹) ὁρᾷ αὐτὸν ἢ παρθένος καὶ λέγει αὐτῷ v. — 33 ἑαυτῷ P²H.
αὐτῷ post λέγουσαν tr. MP² || παραγέγονας + ὥδε yP²P²v. — 34 ὦ ἀνθρώ-
πε om. V² || ἢ] καὶ v || τύχην] ψυχὴν yP²V¹P² || ὁ δὲ... παρεκάλει] ὁ δὲ φησιν ·
Οὐ γινώσκω πῶς ὥδε πάρεμι, ἀλλὰ παρακαλῶ τὴν ἐκκλησίαν ὑποδειχθῆναι
μοι v || μηδὲν εἶναι xp μὴ δεδιέναι H. — 35 ὑποδείκνυσθαι yHP² ὑπο-
δειχθῆναι v δεῖξαι P² || αὐτῇ] αὐτῇ P¹P² (post παρεκάλει) P². αὐτῷ ante ὑπο-
δείκνυσθαι (sic) tr. p || δὴ om. p. — 36 ἐπέδειξεν] ἐπέδειξεν P²v ὑπέδειχ-
θη αὐτῷ P² || τοῖς... ποσὶν x : τοῖς τ. πρ. γονάσιν yHP²P² τοῖς γόνασι τ. πρεσ-
βυτέρων p τοῖς πρεσβυτέροις v.

Χριστιανὸς γενέσθαι καὶ μετανοίας χώραν εὑρεῖν. 6. ἐπιγνόντες δὲ αὐτὸν οἱ πρεσβύτεροι ἐθαύμασαν καὶ ἐνουθέτουν λοιπὸν καὶ ἐδίδασκον τοῦ μηκέτι εἶναι ἀνδροφόνον. ἡξίου δὲ αὐτοὺς τῶν
 40 ψαλμῶν ἐπακοῦειν καὶ τριῶν στίχων ἐπακούσας μόνων τοῦ πρώτου ψαλμοῦ ἀρκεῖν ἑαυτῷ τέως ταῦτα ἔφη πρὸς μάθησιν. καὶ ἐπιμείνας πρὸς αὐτοὺς τρεῖς ἡμέρας ἐξελθὼν εὐθὺς ἐπὶ τὴν ἔρημον ὤρμησεν. καὶ τριετὴ διάγων χρόνον κατὰ τὴν ἔρημον ἐν εὐχαῖς καὶ δάκρυσι διημερεύων πρὸς τροφήν ταῖς ἀγρίαις βοτάναις ἤρκεϊτο. 7. ἐπανήλθεν δὲ εἰς τὴν ἐκκλησίαν ἔμπρακτον ἀπαγγέλλων τὸ μάθημα· χάριν γὰρ αὐτῷ δεδοῖσθαι θεόθεν ἔλεγεν ἀποστηθίζειν ἔξωθεν τὰς γραφάς. ἐθαύμαζον δὲ αὐτὸν πάλιν οἱ πρεσβύτεροι ἀκροτάτην μετελθόντα τὴν ἄσκησιν καὶ φωτίσαντες αὐτὸν παρεκάλουν συνδιατρίβειν. 8. ὁ δὲ ἐπιμείνας πρὸς αὐτοὺς
 50 ἑπτὰ ἡμέρας ἐπὶ τὴν ἔρημον πάλιν ἐξῆι, καὶ δὴ ἑπτὰ ἔτη πάλιν ἐν τῇ πανερέμῳ διατελέσας πολλῆς χάριτος ὁ ἀνὴρ ἡξιώθη. ἄρτος μὲν γὰρ αὐτῷ τῇ κυριακῇ [μόνη] πρὸς κεφαλῆς εὐρίσκετο.

37 εἶρεῖν λαβεῖν p || ἐπιγνόντες (vel -γνώντες) δὲ ὡς δὲ ἐπέγνωσαν v. — 38 οἱ πρεσβύτεροι om. v || ἐθαύμασαν καὶ xv : καὶ θαυμάσαντες cet. — 39 τοῦ τὸ V¹V² om. P²p || ἀνδροφόνον εἶναι p || αὐτοῖς L. || ἐκ τῶν v. — 40 ἐπακούειν... ἐπακούσας P² ἀκούσαι... ἀκούσας v ἑπακούειν... ἑπακούσας V²BMC¹A ἑπακούειν... ἐπακούσας P² ἐπακούειν... μὴτὼν I² || τριῶν στίχων || τρεῖς στίχους v τρεῖς P² || μόνων μόνον V²yHP² om. P²v || τοῦ πρώτου ψαλμοῦ τοῦ πρώτου ψαλμοῦ P² ψαλμοῦς P². τοῦ πρ. (+ μόνον V¹P²) ψ. ante ἐπακούσας tr. P¹, ante τρεῖς (sic) tr. v.

41 αὐτῷ AP²V²p || τέως om. p || ταῦτα post ἔφη tr. yP² om. P²p² || ἔφη om. MP² || μάθησιν + ἔκρινε P². — 42 ἡμέρας τρεῖς, P²v ἡμέρας τινὰς P² || εὐθὺς ἐξελθὼν P² om. v. — 43 διὰς P² || διάγων + ἐν αὐτῇ M, qui κατὰ τὴν ἔρημον om. || κατὰ τὴν ἔρημον post διημερεύων tr. P² || ἐν om. P². — 44 πρὸς + τὴν P² || πρὸς τροφήν post ἀγρίαις tr. M. — 45 ἤρκεϊτο + καὶ τούτως (-ταις P²I²p) ἐνέμετο yHP²p. — 46 τὴν μάθησιν P² || γὰρ δὲ yP² || δίδοσθαι H || θεόθεν ante δεδοῖσθαι tr. P², post ἔλεγεν tr. p. — 47 ἔξωθεν τὰς γραφάς || τὰς γραφὰς ἔξωθεν τὰς ἀγρίας, P² || ἔξωθεν om. P²v || αὐτὸν post πάλιν tr. P¹I²I²p || πάλιν om. v. — 48 τὴν om. v. — 49 συνδιατρίβειν + αὐτοῖς P¹P² συμβαίνειν + αὐτοῖς V² συμμένειν + αὐτοῖς V¹P² || ὁ δὲ... αὐτοῖς || ὡς δὲ ἐπέμενε σὺν αὐτοῖς P². — 50 δὴ δὲ B om. v || ἄλλα ἑπτὰ ἔτη V² ἑπτὰ ἄλλα ἔτη P² ἐν ἑπτὰ ἔτεσιν ἄλλοις yHP² ἐν ἄλλοις ἑπτὰ ἔτεσιν V¹P² ἐν ἑπτὰ ἔτεσιν p || πάλιν V²B¹C¹: om. cet.

51 ἐν om. p || τῇ πανερέμῳ τῇ ἐρήμῳ P², αὐτῇ P² || ὁ ἀνὴρ post ἡξίωται (sic) tr. P² om. v || ἡξίωται P² κατηξιώθη v. — 52 μὲν om. P² || αὐτῷ om. P² || κατὰ κυριακὴν v || μόνῃ μόνον P¹V¹P² καὶ μόνον V² secl. Schwartz || πρὸς κεφαλῆς MP² (cf. κα' 57 et I Reg. 19, 6 καὶ ἰδοὺ πρὸς κεφαλῆς αὐτοῦ) : πρὸς τῇ κεφαλῇ V¹P² ἐν τοῖς πρὸς τῇ κεφαλῇ μέρεσι V² πρὸς κεφαλῇ cet. || post εὐρίσκετο distincti.

εὐξάμενος οὖν καὶ μεταλαμβάνων ἕως τῆς ἄλλης κυριακῆς ἤρκεϊτο.

55 9. Ἐπανήλθεν δὲ πάλιν ἐκ τῆς ἐρήμου τὴν ἄσκησιν ἐνδείκνύμενος καὶ τινὰς πρὸς τὴν αὐτοῦ πολιτείαν ἐλθεῖν ἐρεθίζων. προσήλθεν δὲ αὐτῷ τις νεανίας μαθητευθῆναι βουλόμενος. ὁ δὲ εὐθὺς ἐνδύσας αὐτὸν λεβιτῶνα καὶ κουκούλιον τῇ κεφαλῇ περιθεὶς ἐπὶ τὴν ἄσκησιν προσεβίβαζεν τὴν μηλωτὴν αὐτῷ ἐπὶ τοῦς
 60 ὤμους περιθέμενος καὶ λέντιον αὐτῷ περιζωσάμενος. καὶ δὴ εἴ ποῦ τις τῶν Χριστιανῶν ἐτελεύτα προσκαρτεροῦν αὐτῷ ταῖς ἀγρυπνίαις καθαρῶς ἐκήδευσεν. 10. ἰδὼν δὲ αὐτὸν ὁ μαθητὴς θαυμάσιως τοὺς τεθνεώτας κηδεύοντα εἶπεν πρὸς αὐτόν· «Εἰ καμὲ
 65 «Οὕτως κηδεύσω σε, ἄχρισ ἂν εἶπης· «ἀρκεῖ»». 11. μετ' οὐ πολὺ δὲ τοῦ χρόνου τέθνηκεν ὁ νεανίας καὶ ὁ λόγος εἰς ἔργον ἐγένετο. κηδεύσας γὰρ αὐτὸν εὐσεβῶς ἔρεϊ πρὸς αὐτὸν ἐπὶ πάν-

53 εὐξάμενος scripti : καὶ εὐχαριστήσας V¹P² καὶ εὐχαριστῶν V² εὐξάμενον x εὐξάμενον yHP²p om. P² || οὖν καὶ L. : οὐ xP²HP²P²p καὶ v || μεταλβών V¹P² || ἕως... κυριακῆς || αὐτῷ μόνον (μόνον V¹) v || τῆς yHP²P² : om. xp. — 55 ἐπανελθὼν v || ὁ δὲ om. p || ἐκ τῆς || ἐν τῇ P² || πανερέμῳ V² ἐρήμῳ P² || ἐπιδεικνύμενος H ἐπεδείκνυ V¹P² ἐπεδείκνυτο V². — 56 τινὰς ante ἐρεθίζων tr. v || πρὸς μίμησιν τῆς... πολιτείας v || ἑαυτοῦ P²v || ἐλθεῖν om. (LAV. — 57 ὁ δὲ) οὖν P² || τις αὐτῷ P² || νεανίας H. — 58 εὐθὺς post αὐτόν tr. P² om. V² || ἐνδύσας P² || αὐτῷ P² || λεβιτῶνα H λεβιτῶνα P² λεβιτῶνα P²V²P² λεβιτῶνα M λεβιτῶνα P²V¹ λεβιτῶνα P²Lp || κουκούλιον V²BMC¹AIP²p : κουκούλιον V² κουκούλιον cet. || κουκούλιον (sic) + αὐτοῦ LHP² + αὐτοῦ P²p || τὴν κεφαλῇ L || περιεθηκε P², qui l. 59-60 ἐπὶ... περιθέμενος om. — 59 περιθεὶς + κατὰ τὸν τύπον τῶν Ταβερνησκωτικῶν μοναχῶν P² || προσεβίβαζεν V²BMH : προσεβίβαζεν cet. || τὴν καὶ v || αὐτῷ om. yHP²v || ἐπὶ V²C¹A : περι cet. — 60 ὤμους + αὐτοῦ yHP²p || ἐπιθέμενος BM² om. v || καὶ... περιζωσάμενος om. P² || λέντιον αὐτόν περιζωσάμενος (περιζώσασε P²) yHP² περιζώσας αὐτόν λέντιον V² λέντιον διαζώσας αὐτόν V¹P² λέντιον αὐτῷ περιθεὶς p || που εἰ P².

61 αὐτῷ xP²p : αὐτοῦ cet. || ταῖς ἀγρυπνίαις om. x. — 62 καθαρῶς P²V² || ἐκήδευσεν P² ἐκήδευσεν V² || αὐτόν om. xp || μαθητῆς : αὐτοῦ xP²p || θαυμασιῶς P². — 64 τεθνηκότα P² || οὕτω P²HP² || ἔφη om. p. — 65 οὕτω P²HP² || κηδεύσω post σε tr. p || σε om. BMC¹A || ἄχρισ || ἔως MH || ὅτι ἀρκεῖ V¹ || μετ' οὐ || οὐ μετὰ v. — 66 πολὺν P²p²v || ὁ δὲ || οὖν P² || τοῦ χρόνου || χρόνον P²p²v || εἰς ἔργον || ἔργον yP²v (cf. η' 238) || ἔργον + εὐθὺς P². — 67 ἐγένετο V²BMP²p² γέγονεν P²v (γέγονεν ante ὁ λόγος tr. v) || εὐσεβῶς || εὐσεβῶς M θαυμασιῶς V¹ om. P² || ἔρεϊ V²B (cf. Libanius III 26, t. I, p. 275. 15 Förster ; D. H. Dem. 46, p. 231. 25 Usener ; Radermacher Neut. Gr. 93 et n. 1 ; Schwyzler 784.4, et infra κδ' 9) : εἶρετο M εἶπεν P²C¹Ap ἔφη P² λέγει cet. || πρὸς αὐτόν || αὐτῷ P² om. P²v || ἐπὶ || πρὸς ἐπήκοον v.

των · * Καλῶς ἐκηδεύθη, ὃ τέκνον, ἢ ἔτι μικρόν λείπεται; *
φωνήν δὲ ἀφῆκεν ὁ νεανίας εἰς ἐπήκοον πολλῶν · * Ἐχει καλῶς,
70 ὃ πάτερ, τὴν ἐπαγγελίαν ἐπλήρωσας *. θαῦμα δὲ τοὺς παρόν-
τας ἔσχεν ἐξαίσιον καὶ ἐδόξαζον ἐπ' αὐτῷ τὸν θεόν. ὁ δὲ ἐπὶ τὴν
ἐρημον ἀνεχώρει τὴν εὐδοξίαν ἐκκλίνων.

12. Καὶ δὴ ποτε ἐκ τῆς ἐρήμου κατήει εἰς ἐπίσκεψιν ἀδελφῶν
τῶν παρ' αὐτοῦ μαθητευθέντων νόσοις κατελιγμένων, μέλλοντος
75 τοῦ ἐνός αὐτῶν τελευτᾶν τοῦτο τοῦ θεοῦ αὐτῷ ἀποκαλύψαντος.
ἡ δὲ ἐσπέρα ἤδη προσήγγιζεν καὶ ἡ κόμη πόρρω ἐτύγγανεν.
μὴ βουλομένου δὲ αὐτοῦ νυκτὸς εἰσελθεῖν εἰς τὴν κόμην τὴν
ἀκαιρίαν ἐκκλίνοντος καὶ τὸ σωτήριον παράγγελμα μελετῶντος
περιπατεῖτε ὡς τὸ φῶς ἐν ὑμῖν ἔχετε καὶ ὁ πορευόμενος ἐν τῷ φωτί οὐ
80 μὴ προσκώπη, δύνοντος οὖν λοιπὸν τοῦ ἡλίου φωνὴν ἐφθέγγετο
πρὸς αὐτὸν λέγων · * Ἐν ὀνόματι τοῦ κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ,
στῆθι μικρόν ἐπ' αὐτὸ τῆς ὁδοῦ σου, ἄχρις ἂν εἰς τὴν κόμην
ἀφίκωμαι *. 13. ὁ δὲ ὡς ἡμικύκλιον δυόμενος περιέστη καὶ οὐ

Ioh. 12, 35
cf. 11, 9

68 ὃ om. V² || μικρόν + τι P¹ || λείπεται| ἐνδεί V² λείπεσαι p. — 69 φωνήν
δὲ| καὶ φωνήν v φωνήν y ὁ δὲ νεανίας φωνήν P¹ || δ + τεθνηκώς yHP²v +
τεθνεώς p || εἰς ἐπήκοον| ὡς ἀκοῦσαι v || πολλῶν| τῶν πολλῶν yHP² πάντων
P¹ πάντας v || ἔχει om. V²p || καλῶς ante ἔχει tr. C¹AP². — 70 τὴν + γὰρ
yHP¹P²vp || θαῦμα| ἐκπληξίς V² || δὲ| οὐκ P².

71 εἶχεν P¹ || ἐξαίσιον ante τοὺς παρόντας (70) tr. V¹P² om. V² || ἐδόξαζον|
ἐθαύμαζον y || ἐπ' αὐτὸ L om. P²V². — 72 ἐρημον + εὐθὺς yHP² + αὐθις v
|| ἀνεχώρησεν MP² || εὐδοξίαν| δόξαν V² || ἐκκλίνων P¹. — 73 ἀδελφοῦ p. —
74 παρ'| ὑπ' P² || νόσοις κατελιγμένων| νοσοῦντων v om. P² || νόσοις x : νό-
σῳ cet. || κατελιγμένων p || κατελιγμένων + καὶ C¹AyHP² || μέλλοντος post
τελευτᾶν (75) tr. P²V². — 75 τοῦ ἐνός αὐτῶν om. p || τοῦ| καὶ P² || ἐξ αὐτῶν P¹
|| τοῦτο post αὐτῷ tr. M, post θεοῦ tr. P² om. v || αὐτὸ C¹A αὐτοῦ P². — 76 ἡ
δὲ ἐσπέρα BP² : ἡ ἐσπέρα οὖν P¹ ἡ ἐσπέρα V²MC¹A ἐσπέρα δὲ yHP²p ἐσπέρας
V¹V² καὶ ἐσπέρας P² || προσήγγιζεν P² : προσήγγισεν x προσεγγιζούσης P²
ἐγγιζούσης V¹V² προσῆγεν P²HP²p προῆγεν L. — 77 αὐτοῦ om. P²p || νυκ-
τὸς om. p || εἰσελθεῖν| εἰσεῖναι v ὁδοιπορεῖν P² || εἰς τὴν κόμην om. yHP²
P²vp. — 78 ἀκαιρίαν| σκοτίαν p || ἐκκλίναντος C¹ ἐξεκλίνετο V² (qui tñν γὰρ
scripserat) ἐγκλίναντος P¹ ἐγκλίναντος A || μελετῶντος + τὸ P²p. — 79 ὡς
V²BMP²C¹P² (T) : ἕως cet. || ἐν ὑμῖν post ἔχετε tr. ML om. P² (et T). — 80 οὐ
προσκώπει v || δύνοντος xP²V² : καὶ δυόμενον H δυόμενου cet. || οὖν om. HP²p
|| ἤδη λοιπὸν V² || λοιπὸν post ἡλίου tr. P¹ om. L || φωνή C¹A.

81 τοῦ om. HP²V² || κυρίου + ἡμῶν P²p. — 82 στῆθι + μοι yHP²V¹p²
|| ἐπ' αὐτῷ AyP²V¹V² om. P². — 83 ἀφίκομαι V²BC¹A (o ex u ut uidetur) HP²
|| ὡς| hic desinit P² || εἰς ἡμικύκλιον p ἡμικυκλίον x || δυόμενος| δύνων P²
om. p || ἔστη V² || καὶ om. V²BMC¹A || οὐ πρὶν| οὐ πρῶην P²V¹ οὐ πρότερον
V² οὐκ P²p.

πρὶν ἔδν, ἄχρις ἂν ἐκεῖνος ἦκεν πρὸς τὸ χωρίον, ὡς φανερόν τοῦ-
85 το τοῖς ἐγχωρίοις γενέσθαι · οἱ πρὸς τὴν τοῦ ἡλίου θέαν συνδρο-
μὴν ποιησάμενοι ἐθαύμαζον ἐπὶ πολλαῖς ὥραις θεωροῦντες αὐ-
τὸν μὴ δυόμενον. ἰδόντες δὲ τὸν πατέρα Πατερμούθιον ἐκ τῆς
ἐρήμου ἐρχόμενον ἐπυνθάνοντο παρ' αὐτοῦ τί τὸ σημεῖον τοῦτο
ἄρα εἶη τὸ τοῦ ἡλίου. 14. ὁ δὲ φησι πρὸς αὐτούς · * Οὐ μέμνησθε
90 τὴν τοῦ σωτῆρος φωνὴν λέγουσαν · εἰς ἔχητε πίστιν ὡς κόκκον Matth. 17, 2
σινάπεως, καὶ μείζονα τούτων ποιήσετε σημεῖα ; * τοὺς δὲ εὐθὺς ὑπ- cf. Ioh. 14,
εἰσηλθεν φόβος, παρέμεινάν δὲ αὐτῷ τινες ἐξ αὐτῶν μαθητεύ-
οντες.

15. Εἰσελθὼν δὲ εἰς τὴν οἰκίαν ἐνός τῶν ἀδελφῶν τῶν νοσοῦν-
95 των καὶ εὐρὼν αὐτὸν ἤδη θανόντα, προσελθὼν τῇ κλίνῃ καὶ προσ-
ευξάμενος καὶ καταφιλήσας αὐτὸν ἡρώτα εἰ πρὸς θεὸν βούλοιο
ἀπιεῖναι μᾶλλον ἢ ἔτι ζῆν ἐν σαρκί. 16. ὁ δὲ ἀνακαθίσας εἶπεν
αὐτῷ · * Κρεῖσσον τὸ ἀναλῦσαι καὶ σὺν Χριστῷ εἶναι. τὸ ζῆν ἐν Phil. 1, 23
σαρκὶ οὐκ ἀναγκαῖον ἐμοί *. * Οὐκοῦν κάθευθε, φησὶν, ἐν εἰρήνῃ,
100 ὃ τέκνον, πρεσβεύων ὑπὲρ ἐμοῦ πρὸς τὸν θεόν *. ὁ δὲ ὡς εἶχεν

84 ἄχρις| πρὶν v || ἂν| οὐ P²p. secl. Schwartz (cf. autem η' 310) || ἐκεῖνος|
αὐτός P² || ἦκεν| ἐφθασεν P² (post κομῆν) εἰσῆει v εἰσηλθεν p || πρὸς| εἰς
P²p || τὸ χωρίον| τὴν κόμην P²V². — 85 καὶ τοῖς v || οἱ| οἵτινες P² καὶ v om.
H || συνδρομὴν ποιησ.| συνδραμόντες V¹ δραμόντες V². — 86 ποιησάμενον y
|| πολλαῖς + ταῖς L. — 87 δύνοντα P² || καὶ ἰδόντες V¹ || δὲ| οὖν P²V² om.
MV² || τὸν... Πατερμούθιον| αὐτὸν v || πατέρα x : om. cet. || ἐκ τῆς ἐρήμου
post ἐρχόμενον tr. P². — 88 ἐρχόμενον om. x || τί... ἄρα| τί ἄρα ἐστὶ τοῦτο
τὸ σημεῖον v || τοῦτο post ἄρα tr. C¹Ap. — 89 τὸ om. C¹AP²p || ἔφη p || μέμ-
νησθε + μου P². — 90 τὴν| τῆς P² om. vp || τοῦ σωτῆρος post φωνὴν tr.
A || φωνῆς P² || λέγουσαν| τὴν λέγουσαν A λεγούσης ὅτι P² || ἔχετε yH.

91 καὶ om. P² || ποιήσετε xP² (-εται) : ποιήσητε cet. || σημεῖα ante ποιή-
σητε (sic) tr. yHP²P²vp || τοὺς δὲ εὐθὺς (εὐθέως P²)| τοῖς δὲ εὐθὺς Mp εὐθὺς
δὲ αὐτοῖς P² || εὐθὺς + νοήσασιν p || ἐπεισηλθεν P¹ εἰσηλθεν yHP²p ἔλαβε v. —
92 φόβος| φῶς V²MC¹A || φόβος + καὶ P² || δὲ xP² : τε cet. || αὐτῷ post μαθη-
τευόμενοι (sic) tr. v || μαθητευόμενοι P¹v μαθητεύσαντες V²BMC¹A μαθητευ-
θέντες P²p. — 94 δὲ| οὖν P² || τῶν νοσοῦντων| νοσοῦντος P². — 5 αὐτὸν post
θανόντα tr. P² om. C¹A || τεθνηκότα v || καὶ om. V². — 96 καὶ om. V² || αὐ-
τὸν post ἡρώτα tr. p || αὐτὸν + ἀκουόντων πάντων v || πρὸς θεὸν post βού-
λοιο tr. v || τὸν θεόν p || βούλοιο post ἀπιεῖναι tr. p. — 97 μᾶλλον om. v ||
ὁ δὲ... ἐν σαρκί (99) per homoeoteleuton om. V² || ὁ δὲ| αὐτός δὲ ὁ τεθνηκώς
V¹. — 98 σὺν Χριστῷ| πρὸς Χριστὸν V¹ || εἶναι. τὸ| εἶναι τοῦ P¹, qui post
σαρκί puncto dist. et οὐ + γὰρ pergīt || τὸ ζῆν V²BM : τὸ γὰρ ζῆν C¹A τὸ δὲ
ζῆν (δὲ s. l. P²) cet. — 99 ἐμοί| μοί ἐστιν P² || Οὐκοῦν + καὶ P². — 100 ὃ
om. P²V² || ὃ τέκνον ante ἐν tr. p || τὸν om. P¹P²P² || θεόν| κύριον V² || εἶχεν
xP² : ἦκουσεν P² εἶπεν cet.

εὐθὺς ἀναπесὼν ἐκοιμήθη. οἱ δὲ παρόντες πάντες ἐξεπλάγησαν λέγοντες· « Ἀληθῶς ἄνθρωπος θεοῦ ἐστὶν οὗτος ». κηδεύσας οὖν αὐτὸν καθαρῶς, ἐν ὅμοις πᾶσαν τὴν νύκτα διετέλεσεν. cf. Matth. 27, 24

17. Ἔτερον δὲ κάμνοντα ἀδελφὸν ἐπισκεψάμενος, ὡς εἶδεν αὐτὸν δυσφοροῦντα πρὸς τὴν τελευτὴν δεινῶς ὑπὸ τῆς συνειδήσεως ἐλεγχόμενον, ἔλεγεν πρὸς αὐτόν· « Ὡς ἀνέτοιμος ὑπάγεις πρὸς τὸν θεὸν κατηγοροῦς τοὺς λογισμοὺς φέρων τῆς ῥαθύμου σου πολιτείας ». ὁ δὲ ἐδέετο αὐτοῦ καὶ ἰκέτευεν πρεσβεῦειν ὑπὲρ αὐτοῦ πρὸς τὸν θεὸν χρόνον ἐνδοῦναι αὐτῷ μικρὸν τῇ ζωῇ, μέλλοντα ἐπανορθοῦσθαι. 18. ὁ δὲ φησι πρὸς αὐτόν· « Νῦν καιρὸν μετανοίας ζητεῖς, ὅταν ἡ ζωὴ σου πεπληρωται; τί ἐποίεις πάντα τὸν βίον; οὐκ ἐδύνου τὰ σαντοῦ τραύματα θεραπεῦσαι, ἀλλὰ καὶ ἕτερα προσετίθης; » ὁ δὲ ὡς ἐπέμενεν ἰκετεύων, ἀπεκρίνατο πρὸς αὐτόν· « Εἰ μὴ ἕτερα τῇ ζωῇ σου προσθήσεις κακά, εἰ κατὰ ἀλήθειαν μετανοήσεις, δεόμεθα ὑπὲρ σοῦ τῷ Χριστῷ· ἀγαθὸς γάρ

101 εὐθέως P² || πάντες δὲ οἱ παρόντες P²v || πάντες om. M. — 102 ἀληθῶς + δι' αὐτὸν ἐτέλεσεν x || θεοῦ ἄνθρωπος yHP²v || οὗτος om. P¹ || οὖν xv : δὲ cet. — 103 αὐτόν om. C¹A || καθαρῶς || καλῶς P²V² om. P² || ἐν om. V²BM C¹A || νύκτα (-αν C¹, cf. 322) || ἐβδομίδα H || διετέλεσεν xH. — 104 ἕτερον δὲ] τὸν ἕτερον δὲ P²H τὸν δὲ ἕτερον v || κάμνοντα post ἀδελφὸν tr. yHv om. P². — 105 post αὐτόν add. ἡδὴ M. πᾶν V² || τελευτὴν] ἐξοδὸν v. — 106 ἐλεγχόμενον ex -ος P² ἐλεγχόμενον v C¹ ἐλεγχόμενος L. || ὡς] πῶς P²v || ἀνέτοιμος P¹ || ὑπάγεις] ἀπέρχῃ v ὑπάρχεις L. — 107 τὸν om. P²V¹ || θεὸν] κύριον v || θεὸν + ἀδελφὲ P² || τοῖς... πολιτείας (108) x : ἀποφέρων (ἐπιφερόμενος P²) τοὺς λογισμοὺς τῆς... πολιτείας yHP² φέρων τῆς... πολιτείας τοὺς λογισμοὺς P² φέρων τοὺς τῆς... πολιτείας λογισμοὺς v ἀποφέρων τοὺς λογισμοὺς p || σου om. P²P². — 108 ὁ δὲ om. P² || ἐδέετο αὐτοῦ καὶ om. v || ἐδέετο + οὖν P² || ἰκέτευεν + αὐτόν v || πρεσβεῦσαι P² πρεσβεῖν... ποιῆσαι v. — 109 χρόνον + τινα v || ἐνδοῦναι] δοθῆναι v || αὐτῷ] αὐτοῦ v om. p || τῆς ζωῆς C¹A || μέλλοντα] ὡς μέλλοντα V² ὡς μέλλοντος V² μέλλοντι p ὅπως P² μέλλον Schwartz (cf. autem Prologus 19, infra 202). — 110 ἐπανορθοῦσθαι x : τὸ πᾶν διορθοῦσθαι HP² τι (om. V²) διορθοῦσθαι v διορθοῦσθαι P² τὸν βίον διορθοῦσθαι p.

111 ἐπιζητεῖς M || ὅταν x : ὅτε cet. || ἡ ζωὴ] ὁ καιρὸς P². — 112 βίον xHP²p : χρόνον yP²v || οὐκ ἐδύνου] μὴ δυνάμενος v || σιαντοῦ H φαντοῦ p αὐτοῦ A σὰ yP²V¹ προσόντα σοι V² || θεραπεῦειν P² || ἀλλὰ om. P²V² || καὶ om. C¹AV¹. — 113 προσετίθης P²C¹AL (cf. Schwyzler 688) : προσετίθεις cet. || ὁ δὲ ὡς] ὡς δὲ v || ἔμενεν HP || post ἐπέμενεν add. πρὸς αὐτόν y, αὐτόν P²v || ἀπεκρίθη V¹ ἐφη V² || πρὸς αὐτόν] αὐτῷ C¹A om. P²v. — 114 post αὐτόν add. ὁ γέγων yH, post ἀπεκρίνατο (ἀπεκρίθη, ἐφη) P²v || εἰ μὴ... κακά om. P² || εἰ] ὅρα v om. y || μὴ + καὶ V² || προσθήσης P²C¹A || εἰ x. ἀλ. μετανοήσεις om. p || εἰ] εἰ δὲ V² εἰ δὲ ἄρα V¹ ἀλλὰ HP². — 115 μετανοήσεις (-σης A) x : μετανοεῖς cet. || ὑπὲρ σοῦ post θεοῦ (sic) tr. Hv || τῷ Χριστῷ x : πρὸς τὸν θεὸν p τοῦ θεοῦ cet.

ἐστὶ καὶ μακρόθυμος, καὶ χαρίζεται σοι ἔτι μικρὰν ζωὴν, ἵνα τὸ πᾶν ἀποδώσῃς ». καὶ εὐξάμενος εἶπεν αὐτῷ· « Ἰδοὺ τρία ἔτη σοι κεχάρισται ὁ θεὸς ἐν τῇ ζωῇ ταύτῃ. μόνον ἐκ ψυχῆς μετανόησον. » 19. καὶ λαβόμενος αὐτοῦ τῆς χειρὸς ἀνίστησεν παραχρῆμα ἐπάγων αὐτόν εἰς τὴν ἔρημον. καὶ πληρωθέντων ἐτῶν τριῶν πάλιν ἤγεν ἐπὶ τὸν τόπον οὐκ ἄνθρωπον ἀλλ' ἄγγελον τῷ Χριστῷ παριστῶν, ὡς θαυμάσαι πάντας ἐπὶ τῇ αὐτοῦ ἐξουσίᾳ. καὶ συνελθόντων πρὸς αὐτόν τῶν ἀδελφῶν τίθησιν αὐτόν ἐν μέσῳ ὕγιῃ καὶ δι' ὅλης τῆς νυκτὸς λόγον αὐτοῖς διδασκαλίας ἐδίδου. ὡς δὲ ἀπενύσταξεν ὁ ἀδελφός, καὶ δὴ εἰς ὕπνον γενόμενος παντελῶς ἐκοιμήθη. ἐπενεξάμενος δὲ αὐτῷ ἐκήδευσεν κατὰ λόγον προέμφας πρὸς τὴν ταφὴν.

20. Πολλάκις δὲ αὐτόν φασὶ καὶ τῶν ποταμίων ὑδάτων ἐπιβάντα τὸν Νεῖλον ἄχρι γονάτων διαπορθεύσαντα· ἄλλοτε δὲ δι' ἄερος πρὸς τοὺς ἀδελφούς ἐπὶ τοῦ ὁώματος εὐρήσθαι τῶν θυρῶν κεκλεισμένων. πολλάκις δὲ ὅπουπερ ἤθελεν παραχρῆμα εὐρίσκετο.

116 χαρίζεται P²LHP² || μικρὰν p || ζωὴν] προθεσμίαν v. — 117 ἀποδώσεις P²v || τρία post ἔτη tr. P², τρία ἔτη ante ἐν (118) tr. v. — 118 κεχάρισται σοι P²P²v || ὁ θεός] παρὰ θεοῦ V² || ἐν... ταύτῃ] τὴν ζωὴν ταύτην p || ἐν xP²v : om. yHP² || ταύτῃ] σου (expuncto) A. — 119 αὐτοῦ] αὐτόν P²p. — 120 ἐπάγων x : ἀπάγων P² καὶ ἀπήγαγεν yHv καὶ μεθ' αὐτοῦ ἀπήγαγεν P² καὶ ἀπάγει p || πληρωθέντων post ἐτῶν tr. V¹ || ἐτῶν τριῶν] τῶν τριῶν B τῶν τριῶν ἐτῶν v τριῶν ἐτῶν P².

121 πάλιν post ἤγεν αὐτόν tr. P² om. v || ἤγαγεν yP²v || ἤγεν (ἤγαγεν v) + αὐτόν C¹AP²v || τόπον + αὐτοῦ P² || οὐκ ἄνθρωπον om. V² || ἄγγελον + αὐτόν P²V¹. — 122 Χριστῷ x : θεῷ cet. || παριστῆσας V¹ παριστήσας αὐτόν V² || ἐξουσία x : μεταβολὴ v πολιτεία cet. — 123 πρὸς αὐτόν om. v || τῶν ἀδελφῶν add. || τίθησιν] ἵστησι P² || μέσῳ] μέρει P². — 124 ὅλης + λοιπὸν P² || τῆς om. p || αὐτοῖς post διδασκαλίας tr. yHP²v || ἐδίδου x : ἐλάλει P² πυρεδίδου cet. — 125 ἐν ὕπνῳ v || γενόμενος V²BM² (ἀ ex ἡ) : τραπείς P² γενόμενος cet. — 126 ἐπενεξάμενος... ἐκήδευσεν] καὶ τοῦτον κηδεύσας v || αὐτόν M || κατὰ λόγον om. v || λόγον xP² : τρόπον yHP || τὸν τύπον P². — 127 προέμφας... ταφῇ] καὶ ταφῇ παρέπεμφεν P² ταφῇ παρέδωκε (παρεδίδου V¹) v || πρὸς τὴν] εἰς p. — 128 φησι V¹ || καὶ... Νεῖλον (129) ἐν τῷ Νεῖλῳ ἐπιβάντα τῷ ὕδατι v || τῶν om. xp || ποταμίων yp || ἐπιβάντα τὸν Νεῖλον om. P². — 129 καὶ τὸν p || μέχρι P² || διαπορθεύσαντα xP²p : διαπορθεύσαι yHP²V¹ διαπερῶσαι V² || ἄλλοτε... κεκλεισμένων (130) om. P² || δὲ om. P²V²p || διὰ + τοῦ P². — 130 τοὺς om. p || τοῦ Μγν : om. cet. || εὐρήσθαι (uel ἡν-) εὐρέσθαι p εὐρεθῆναι P² εὐρίσκειν L. εὐρίσκετο (uel ἡν-) v || τῶν... κεκλεισμένων om. v || θυρῶν + αὐτῶν P².

131 πολλάκις δὲ (μὲν P²) ἀλλὰ καὶ P² καὶ πολλάκις v || ὅπουπερ ἂν HP² ὅπου δ' ἂν v ὅπου P² || παραχρῆμα om. L.

διηγείτο δέ ποτε τοῖς ἀδελφοῖς ἐκ τῆς ἐρήμου ἐπανελθὼν ἀνελή-
φθαι αὐτὸν ἐν ὀπτασίᾳ εἰς τοὺς οὐρανούς καὶ τεθεῖσθαι ὅσα μένει
ἀγαθὰ τοὺς κατὰ ἀλήθειαν μοναχοὺς, ἅπερ οὐδεὶς λόγος ἐξεπτεῖν
135 δύνатаι. 21. καὶ ἀπῆχθαι δὲ αὐτὸν ἐν σαρκὶ ἔφη εἰς τὸν παρά-
δεισον καὶ ἑωρακεῖναι πλῆθος ἀγίων. μετεῖληφέναι δὲ αὐτὸν ἔλε-
γεν ἐκ τῶν καρπῶν τοῦ παραδείσου καὶ μάρτυρα τοῦ πράγμα-
τος ἐδείκνυν· σῦκον γὰρ ἐν μέγα καὶ ἐξαίρετον καὶ εὐωδίας
πολλῆς μεστὸν πρὸς τοὺς ἑαυτοῦ μαθητὰς ἀπεκόμευσεν ἐπιδεικ-
140 νύων αὐτοῖς ὅτι ἀληθὲς ἐστὶ τὰ παρ' αὐτοῦ λεγόμενα. ὅπερ σῦ-
κον ὁ διηγούμενος ἡμῖν ταῦτα Κόπρης ὁ πρεσβύτερος νεανίας
τότε ὑπάρχων ἐν ταῖς χερσὶ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ ἔθεάσατο καὶ
κατεφίλησεν καὶ τὴν πνοὴν ἐθαύμασεν. 22. «Πολλοὶς γὰρ ἔτεσι,
φησί, διέμεινεν παρὰ τοῖς αὐτοῦ μαθηταῖς εἰς ἐπίδειξιν φυλατ-
145 τόμενον. ἦν γὰρ παμμέγεθες, μόνον γὰρ τις ὁσφρήσατο αὐτοῦ
τῶν κακουμένων, εὐθέως τῆς νόσον ἀπηλλάττετο». 23. κατὰ δὲ

132 διηγείτο δέ (δέ om. H) ποτε} ἄλλοτε δὲ V¹ καὶ ποτε V² || διηγείτο post
ἐπανελθὼν tr. v || ποτε post ἐρήμον tr. p || τοῖς ἀδελφοῖς om. p || ἐκ} ἀπὸ
p || ante ἀναληφθῆναι (sic) add. ὡς C¹A, ante ἐν add. v || ἀνελήφθαι BMP¹P⁷
ἀναληφθῆναι C¹A ἀνελήφθεναι yP² ἀνελήφθη V¹ (-θη corr. ex the ut uidetur).
— 133 ὀπτασίᾳ xP² : ὁράματι cet. || εἰς} ἐν BMP¹C¹AP² || τοὺς οὐρανούς V²L :
οὐρανόν P²HV² τὸν οὐρανόν P²V¹p τοῖς οὐρανοῖς cet. || τεθεῖσθαι H
θεάσασθαι vp. — 134 τοῖς} MLV² || κατὰ ἀλήθειαν} ἀληθεῖς V¹ ἀλη-
θινοῖς V² || μοναχοῖς MLV² || ἅπερ... δύνάται} αὐ οὐ δυνατόν ἐξεπτεῖν v ||
οὐδὲ εἰς P² || λόγος post ἐξεπτεῖν tr. yHP²p. — 135 καὶ ἀπῆχθαι... ἀπηλλάτ-
τετο (146) om. H || ἀπῆχθαι} ἀπενεχθῆναι v ἀπηνέχθαι P² || δὲ om. V²P² ||
ἐαυτὸν P² || ἔφη om. P². — 136 μετεῖληφε v, qui αὐτὸν ἔλεγεν omittunt. —
137 καὶ ἐκ V² || ἐκ τῶν καρπῶν om. L || καὶ... ἐδείκνυν om. v || τὸ πρᾶγμα
yP²p. — 138 γὰρ ἐν μέγα... σῦκον (140) om. V¹, add. in mg. m. 1^a || γὰρ om.
v || ἐν (s. l. m. 1^a C¹) om. yP²v || μέγα + τε v || καὶ om. P¹ || ἐξαίρετον} ἐξαί-
σιον P¹ || εὐωδίας post πολλῆς tr. v. — 139 πολλῆς om. P² || μεστὸν} πεπλη-
ρωμένον P² || μεστὸν + καὶ v || ἀπεκόμευσεν p || δεικνύων v. — 140 ἀληθῆ
P¹yP²v || ἐστι} εἰσι P¹yP²v.

141 ὁ... πρεσβύτερος} ἐγώ, φησί v || ταῦτα om. P² || ἀββᾶς Κόπρης P² || ὁ
P¹P²P² (cf. 159) : om. cet. — 142 αὐτοῦ} ἐκείνου P² om. A || ἔθεάσατο καὶ
κατεφίλησεν καὶ... ἐθαύμασεν} θεασάμενος καὶ καταφίλησας... ἐθαύμασα v.
— 143 πνοὴν + αὐτοῦ P¹ || πολλοὶς γὰρ} πολλοῖς δὲ P¹ πολλοῖς BC¹A δ καὶ
πολλοῖς M || ἔτεσι, φησὶν} ὡς φασιν, ἔτεσι M φησὶν, ἔτεσιν v. — 144 ἔμεινεν
yv ἔμεινε P² || ἑαυτοῦ L. — 145 ἦν... παμμέγεθες om. v || μόνον γὰρ τις (+
εἰ P¹C¹A) ὁσφρήσατο αὐτοῦ τῶν κακουμένων x : μόνον γὰρ ὁσφρήσατο αὐ-
τοῦ (om. p) τις τῶν νοσούντων vp καὶ εἰ μόνον ὁσφράνθη αὐτοῦ τις τῶν
νοσούντων v καὶ εἰ τις τῶν ἀσθενούντων μόνον ὁσφρήσατο αὐτοῦ P² μόνον
γὰρ τις αὐτοῦ τῶν κακουμένων ὁσφραίνόμενος P². — 146 εὐθέως MP²v || νό-
σου + αὐτοῦ V²BP¹C¹A || κατὰ δὲ τὴν ἀρχὴν... ἀπώλειαν (152) om. v.

τὴν ἀρχὴν τῆς ἐν τῇ ἐρήμῳ αὐτοῦ ἀναχωρήσεως ἐπὶ πέντε ἐβ-
δομάδας αὐτὸν μὴ βεβρωκότα ἀνθρωπον αὐτὸν φασιν εὐρηκεῖναι
κατὰ τὴν ἔρημον ἄρτον ἐπιφερόμενον καὶ ὕδωρ · δς καὶ πείσας
150 αὐτὸν μεταλαβεῖν ἀπηλλάγη. ἄλλοτε δὲ τὸν δαίμονα θησαυροῦς
αὐτῷ ὑποδείξει τοῦ Φαραὼ χρυσίου καθαροῦ γέμοντας, πρὸς ὃν
φησιν ὁ ἀνὴρ · «Τὸ ἀργυρίον σου σὺν σοὶ εἰς ἀπώλειαν.» Act. 8, 20

24. «Ταῦτά τε καὶ ἄλλα πλείονα καὶ μεγάλα, φησὶν, κατῳρ-
θωσεν ὁ πατὴρ ἡμῶν Πατερμούθιος ποιῶν σημεῖα καὶ τέρατα.
155 καὶ ἄλλοι τοιοῦτοί τινες πρὸ ἡμῶν γεγόνασιν, ὧν οὐκ ἦν ἄξιος Hebr. 11, 38
ὁ κόσμος. τί δὲ θαυμαστὸν εἰ ἡμεῖς οἱ μικροὶ τὰ μικρὰ ταῦτα
πράττομεν, χωλοὺς καὶ τυφλοὺς θεραπεύοντες, ἅπερ καὶ ἐκ τέχ-
νης οἱ ἱατροὶ ἐνεργοῦσιν;»

25. Καὶ ὡς ἦν ἔτι ταῦτα διηγούμενος ἡμῖν Κόπρης ὁ πατὴρ,
160 ἀπονυστάξας εἰς ἐξ ἡμῶν ἀδελφὸς ἀπιστία περὶ τῶν λεγομένων
φερόμενος ὁρᾷ βιβλίον θαυμαστὸν ἐν ταῖς χερσὶ τοῦ ἀνδρός ἐπι-

147 ἀναχωρήσεως αὐτοῦ P² ἀναχωρήσεως + φασὶν C¹A. — 148 αὐτὸν¹ om.
P² || βεβρωκεῖναι My μεταλαβόντος αὐτοῦ βρώσεως P² || αὐτὸν²} αὐτῷ V²B
MP¹. αὐτὸν post φασιν tr. yH om. P²p || φησὶν P¹p ὡς φασιν P² || εὐρηκέ-
ναι} εἰρηκεῖναι V²B ἑωρακεῖναι P¹p εὐρηκῶς P², qui post ὕδωρ add. ἐθαύ-
μασε τὸ εἶδος αὐτοῦ. — 149 ἄρτους P¹ || ἐπιφερόμενος V²BMC¹A || δς καὶ
(cf. α' 14, η' 78 s., 122, β' 24) P²p : δς yH καὶ x δ δὲ P². — 150 αὐτὸν +
τῶν τοιούτων P² || εὐθέως ἀπηλλάγη P² || δὲ} δὴ ex δὲ A δὴ V²BMC¹ om. P² ||
τὸν δαίμονα} συνήντησεν αὐτῷ δαίμων P².

151 αὐτῷ om. A || ἐπιδείξει vp ὑποδεικνύων P² || ὑποδείξει + λέγεται P².
— 152 εἶη om. Ap. — 153 τε} δὲ ByP²p om. v || πλείονα} πολλὰ P² || πλείονα
+ θαυμαστὰ V² || καὶ μεγάλα om. V¹ || φασὶ C¹A om. MP². φησὶν post ταῦ-
τα tr. V¹, post πλείονα tr. p, post κατῳρθωσεν tr. V² || κατορθώματα κατ-
ῳρθωσεν A. — 155 καὶ ἄλλοι post τοιοῦτοι tr. H || ἄλλοι + δὲ MP¹ || τοι-
οῦτοι post τινες tr. P², post ἡμῶν tr. M om. V² || τινες om. P²p || τινες + τῶν
v || γεγονότων V². — 156 κόσμος + φησὶ P² || post κόσμος habet titulum
περὶ ἀββᾶ Κόπρη πρεσβυτέρου y || τί δὲ} καὶ τί P² τί οὖν P²p || τὰ μικρὰ ταῦ-
τα om. v. — 157 πράττωμεν L om. vp || τυφλοῦς} λεπρούς P² || θεραπεύο-
μεν vp || καὶ post τέχνης tr. v || ἐν τέχνῃ P². ἐκ τέχνης post ἱατροὶ tr. P².
— 158 οἱ om. V²P²v || ἐνεργοῦσι} δύνανται ἐνεργῆσαι P². — 159 εἶτι} ἐπὶ V²
BMP¹ om. HP² || ἡμῖν V²BMH (ante διηγούμενος) P²P² : om. cet. || Κόπρης
(Κόπριος A) post πατὴρ tr. C¹A om. P² || ὁ + τίμιος οὗτος P² || πατὴρ x :
πρεσβύτερος cet. — 160 ἐξ} ἀφ' p om. V²BP¹C¹A || ἀπίστως V²MP¹C¹A ἀπισ-
τος B.

161 βιβλίον θαυμαστὴν yHP²pvp || ἐν om. P²P²p || ταῖς om. v || ἀνδρός}
πρεσβυτέρου V² πρεσβύτου V¹ || ἐπικείμενον x : om. v ἐπικειμένον cet.

κείμενον χρυσοῖς γράμμασι γεγραμμένον καὶ ἐφεστῶτα ἄνδρα
 τινὰ πολιὸν μετὰ ἀπειλῆς αὐτῷ λέγοντα· «Οὐκ ἀκούεις προσε-
 χῶς τοῦ ἀναγνώσματος, ἀλλὰ νυστάζεις;» ὁ δὲ ταραχθεὶς εὐθὺς
 165 ἡμῖν ἀκροωμένοις αὐτοῦ τὸ ὄραθὲν θωμαῖστί ἐξέτηνεν. 26. ἔτι
 δὲ τούτου λαλοῦντος πρὸς ἡμᾶς ταῦτα ἐπῆλθόν τις ἄγροικος κύ-
 αθον ἔχων μεστὸν ψάμμου καὶ παρεισθίκει πληρῶσαι αὐτὸν ἐκ-
 δεχόμενος τὴν διήγησιν. ἐπυνθανόμεθα δὲ ἡμεῖς αὐτοῦ τοῦ πα-
 τρός τί ἄρα θέλει ὁ ἄγροικος μετὰ τῆς ψάμμου. 27. ἀπεκρίνατο
 170 δὲ πρὸς ἡμᾶς ὁ πατὴρ λέγων· «Τέκνα μου, οὐκ ἔχρην μὲν καν-
 χήσασθαι πρὸς ὑμᾶς οὐδὲ ἐξεῖπειν τὰ τῶν πατέρων ἡμῶν κατ-
 ορθώματα, ἵνα μὴ ἐπαρθέντες κατὰ διάνοιαν τὸν μισθὸν ἀπο-
 λέσωμεν. διὰ δὲ τὴν ὑμῶν σπουδὴν καὶ ὠφέλειαν, ὅτι ἐκ τοσού-
 του μήκους πρὸς ἡμᾶς ἐληλύθατε, οὐ ζημιῶ ὑμᾶς τῆς ὠφελείας,
 175 ἀλλ' ἄπερ δι' ἡμῶν ὁ θεὸς ὠκονόμησεν παρόντων τῶν ἀδελφῶν
 διηγῆσομαι.

28. Ἀκαρπος ἦν ἡ πλησίον ἡμῶν χώρα καὶ οἱ κεκτημένοι
 αὐτὴν ἄγροικοι σπείροντες σῖτον μόγισ ἐν διπλῷ τὸ σπέρμα ἐθέ-
 ριζον. σκώληξ γὰρ γεννώμενος ἐν τῇ σταχυί ὄλον τὸν ἀμητὸν

162 ἐν χρυσοῖς v || γεγραμμένον x : om. v γεγραμμένην cet. — 163 αὐτῷ
 + καὶ P² || ἀκούσῃ V²BM ἀκούσεις H || προσεχῶς] νυνεχῶς P². — 164 τὴ
 ἀναγνώσματα P² om. l. || ταραχθεὶς] θαμβηθεὶς v. — 165 ἀκροωμένοις om. v
 || αὐτοῦ om. Lvp || ὄραθὲν P²P² : φοραθὲν P²C¹A φοραθὲν V²M φοραθὲν B
 ὀφθὲν yHv φανέν αὐτῷ ὄραμα p. cf. θ' 71 || θωμαῖστί] ῥῆμα x || ἐξέφανεν p
 ἐξήφανεν P¹ ἐξεφύνησεν P² ἐξέτεινεν V² διηγῆσατο (ante θωμαῖστί) P². —
 166 δὲ om. P² || τοῦτον] αὐτοῦ V² || τις + πρὸς ἡμᾶς H || κύαθον] κάλαθον
 yHv. — 167 μεστήν yHvp μετὰ V² om. P² || post μεστήν (sic) rasura c. 29 l. L
 || πληρῶσαι... διήγησιν] ἀκροώμενος v || πληρῶσειν xp || αὐτὸν] τὸν ἄγιον P²
 || ἐκδεχόμενος ante πληρ. tr. yHvp, post διήγησιν tr. P². — 168 ἐπυνθόμεθα
 v || αὐτοῦ om. P²P²v || τοῦ πατρός x : τοῦ πρεσβυτέρου yHvp τὸν θεσπέσιον
 P² τὸν ἡγιασμένον τοῦτον πρεσβύτερον P². — 169 τὸ τί P² || ἄρα] ἂν P²
 om. V²p || ἐθέλει V² θέλοι V²P²v || ἀπεκρίθη v || ὁ δὲ ἀπεκρίνατο p. —
 170 ὁ πατὴρ om. p || λέγων ante ὁ tr. V²BM(C¹A. post λέγων totum mutant
 v || τεκνία P²C¹AP² || μον om. yHvp || χρῆ p || μὲν] με P²P² || μὲν + ἡμᾶς y ||
 κανχήσασθαι x : κανχῶσθαι cet.

171 πατέρων] γερόντων p || ἡμῶν om. yP²p. — 174 οὐ + μὴ P² || ζημιῶ x :
 ζημιώσω cet. || τὴν ὠφέλειαν P² τὴν ἐκ τῆς διηγῆσεως ὠφέλειαν P² τὴν (τῆς
 V²) ἐκ τῆς θείας χάριτος ὠφέλειαν (-λείας V²) v. — 175 ἀλλ'... διηγῆσομαι
 (176) om. v || ἄπερ + καὶ P² || ὠκονόμησεν V²BM || τῶν om. p. — 177 ἦν +
 ποτε p || ἡ om. L || ἡμῶν om. v || καὶ... ἐθέριζον (179)] ὡς μόλις τὸν σπέρμα
 διπλασιάζειν v. — 178 σπείραντες yH || post σπείρ. add. αὐτὴν yHP² || μό-
 γις xp² : μόλις cet. — 179 γενώμενος V² γενόμενος C¹ALP²p γινόμενος V²B
 MP²v² || ὄλον post ἀμητὸν tr. p.

180 διέφθειρεν. οἱ δὲ κατηχηθέντες παρ' ἡμῶν γεωργοὶ καὶ Χριστι-
 ἀνοὶ γεγονότες ἤξιον ἡμᾶς εὐχεσθαι ὑπὲρ τοῦ θερισμοῦ. εἶπον
 δὲ πρὸς αὐτούς· «Εἰ ἔχετε πίστιν πρὸς τὸν θεόν, καὶ ἡ ἐρημικὴ
 αὐτῇ ψάμμος καρπὸν ὑμῖν προσοίσει». 29. οἱ δὲ μηδὲν ἀναβα-
 λόμενοι τῆς ψάμμου ταύτης τῆς παρ' ἡμῶν πατουμένης τοῦς
 185 ἑαυτῶν κόλπους πληρῶσαντες εὐλογεῖν προσέφερον ἀξιοῦντες.
 ἐγὼ δὲ ὡς ἠδξάμην αὐτοῖς κατὰ τὴν πίστιν αὐτῶν γενέσθαι,
 ἐκείνοι ἐσπειραν αὐτὴν σὺν τῷ σίτῳ ἐν ταῖς ἀρούραις καὶ ἐξαίφ-
 νης πολύκαρπος ἡ χώρα γεγένηται παρὰ πᾶσαν τὴν Αἴγυπτον.
 τοῦτο οὖν ποιεῖν ἔθος ἔχοντες κατ' ἐνιαυτὸν ἡμῖν ἐνοχλοῦσιν.
 190 30. Ἐν δέ μοι μέγα, φησὶν, ὁ θεὸς πολλῶν παρόντων θαῦμα
 παρέσχεν. κατελθὼν γάρ ποτε ἐν τῇ πόλει εὐρον ἄνδρα τινὰ Μα-
 νιχαῖον τοὺς δῆμους ἀποπλανήσαντα. ὡς δὲ πείθειν αὐτὸν δη-
 μοσίᾳ οὐκ ἠδυνάμην, στραφεὶς πρὸς τὸ πλῆθος εἶπον· «Πυρὰν
 μεγάλην εἰς τὴν πλατεῖαν ἀνάψατε καὶ εἰσερχόμεθα ἄμφω ἐν
 195 τῇ φλογί. καὶ ὅστις ἡμῶν ἀφλόγιστος διαμεῖνῃ, οὗτος ἔχει τὴν

180 παρ' ἡμῶν post γεωργοὶ tr. y || οἱ γεωργοὶ p || καὶ om. M.

181 θέρους v || εἰπόντος L. — 182 δὲ om. P² || δὲ + ἐγὼ v || πρὸς αὐτούς om.
 P² πρὸς om. L || εἰ ἔχετε πίστιν] προσέχετε πίστει P² || εἰλικρινῇ πίστιν (post
 θεόν) v || πρὸς τὸν] εἰς P² || ἐρημικὴ om. v + ἡμῶν P². — 183 ὑμῖν καρπὸν
 προσοίσει p καρπὸν προσοίσει P² καρπὸν ὑμῖν ποιήσει P² ὑμῖν καρποφορήσει
 yH καρποφορήσει ὑμῖν v || μηδὲν xp² : om. v οὐδὲν (ex οὐδεὶς ut uld. L) cet. ||
 ἀναβαλλόμενοι BM : om. v ἀναβαλλόμενοι cet. — 184 ἀναβαλλ. + ἐκ s. l. m. 1^a
 L || ταύτης... πατουμένης om. v || τῆς om. P² add. s. l. m. 1^a L || ὑμῶν p ἡμῖν
 C¹Ay. — 185 ἑαυτούς p. ἑαυτῶν post κόλπους tr. P², om. P² (qui τοὺς ἑαυτῶν
 post πληρῶσαντες scr.) v || εὐλογεῖν post προσέφερον tr. Hvp || προσέφερον]
 ἔφασκον p. — 186 ἐπηξάμην p || αὐτοῖς post αὐτῶν tr. P², post γενέσθαι tr.
 P²v² || αὐτῶν ὑμῶν C¹A αὐτοῖς V²B || γεγενῆσθαι V²BM(C¹A. — 187 ἐκείνοι
 post αὐτὴν tr. P² om. MyHv || στείραντες p, qui καὶ omittunt || ἐν ταῖς ἀρού-
 ραις om. v || ἀρούραις xp²P² : χώραις yHvp. — 188 πολύκαρπος ἡ χώρα]
 πολύκαρπος αὐτῶν ἡ χώρα yHvp πολύν. ἡ χωρὰ αὐτῶν p ἡ χώρα πολύν. P²
 ἡ χώρα αὐτῶν πολύν. P² ἡ χώρα αὐτῶν πολὺν καρπὸν P² τὴν χώραν αὐτῶν
 πολύκαρπον V² || γεγέννηται H γεγένητο P² ἐποίησε P² γινομένην εἶδον V² ||
 παρὰ... Αἴγυπτον] om. v || τὴν Αἴγ.] γῆν Αἰγύπτου y. — 189 ἔθος om. p
 || ὀχλοῦσι p. — 190 ἐν δὲ... παρέσχεν om. p || μέγα... παρέσχεν] ὁ θεὸς μέγα
 θαῦμα παρέσχεν, φησὶν, πολλῶν παρόντων P² || πολλῶν παρόντων post πα-
 ρεῖχε (sic) tr. P².

191 παρέσχεν] παρεῖχε P² || γὰρ + ἐγὼ yHP²p, ποτε + ἐγὼ P² || ποτε
 post πόλει tr. L || ἄνδρα om. v. — 192 τοὺς om. p || ἀποπλανῶντα P²P² ||
 πείθειν] ὥθειν L. — 193 ἠδυνάμην BMC¹A ἠδυνήθην p. — 194 ἄψατε V² ἄψαν-
 τες V², qui καὶ om. || ἀμφοτέροι P²P²p || εἰς τὴν φλόγα P². — 195 ὅστις
 xp²P² : εἰ τις cet. || ἀφλεκτος v || διαμεῖνῃ (vel -νει)] μεῖνῃ (-νει A) Av διαμέ-
 νει P² μένει P².

καλὴν πίστιν». 31. ὡς δὲ γέγονεν τοῦτο καὶ οἱ ὄχλοι τὴν πυρὰν ἐν σπουδῇ ἀνῆψαν, εἰλκον αὐτὸν μετ' ἑμαυτοῦ εἰς τὸ πύρ. ὁ δὲ φησιν· «Εἰς ἕκαστος ἡμῶν καταμόνας εἰσελθάτω, καὶ πρῶτος, φησὶν, ὀφείλει εἰσελθεῖν αὐτὸς ὡς προστάξας». ὡς δὲ ἐν 200 ὀνόματι τοῦ Χριστοῦ κατασφραγισάμενος εἰσελήλυθα, ἡ φλόξ ὧδε κάκει διαμερισθεῖσα οὐ παρηνώχλησέν μοι ἡμιώριον ἐν αὐτῇ διατρίψαντα. 32. ἰδόντες δὲ οἱ ὄχλοι τὸ θαῦμα ἀνεβόησαν καὶ ἠνάγκαζον πάλιν ἐκείνον εἰς τὴν πυρὰν εἰσελθεῖν. ὁ δὲ ὡς οὐκ ἤθελεν δεδιώς, λαβόντες αὐτὸν οἱ δῆμοι εἰς μέσον ὠθήσαν 205 καὶ περιφλογισθεὶς ὁλος ἀτίμως τῆς πόλεως ἐξεργίφη τῶν δῆμων κραζόντων· «Τὸν πλάνον ζῶντα κατακαύσατε». ἐμὲ δὲ ἀναλαβόντες οἱ ὄχλοι καὶ εὐφημοῦντες εἰς τὴν ἐκκλησίαν προέπεμψαν. 33. «Ἄλλοτε δὲ μου παριόντος διὰ ναοῦ τινός τινες τῶν ἐθνῶν τοῖς εἰδώλοις αὐτῶν ἐθυσίαζον. εἶπον δὲ αὐτοῖς· «Εἰ ἐτι, λογι- 210 κοὶ ὄντες, ἀλόγοις θύετε, καὶ ὑμεῖς αὐτῶν ἐστὲ λοιπὸν ἀλογώτεροι». οἱ δὲ ὡς καλῶς εἰπόντος εὐθέως μοι ἠκολούθησαν τῷ σωτήρι πιστεύσαντες.

196 γέγονεν... καὶ om. v || γέγονεν] ἐγένετο C¹A || οἱ om. B || τὴν πυρὰν post σπουδῇ (197) tr. yHP¹vp. — 197 ἐν σπουδῇ] σπουδῇ V¹ μετὰ σπουδῆς P¹ || καὶ εἰλκον P¹V¹ || αὐτὸν] τοῦτον M || ἐγὼ μετ' MP² (μεθ') || ἑμαυτοῦ] ἑαυτοῦ P² ἑμοῦ P¹vp. — 198 ὁ δὲ omisso, φησὶν + ἐκείνος P² || Εἰς om. P² || ἡμῶν om. HP²P² || εἰσελθάτω BP²H : εἰσελθέτω cet. || καὶ πρῶτος] πρῶτος οὐδ' P². — 199 φησὶν om. yP²P²v || αὐτὸς ante ὀφείλει tr. P², ante εἰσελθεῖν tr. P² || ὀφείλει post εἰσελθεῖν tr. yHv || αὐτὸς om. p || ὡς x : ὁ cet. (In P² non iam legitur, lineae ultimae in pagina 190 fere omnino evanuerunt) || προστάξας P². — 200 τοῦ om. yP²v || Χριστοῦ] θεοῦ H || κατασφραγισάμενος + ἑμαυτὸν P².

201 κάκεισε AP²P² || παρηνώχλησέν P²vP² : παρηνώχλησέν cet. (In P² iam non legitur) || μοι με P² || ὡς ἡμιώριον v. — 202 διατρίψαντα xP² (cf. supra 109 s.) : διατρίψαντι yHP²P² (In P² non legitur) στάντι V² στάντος V² || δὲ om. M || ἐβόησαν p. — 203 πάλιν post ἐκείνον tr. C¹A om. P²P²v || ἐκείνον xH : καὶ τὸν πλάνον P² κάκεινον cet. || τὴν πυρὰν] τὸ πύρ v || ὡς om. P²P²v. — 204 ἠθέλησεν H || δεδοικώς H || λαβόντες + οὐδ' LP² + δὲ P² || ὁ δῆμος V² (qui λαβόντες habet). — 205 περιφλογισθεὶς C¹Av || ὁλος ex ὁλος L ὁλος P²V² || ἀτίμως om. P²P². — 206 post κραζόντων in fine pag. 190 habet P² paginas 49-62 quae partes Historiae Lausiaca exhibent. resumit cum τὸν πλάνον p. 191 || ζῶντα] πυρὶ M || κατακαύσατε xP² : καύσατε cet. || λαβόντες v. — 207 ὄχλοι] δῆμοι P¹ || καὶ om. P²v || προέπεμψον P² παρέπεμψαν V². — 208 «Ἄλλοτε δὲ... ἀνάπαισιν (226) om. v || δὲ om. HP² || ἑμοῦ P²P² || τινες τῶν ἐθνῶν] ἐθνικοὶ τινες P² || ἐθνικῶν P². — 209 εἶπε p || εἰ ἐτι x : εἰ yH διὰ τί P² ἵνα τί P²p. — 210 τοῖς ἀλόγοις P² ὑμεῖς τοῖς ἀλόγοις P² || ἀλογίστοις H || τι θύετε y || καὶ om. P² || αὐτῶν post λοιπὸν tr. P², post ἀλογώτεροι tr. P² || λοιπὸν ante ἐστὲ tr. P¹, post ἀλογώτεροι tr. H om. A.

211 εἰπόντος x : εἰπόντι cet. || μοι ἠκολούθησαν] σπεύσαντες p. — 212 σω-

34. Κήπου δὲ μοί ποτε ἐν τῇ πλησίον χώρᾳ ὑπάρχοντος διὰ τὴν ἐρχομένην πρὸς ἡμᾶς ἀδελφότητα καὶ ἐνός τινος πένητος αὐτὸν ἐργαζομένου, εἰσηλθὲν τις τῶν Ἑλλήνων ἀποσυλῆσαι τὰ λάχανα. ὡς δὲ συλῆσας ἀπῆλθεν, ἕως τρίτης ὥρας ἔπειν αὐτὰ οὐκ ἠδύνατο, ἀλλ' ἔμειναν ἐν τῷ λέβητι οἷά περ καὶ εἰληπτο μηδὲ θερμαινόμενον ὅλως τοῦ ὕδατος. 35. ἐν ἑαυτῷ δὲ γενόμενος ὁ ἀνὴρ ἀναλαβὼν τὰ λάχανα πρὸς ἡμᾶς διεκόμισεν παρακαλῶν συγχωρηθῆναι αὐτῷ τὸ πλημμέλημα καὶ γενέσθαι Χριστιανός. ὁ περ καὶ γέγονεν. ἦσαν δὲ κατὰ ταύτην τὴν ὥραν ξένοι πρὸς ἡμᾶς ἐλθόντες ἀδελφοί, δι' οὗς μάλιστα ἐπιτηδεύεις ἡμῖν τὰ λάχανα προσηνέχθη. μεταλαβόντες οὐδ' ἐξ αὐτῶν εὐχαριστήσαμεν τῷ θεῷ διπλὴν εὐφροσύνην ποιησάμενοι τὴν τε τοῦ ἀνθρώπου σωτηρίαν 225 καὶ τὴν τῶν ἀδελφῶν ἀνάπαισιν».

ια'. Περὶ ἀββά Σούρου.

1. «Ἀββᾶ Σούρου δὲ ποτε, φησὶν, καὶ Ἡσαίας καὶ Παῦλος συνέντευχον ἀλλήλοις ἐξαπίνης ἅμα ἐπὶ τῷ ποταμῷ εὐρεθέντες,

τῇρι + Χριστῷ P² + ἡμῶν Χριστῷ p || ἐπίστευσαν p. — 213 μοι] μου B || ποτε post χώρα tr. P². — 214 πρὸς ἡμᾶς om. P² || ἐνός om. P²P² || τινος αὐτὸν πένητος yH πένητός τινος αὐτὸν P² πένητος αὐτὸν τινος P² πένητος αὐτὸν P². — 215 ἀποσυλῆσας V²BMC¹A συλῆσαι y. — 216 συλῆσας (ἡ' 104, supra l. 22) ὥρας] ἡμέρας y || ταῦτα P². — 217 ἠδυνήθη P² || ἔμεινον P² || περ om. P²P² || εἰληπτο xP² : ἐλήφθησαν (ἐλήμφθ- P²) yH ἐλείφθησαν p || μηδὲ P² : μήτε V²BC¹A μὴ cet. — 218 ὅλως ante θερμαινόμενον tr. P² || ἅμα] καθ' ὅπως οὐδ' M. — 219 ἀνὴρ] ἀνθρώπος P² || λαβὼν P² || ἐκόμισεν P²p. — 220 Χριστιανός V²BC¹Ay : Χριστιανόν cet. — 221 δὲ] γὰρ y || κατὰ ταύτην V²BMA : κατ' αὐτὴν cet. || ὥραν] ἡμέραν p || ἡμῖν ἐπιτηδεύεις p. — 223 προσηνέχθησαν P² || θεῷ] κυρίῳ P²P². — 224 ποιησάμενος V²BC¹A || τὴν τε] διὰ τε τὴν p || ἀνθρώπου] ἀνδρός P².

Cap. XI habent V²BP²C¹A (= x), LP² (= y), HP²P², V²V² (= v), P²P² (= p). Omittunt MC¹.

Lemma. π. ἀββᾶ (om. P²) Σούρου καὶ Ἡσαίου καὶ Παύλου P²P² π. (+ τοῦ H) ἀββᾶ Σούρου (Σούρου L) καὶ ἀββᾶ Ἡσαίου καὶ ἀββᾶ Παύλου yH π. τοῦ ἀββᾶ Σούρου καὶ τοῦ ἀββᾶ Ἡσαίου καὶ τοῦ ἀββᾶ Παύλου καὶ τοῦ ἀββᾶ Ἀνουβ P² περὶ τοῦ ἀββᾶ Ἀνουβ (Οὐβ P²) V²P². titulum om. V²P².

1 Ἀββᾶ... ὡς (3) sententiam mut. v, cf. Proleg. cxxxii || ὁ ἀββᾶς P²P² ὁ ἀββᾶς P² ἀββα p ἀββᾶς LH || Σούρος P²P²P²v Σούρος L || δὲ ποτε] οὐδέποτε P² om. P²P² || φασὶ P² om. yP²P²p || ἀββᾶ (-ᾶς L) Ἡσαίας y || ἀββᾶ Παῦλος y. — 2 ἀλλήλοις + καὶ P² || ἐξαπίνης... εὐρεθέντες om. y || ἐξάπινά p || ἅμα om. P²p || τοῦ ποταμοῦ P²P².

ἄνδρες εὐλαβεῖς καὶ ἀσκηταί, ὡς τὸν μέγαν ὁμολογητὴν ἀββᾶν
 Ἀνοῦφ ἐπισκεψόμενοι. ἀπεῖχεν δὲ ἀπ' αὐτῶν τρεῖς μονὰς τὸ δι-
 5 στημα. καὶ φασὶ πρὸς ἀλλήλους· « Ἐπιδειξάτω ἕκαστος ἡμῶν
 τὴν ἑαυτοῦ πολιτείαν καὶ ὅπως παρὰ θεοῦ ἐν τῷ βίῳ τούτῳ τε-
 τίμηται ». 2. ἀββᾶ Σούρους δὲ πρὸς αὐτοὺς ἔφη· « Αἰτούμαι πα-
 ρὰ θεοῦ δῶρον ἀκαμάτους ἡμᾶς φθάνειν ἐπὶ τοὺς τόπους ἐν δυ-
 10 νάμει τοῦ πνεύματος ». καὶ μόνον εὐξαμένον αὐτοῦ πλοῖον ἔτοι-
 μον εὕρηται παραχερῆμα καὶ ἄνεμος ἐπιτήδειος, καὶ ἐν ῥοπῇ
 εὐρέθησαν ἐπὶ τοῦ τόπου ἀνελθόντες κατὰ τοῦ ῥεύματος.

3. Ἡσαΐας δὲ φησὶ πρὸς αὐτούς· « Καὶ τί θαυμαστόν, ὦ φί-
 λοι, ἐὰν συναντήσῃ ἡμῖν ὁ ἀνὴρ ἕκαστον τὰς πολιτείας διαγο-
 ρεύων; »

15 4. Παῦλος δὲ φησὶ πρὸς αὐτούς· « Εἰ ἀπεκάλυψεν ἡμῖν ὁ θεὸς
 ὅτι μετὰ τρεῖς ἡμέρας ἀναλαμβάνει τὸν ἄνθρωπον; » ὡς δὲ προ-
 ῆλθον μικρὸν ἔμπροσθεν τοῦ τόπου, ὁ ἀνὴρ αὐτοῖς ἀπαντήσας
 ἀσπάζεται. ὁ δὲ Παῦλος φησὶ πρὸς αὐτόν· « Φράσον ἡμῖν τὰ
 σου τοῦ κατορθώματα· μεθαύριον γὰρ πρὸς θεὸν ἀπελεύσῃ ».

3 ὡς om. yH || ὁμολογητὴν ἀββᾶν om. v || ἀββᾶ V^{BC}AP³H om. P²v. —
 4 Ἀνοῦφ P¹ || ἐπισκεψόμενοι V^CAyP²p ἐπισκέψασθαι v || ἀπ' om. yHP² ||
 αὐτοῦ P² || τριῶν μονῶν P² || τὸ om. P². — 5 φησὶ P¹ εἶπον v || ἐπιδει-
 ξάτω... τετίμηται (7) || ἐν ὀνόματι Χριστοῦ ἐπιδειξάμεθα ὅπως παρὰ θεοῦ τε-
 τίμημεθα v || ὑποδειξάτω H ἐπιδειξάσθω P². — 6 τοῦ θεοῦ P²p || θεῶι P¹.
 — 7 ἀββᾶ p ἀββᾶς LV¹ ὁ (+ δὲ P¹) ἀββᾶς P¹P²V¹ || Σούρους L Σούρος P¹P²
 P²v || ἀββᾶ... ἔφη || ἔφη (+ δὲ P²) πρὸς αὐτοὺς ὁ ἀββᾶς Σούρος P²P² || πρὸς αὐ-
 τοὺς om. v. — 8 τοῦ θεοῦ P²P² || ἀκαμάτως HP²p ἀκαμάτοις L || φθάσαι yHv
 || ἐπὶ τοὺς τόπους om. V² || τοὺς τόπους (cf. ιβ' 29 s.) || τοῦ τόπου yHP²P²v
 τὸν ποταμόν p. — 9 μόνον om. v || ἔτοιμον om. V². — 10 εὕρηται (uel ἡβ-) ||
 εὕρητο P¹ εὐρέθη yP²v om. P² || παραχερῆμα om. v || καὶ² + εἰσελθόντες,
 φησὶν v || ἐν + μιᾷ P² || ῥοπῇ yv.

11 ἀνελθόντες... ῥεύματος om. p || κατὰ ἐπὶ L διὰ v. — 12 ἔφη v || πρὸς
 αὐτοὺς ante φησὶ tr. P²P² om. v || ὦ φίλοι om. v. — 13 συναντήσῃ Hv
 ἀπαντήσῃ p || ἡμῶν H || ὁ ἀνὴρ || ἀνὴρ P² ἀββᾶ Ἀνοῦφ V¹ ὁ ἀββᾶς Ἀνοῦφ
 V². — 15 φησὶ πρὸς αὐτοὺς || ἔφη v || εἰ om. P²v || καὶ ἡμῖν p καὶ ἡμῖν y
 κάμοι v. — 16 τρεῖς post ἡμέρας tr. BC¹A || προῆλθε ὁ B προῆλθεν yp προ-
 φθάσας (+ ὁ V²) ἀββᾶς Ἀνοῦφ v. — 17 μικρὸν... ὁ ἀνὴρ om. v || μικρὸν ἔμ-
 προσθεν om. C¹A μικρὸν ὅτι. y ἔμπροσθεν om. P² μικρὸν post ἔμπροσθεν
 tr. P²p || τοῦ τόπου om. P² || καὶ ὁ ἀνὴρ p || αὐτοὺς V² om. P², qui ἀσπάζεται
 + αὐτοὺς scr. — 18 ἡσπάζετο yHv || ὁ δὲ Παῦλος φησὶ πρὸς αὐτόν || καὶ
 φησὶ πρὸς αὐτόν (+ ὁ ἀββᾶς P²) Παῦλος HP² ἔφη αὐτῷ ὁ Παῦλος v || πρὸς om.
 L. — 19 σεαυτοῦ y ἑαυτοῦ Hv || κατορθώματα + ἀδελφε p || μεθαύριον (cf.
 Schwyzer, I 625) γὰρ || μετὰ τὴν αὐριον γὰρ P² μετὰ γὰρ τρεῖς ἡμέρας P² ||
 πρὸς + τὸν HP²P².

20 5. Εἶπεν δὲ ἀββᾶ Ἀνοῦφ πρὸς αὐτούς· « Εὐλογητός ὁ θεὸς
 ὁ κάμοι ταῦτα γνωρίσας καὶ τὴν ὁμῶν παρουσίαν καὶ πολιτεί-
 αν ». εἰπὼν δὲ ἕκαστον τὰ κατορθώματα καὶ τὰ ἑαυτοῦ λοιπὸν
 διηγείτο λέγων· « Ἐξ οὗ τοῦ σωτήρος ὄνομα ἐπὶ τῆς γῆς ὡ-
 μολόγησα, οὗ προῆλθε ψεῦδος ἐκ τοῦ στόματός μου. γήϊνον οὐ-
 25 δὲν διαιτήθην τοῦ ἀγγέλου με τρέφοντος τὴν οὐράνιον τροφήν
 καθ' ἡμέραν. οὐδενὸς ἑτέρου ἐπιθυμία ἀνῆλθεν εἰς τὴν καρδίαν
 μου πλὴν τοῦ θεοῦ. 6. οὐδὲ ἀπέκρυψεν ὁ θεός τι τῶν γηϊνῶν,
 ὃ οὐκ ἐγνώρισέν μοι. οὐκ ἔληξεν φῶς τοῖς ὀφθαλμοῖς μου. οὐκ
 ἐν ἡμέρᾳ ὕπνωσα, οὐκ ἐν νυκτὶ ἀνεπαυσάμην τὸν θεὸν ἐκζητῶν,
 30 ἀλλ' ἀγγελός μοι δει συμπαρῆν τὰς τοῦ κόσμου δυνάμεις ἐπι-
 δεικνύων. τὸ φῶς τῆς διανοίας μου οὐκ ἐσβέσθη. πᾶν αἶτημα
 παρὰ τοῦ θεοῦ μου εὐθὺς ἐλάμβανον. 7. εἶδον πολλάκις μυρι-
 άδας ἀγγέλων τῷ θεῷ παρεστῶσας. εἶδον χοροὺς δικαίων. εἶδον
 μαρτύρων ἀθροίσματα. εἶδον μοναχῶν πολιτεύματα. εἶδον πάν-
 35 των τὸ ἔργον τῶν τὸν θεὸν εὐφημούντων. εἶδον τὸν σατανᾶν

20 δὲ om. p || ὁ ἀββᾶς P¹V²p om. LP²P² || Ὀυβ P² Οὐβ P¹.

21 ὁ κάμοι ταῦτα || τὰ ταῦτά μοι V² || παρουσίαν + τε V¹ || πολιτείαν καὶ
 παρουσίαν P²P². — 22 δέ, + φησὶν v || τὸ κατορθώμα P² || αὐτοῦ p || λοι-
 πὸν om. P²P². — 23 διηγείτο x : ἐξηγεῖτο cet. || ἐξ οὗ xP² : ἐξ οὗ Hv ||
 ἐξ οὗ yV¹p || τὸ om. P² || ἐπὶ τῆς γῆς om. P² || τῆς s. l. m. 1° V² om. p. —
 24 οὐκ ἐξῆλθε p || γήϊνον + τι p. — 25 διαιτήθην (dic-) (cf. η' 247, ιγ' 22) ||
 διετέλ' ἡθην C¹ διητήθην (vel -τίθην) yHP² ἔφαγον v || τοῦ || ἐξ ἀγίου v || με
 post τρέφοντος tr. P² om. v || post με add. ἡμέριον yp ἡμερούσιον H, post
 ἀγγέλου add. ἡμερήσιον V² vel ἡμέριον V¹ || τρεφόμενος v || τρέφοντος post
 ἕκαστην (sic) P². — 26 καθ' ἡμέραν xP² : καθ' ἕκαστην P² om. yHvp || οὐδε-
 νός ἑτέρου || οὐδὲ ἑτέρου τινός yHv || ἑτέρου post ἐπιθυμία tr. P² || ἦλθε v ||
 εἰς || ἐπὶ V²BC¹AP²p || τὴν καρδίαν || τὸν νοῦν V¹ νοῦν V². — 27 πλὴν + ἡ yV¹
 + ἡ H || οὐδέ || οὐδὲν P²P²P² οὐδενός P² || ἀπέκρυψέν + μοι xP²P²p || τι yv :
 post γηϊνῶν vel ἐπιγείων (H) tr. Hp om. xP²P² || γηϊνῶν ἐπιγείων yHv. —
 28 μοι om. BP¹C¹AP² || οὐκ ἔληξεν φῶς || καὶ ἔδειξε P² || ἔληξεν || ἐξέλειπεν C¹
 ἐξέλειπεν A ἐξῆλθε V²BP¹ ἔλιπε p || τῶν ὀφθαλμῶν v. — 29 ἐπαυσάμην P² ||
 τὸν θεὸν post ἐκζητῶν tr. P². — 30 ἀλλ' om. P² || del om. x || ὑποδεικνύων P².

31 τὸ om. V² || ἐσβέσθη + ποτέ P² || post αἶτημα (ἐτοιμά) add. μοι P². —
 32 παρὰ... θεοῦ || τῆς διανοίας H || τοῦ x : om. cet. || μου om. P²P²v || εὐθὺς
 om. V² || ἔλαβον p. — 33 παρεστῶσας P² παρεστῶσας yH || εἶδον² || καὶ v.
 — 34 μαρτύρων + τὰ v || ἀθροίσματα yHv : ἀθροίσμα cet. || πολιτεύματα y :
 πολιτεύματα cet. || εἶδον² omisso, πάντων δὲ τὸ ἔργον (+ ἐστὶ P²) P²P² || εἶ-
 δον² + καὶ C¹A || πάντων post τὸ ἔργον tr. v. — 35 τὸ ἔργον || τῶν δι' ἔργων
 x || τῶν yv : οὐδὲν ἄλλο ἢ p om. xHP²P² || τὸν θεὸν εὐφημούντων P²H :
 εὐφημούντων τὸν θεὸν v τὸν θ. ἀνυμνούντων L τὸν θ. λιτανεύόντων p θεὸν
 εὐφημούντων x θεὸν εὐφημεῖν P² τὸ εὐφημεῖν τὸν θεὸν P² || εἶδον + δὲ P²
 || σατανᾶν H σατανᾶ L.

τὰς χρείας ἐπιτηδείων. ἰδὼν δὲ δυνάμεις τινὰς βοσκομένας φησὶ
πρὸς αὐτάς· « Ἐν δυνάμει τοῦ Χριστοῦ ἡμέτω μία ἐξ ὑμῶν,
ὕποδεξεται μου τὸ βάρος. » ἡ δὲ εὐθὺς ἐπ' αὐτὸν ὤρμησεν. ἐπι-
30 θείς δὲ αὐτῇ τὰ σκεύη καὶ ἐπικαθίσας ἐν μονημέρῳ ἐπὶ τὸ σπη-
λαιον ἔφθασεν. διαθέντος δὲ αὐτοῦ τοὺς ἄρτους καὶ τὰς ὀπώρας
ἐν τῷ ἡλίῳ ἦλθον ἐπ' αὐτὰ ὡς ἔθος εἶχον τὰ θηρία πρὸς τὴν πη-
γὴν. καὶ ἀψάμενα μόνον τῶν ἄρτων ἀπέψυξαν.

6. Παραβαλὼν δὲ πρὸς τινὰς μοναχοὺς ποτε κυριακῆς ὁδοῦς
ἔλεγεν πρὸς αὐτούς· « Τί δὴ σήμερον τὴν σὺναξιν οὐκ ἐπετε-
35 λέσατε; » τῶν δὲ φασκόντων διὰ τὸ μὴ ἐληλυθέναι ἐκ τῶν ἁν-
τικρυς τὸν πρεσβύτερον, ἔλεγεν πρὸς αὐτούς· « Ἀπελθὼν καλέσω
αὐτόν. » οἱ δὲ ἔφασκον μὴ δύνασθαι τίνα διαβαίνειν τὸν πόρον
διὰ τὸ βάθος, ἀλλὰ γὰρ καὶ θηρίον μέγιστον εἶναι ἐν τῷ τόπῳ
κροκόδειλον τίνα πολλοὺς ἀνθρώπους καταναλώσαντα. 7. ὁ δὲ
40 μὴ μελλήσας εὐθὺς ἀναστὰς ὤρμησεν ἐπὶ τὸν πόρον καὶ εὐθὺς
αὐτόν τὸ θηρίον ἐπὶ τοῦ νώτου ὑποδεξάμενον εἰς τὸ πέραν ἀπο-
κατέστησεν. εὐρὼν δὲ τὸν πρεσβύτερον ἐν τῷ χωρίῳ παρεκάλει
μὴ ὑπεριδεῖν τὴν ἀδελφότητα. ἰδὼν δὲ αὐτόν ἐκεῖνος ῥάκος ἐν-

28 τινὰς om. P^s || βοσκομένας... αὐτάς] βοσκομένους... αὐτούς P^p. — 27 τοῦ] Ἰησοῦ P^s om. v || ἡμέτω] ἔλθῃ v || μία] εἰς P^p || ἐξ ὑμῶν om. P^s || ὑμῶν + καὶ P^s. — 28 ὑποδέξεται BP¹: ὑποδέξεται V^pC¹A ὑποδεξομένη H ὑποδεξαμένη yP¹V¹ ὑποδεξάμενος p ὑποδεξάσθω P^sV^s || μου s. l. m. 1^a L || ἡ δὲ εὐθὺς] ὁ δὲ εὐθὺς p εὐθὺς δὲ ὁ ἀναγρὸς P^s || ἐπ' πρὸς P^sP^s || ἐπιθείς δὲ + ἐπ' p. — 29 αὐτῇ] αὐτῷ p αὐτὰ L lacuna in P^s || καθίσας p ἐπικαθεσθεις V¹ καθεσθεις V¹ || μονημέρῳ yHv: μονημέρῳ p ἄλλῃ μιᾷ ἡμέρᾳ P¹ μιᾷ ἡμέρᾳ cet. || ἐπὶ om. HP^s || τῷ σπηλαίῳ P^s. — 30 διαθέντος... ἀπέψυξαν (32) multa mut. v om. P^s || τοὺς om. p || τὰς P^syHP^s: om. cet.

31 ἡλίῳ] s. ras. V^s σπηλαίῳ V^p || ἦλθον y || ὡς ἔθος εἶχον om. v || ἐπὶ ἔθος p || εἶχον xP^s: ἦν yHP || πρὸς] ἐπὶ v || πηγῇ] γῇ V¹. — 32 μόνων P¹A om. v || τὸν ἄρτον V¹. — 33 δὲ om. L || μοναχοὺς] ἀδελφούς P^s || ποτε ante πρὸς tr. HP^s om. ynp. — 34 τί δὴ] τί δὲ p διὰ τί P^sv || σήμερον om. v τὰ σήμερον p || σὺναξιν] λειτουργίαν v || ἐτελέσατε p ἐπιτελεῖτε v. — 35 φασκόντων] ἀποκριναμένων δτι P^s || διὰ τὸ om. y || ἐκ τῶν (τοῦ C¹A) ἁντικρυς (ἀντικρὺ P^s) xP^s: πέραθεν cet. (ante μὴ v). — 36 ἐγὼ ἀπελθὼν C¹AP^p || ἀπελθὼν + οὖν P^s. — 37 διαβῆναι (δια add. in mg.) P^s || πορθμὸν p. — 38 γὰρ om. C¹A || post μέγιστον add. ἔλεγον P^sHP^s, post εἶναι add. p || ἐν om. y. — 39 κορ- κόδηλον P^sP^s κορκόδιλον. V¹ || τίνα om. P^syp. — 40 μελλήσας P¹AyP^sP^s || εὐθὺς om. P^sv || πόρον] ποταμὸν P^sV^s πορθμὸν p || εὐθὺς] ἰδοὺ P^s.

41 αὐτόν post ὑποδεξάμενον tr. P^s || ἐπὶ] ὑπὸ xp || τὸν νῶτον xP^sp τῶν νῶ- των P^s || δεξάμενον V^s || ἀποκατέστησεν V^pP¹V¹ (cf. Bl. 17): ἀπεκατέστησεν cet., quod fortasse praeferebatur ut forma recentior, cf. Bl. 17, 3, Raderma- cher 85. — 42 πρεσβύτερον V¹. — 43 μὴ... θανάσας (46) om. v || ἐκεῖνος αὐτόν P^s || ῥάκος P¹HP^s: ῥάκος (sic etiam l. 44) cet. || ἐνδεδυνένον] φοροῦντα P^sP^s.

δεδυνένον πολύγραφον ἐπόθετο παρ' αὐτοῦ πόθεν ἄρα τὸ ῥάκος
45 ἐκέκτητο ἐπειπὼν· « Κάλλιστον ἔχεις ἱμάτιον τῆς ψυχῆς, ἀδελ-
φέ, » 8. τὴν ταπεινοφροσύνην αὐτοῦ καὶ τὴν εὐτέλειαν θαυμάσας.
εἰπετό τε αὐτῷ ἀπὸντι ἐπὶ τὸν ποταμόν. ὡς δὲ πορθμεῖον οὐχ
εὗροσαν, φωνὴν ἠφίετο ἄββᾶ Ἑλλῆ προσκαλούμενος τὸν κρο-
κόδειλον. ὁ δὲ εὐθὺς ὑπήκουσεν αὐτῷ καὶ παρῇν τὸν νῶτον ὑπο-
50 στρωσάμενος. ἤξιον δὲ τὸν πρεσβύτερον συνεπιβῆναι αὐτῷ. 9. ἐμ-
φοβος δὲ γενόμενος ἐκεῖνος ἑωρακὼς τὸ θηρίον ἐπὶ τὰ ὀπισθεν
ὕπεχώρει. ὡς δὲ θάμβος ἔσχεν αὐτόν καὶ τοὺς ἀντιπέραν οἰκοῦν-
τας ἀδελφούς θαυσαμένους αὐτόν σὺν τῷ θηρίῳ τὸν πόρον δια-
πορθμεύσαντα, ἀνελθὼν ἐπὶ τὴν ξηρὰν συνεπεσπάσατο τὸ θηρίον
55 τεθνάναι ἄμεινον λέγων αὐτῷ καὶ κερδᾶναι τῶν ἀναιρεθέντων ψυ-
χῶν τὴν δίκην. τὸ δὲ παραχρῆμα πεσὼν ἐξέψυξεν.

10. Προσκαρτερήσας δὲ ἡμέρας τρεῖς τοῖς ἀδελφοῖς ἐκάθητο
διδάσκων αὐτοὺς τὰς ἐντολάς καὶ τὰ ἐκάστου ἐν κρυπτῷ βουλευ-

44 πολύγραφον p, qui add. τὴν δὲ ταπεινοφροσύνην αὐτοῦ θαυμάσας καὶ τῇ εὐτέλειαν et eadem verba infra (46) omittunt || ὁ τὸ ῥάκος P¹. — 45 ἐκέκτητο] ἐνδεδυνένον P¹C¹A ἐνδεδυνένον V^pB || ἐπειπὼν xH: ἐπεὶ πῶς P^s ἐπεὶ L εἰπὼν P^sp ἔφη P^s || ἱμάτιον post ψυχῆς tr. P^s || τῆς ψυχῆς om. p || ἀδελφέ, καὶ θαυμάσας P^s, θαυμάσας infra (46) omisso. — 46 τὴν + γὰρ P¹ || αὐτοῦ post εὐτέλειαν tr. P¹ || καὶ τὴν (om. y) εὐτέλειαν post θαυμάσας tr. yH. — 47 εἰπετο... ἀπὸντι] αὐτόν ἤγαγεν v || εἰπετό τε yH: καὶ εἰπετο p εἰπετο οὖν C¹A εἰπετο V^pBP^s ἠκολούθει οὖν P^s || ἐπὶ] εἰς y || ὡς δὲ... εὗροσαν om. v || πόρθμιον V^pBC¹Ay πορθμῖον P^s || οὐκ V^pBC¹AP^s. — 48 εὗροσαν V^pB: εὗρωσαν C¹AP εὗρον yHP^sP^s εὗρων (sic) P¹ || φωνήν... προσκαλούμενος] ὁ δὲ ἄββᾶς Ἑλλῆν φωνήσας προσεκαλέσατο v || ἠφίετο xp: ἠφίει H ἀφίησιν yP^s ἀφίει P^s || ὁ ἄββᾶ C¹Ay ὁ ἄββᾶς P¹ ὁ ἄββᾶς P^sP^s || κορκόδιλον P^sV¹. — 49 ὑπήκουσεν x: ὑπακούσας cet., qui omnes καὶ infra omittunt || αὐτοῦ P^sP^s om. v || παρῇ] πάρη (-ει V^p) V^pBC¹A. an παρήει? || νῶτον + αὐτῷ v || ὑποσ- τρώσας v. — 50 δὲ om. H || ἐπιβῆναι x.

51 ἑωρακὼς] ἰδὼν p || ὀπισθεν P¹ ὀπίσω v. — 52 ἀνεχώρει LP^s ἀνεχώρησε P^s ἐχώρει V^s || ὡς δὲ θάμβος] θάμβος δὲ vp || αὐτόν] αὐτοὺς V^p om. v || τὴν ἀντιπέραν Hp ἀντιπέρα P¹C¹AyP^s. — 53 θαυσαμένους αὐτόν om. P¹ || αὐ- τοὺς V^pBC¹A αὐτῷ V¹ || τὸν πόρον διαπορθμεύσαντα om. v || πορθμὸν p || διαπορθμεύσαντα HP^s διαπορθμεύσαντας C¹vV^pBA — 54 ἐλθὼν V^s || post ἀνελ- θὼν (ἐλθὼν V^s) add. δὲ vp || ἐπὶ xP^sp: εἰς yHP^sv || συνεσπάσατο xP^s. — 55 τεθνάναι... δίκην (56)] ἄμεινον λέγων εἶναι ὑπὲρ τῶν ἀναιρεθέντων τεθνά- ναι αὐτο (αὐτῷ V¹) v || τεθνάναι om. H || αὐτὸ P^sP^sP^s om. x || καὶ P¹yHP^s: ἡ cet. || ἀναιρεθέντων ψυχῶν xp (cf. Apoc. 11, 4, Cyr. Scyth. 101. 23 Schw. ὄντων... ἐκκλησιῶν, Bl.-Debr. 136, 5, Raderm. 107): ἀναιρεθειῶν ψ. yP^sP^s ἀναιρουμένων ψ. H ἀναιρεθέντων tantum v. — 56 τὸ δὲ] τότε Hp καὶ v || παραχρῆμα] εὐθὺς v || πεσὼν P¹AyHP^sV¹ || ἀπέψυξεν V^sp. — 57 συγκαρτε- ρήσας p || ἡμέρας τρεῖς post ἀδελφοῖς tr. H || ἐκαθέζετο P¹. — 58 αὐτοῖς

ματα φανερώς εξαγγέλλων, τὸν μὲν ὑπὸ πορνείας ἐνοχλεῖσθαι
60 λέγων, τὸν δὲ ὑπὸ κενοδοξίας, ἄλλον ὑπὸ τρυφῆς, ἄλλον ὑπὸ ὀργῆς· καὶ ὃν μὲν πρῶον, ὃν δὲ εἰρηνικὸν ἀπεφάνητο, τῶν μὲν τὰς
κακίας, τῶν δὲ τὰς ἀρετὰς ἐλέγχων. 11. ἀκούοντες δὲ ταῦτα
ἐθαύμαζον λέγοντες ἀληθῶς οὕτως εἶναι. εἶπεν δὲ πρὸς αὐτούς·
« Ἐτοιμάσατε ἡμῖν λάχανα. ἐλεύσονται γὰρ σήμερον πλείονες
65 ἀδελφοὶ πρὸς ἡμᾶς ». οἱ δὲ ὥς ἐτι ἠδὲ ἐπιζέον, ἐπιστάντες οἱ
ἀδελφοὶ ἀλλήλους ἡσπάζοντο.

12. Ἡξίου δὲ τις αὐτὸν τῶν ἀδελφῶν συνδιάγειν αὐτῷ ἐν τῇ ἐρήμῳ
μὴ <σωθῆναι> βουλόμενος. λέγοντος δὲ αὐτοῦ μὴ δύνασθαι αὐτὸν
ὑπενεγκεῖν τοὺς πειρασμοὺς τῶν δαιμόνων, φιλονικώτερον ἐκείνος
70 διατεθεὶς πάντα ὑπενεγκεῖν ἐπηγγέλλετο. καὶ δὴ ὑποδεξάμενος
αὐτὸν εἰς τὸ ἔτερον σπηλαῖον οἰκεῖν παρεκελεύετο. 13. ἐπι-
στάντες δὲ νύκτωρ οἱ δαίμονες πνίγειν αὐτὸν ἐπεχείρουν τὸ πρῶ-
τον αἰσχροῖς λογισμοῖς διαταράξαντες. ἐκδραμῶν δὲ ἐκείνος τὰ
συμβάντα ἀπήγγειλεν τῷ Ἀββᾶ Ἑλλῇ. περιχαράξας δὲ ἐκείνος
75 τὸν τόπον ἐκέλευσεν τὸ λοιπὸν μετὰ ἀδείας μένειν αὐτόν.

14. Ἄρτων δὲ αὐτοὺς ποτε ἐπιλειπόντων ἐν τῷ σπηλαίῳ ἐπι-
στάς ἄγγελος ἐν ἀδελφοῦ σχήματι ἐκόμισεν αὐτοῖς τὴν τροφήν.

V¹LP¹p τοὺς ἀδελφοὺς v || θείας ἐντολὰς V¹ ἐντολὰς + τοῦ θεοῦ P¹V¹ || ἐν
+ τῷ v. — 59 διαγγέλλων P¹. — 60 ἄλλον¹ + δὲ p || ἄλλον¹ x : ἕτερον P¹
ἕτερον δὲ yH¹ καὶ ἕτερον P¹ || ὀργῆς + ἄλλον ὑπὸ φθόνου C¹A.

61 ὃν δὲ ἄλλον C¹A || εἰρηναῖον P¹ δίκαιον p || καὶ τῶν μὲν yH || τὰς κακίας
x : τὴν κακίαν yH¹p τὰ πάθη P¹v. — 62 ἐλέγχων xP¹ : ἐξαγγέλλων (sic) V¹
ἐξελέγχων cet. — 63 ἐθαύμασαν V¹BP¹ || ἀληθῆς V¹BP¹ ἀληθῆ P¹v || οὕτως
ταῦτα v αὐτὸν πάντα P¹ || εἶναι λέγειν P¹. — 65 ἀδελφοὶ μοναχοὶ P¹ || οἱ
δὲ ὥς ὥς δὲ P¹ || ἐτι om. LP¹p || ἐπιστάτων τῶν ἀδελφῶν yH¹P¹. — 67 αὐ-
τὸν ex αὐτῶν BL αὐτῶν P¹ ἐξ αὐτῶν v. αὐτὸν post ἀδελφῶν tr. A om. p ||
διάγειν V¹ || αὐτῷ μετ' αὐτοῦ V¹. αὐτῷ ante συνδιάγειν tr. p om. AL. — 68
σωθῆναι inserui, coll. κ' 50, 56. κδ' 5, ι' 57 || βουλόμενος om. P¹v || αὐτὸν
V¹BP¹p : om. cet. — 70 διατεθεὶς διαλεχθεὶς H.

71 αὐτῷ P¹ || τὸ ἕτερον x : ἕτερον cet. — 72 δὲ + αὐτῷ P¹ || τὸ om. P¹. —
73 post λογισμοῖς add. ἱκανῶς yH¹p, post διαταράξαντες add. P¹ || δραμῶν
P¹v || δὲ om. L || ἐκείνος + πρῶτος P¹. — 74 συμβάντα + αὐτῷ LP¹P¹v ||
ἀπήγγειλεν AV¹ ἀπήγγελλε p ἀνήγγειλε P¹ || τῷ om. H || Ἑλλῇ scripsi : Ἑλ-
λην P¹ Ἑλλῇ H Ἑλλῇ C¹AP¹ Ἑλλῇ y Ἑλλῇ p Ἑλλῇ V¹BP¹ om. v. —
75 τόπον + τῷ σημείῳ τοῦ σταυροῦ P¹ || τὸ λοιπὸν λοιπὸν BP¹P¹ τοῦ λοιποῦ
v || μένειν διάγειν P¹v. — 76 αὐτοὺς yH¹P¹ : αὐτοῖς cet. || ποτε ante αὐτοὺς
tr. H, post λειψάντων (sic) tr. P¹ om. p || ἐπιλειπόντων yH¹P¹ : λειψθέντων
V¹BC¹A ἄλλειψθέντων p λειψάντων P¹P¹ λειψθέντες V¹ ἐν λείψει... γε-
νομένοις V¹ || ἐν (cf. ιγ' 4) om. V¹BC¹A. — 77 σχήματι ἀδελφοῦ P¹v || ἐκόμι-
ζεν yH¹P¹.

ἄλλοτε δὲ ἐπιζητοῦντες αὐτὸν ἀδελφοὶ δέκα τὸν ἀριθμὸν ἐπλά-
ζοντο κατὰ τὴν ἔρημον ἑπτὰ ἡμέρας ἤδη ἄσιτοι διατελοῦντες.
80 εὐδῶν δὲ αὐτοὺς ἐκέλευσεν ἀναπαύεσθαι ἐν τῷ σπηλαίῳ. 15. οἱ
δὲ ὥς ὑπέμνησαν περὶ διαίτης, ἐκείνος μηδὲν ἔχων παραθεῖναι
ἔλεγεν πρὸς αὐτούς· « Δυνατός ἐστιν ὁ θεὸς ἐτοιμάσαι τράπεζαν cf. Ps. 77,
ἐν ἐρήμῳ. » εὐθὺς δὲ πρὸ θυρῶν παῖς τις καλὸς νεανίας ἐπέμενεν
κροῦων εὐχομένων αὐτῶν. ἀνοίξαντες δὲ εἶδον τὸν νεανίαν στυ-
85 ρίδα μεγάλην μεστήν ἄρτων καὶ ἐλαιῶν ἔχοντα. ὑποδεξάμενοι
δὲ αὐτὰ μετελάμβανον εὐχαριστήσαντες τῷ κυρίῳ, τοῦ παιδὸς
εὐθὺς ἀφανοῦς γεναμένου.

16. Ταῦτά τε καὶ ἄλλα πλείονα θαυμαστά ὁ πατὴρ Κόπρης
ὠφνηγσάμενος καὶ φιλοφρονησάμενος ἡμᾶς κατὰ τρόπον εἰς τὸν
90 ἑαυτοῦ κῆπον εἰσήγεν δεικνύων ἡμῖν φοίνικας καὶ ἄλλα ὀπω-
ρικά ἅπερ αὐτὸς ἐν τῇ ἐρήμῳ ἐφύτευσεν ὑπὸ τῆς τῶν ἀγροίκων
πίστεως ὑπομνηθεὶς, πρὸς οὗς εἶπεν ὅτι δύναται καὶ ἡ ἔρημος
καρποφορῆσαι τοῖς ἔχουσι πίστιν πρὸς τὸν θεόν· « Ὡς γὰρ εἶ-
δον, φησὶν, αὐτοὺς τὴν ψάμμον σπεύραντας καὶ τὴν χώραν αὐ-
95 τῶν καρποφορήσασαν, καὶ γὰρ τὸ αὐτὸ ἐπιχειρήσας ἐπέτυχον ».

78 δὲ om. P¹ || ἀδελφοὶ add. mg. m. 1^a C¹ || κατὰ τὸν ἀριθμὸν L || ἐπλά-
ζοντο HP¹P¹p (cf. ιδ' 18). — 79 ἐπὶ ἑπτὰ ἡμέρας v ἐβδόμην ἡμέραν yH¹P¹ ||
ἤδη om. yH¹P¹ || διατελοῦντες διαμείναντες v. — 80 αὐτοὺς + αὐτὸς P¹
+ ὁ ἄββας Ἑλλῇ P¹ || ἐκέλευεν B || ἀναπαύεσθαι V¹ || ἐν τῷ σπηλαίῳ
ante ἀναπαύεσθαι tr. p.

81 διαίτης τρυφῆς P¹ || ἐκείνοις x αὐτοῖς V¹ || μηδὲν ἔχων om. x || παρα-
θεῖναι V¹HP¹ : ex παραθῆναι B παραθῆναι P¹C¹AyP¹v παρασχεῖν p. — 82 ἔλε-
γε εἶπε p || ἐστιν om. v. — 83 καὶ εὐθὺς P¹p || δὲ + τις παῖς P¹, qui παῖς τις
infra om. || πρὸ + τῶν P¹p || καλὸς (καλῶς P¹) post νεανίας tr. HP¹. — 84 δὲ
om. H || νεανίαν + βαστάζοντα P¹, qui ἔχοντα (85) om. || στυρίδα P¹yH¹P¹v
|| μεγάλην μεγάλων τε P¹ || μεστήν post ἄρτων tr. P¹ om. P¹p || ἄρτων
+ τε y || ἐλαιον P¹V¹ || ὑποδεξάμενοι δὲ αὐτὰ ἅπερ καὶ δεξάμενοι παρ' αὐ-
τοῦ P¹. — 86 εὐχαριστοῦντες P¹yP¹P¹ || κυρίῳ θεῷ P¹. — 87 γεναμένου p :
γεγονότος P¹ γενομένου cet. — 88 τε om. LP¹P¹V¹ || θαυμαστά yH¹ : θαύ-
ματα xP¹ θαυμάσια p om. P¹v || post Κόπρης add. ἡμῖν yH¹p, post ὠφνηγσά-
μενος (ὠφνηγσάμενος P¹) add. P¹P¹V¹. — 89 διηγησάμενος P¹ || ἡμᾶς ἡμῖν
P¹ om. p || κατὰ... ἐπέτυχον (95) omisso, προέπεμψεν ἡμᾶς V¹ ἡμᾶς ἀπέπεμ-
ψεν V¹ || κατὰ + τὸν x || τρόπον + ἀληθείας P¹. — 90 εἰσήγαγε P¹LHP¹P¹p.

91 ἅπερ + καὶ H || ἐν τῇ ἐρήμῳ post ἐφύτευσεν tr. p. — 92 δύναται καὶ
(om. P¹p) ἡ ἔρ. καρποφορῆσαι yH¹P¹P¹p : καὶ ἡ ἔρ. ἐκαρποφόρησεν x. — 93
πρὸς xP¹ : εἰς cet. || τὸν om. V¹. — 94 αὐτοὺς yH (post εἶδον) p : τοὺς
xP¹P¹ || ἄμμον P¹P¹ || σπεύραντας p. — 95 καρποφοροῦσαν yH¹p || καὶ γὰρ
καὶ αὐτὸς P¹ || τὸ om. P¹ || ἐπιχειρήσας ποιήσας P¹ || post ἐπέτυχον habent
cap. VII περὶ Ἡλίας p.

ιγ'. Περὶ Ἀπελλῆ.

1. Εἶδομεν δὲ καὶ ἕτερον πρεσβύτερον ἐν τοῖς μέρεσι τῆς Ἀχω-
 ρέως, ὀνόματι Ἀπελλῆν, ἄνδρα δίκαιον τὴν χαλκευτικὴν τέχνην
 πρῶτον μετελθόντα καθεῖθεν εἰς ἀσκήσιν τραπέντα. δς ἐλθόντος
 ποτὲ πρὸς αὐτὸν τοῦ διαβόλου ἐν γυναικείῳ σχήματι ὡς τὰς
 5 χρεῖας τῶν μοναχῶν χαλκεύων ἐτύγγανεν, ἀρπάξας ἐκ τοῦ πυ-
 ρὸς πεπυρωμένον σιδήριον τῇ χειρὶ διὰ τὴν σπουδὴν τὸ πρόσω-
 πον αὐτῆς ὄλον καὶ τὸ σῶμα κατέκαυσεν. 2. καὶ ἤκουον ταύ-
 της οἱ ἀδελφοὶ ὁλολυζούσης ἐν τῷ κελλίῳ. ἐξ ἐκείνου λοιπὸν
 ὁ ἀνὴρ πάντοτε τῇ χειρὶ τὸν σίδηρον πεπυρωμένον ἐκράτει μὴ
 10 βλαπτόμενος. δς ἡμᾶς φιλοφρόνως ὑποδεξάμενος περὶ τῶν
 σὺν αὐτῷ γενομένων ἀξιοθέων ἀνδρῶν ὕψηγείτο ἔτι νῦν περι-
 όντων.

<Περὶ Ἰωάννου>

3. «Ἔστι γάρ, φησὶν, ἐν τῇ ἐρήμῳ ταύτῃ ἀδελφὸς ἡμέτερος,
 15 ὀνόματι Ἰωάννης, ἄλλης μὲν λοιπὸν ἡλικίας, πάντας δὲ τοὺς

Cap. XIII habent V¹BP¹C¹A (= x), LP¹ (= y), HP¹P¹, V¹V¹ (= v), post
 cap. XVI tr. P¹P¹ (= p). Omittunt MC¹.

Lemma. περὶ Ἀπελλῆ xP¹: π. Ἀ. πρεσβύτερον I. π. ἀββᾶ Πέλλη (sic) πρε-
 σβύτερον P¹ π. τοῦ ἀββᾶ Ἀπελλῆ P¹P¹ περὶ Ἀπελλῆ (sic) V¹ π. Ἀ. πρ.
 καὶ Ἰωάννου ἐρημίτου P¹. titulum om. V¹.

1 δὲ om. HP¹ || ἐν... Ἀχωρέως om. V¹ || τῆς Ἀχωρέως xP¹p: τοῖς Ἀχω-
 ρέοις (-χο- L) yP¹ τοῖς Ἀχωραίοις V¹ τοῖς Ἀωραίοις H. — 2 Ἀπελλῆν
 P¹LP¹P¹: Ἀπέλλη P¹ Ἀπελλῆ V¹ Ἀπεπελή V¹ Ἀπελλῆν cet. || ἄνδρα post
 δίκαιον tr. P¹ || δίκαιον + καὶ yHP¹ || τὴν om. P¹. — 3 πρῶτον] πρῶτερον V¹
 om. P¹ || καὶ ἐκείθεν γν || εἰς] πρὸς v || τραπέντα] μεταβληθέντα v. — 4 ποτε
 post αὐτὸν tr. P¹p om. P¹ || πρὸς αὐτὸν post διαβόλου tr. yHP¹v || ἐν om. p.
 — 5 μοναχῶν] ἀδελφῶν P¹ || χαλκεύων ἐτύγγανεν] ἦν χαλκεύων v || ἀρπάξας x:
 ἀρπάξας cet. — 6 πεπυρωμένον + τὸ yHv || σιδήριον] σίδηρον P¹P¹p || ἐν τῇ
 χειρὶ (post σπουδὴν) p || post τῇ χειρὶ om. διὰ... τῇ χειρὶ (9) V¹ || πρόσωπον...
 σῶμα] πρόσωπον ὄλον καὶ τὸ στόμα αὐτῆς V¹. — 7 ἤκουσαν p || ταύτης] αὐτῆς
 V¹p. — 8 ἐν τῷ κελλίῳ om. P¹ || ἐξ... λοιπὸν] ἀπὸ τότε οὖν V¹. — 9 ὁ ἀνὴρ
 om. V¹ || τῇ χειρὶ (om. B) τὸν σίδηρον (τὸ σιδήριον P¹) πεπυρωμένον (om. p)
 ἐκράτει xP¹P¹p: τὸ σιδήριον τῇ χειρὶ ἐκράτει πεπυρωμένον yH τὸ σιδήριον
 π. ἐν τῇ χειρὶ ἐκράτει V¹ π. τὸ σιδήριον τῇ χειρὶ ἐκράτει V¹ || μὴ] μηδὲν P¹p.
 — 10 ἡμᾶς post φιλοφρόνως tr. p.

11 ἀνδρῶν add. mg. m. 1° C¹, ante ἀξιοθέων tr. p. — 12 περιόντων + λέ-
 γων P¹. — 13 titulum om. BP¹P¹P¹V¹P¹. inserul ex V¹ (mg.) C¹ (mg.) AV¹, ca-
 pitulorum ordine in tabula non mutato: περὶ ἀββᾶ Ἰωάννου γ περὶ ἑτέρου
 ἀββᾶ Ἰωάννου H. de P¹ cf. lemma. — 14 γάρ x: om. cet. || φησὶν] λέγων P¹.
 — 15 ὀνόματι post Ἰωάννης tr. P¹ om. yHvp || ἄλλης... ἡλικίας om. P¹P¹ ||

νῦν μοναχοὺς ταῖς ἀρεταῖς ὑπερβάλλων. δν οὐδεὶς ταχέως εὗρεῖν
 δύναται διὰ τὸ αἰετ μεταβαίνειν αὐτὸν τόπον ἐκ τόπου ἐν ταῖς
 ἐρήμοις. 4. οὗτος τὸ πρῶτον ἐστὼς ἐπὶ τρισὶν ἔτεσιν ὑπὸ πέ-
 τραν τινὰ πάντοτε προσευχόμενος διετέλεσεν, μὴ καθίσας ὁλοῖς,
 20 μὴ κοιμηθεὶς, ἀλλ' ὅσον ἐστὼς τοῦ ὕπνου μόνον ἀφήρπαζεν, τῇ
 κυριακῇ δὲ μόνης τῆς εὐχαριστίας μεταλαμβάνων τοῦ πρεσβυ-
 τέρου αὐτῷ ἀποφέροντος· ἄλλο δὲ οὐδὲν διαιτᾶτο.

5. Καὶ δὴ μιᾷ τῶν ἡμερῶν μετασχηματισάμενος ἑαυτὸν ὁ σα-
 τανᾶς εἰς τὸν πρεσβύτερον ταχύτερον πρὸς αὐτὸν ἄπεισιν προσ-
 25 ποιούμενος αὐτῷ τὴν κοινωνίαν ἐπιδιδόναι. ἐπιγνούς δὲ αὐτὸν
 ὁ μακάριος Ἰωάννης εἶπεν πρὸς αὐτόν. «Ὡ παντὸς δόλου καὶ πάσης Act. 13, 10
 ἐρδιονεργίας πατὴρ, ἐχθρὲ πάσης δικαιοσύνης, οὐ παύσῃ ἀπατῶν
 τὰς τῶν Χριστιανῶν ψυχάς, ἀλλὰ τολμᾷς καὶ αὐτοῖς ἐπιβαίνειν
 τοῖς μυστηρίοις; » 6. ὁ δὲ πρὸς αὐτὸν ἀπεκρίνατο· «Παρά
 30 μικρὸν ἐκέρδησα ἂν σε καταβαλὼν. οὕτω γὰρ καὶ τινὰ τῶν σῶν
 ἀδελφῶν ἀπεπλάνησα καὶ ἐκφρονα γενάμενον εἰς μανίαν ἀπήγα-
 γον. ὑπὲρ οὗ πολλοὶ δίκαιοι πολλὰ προσευξάμενοι μόγις ἴσχυ-
 σαν αὐτὸν πρὸς φρόνησιν ἀγαγεῖν. ταῦτα εἰπὼν ὁ δαίμων ἀπ' αὐ-
 τοῦ ἀπηλλάγη.

λοιπὸν om. V¹ || ἡλικίας + ὦν v || δὲ] μὲν y om. P¹P¹. — 16 νῦν om. P¹P¹ ||
 μοναχοὺς] ἀδελφοὺς P¹ || ταῖς ἀρεταῖς post ὑπερβάλλων tr. p || εὗρεῖν ante
 οὐδεὶς tr. P¹. — 17 μεταβαίνειν post αὐτὸν tr. V¹ || τὸν τόπον V¹. — 18 τὸ
 πρῶτον] τὸ πρότερον V¹ om. C¹A || ἐστὼς] ἔστη V¹ ἐστάθη V¹ || ἐν τρισὶν ἔτε-
 σιν P¹ ἐπὶ τρία ἔτη V¹ τρία ἔτη (post τινὰ) V¹ om. P¹. — 19 πάντοτε post διαι-
 τελέσας (sic) tr. V¹ || διετέλει P¹ διατελέσας V¹ om. V¹ || καθεσθεις P¹. —
 20 ἀλλ'] πλὴν V¹ || τῷ ὕπνῳ x.

21 δὲ v: om. cet. || μόνης scripsi: μόνη xHvp μόνον LP¹P¹ μόνον ἡ (sic)
 P¹ + τῶν θείων μυστηρίων P¹ || εὐχαριστίας + μόνον x. — 22 ἐπιφέροντος
 C¹A || ἄλλο] ἄλλου V¹ || δὲ om. yP¹P¹V¹ || οὐδὲν] μηδενὸς V¹ || διαιτᾶτο x:
 γενόμενος v διητᾶτο cet. — 23 μιᾷ xL: ἐν μιᾷ P¹P¹v μιᾶς P¹Hp || τῶν ἡμερῶν
 om. v || μετασχηματίσας p. — 24 τὸν om. p || ταχύτερον (-ρωι L) yH ταχυτέ-
 ρως p || πρὸς] εἰς V¹ || ἀπῆει P¹. — 25 ἐπιδιδόναι v. — 27 πάτερ P¹ || παῖε yV¹
 πατή P¹P¹V¹ || ἀπατῶν post ψυχάς tr. v. — 28 τῶν Χριστιανῶν post ψυχάς tr.
 p || καὶ αὐτοῖς post ἐπιβῆναι (sic) tr. V¹ || αὐτοῖς] αὐτὸς P¹ || ἐπιβαίνειν xP¹:
 προσπαῦσαι P¹ ἐπιβῆναι cet. — 29 τοῖς + ἀχράντοις yHP¹v + ἀγίοις P¹ ||
 μυστηρίοις] μοναστηρίοις B || μυστηρίοις + κἀν ἐν σχήματι P¹. — 30 ἂν om.
 p || καὶ om. p || τινὰ... ἐκφρονα γενάμενον] τινὰς... ἐκφρονας γενομένους P¹.

31 γενάμενον (cf. infra 48, ιδ' 90)] γενόμενον P¹yP¹V¹p πεποίηκα καὶ H ||
 μανίαν + ἐλθεῖν H || ἤγαγον v. — 32 ὑπὲρ οὗ] ὑπὲρ ὧν P¹ ὑπὲρ p || πολλοὶ om.
 P¹ || πολλὰ om. A || προσευξάμενοι] δεηθέντες A || μόγις x: μόλις cet. — 33 αὐ-
 τὸν post φρόνησιν tr. v || αὐτόν] αὐτοὺς P¹ || πρὸς xp: εἰς cet. || ἐπαναγαγεῖν
 P¹ || καὶ ταῦτα yHp || ὁ διάβολος P¹ om. v || ἀπ' αὐτοῦ ἀπηλλάγη] ἀπηλλάγη
 ἀπ' (ἐξ P¹) αὐτοῦ HP¹ ἀφανῆς ἐγένετο v ἀφανῆς γέγονεν P¹ (qui plura addit).

35 7. Διαρραγέντων δὲ αὐτοῦ τῶν ποδῶν ἐκ τῆς ἀκινησίας τοῦ πολλοῦ χρόνου καὶ τῶν ἰχώρων προερχομένων καὶ σῆψιν ἐργασαμένων ἐπιστάς ἄγγελος ἤψατο τοῦ στόματος αὐτοῦ λέγων· «Ὁ Χριστὸς ἔσται σοι ἀληθὴς βρώσις καὶ τὸ πνεῦμα τὸ ἄγιον ἀληθὲς πόμα καὶ ἀρκεῖ σοι τέως ἡ πνευματικὴ τροφή. ἵνα μὴ 40 πλησθῇς ἐξεμέσης». 8. καὶ θεραπεύσας αὐτὸν μετέστησεν ἐκ τοῦ τόπου. διῆγεν δὲ κατὰ τὴν ἐρημον λοιπὸν περιάγων καὶ ἐσθίων βοτάνας, τῇ κυριακῇ δὲ εἰς τὸν αὐτὸν τόπον εὐρίσκειτο τῆς κοινωνίας μεταλαμβάνων.

9. Βαῖα δὲ ὀλίγα παρὰ τοῦ πρεσβυτέρου αἰτησάμενος τοῖς 45 ζώοις ζώνας εἰργάζετο. βουλευθέντος δὲ ἀπελθεῖν πρὸς αὐτόν τινος κυλλοῦ θεραπείας ἔνεκεν καὶ ἐπιβάντος τοῦ θνου, μόνον ὡς οἱ πόδες αὐτοῦ τῆς ζώνης ἤψαντο τῆς παρὰ τοῦ ἁγίου ἀνδρός γεναμένης, παραχρῆμα ἐθεραπεύθη. ἄλλας δὲ εὐλογίας τοῖς ἀρρώστοις ἀπέστειλεν καὶ ἀπηλλάγησαν εὐθὺς τῆς νόσου.

50 10. Ἀποκαλύπτεται δὲ αὐτῷ ποτε περὶ τῶν αὐτοῦ μοναστηρίων ὅτι τινὲς αὐτῶν οὐκ ὀρθῶν ἔχουσι πολιτείαν. καὶ γράφει

35 τῶν ποδῶν αὐτοῦ V² τ. π. τοῦ ἀνδρός P² τ. π. τοῦ ἀββᾶ Ἰωάννου P⁴ || ἐκ] διὰ I. || ἀκινησίας post χρόνον tr. P². — 36 καὶ... ἐργασαμένων om. yv || ἐργαζομένων p. — 38 Χριστὸς xP²p : κύριος cet. || τὸ... ἀληθὲς om. v. — 39 ἀληθὴς P² || πόμα ex πῶμα C¹L πῶμα AP² πόσις P⁴v || ἡ om. V²B C¹A || τροφή P² || ἵνα... ἐξεμέσης om. P² || μὴ s. l. m. 1° V². — 40 ἐμπλησθῆς yHvp || ἐκ om. P².

41 τόπου] πόνου y || περιάγων om. P² || καὶ] δεῖ p om. P². — 42 τῇ δὲ κυριακῇ P¹ || αὐτὸν τὸν τόπον p. — 44 δὲ] οὐν P¹ || ὀλίγα om. v || αἰτήσας vp. — 45 ζώνας τοῖς ζώοις yHP²P²vp || βουλευθέντος... ἔνεκεν (46)] χωλοῦ δὲ τινος θεραπείας χάριν βουλευθέντος ἀπελθεῖν πρὸς αὐτόν v || δὲ + ποτε P²p || ἀπελθεῖν om. P² || πρὸς αὐτόν post ἔνεκεν tr. P², post τινος tr. p, om. V²BC¹AP² || τινος post χωλοῦ (sic) tr. yHP²p. — 46 κυλλοῦ x : κυλλοῦ P² κυλλοῦ cet. || ἔνεκα p || ἔνεκεν + εἰσελθεῖν ζώψ (add. mg. m. 1^a) εἰς τὰ μοναστήρια P² || καὶ ἐπιβάντος... ἐθεραπεύθη (48)] ὡς μόνον τῆς θνου ἐπέβη καὶ οἱ πόδες αὐτοῦ τῇ ζώνῃ προσήγγισαν τῇ παρὰ τοῦ ἁγίου γενομένη, ὅγιός γεγονεν V² καὶ μόνω τῷ θνῳ ἐπιβάς ὡς οἱ πόδες αὐτοῦ ἤγγισαν τῆς ζώνης (reliqua ut in ceteris) V¹ || τοῦ V²BC¹A : τῆς P²V² τῷ cet. || θνου xV¹ : ζώψ p θνῳ cet. || μόνον post ὡς tr. P², ante τῷ tr. yHP²P²p || ὡς om. P². — 47 τῆς ζώνης post ἤψαντο tr. H || τῆς ... γεναμένης] ἦν δὲ αὕτη παρὰ τοῦ τοιοῦτου ἀνδρός γενομένη καὶ P². — 48 γεναμένης BC¹A : γεγεννημένης L γενομένης cet. || παραχρῆμα] εὐθὺς V¹ om. V² || ἄλλας δὲ (om. B) xp : ἄλλοτε cet. || τοῖς om. P² || ἀρρώστοισιν V². — 49 ἀπέστειλε p || ἀπηλλάγησαν post νόσου tr. v || εὐθὺς xP²p : εὐθὺς cet. || ἐκ τῆς V²BC¹A || τῶν νοσημάτων P²P². — 50 Ἀπεκαλύφθη P⁴v || ποτε ante αὐτῷ tr. P² om. yv || τῶν] τινῶν p || αὐτοῦ] ἐν αὐτῷ P² ἐκείσε P².

51 αὐτῶν] τῶν ἐν αὐτοῖς P² || τὴν πολιτείαν P² || καὶ γράφει] γράφει οὐν

1 πᾶσιν ἐπιστολὰς διὰ τοῦ πρεσβυτέρου ὅτι ἐκεῖνοι μὲν ῥαθυμοῦσιν, οὗτοι δὲ σπεύδουσι πρὸς ἀρετὴν. καὶ εὐρέθη ἡ ἀλήθεια οὕτως ἔχουσα. γράφει δὲ καὶ τοῖς αὐτῶν πατρῷσιν ὅτι τινὲς αὐτῶν 55 ὀλιγωροῦσι περὶ τῆς τῶν ἀδελφῶν σωτηρίας, ἄλλοι δὲ ἱκανῶς παρακαλοῦσιν, καὶ ἑκατέρων τὰς τιμὰς καὶ τὰς κολάσεις ἀπήγγελλεν. 11. καὶ πάλιν ἄλλους πρὸς τὴν τελειότεραν κατάστασιν προσκαλούμενος ὑπεμίμησεν ἀπὸ τῶν αἰσθητῶν ἐπὶ τὰ νοητὰ ἀναχωρεῖν· «Καιρὸς γὰρ λοιπὸν τὴν τοιαύτην ἐνδείξασθαι 60 πολιτείαν. οὐ γὰρ παῖδες, φησί, καὶ νήπιοι τὸν πάντα χρόνον ὀφείλομεν διαμένειν, ἀλλ' ἤδη τοῖς τελειότεροις ἐπιβάλλειν νοήμασιν καὶ τῆς ἀνδρείας ἐφάσασθαι καὶ ταῖς μεγίσταις ἀρεταῖς ἐπιβῆναι».

12. Ταῦτα τε καὶ ἕτερα πλείονα ἡμῖν ὁ πατὴρ περὶ τοῦ ἀνδρός 65 διηγείτο, ὅπερ δι' ὑπερβολὴν θαύματος πάντα οὐκ ἐγράψαμεν, οὐχ ὅτι οὐκ ἦν ἀληθὴς, ἀλλὰ διὰ τὴν τινῶν ἀπιστίαν· ἡμεῖς δὲ ἱκανῶς πεπληροφορημέθα πολλῶν καὶ μεγάλων ταῦτα ἡμῖν διηγουμένων καὶ αὐταῖς ὅψεσιν ἐωρακότων.

P². καὶ s. l. m. 1^a L. — 52 πᾶσι post ἐπιστολὴν (sic) tr. V¹, post πρεσβυτέρου tr. V¹ || ἐπιστολὴν yHP²v || post ἐπιστολὴν add. ἐξ ὀνόματος V², post πρεσβυτέρου add. V¹ || ἐκεῖνοι μὲν... οὗτοι δὲ] οἱ μὲν τινες... οἱ δὲ yH περὶ τε τῶν ῥαθυμούντων περὶ τε τῶν σπευδόντων εἰς ἀρετὴν P² περὶ τε (om. V¹) τῶν ἀμειλύντων καὶ τῶν (om. V¹) κατορθούντων v. — 53 πρὸς] εἰς P²P² || καὶ... ἔχουσα om. v, qui plura mutant || ἡ om. y. — 54 καὶ] ἐν I. om. p || αὐτῶν post πατρῷσιν tr. P² om. yHP²p || ὅτι τινὲς] οἷτινες p || τινὲς + ἐξ y. — 55 περὶ τῆς τ. ἀ. σωτηρίας] περὶ τὴν τ. ἀ. σωτηρίαν P² ἐπὶ τῇ σωτηρίᾳ τ. ἀ. ἀμειλύντων V¹. — 56 ἱκανῶς + παρακολουθοῦσι καὶ P² || τὰς om. v. — 57 ἀπήγγελλεν V²BP² : ἀπήγγελλεν C¹AP² ἀπήγγειλαν L om. v ἀπήγγειλε cet. || καὶ... ὑπεμίμησεν (58)] καὶ ὅτι δεῖ v || τὴν om. P²P² || τελειότεραν P²L τελείαν P². — 58 προσκαλούμενος V² || ἀπὸ τὰ αἰσθητὰ P² (cf. S. Linner, Syntaktische... Studien zur Hist. Laus., Uppsala 1943, 40) || ἐπὶ] εἰς y πρὸς v || τὰ νοητὰ P²P² : τὴν νόησιν yH τὴν νοητὴν αἰσθησιν C¹A τὴν νοητὴν V²BP² θεωρίαν v. — 59 ἀναχωρεῖσιν V²BC¹A ἀναχωρηκένοι P² || καιρὸς γὰρ... πολιτείαν om. v || καιρὸς γὰρ + ἡδη p || λοιπὸν] φησί P²P² || τὴν om. P². — 60 φησί post νήπιοι tr. p om. P² || τὸν πάντα] πάντα τὸν P²C¹Ap πάντα V²BP².

61 ὀφείλομεν ante πάντα tr. P¹ || ἀλλ' ἡδη] ἀλλὰ δεῖ V² || καὶ τοῖς v || τελειότεροις P²V¹ || ἐπιβάλλειν] ἐπιβαίνειν P²p. — 62 τῶν μεγίστων ἀρετῶν V¹. — 63 ἐπιβῆναι] ἐπιβάλλειν P². — 64 τε p : om. cet. || ἕτερα om. P² || πλείονα post ἡμῖν tr. H || πλείονα + τούτων P² || ἡμῖν post ἀνδρός tr. P² om yv || ἀνδρός] ἁγίου (ἁγιοτάτου V¹) Ἰωάννου v. — 65 διηγῆσάτο v || ὅπερ... πεπληροφορημέθα (67)] ὅπερ παρὰ πολλῶν καὶ ἄλλων μεγάλων ἐμάθομεν v || πάντα xP² : ἅπαντα cet. || γεγράφαμεν P¹. — 66 ἡ] εἰσὶν P² || ἀληθὲς p. — 67 ἱκανῶς] ἀκριβῶς H || ταῦτα xP²P² : τὰ αὐτὰ cet. || διηγησάμενων C¹A. — 68 τῶν καὶ P².

15'. Περὶ Παφνουτίου.

1. Ἐθεασάμεθα δὲ καὶ τὸν τόπον Παφνουτίου τοῦ ἀναχωρη-
τοῦ, μεγάλου ἀνδρός καὶ ἐναρέτου, ὃς οὐ πρὸ πολλοῦ τινος χρό-
νου ἐτελειώθη ἐν τῇ περιχώρῳ τῆς Ἑρακλεοπολιτῶν πόλεως
τῆς Θηβαίδος. περὶ οὗ πολλοὶ πολλὰ διηγήσαντο.
- 5 2. Οὗτος μὲν γὰρ μετὰ πολλὴν ἄσκησιν ἐδέετο τοῦ θεοῦ γνω-
ρισθῆναι αὐτῷ τίνος τῶν κατορθωσάντων ἀγίων εἴη ἂν ὅμοιος.
ἄγγελος δὲ ὁφθείς εἶπεν αὐτῷ· «Ὅμοιος εἶ τοῦ αὐλητοῦ τοῦ
ἐν τῇδε τῇ πόλει διάγοντος». ὁ δὲ μετὰ σποινδῆς ὁρμήσας πρὸς
αὐτὸν ἐπυνθάνετο παρ' αὐτοῦ τὴν αὐτοῦ πολιτείαν καὶ τὰς πρά-
10 ξεις αὐτοῦ πάσας διερευνᾶτο. 3. ὁ δὲ φησι πρὸς αὐτόν, ὅπερ
καὶ ἦν ἀληθές, ἀμαρτωλὸν ἑαυτὸν εἶναι καὶ μέθυσον καὶ πόρνον
οὐ πρὸ πολλοῦ τινος χρόνου ἐκ τῆς ληστρικῆς εἰς τοῦτο μετα-
βληθέντα. 4. ὡς δὲ ἡκριβεύσατο παρ' αὐτοῦ τί τῶν καλῶν αὐ-
τῷ κατώρθωτό ποτε, ἔφησεν πρὸς αὐτόν μηδὲν ἕτερον καλὸν

Cap. XIV habent omnes: V^oBMP^oC^oA (= x), LP^o (= y), HC^oP^oP^o,
V^oV^o (= v), P^oP^o (= p).

Lemma. περὶ + ἀββᾶ y + τοῦ ἀββᾶ HP^oP^o + ἄλλου M || Παφν. + τοῦ
ἀναχωρητοῦ P^o. titulum omi. V^o.

1 δὲ omi. V^oP^o || καὶ omi. v || τὸν τόπον... ἐτελεύτησε (sic l. 3) post Ἑρα-
κλέω (ib.) tr. v || τὸν ἕτερον y omi. p || τοῦ omi. V^oBMC^oAp. — 2 μεγάλου...
ἐναρέτου omi. v || μεγάλου post ἀνδρός tr. yHC^oP^oP^o || καὶ ἐναρέτου omi. p
|| οὐ s. l. m. 1° L || τινος χρόνου (cf. 12) P^oP^o: χρόνου τινός V^oBMC^oAHP^o
omi. v, τινος omi. LC^oP^o. — 3 ἐτελεύτησε v || ἐν... διηγήσαντο (4) omi. C^o || τῆς
V^oBMC^o: omi. cet. || Ἑρακλεοπολιτῶν x: Ἑρακλέως LP^o Ἑρακλέως P^oP^ov
Ἑρακλέους H Ἑρακλεωτῶν p || πόλεως V^o: omi. cet. — 4 τῶν τῆς P^o ||
πολλοὶ omi. V^o || πολλὰ omi. B || διηγούντο H. — 5 μὲν γάρ] μὲν P^o γάρ M
ultraque omi. C^oyH^ov || δέεται y ἐδεήθη v || γνωρισθῆναι αὐτῷ omi. yHP^ov.
— 6 τίνος xP^o: τίτι cet. || κατορθωσάντων omi. v || εἴη ἂν] ἄρα εἴη yH^ov
P^oP^o || ἔστιν C^o ἔστιν post ὁμοίως p. — 7 ὁμοιοῦσθαι v || τῷδε τῷ αὐλητῇ τῷ
yH τῷ αὐλητῇ τῷ C^op τῷ ἐν τῇ πόλει αὐλητῇ v, qui postea totum mutant.
v. Prol. 00 — 8 ἐν omi. P^o || τῇδε omi. y || διάγοντι yHC^op omi. v. — 9 αὐτόν
+ καὶ εὐρών αὐτόν C^o || ἐπυνθάνετο x: ἐπίθετο cet. || παρ' αὐτοῦ omi. C^o ||
πολιτείαν αὐτοῦ C^o. — 10 αὐτοῦ omi. P^o || πάσας post διερευνᾶτο (sic) tr. p
omi. yHP^o || διερευνᾶτο HC^oP^op || ἔφησε P^oP^o || ὅπερ καὶ ἦν ἀληθές (ἀλ. ἦν. P^o)
(cf. 64)] ὅπερ ἦν καὶ ἀληθές x.

11 ἀμαρτωλὸν + αἰε C^o || ἑαυτὸν post εἶναι tr. p omi. P^o || post πόρνον add. ὃς
(ὡς P^o) x (non mutato μεταβληθέντα). — 12 οὐ πρὸ] ἀπὸ L || πολλοῦ + δὲ P^oP^o ||
τινος s. l. m. 1° P^o || ληστρικῆς + τάξεως P^o || μεταβουλευθέντα M μετελθόντα
P^oP^o. — 13 ὡς δέ] ὁ δέ L || ἡκριβεύσατο M ἡκριβεύετο yHC^oP^oP^o. — 14 κατ-
ώρθωται (uel -όρθ-) Bp κατόρθωσέ C^oA ἐπράχθη κατορθωμάτων P^o || ποτε
V^oB^oP^oC^oA: omi M πώποτε cet. || ἔφη P^op || ἔφησεν + οὐδ' L || μηδὲν + αὐτῷ P^o,

- 11 ἑαυτῷ συνειδέναι, πλὴν ὅτι ποτὲ ἐν τῷ ληστρικῷ τόπῳ ὑπάρχων
παρθένον θεοῦ μέλλουσαν ὑπὸ ληστῶν διαφθαρεῖν ἐξείλατο καὶ
νυκτὸς ἄχρι τῆς κώμης ἀποκατέστησεν. 5. ἄλλοτε δὲ πάλιν γυ-
ναῖκα εὐμορφον εὐρὼν πλαζομένην κατὰ τὴν ἔρημον φυγαδευθεῖ-
σαν ὑπὸ τῶν ταξιωτῶν τοῦ ἄρχοντος καὶ τῶν βουλευτῶν διὰ
20 χρέος δημόσιον ἀνδρικὸν καὶ ἀποδυρομένην τὴν πλάνην, ἐπέθετο
παρ' αὐτῆς τοῦ ὀδυρμοῦ τὴν αἰτίαν. 6. ἡ δὲ ἔλεγεν πρὸς αὐτόν·
«Μηδὲν ἐρώτα με, δέσποτα, μηδὲ ἐξέταζε τὴν ἀθλίαν, ἀλλ' ὥσ-
περ θεραπευομένη σὴν ὄπον βούλει ἀπάγαγε. τοῦ γὰρ ἀνδρός μου
πολλάκις μαστιχθέντος ἐπὶ διετὴ χρόνον ὑπὲρ χρέους δημοσίου
25 χρυσίων τριακοσίων καὶ ἐν φυλακῇ καθειργμένου καὶ τῶν φιλ-
τάτων μου παιδίων τριῶν διαπραθέντων ἐγὼ φυγὰς οἴχομαι τό-
πον ἐκ τόπου μετερχομένη. καὶ νῦν δὲ κατὰ τὴν ἔρημον πλανω-
μένη πολλάκις εὐρεθείσα καὶ συνεχῶς μαστιχθεῖσα, καὶ νῦν τρι-

ἐαυτῷ infra omissio || ἕτερον omi. H || καλὸν τῶν καλῶν P^oP^o. καλὸν post ἑαυτῷ
tr. P^oy. — 15 συνειδέναι + ποτὲ M, ποτε infra omissio || τόπῳ] τόπῳ HP^oP^op ||
ὑπάρχων + μὴ τῶν ἡμερῶν M. — 16 παρθένον + τινὰ p || θεοῦ x: τοῦ θεοῦ P^o
Χριστοῦ yH τοῦ Χριστοῦ P^o θεῷ ἀνακειμένην C^o omi. v || μέλλουσαν post
διαφθεῖρεσθαι (sic) tr. C^o || ὑπὸ + τῶν P^o || διαφθεῖρεσθαι C^op φθείρεσθαι v ||
ἐξείλατο P^o ἐξείλῳμην C^oP^oP^o (qui φησὶ addit) ἐξελόμενος V^o || καὶ omi. V^o. —
17 νυκτὸς omi. v || ἄχρι... ἀποκατέστησεν] διέσωσεν ἕως τῆς κώμης v || ἀπο-
κατέστησεν V^oP^o (cf. 15' 41): ἀπεκατέστησα C^oP^o κατέστησα P^o ἀπεκατέ-
στησεν cet. || ἄλλοτε δὲ πάλιν] καὶ ἄλλην v, qui postea totum mutant || δὲ omi.
C^oP^o. — 18 εὐμορφον post εὐρὼν tr. H || πελαζομένην HP^op (cf. 15' 78) || πλα-
ζομένην (πελαζ- p) post ἔρημον tr. C^op || κατὰ] παρὰ V^oBHC^op || φεύγουσαν
P^o. — 19 ὑπὸ... βουλευτῶν post ἀνδρικὸν (20) tr. C^o || ὑπὸ] ἀπὸ P^o || καὶ τῶν
βουλευτῶν omi. p || τῶν omi. xC^oP^oP^o. — 20 χρέος] πρᾶγμα C^o || δημοσιευτι-
κῶν ἀνδρικῶν A || τὴν πλάνην omi. P^o || ἐπυθόμην yHC^oP^o ἐπυθόμην οὐδ' P^o.

21 καὶ τοῦ p || εἶπεν yH || πρὸς αὐτόν xp: πρὸς με C^o omi. yHP^oP^o. — 22 μὴ
p || ἐρώτα με] με ἐρώτα yH ἐρώτα P^o || μηδὲ ἐξέταζε omi. P^o || ὥσπερ x: ὡς
cet. — 23 θεραπεύειν P^o || βούλει L || ἀπάγε HP^op σῶσον C^o. — 24 μαστι-
γωθέντος P^o || ἐπὶ δ. χρόνον omi. MC^o || ἐπὶ] ὑπὲρ p || ὑπὲρ] ὑπὸ L || δημοσίων
H. — 25 χρυσίων post τριακοσίων tr. P^oP^o || τριακοσίων] διακοσίων P^oP^o,
qui tamen τριακοσίους l. 31 habent. — 26 παιδίων (cf. Chantraine, *Études*
sur le vocabulaire grec, 1956, 24) xC^o: παίδων yHP^oP^o τέκνων p || τριῶν
ante παίδων tr. P^oP^o omi. V^o || διαπραθέντων P^o. — 27 περιερχομένη yH
διερχομένη P^o || καὶ νῦν... πλανωμένη post μαστιγωθείσα (sic) l. 28 tr. P^o ||
καὶ omi. C^oAyHC^oP^op || νῦν omi. p || πλανωμένη... εὐρεθείσα x (de part. abso-
luto cf. a' 272, η' 363, κδ' 38 (app.), Plot. IV 7, 13.8 ss., Radermacher 205):
πλανῶμαι... εὐρεθείσα yHC^o πλανομένη (sic)... εὐρέθην p πλανωμένη omi. P^o.
— 28 πολλάκις... νῦν omi. C^o || συχνῶς H omi. P^o || μαστιγωθείσα yHP^o ἐμασ-
τιγώθην p || καὶ νῦν x: τὰ νῦν P^o καὶ yHp καὶ ἰδοὺ νῦν P^o || τρίτον P^o τρίτην
ἡμέραν P^o τρεῖς ἡμέρας p.

- την ἔχω ἐν τῇ ἐρήμῳ ἡμέραν ἄσιτος διαμείνασα. » 7. « Ἐγὼ
 30 δὲ ἐλεήσας αὐτήν, φησὶν ὁ ληστής, ἀπαγαγὼν εἰς τὸ σπήλαιον
 δοῦς αὐτῇ τοὺς τριακοσίους χρυσίνους ἄχρι τῆς πόλεως ὠδή-
 γησα ἐλευθερώσας αὐτῆς μετὰ τῶν τέκνων καὶ τὸν ἄνδρα. »
 8. πρὸς δὲ ἀπεκρίνατο ὁ Παφνούτιος · « Ἐγὼ μὲν οὐδὲν ἔμαν-
 τῷ σύννοϊδα τῶν τοιούτων τι κατωρθωκότι · ἐν δὲ τῇ ἀσκήσει
 35 πάντως ἀκήκοάς με εἶναι διαβόητον. οὐ γὰρ ῥαθύμως τὴν ἐμ-
 αυτοῦ ζωὴν διεπλήθυθα. ἐμοὶ οὖν ὁ θεὸς περὶ σοῦ ἀπεκάλυψεν
 ὅτι οὐδὲν ἔλαττον ἔχεις ἐμοῦ ἐν τοῖς κατορθώμασιν. εἰ οὖν οὐκ
 ὀλίγος ὁ λόγος, ἀδελφέ, περὶ σοῦ τῇ θεότητι γίνεται, μὴ τῆς σαν-
 40 τοῦ ψυχῆς ὡς ἔτυχεν ἀμελήσης. » 9. ὁ δὲ ὄντας εὐθὺς ὡς εἶχεν
 ἐν χειρὶ τοὺς αὐλοὺς καὶ τὴν ἁρμονίαν τῆς μουσικῆς αἰοῦσας εἰς
 πνευματικὴν μεταβαλὼν μελωδίαν τῷ ἀνδρὶ εἰς τὴν ἔρημον ἠκο-
 λούθησεν. ἐν τρισὶ δὲ ἔτεσι κατὰ κράτος ἀσκήσας καὶ ἐν ὅμοις
 καὶ προσευχαῖς τὸν ἑαυτοῦ χρόνον τῆς ζωῆς διατελέσας πρὸς
 τὴν οὐράνιον πορείαν ἐστέλλετο καὶ σὺν χοροῖς ἁγίων καὶ τάγ-
 45 μασι δικαίων ἀριθμηθεὶς ἀνεπαύσατο.

29 ἔχω... ἐρήμῳ om. C² || ἐν τῇ ἐρήμῳ post ἄσιτος tr. P² || ἡμέραν om. P¹P²p
 || διαμένονσα MC². — 30 φησὶν ὁ ληστής om. C². ὁ ληστής om. yHP² || καὶ ἀπα-
 γαγὼν P²P³ || εἰς τὸ σπήλαιον om. C² || σπήλαιον + παρεθήκα τροφήν καὶ P².

31 δοῦς] καὶ δοῦς p ἔδωκα C² δέδωκα P¹P² || τοὺς om. C²P²P³p || χρυσίνους
 + καὶ P²P³ || ἄχρι... ἐλευθερώσας] καὶ ὁδηγήσας ἄχρι τῆς πόλεως ἡλευθέ-
 ρωσα C². — 32 αὐτήν AyC² || μετὰ τ. τέκνων post ἄνδρα tr. P¹P²p || τέκνων]
 παιδων M || καὶ P¹C²AyC² : om. cet. || τοῦ ἀνδρός C². — 33 ἀπεκρίθη M || ὁ
 + μακάριος P² || οὐδὲν post ἔμαντῷ tr. H || ἔμαντοῦ y (cf. 77) || ἔμαντῷ post
 σύννοϊδα tr. P¹C². — 34 τῶν... κατωρθωκότι] τοιοῦτον κατόρθωμα P² || τι ante
 τῶν tr. C² || κατορθωκότα (sic) P² κατορθώσας p κατορθωμάτων C². — 35 πάν-
 τως post ἀκήκοας tr. C², post με tr. P² || ἀκούεις P² || με post εἶναι tr. C²p
 || οὐδὲ P² || ἑαυτοῦ C²AyC². — 36 διήλθον P² διατέλεσα C²A || ὁ θεὸς post σοῦ tr.
 P². — 37 ἔλαττον ἔχεις ἐμοῦ (μον P²)] ἐμοῦ ἔλαττον ἔχεις P² ἔχεις ἐμοῦ ἔλαττον
 H ἔλαττον (-άτιων L) ἐμοὶ ἔχεις y || ἐν... γίνεται (38) om. C². — 38 ὁ om. yH
 P¹P²p || περὶ σοῦ ἀδελφέ MP²P³p || τῷ θεῷ P² || μὴ + οὐδ' C² || σεαυτοῦ Lp ἑαυ-
 τοῦ P²HC² αὐτοῦ P². — 39 ὡς ἔτυχεν om. P² || ἀμελήσης] καταφρονήσης (-σεις
 P²) yH || εὐθὺς... χειρὶ om. C² || εὐθέως P² || ὡς] ὅς P² δ p. — 40 ἐν χειρὶ
 post αὐλοῦς tr. P² || ἐν + ταῖς y || τοὺς om. P² || ἁρμονίαν Vp : ἁρμόνιον BM
 C²A ἁρμονίον LHCP²P³ ἁρμονόδιον P² δαιμόνιον P¹ || τῆς μουσικῆς om. P²
 || αἰοῦσας M : ὠδῆς H αἰοῦσας VpBP¹C²A ὠδῆν yP² αὐδῆν C² λύραν P² om. p.

41 ἀνδρὶ] ἀγίῳ P² || ἐξημὼν + ὡς εἶχεν C². — 42 ἐν τρισὶ δὲ ἔτεσι xC² : ἐν
 ὅλοις δὲ τρισὶν ἔτεσι P² ἐν τρισὶ δὲ ἔτεσι ὅλοις cet. — 43 καὶ + ἐν VpBMP²
 HP² || εὐχαῖς P² || ἑαυτοῦ] ἐπίλοιπον P² || χρόνον] βίον P² || τῆς + ἑαυτοῦ P²
 || πρὸς] εἰς P². — 44 πορείαν] πολιτείαν H || ἐστέλλετο P² || καὶ P¹C²P² : om.
 cet. || σὺν om. P², qui συναριθμηθεὶς (45) scr. || χοροῖς post ἁγίων tr. P² || χο-
 ροῖς + τε M || ἀγίων] ἀγγέλων P² δικαίων p. — 45 δικαίων] ἀγίων p || ἀνα-

10. Ὡς γοῦν ἐκείνον ἐνασκήσαντα καλῶς ταῖς ἀρεταῖς πρὸς τὸν
 θεὸν προαπέστειλεν, ἐπιθεὶς ἑαυτῷ μείζονα πολιτείαν τῆς πρό-
 σθεν ἡρώτα τὸν θεὸν πάλιν δηλωθῆναι αὐτῷ τίνι τῶν ἁγίων ἄρα
 50 ἂν εἴη ὁμοιος. καὶ πάλιν φωνή τις γέγονε πρὸς αὐτὸν θεία λέγου-
 σα · « Ἐοικας τῷ τῆς πλησίον κώμης πρωτοκοιμήτῃ ». 11. ὁ δὲ
 ὡς τάχιστα πρὸς αὐτὸν ἦκεν. καὶ δὴ κρούσαντος αὐτοῦ τὸν πυ-
 λῶνα προῆλθεν ἐκεῖνος κατὰ τὸ ἔθος αὐτῷ ὡς ξένον ὑποδεχό-
 μενος. νίφας δὲ τοὺς πόδας αὐτοῦ καὶ παραθείς τράπεζαν προ-
 55 ετρέπετο μεταλαβεῖν τῶν ἐδωδίων. πυθόμενου δὲ τούτου τὰς
 πράξεις αὐτοῦ καὶ λέγοντος · « Ὡ ἄνθρωπε, τὰς σεαυτοῦ πολι-
 τείας φράσον. πολλῶν γὰρ μοναχῶν, ὡς μοι ὁ θεὸς ἐδήλωσεν,
 τὸν βίον ὑπερεβέβηκας », 12. ὁ δὲ ἔλεγεν ἁμαρτωλὸν ἑαυτὸν εἶναι
 καὶ ἀνάξιον τοῦ ὀνόματος τῶν μοναχῶν. ὁ δὲ ὡς ἐπέμενε ἐρω-
 τῶν, ἀπεκρίνατο ὁ ἄνθρωπος λέγων · « Ἐγὼ μὲν οὐκ εἶχον ἄν-
 60 ἄγκην τὰ ἑαυτοῦ δράματα ἐξαγορεύειν. ἐπειδὴ δὲ παρὰ θεοῦ

πανόμενος P². — 46 οὖν P² || ἀσκήσαντα Lp || καλῶς ante ἐνασκήσαντα tr.
 C² om. P² || καλῶς + καὶ P² || ἀρεταῖς + διαπρέψαντα P² || τὸν om. y. —
 47 ἐξαπέστειλεν P² προέπεμψεν P²v || περιθεὶς V² || αὐτῷ HV² || μείζονα
 + τινα C² || τῆς πρόσθεν om. v || πρόσθεν xC² : ἔμπροσθεν cet. — 48 ἡρώτα]
 ἐδεήθη v || τοῦ θεοῦ v || πάλιν ante τὸν tr. C², ante τοῦ tr. v om. P²p || αὐ-
 τῷ om. v || τίνος M || τῶν ἁγίων om. v || ἄρα ἂν εἴη x : ἄρα εἴη yHP² (qui
 εἴη post ὁμοιος tr.) p εἴη P² ἐστίν C²v. — 49 καὶ om. B || πάλιν] αὐθις P² ||
 τις om. P²P³ || θεία ante φωνή tr. P², post φωνή tr. P², ante πρὸς tr. yH, ante
 γέγονε tr. C²v. — 50 πλησίον om. v || κώμης] πόλεως P²v || ὁ δὲ... ἐχώ-
 ρισα (63)] ἦν δὲ οὗτος πάνυ ἐνάρετος v.

51 ὡς om. C²p || ἦκεν] ἦλθε C² || δὴ om. C²P² || κρούσας P² || αὐτοῦ om.
 P² || εἰς τὸν P². — 52 πυλῶνα + εὐθέως ἐκεῖνος C², qui ἐκεῖνος infra om. ||
 προῆλθεν P¹P²HP² || εἰωθὸς C² || αὐτῷ om. y || ὡς xP² : τὸν cet. ; ὑπο-
 δεχόμενος p (cf. 116) : ὑποδεξάμενος By ὑποδέξασθαι P² ὑποδεξόμενος cet.
 — 53 δὲ om. B || τοὺς πόδας post αὐτοῦ tr. C²p || παραθείς + αὐτῷ P² || τὴν
 τράπεζαν p. — 54 μεταλαμβάνειν H || τῶν ἐδωδίων ante μεταλαβεῖν tr. P²
 om. C² || πυθόμενος P² πυθνομένου C²P²P³p || δὲ om. P² || τούτου] αὐτοῦ LC²
 om. P²HP². — 55 αὐτοῦ om. P²C² || λέγοντος + ὅτι P² + φράσον C²p, qui
 φράσον infra om. || ὦ ἄνθρωπε post φράσον μοι tr. P² || ἑαυτοῦ BAp σαντοῦ
 yHP² σοῦ (post πολιτείας) P². — 56 πολιτείας + μοι P² || φράσον + μοι
 P² || πολλοὺς γὰρ μοναχοὺς yHP² || ὁ θεὸς μοι ἐδήλωσεν p ἐδήλωσέν μοι ὁ
 θεὸς H ὁ θεὸς ἐδήλωσέν μοι C² μοι ἐδήλωσεν ὁ θεὸς P² ὁ θεὸς μοι ἔδειξεν
 P². — 57 τὸν βίον om. yHC²P²P³p || ὑπερέχεις C² || ὁ δὲ] ἐκεῖνος P²P³ || λέ-
 γει C². ἔλεγεν post ἁμαρτωλὸν tr. P² || ἑαυτὸν ante ἁμαρτωλὸν tr. yC²P², post
 εἶναι tr. p. — 58 ἀνάξιον post μοναχῶν tr. P² || ὁ δὲ ὡς (cf. 84) P¹C²A : ὅς
 δὲ ὡς V² ὡς δὲ ὡς B ὡς δὲ cet. — 59 ἀποκρίνεται V² || ὁ ἄνθρωπος om. C²
 || λέγων om. P². — 60 ἑαυτοῦ p || δράματα] πράγ ματα H || ἐξαγορεύσαι
 yP²P³ || δὲ om. B || παρὰ θεοῦ post λέγεις tr. C².

λέγεις ἐληλυθέναι, τὰ προσόντα μοι ἀπαγγελῶ σοι. 13. ἐμοὶ μὲν
τριακοστὸν τοῦτό ἐστιν ἔτος ἐξ οὗ ἑμαυτὸν τῆς γαμετῆς μου
ἐχώρισα τρία ἔτη αὐτῇ μόνον συνομιλήσας καὶ τρεῖς ἐξ αὐτῆς
νιὸς ποιήσας. οἱ καὶ δὴ ταῖς χρεαῖς μου ὑπηρετοῦσιν. οὐκ ἐ-
65 πανσάμην οὖν τῆς φιλοξενίας ἄχρι σήμερον. οὐ καυχᾶται τις τῶν
κωμητῶν πρὸ ἐμοῦ τὸν ξένον ὑποδεξάμενος. οὐκ ἐξῆλθεν πένης
οὐδὲ ξένος κεναῖς χερσὶ τὴν ἐμὴν ἀλλήν μὴ πρότερον ἐφοδια-
σθεις κατὰ λόγον. οὐ παρεῖδον πένητα δυστυχήσαντα μὴ ἱκανὴν
παραμυθίαν αὐτῷ χορηγήσας. 14. οὐκ ἔλαβον πρόσωπον τέκνου
70 μου ἐν κρίσει. οὐκ εἰσῆλθον εἰς τὸν οἶκόν μου καρποὶ ἀλλότριοι.
οὐκ ἐγένετο μάχη, ἣν οὐκ εἰρήνευσα. οὐκ ἐμέμψατό τις ἐπ' ἀτο-
πία τοὺς ἐμοὺς παῖδας. οὐκ ἦσαν τῶν ἀλλοτρίων καρπῶν αἱ
ἀγέλαι μου. οὐκ ἔσπειρα πρῶτος τὰς ἐμὰς χώρας, ἀλλὰ πᾶσιν
αὐτάς κοινὰς προθέμενος τὰς ὑπολειφθείσας ἐκαρπισάμην. οὐ συν-
75 ἐχώρησα καταδυναστευθῆναι πένητα ὑπὸ πλουσίου. οὐ παρελόμην
σά τινα ἐν τῷ βίῳ μου. κρίσιν πονηρὰν κατ' οὐδενός ποτε ἐξενή-
ροχα. ταῦτα θεοῦ θέλοντος σύνοῖδα ἑμαυτῷ πεπραγμένα. 15. ἀ-
κούσας δὲ ὁ Παφνούτιος τοῦ ἀνδρὸς τὰς ἀρετὰς τὴν κεφαλὴν

61 ἀπαγγέλλω p || μὲν om. yP² || μὲν + ἡδὴ P². — 62 τριακοστὸν + ἡδὴ
yHC²P² || τοῦτ' ἐστιν y ἐστὶ τοῦτο P² τοῦτο om. P²p || οἱ δὲ διου P². — 63 τρία
ἔτη... καὶ om. C² || τρία ἔτη αὐτῇ μόνον συνομιλήσας B : τρία αὐτῇ ἔτη συνο-
μιλήσας μόνον P² τρία αὐτῇ μόνον ἔτη συνομιλήσας C¹A τρία αὐτῇ μόνον
συνομιλήσας V²M τρία αὐτῇ μόνον συνομιλήσας ἔτη P² τρία αὐτῇ μόνον προ-
σομιλήσας ἔτη yH τρίτον αὐτῇ μόνον προσομιλήσας (+ ἔτος P²) P²p τρία γὰρ
ἔτη μόνον (μόνον ἔτη V¹) προσομιλήσας τῇ ἑαυτοῦ (om. V¹) γυναικὶ v || νιὸς
ἐξ αὐτῆς yC² νιὸς μετ' αὐτῆς P². — 64 οἱ καὶ δὴ (cf. ιζ' 7) xC² : οἱ (οἶα L)
δὴ καὶ yH οἱ καὶ P²P²p || δὴ + μοι C², qui μου infra om. || ἐπαύσαμεν C². —
65 οὖν M : ἂν V²BC¹A om. cet. || μέχρι yP² || τῆς σήμερον P²yHC²P²P²p. —
66 πρὸ ἐμοῦ post ξένον tr. P²P² || τὸν ξένον] τῶν ξένων τινὰ C¹A ξένον P² ||
ὑποδεχάμενος C²p δεξάμενος P² δέξασθαι P². — 67 οὐδὲ ξένος om. C² || οὐδὲ]
ἡ P² || τῆς ἀλλῆς μου P² || ἀλλήν] πύλην C² || μὴ... λόγον om. C². — 68 κατὰ
λόγον om. p || μὴ... χορηγήσας (69) om. C². — 69 παραμυθίαν post αὐτῷ tr.
P²P²P². — 70 μου] om. y || εἰσῆλθεν C² || μου] μοι C¹ || καρπὸς ἀλλότριος C².

71 ἐγένετο μάχη] ἐγγὼν μάχην p || ἣν οὐκ xP² : ἣν μὴ (εἰμί H) cet. || εἰρή-
νευσα + γνούς p || ἐπ' ἐν P²P². — 72 ἦσαν p || ἡ ἀγέλη p. — 73 πρῶτον H
|| χώρας] ἀρούρας M || ἀλλ' ἡ p (cf. α' 123). — 74 προσθέμενος P² προσθέμην
C² θέμενος P² || ὑπολειφθείσας HP²P² || ὑπολειφθείσας + ἐξ αὐτῶν ταυτὰς
C² || ἐκαρπισάμην yHP²P² ἐκαρπισίμην C²p. — 75 ὑπὸ] ἀπὸ V²BMC¹A
(cf. θ' 13 et Radermacher 139) || πλουσίου + ἐν τῇ κώμῃ μου P² || οὐκ ἐλό-
πησα C². — 76 τινὰς C²P² τέκνα V²BMC¹A. — 77 ταῦτά + μοι C²p, ἑμαυτῷ
omisso || οἶδα P² || ἑμαυτοῦ y (cf. 33) om. C² p. — 78 δέ] οὖν C¹A om. V²BM
|| Παφνούτιος] ἀσκητήςC² || ταῦτα παρὰ τοῦ C² || τοῦ ἀνδρὸς post τὰς tr. yH
P²p || τὰς ἀρετὰς om. C².

αὐτοῦ ἐφίλει λέγων · « Εὐλόγησαι σε κύριος ἐκ Σιών καὶ ἰδοὺς τὰ ἀγαθὰ Ps. 127,
80 Ἱερουσαλήμ. καλῶς γὰρ ταῦτα κατώρθωσας. λείπεται δέ σοι ἐν
τῶν ἀρετῶν τὸ κεφάλαιον, ἡ πάνσοφος περὶ θεοῦ γνώσις. ἦν
οὐκ ἂν δυνήσῃ ἀπόνως κτήσασθαι, εἰ μὴ σαντὸν τῷ κόσμῳ ἀπα-
ρησάμενος καὶ λαβὼν τὸν σταυρὸν τῷ σωτῆρι ἀκολουθήσεις ».
ὁ δὲ ὡς ἤκουσεν ταῦτα, μὴδὲ τοῖς ἑαυτοῦ συνταξάμενος εὐθύς
85 εἶπετο τῷ ἀνδρὶ ἐπὶ τὸ ὄρος.

16. Καὶ δὴ ἐλθόντες ἐπὶ τὸν ποταμὸν μηδαμοῦ σκάφους παρα-
φανέντος προσέταξεν ὁ Παφνούτιος πεζεύειν τὸν ποταμὸν, δν οὐ-
δεὶς πώποτε κατ' ἐκείνον τὸν τόπον ἐπέξευσεν διὰ τὸ βάθος.
παρελθόντων δὲ αὐτῶν καὶ τοῦ ὕδατος αὐτοῖς ἕως τῆς ζώνης
90 γεναμένου κατέστησεν αὐτὸν ἐν τινὶ τόπῳ, ἑαυτὸν δὲ αὐτοῦ
διαχωρίσας ἐδέετο τοῦ θεοῦ κρείττων φανῆναι τῶν τοιούτων.
17. μετ' οὗ πολὺν δὲ τοῦ χρόνου εἶδεν τὴν ψυχὴν τοῦ ἀνδρὸς ὑπὸ
ἀγγέλων ἀναλαμβάνομένην ὑμνούντων τὸν θεὸν καὶ λεγόντων ·
« Μακάριος δν ἐξελέξω καὶ προσελάβου, κατασκηνώσει ἐν ταῖς αὐλαῖς σου », Ps. 64,
Ps. 118.

79 ἐφίλησε P²P²p || εὐλόγησαι· αἱ· M εὐλόγησαι BP²C¹AP² || κύριος om. P².
— 80 Ἱερουσαλήμ + πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς σου C² || γὰρ] δὲ V²BMC¹A
om. P² || ἐν τῶν C²P²P² : ἐν τι τῶν Mp ἐν τὸ τῶν P² (qui τὸ infra om.) ἐν (ἐν
A) τινὶ τῶν V²BC¹A τῶν yHv.

81 ἡ... ἀκολουθήσεις (83)] τὸ ἄραι τὸν σταυρὸν σου καὶ ἀκολουθήσαι τῷ
Χριστῷ ἀπαρησάμενος ἑαυτὸν v || πάνσοφος om. P² || περὶ θεοῦ] τοῦ θεοῦ
P²P² πρὸς θεὸν P². — 82 οὐκ ἂν] οὐ C² || δύνῃ yHp || σαντὸν τῷ κόσμῳ] τῷ
κόσμῳ P² σαντὸν σὺν τῷ κόσμῳ H σαντὸν τοῦ κόσμου P² τὸν κόσμον καὶ
σαντὸν C² τὸν κόσμον P² || ἀπαρησάμενος] χωρίσας (-ρή-) P². — 83 καὶ om.
H || τῷ σωτῆρι post ἀκολουθήσεως tr. P² || ἀκολουθήσεως P²LP². — 84 ὁ δὲ ὡς]
ὡς δὲ P²V² || ταῦτα om. v || μὴδὲ] μὴδὲν L || αὐτοῦ y || εὐθύς ante μὴδὲ
tr. yHC²P²vp om. P². — 85 εἶπετο] ἠκολούθησε P²v || τῷ... ὄρος] αὐτῷ v
|| ἐπὶ] ὑπὸ H. — 86 καὶ δὴ... κατέστησεν (90)] καὶ καταστήσας v || δὴ om.
p || ἐλθόντος V²B ἐλθόντων yH || μηδαμοῦ omisso, σκάφους + μὴ P²P²
|| παραφανέντος] εὐρεθέντος P²P². — 87 προσέταξεν x : προσέταττεν cet. ||
δν... τόπον (88) om. B. — 88 πώποτε om. P² || τόπον] καιρὸν P²P²p || ἐπέ-
ξευε p. — 89 διελθόντων P² || δέ] οὖν M || αὐτοῖς] αὐτοῦ m. 2° P² om. P²P²p.
— 90 γεναμένου (cf. ιγ' 31)] γενομένου P²yHC²P²P²p || αὐτὸν] ἑαυτὸν M || τινὶ
post τόπῳ tr. v || τόπῳ + ἐνθα ὁ πρὸ αὐτοῦ χωραύλης (!) τετελειωτο C²
|| ἑαυτὸν δὲ αὐτοῦ x : αὐτὸς δὲ ἑαυτὸν yHC²P² αὐτὸς δὲ αὐτὸν p καὶ αὐτὸς
ἑαυτὸν ἐκείνου P² αὐτὸς v.

91 διαχωρήσας BMAyP² διαχωρισθεὶς v || κρείττω MP²p κρείττον (sic)
P² κρείττον C¹ALH κρείττω V¹ || τῶν τοιούτων] καὶ τὸν τοιοῦτον p. —
92 μετ' οὗ... χρόνου] μετὰ δὲ ὀλίγον χρόνον P² || οὐ μετ' οὐ V¹ || πολὺν δὲ
τοῦ χρόνου] πολὺν δὲ χρόνον P²v || τοῦ] om. y || εἶδεν post ψυχὴν tr. P² ||
τοῦ ἀνδρὸς] αὐτοῦ C². — 93 ὑμνούντων ...σου (96) om. v. — 94 κατασκη-
νώσεις V²BC¹A.

95 καὶ πάλιν τῶν δικαίων ἀποκρινομένων καὶ λεγόντων · « Εἰρήνη πολλή τοῖς ἀγαπῶσι τὸ ὄνομά σου ». καὶ ἔγνω διὰ τὸ ἄνθρωπος τετελειώται.

18. Ὡς δὲ ἐπέμενε ὁ Παφνούτιος δυσωπῶν ταῖς εὐχαῖς τὸν θεὸν τὴν νηστείαν παρατείνων, πάλιν ἤξιον δηλωθῆναι αὐτῷ τίνος ἂν εἴη ὅμοιος. ἔφη δὲ πάλιν ἡ θεὰ φωνή πρὸς αὐτόν · « Ἐμ-
100 πόρῳ ἔοικας ζητοῦντι καλοὺς μαργαρίτας. ἀλλὰ ἀνάστηθι λοιπὸν καὶ μὴ μέλλε. προσπατήσῃς γὰρ σοι ὁ ἄνθρωπος ὃ ἀπεικασθῆς ». 19. κατελθὼν δὲ ἐκεῖνος εἶδεν ἄνδρα τινὰ ἔμπορον Ἀλεξανδρέα εὐλαβῆ καὶ φιλόχριστον, εἰς δύο μυριάδας χρυσίων πραγματευόμενον μετὰ ἑκατὸν πλοίων ἐκ τῆς ἁνω Θηβαΐδος κατιόντα πᾶ-
105 σαν τὴν οὐσίαν αὐτοῦ καὶ ἔμπορίαν τοῖς πτωχοῖς καὶ μοναχοῖς διανείμαντα. 20. δς μετὰ τῶν ἑαυτοῦ παίδων δέκα σάκκους δσπρίων ἀνέφερεν πρὸς αὐτόν. « Καὶ τί ταῦτα ὄφελος; » ἔφη ὁ Παφνούτιος. ὁ δὲ ἔφη πρὸς αὐτόν · « Ἴδε οἱ καρποὶ τῆς ἐμῆς ἐμπορίας εἰσὶν εἰς δικαίων ἀνάπαισιν τῷ θεῷ προσφερόμενοι ».

Matth. 11

95 ἀποκρινομένων P⁵ || καὶ λεγόντων om. C². — 96 τὸ ὄνομα] τὸν νόμον C¹P³ || σου] μου H || σου + καὶ οὐκ ἔστιν αὐτοῖς σκάνδαλον P²P³ || καὶ + τότε P⁵ || τετελειώται H ἐτελειώθη M. — 97 ὁ + ἀββᾶ (-ᾶς P²) P²P³ || δυσωπῶν... θεὸν om. v || ταῖς εὐχαῖς ante δυσωπῶν tr. Hp, post θεὸν tr. C¹P³ om. P⁵. — 98 καὶ τὴν νηστείαν P²P³ || τῇ νηστείᾳ P⁵ τὰς νηστειὰς καὶ εὐχὰς v || παρεκτείνων C² || πάλιν ante παρατείνων tr. H, post ἤξιον tr. C² || δηλωθῆναι αὐτῷ γινώσκει v || τίνος x : τίνι cet. — 99 ἂν εἴη] ἄρα ἔστιν C² || δὲ om. P¹ || πρὸς αὐτόν om. v. — 100 ἔοικας post μαργαρίτας tr. H || ζητοῦντι... μαργαρίτας om. v || καλοὺς ex καλὰς A καλὰς P².

101 μέλε C²P⁵ || προσπατήσῃς V²MP²HP²p ἀπαντήσῃς LC² || σοι] σε V² || ὁ ἄνθρωπος om. C² || ὃ] ὡς B δ LC² || ἀπεικασθῆς P². — 102 ἐκεῖνος om. P² || ἄνδρα om. P²v || τινὰ om. v || ἔμπορον] εὐπορον V²BC¹A (cf. l. 108/9) || ἔμπορον + ἄνθρωπον H (habebat iam ἄνδρα). — 103 ἄνδρα εὐλαβῆ γP²p || καὶ φιλόχριστον om. v || εἰς... πραγματευόμενον] πραγματευτὴν δισμυρίων χρυσίων p || εἰς x : δς v om. yHC²P²P³ || δύο om. C² || μυριάδας x δισμυρίων C²p || χρυσίων] χρυσίου v || πραγματευόμενος v. — 104 μετὰ] μεθ' P² || ἑκατὸν (ῥ MV²)] τριῶν C²p Preuschen || πλοίων ante ἑκατὸν tr. P² || ἐκ... κατιόντα om. v || ἄνωθεν B ἀνωτέρω L ἀνωτέρας P²p || κατιόντι y κατελθόντα P²p. — 106 διανέμοντα C² διανεμίας v || δς... παίδων om. v || ἑαυτοῦ] αὐτοῦ y || δέκα post σάκκους tr. P² || σάκκους V² || σάκκους + μόνον V² || δσπρίων H δσπρίον v. — 107 ἀνέφερεν] ἀναλαβόμενος ἤρχετο V² || πρὸς αὐτόν om. C² || καὶ om. P⁵ || καὶ τί] hinc iam totum mutant v || ὄφελος (uel ὄφελος) ὄφειλεν L ὃ φίλος M ὃ φίλε P²HC²P² om. P² || ἔφη + πρὸς αὐτόν yHC²P² || ὁ Παφνούτιος... ἔφη (108) om. p. — 108 Παφνούτιος + πρότερον προσαγορεύσας αὐτόν C² || ὁ δέ... αὐτόν om. P² || ὁ δέ + ἀσπασάμενος C² || ἔφη x : εἶπεν yHC²P² || πρὸς αὐτόν om. P² || Ἴδε L : εἶδε P² οἶδε H om. cet. || ἐμῆς om. P² || ἐμπορίας] εὐπορίας V²BC¹A (cf. 102). — 109 εἰσὶν + οὗτοι P¹.

110 « Τί δήτα », φησὶν πρὸς αὐτόν ὁ Παφνούτιος, « καὶ σὺ τοῦ ὀνόματος οὐκ ἀπολαύεις τοῦ ἡμετέρου; » 21. ὁ δὲ ὡς ἐπὶ τοῦτο σπεύδειν αὐτόν ὠμολόγει, ἀπεκρίνατο πρὸς αὐτόν · « Μέχρι τίνος οὐν τὰ γήϊνα πραγματεύῃ μὴ τῶν οὐρανίων ἐμπορευμάτων ἀπτόμενος; ἀλλὰ ταῦτα μὲν ἑτέροις μέλλεις ἀφήσειν, σὺ δὲ τῶν
115 καιριωτάτων ἐχόμενος ἀκολούθησον τῷ σωτῇρι ὀλίγον ὕστερον πρὸς αὐτόν ἀφικόμενος ». 22. ὁ δὲ μηδὲν ὑπερθέμενος τοῖς αὐτοῦ παισὶν ἐνετέλλετο τὰ λοιπὰ τοῖς πτωχοῖς διανεῖμαι, αὐτὸς δὲ ἀνελθὼν εἰς τὸ ὄρος καὶ ἑαυτὸν ἐν ἐκείνῳ τῷ τόπῳ καθείρξας ἐνθα οἱ πρὸ αὐτοῦ δύο ἐτελειώθησαν προσεκαρτέρει τῷ θεῷ προσ-
120 ευχόμενος. ὀλίγον δὲ διηπνεύσαντος χρόνου καταλιπὼν τὸ σῶμα οὐρανοπολίτης ἐγένετο.

23. Ὡς δὲ καὶ τοῦτον προπέμψας εἰς οὐρανοὺς λοιπὸν καὶ αὐτὸς τὴν ψυχὴν ἀπελέγετο μηκέτι πλέον ἀσκήσαι δυνάμενος, ἄγγελος παραστάς εἶπεν αὐτῷ · « Δεῦρο δὴ λοιπὸν, ὦ μακάριε,

110 Τί δήτα x : τί δὲ yHC² καὶ εἰ ταῦτα οὕτως ἔχει, ἵνα τί P⁵ || φησὶν... Παφνούτιος om. P²P³, φησὶν om. C² || πρὸς αὐτόν add. mg. m. 1° V², om. M || ὁ om. L || τοῦ + ἡμετέρου C²P³ || ὀνόματος + τοῦ ἡμετέρου P⁵.

111 ἀπολαύσεις P⁵ || τοῦ ἡμετέρου om. hic C²P²P³ || ὡς om. P⁵ || ἐπὶ] εἶπε p || τούτῳ P². — 112 αὐτόν¹ x : ἑαυτόν HP²P³ πρὸς αὐτόν y om. C² || ὠμολόγει om. p || ἀπεκρίνατο + δὲ C² || πρὸς αὐτόν] οὐν P⁵ || αὐτόν + ὁ θεσπέσιος P² || Μέχρι τίνος οὐν] Μηκέτι, ἀδελφε P⁵. — 113 οὐν + σὺ p || τὰ om. H || γήϊνα + οὐν H || πραγματεύει P²C² πραγματεύου P⁵ || μὴ... ἀπτόμενος] ἀλλ' ὅλος τῶν οὐρ. ἐμπ. γενοῦ P⁵, qui plura mutat || μὴ post ἐμπορευμάτων tr. yH. — 114 μέλλεις ἀφήσειν xC² : μέλλειν ἀφήσειν p ἀφίναί μέλλεις ἐνταῦθα P² μέλλων ἀρεῖναι y μέλεσιν ἄφες H. — 115 καιριωτάτων] μακαριωτάτων B || ἐχόμενος] ἀπτόμενος P² || ὀλίγον] ὅλον V¹. — 116 ἀφικόμενος (cf. ὑποδεχόμενος 52, ἐπιτίθημι κβ' 25, Bl.-Debr. 339, 1 [et Anhang], Schwyzer-Debr. 296 s.) xP²p : ἀφικόμενος yHC²V¹ ἀπαίρειν μέλλοντι V² || ὁ δέ... διανεῖμαι (117) om. v || μηδὲν] μηδὲ P⁵ || αὐτοῦ xC² : ἑαυτοῦ cet. — 117 ἐνετέλλετο C² || λοιπὰ + πάντα P⁵ + τῶν πραγμάτων αὐτοῦ P². — 118 εἰς] ἐπὶ P⁵ || ἐν ἐκείνῳ τῇ τόπῳ] ἐν ἐνὶ τόπῳ C² τόπῳ ἐκείνῳ H om. v || ἐνθα... ἐτελειώθησαν om. C² || ἐνθα] ὅπου V² ἐν ὧ V¹. — 119 ἐτελειώθησαν + ἀδελφοὶ V². — 120 ὀλίγον... χρόνον] καὶ ἐν ὀλίγῳ χρόνῳ v || διηπνεύσαντος] διεληθόντος P⁵ || χρόνου ante διηπνεύσαντος tr. C².

121 ἐγίγνετο V²BM. — 122 τοῦτον + τῷ θεῷ C² || προπέμψας C² προέπεμψεν P² || εἰς οὐρανοὺς om. C²P³ || λοιπὸν post αὐτὸς tr. P²p. — 123 τὴν ψυχὴν ἀπελέγετο] τῷ θεῷ παραθῆναι τὴν ψυχὴν ἐπόθει P⁵ πρὸς κύριον ἐξεδήμηνεν (post δυνάμενος) V² om. V¹ || ἀπελέγετο] ἀπεγέγετο P¹ ἀπελίπετο L ἀπελείπετο P²H || πλεῖον P² || δυνάμενος + καὶ δὴ P². — 124 ἄγγελος + γὰρ P²C¹AV² + δὲ C²p || παραστάς] ὄφθεις C² || εἶπεν post αὐτῷ tr. C² || δὴ om. C² || δὴ + μοι yHP²v. — 124/125 ὦ (om. C²) μακάριε, καὶ σὺ εἰς] καὶ σὺ, ὦ μακάριε εἰς V² ὦ μακάριε σὺ, εἰς yHV¹ ὦ μακάριε, εἰς p.

- 125 καὶ σὺ εἰς τὰς τοῦ θεοῦ αἰωνίους σκηνάς. ἦκασι γὰρ οἱ προφη-
ται εἰς τοὺς αὐτῶν χορούς σε ὑποδεξόμενοι. τοῦτο δέ σοι τὸ
πρὶν οὐκ ἐξέφηνα, ἵνα μὴ ἐπαρθῇς ζημιωθῆς τῆς ἀξίας». 24. ἐπι-
ζήσας δὲ μίαν ἡμέραν μόνην πρεσβυτέρων τινῶν κατὰ ἀποκά-
λυψιν πρὸς αὐτὸν ἐληλυθότων πάντα τε αὐτοῖς ὑφηγησάμενος
130 παρέδωκεν τὴν ψυχὴν. ἐμφανῶς δὲ αὐτὸν οἱ πρεσβύτεροι ἐθε-
άσαντο σὺν χοροῖς δικαίων καὶ ἀγγέλων ἀναλαμβάνοντων ὑμ-
νούντων τὸν θεόν.

ie'. Περὶ Πιτυρίωνος.

1. Εἶδομεν δὲ κατὰ τὴν Θηβαίδα ὁρος ὑψηλὸν τῷ ποταμῷ
ἐπικείμενον, φοβερόν ἄγαν καὶ κρημνώδες, καὶ μοναχὸς ἐκεῖ
οἰκοῦντας ἐν τοῖς σπηλαίοις. πατὴρ δὲ αὐτῶν ἦν, ὀνόματι Πιτυ-

126 αὐτῶν x: εἰς αὐτῶν cet. || χορούς σε || σε χοροὺς MA. σε post ὑποδέξασθαι
(sic) tr. P¹ om. V¹BC² || ὑποδεξόμενοι MC¹AC²P²: δεξόμενοι P³ ὑποδέξασθαι
P¹v ὑποδεξόμενοι cet. || δέ + ἐν P³ || σοι post ἐξέφηνα tr. P³ || τὸ πρὶν || πρὶν
MV¹ πρότερον P³V². — 127 ἐξέφανα C² ἐξέφάνη yHP³V¹ ἐφάνη V² || ἐπαρθεῖς ||
ἐπαρθῆς καὶ L || ζημιωθῆς ex ζημιωθείς AL ζημιωθείς P¹ ζημιωθείση P³ ||
τὴν ἀξίαν P³p om. V² || τῆς + ἀμείνωνος P². — 128 δέ || οὐδ' P³ || μίαν μόνην
ἡμέραν P³ μίαν καὶ μόνην ἡμέραν M μίαν ἡμέραν μόνον P³HP³p μίαν ἡμέ-
ραν ||| (c. 5-6 l. ubi μόνον adhuc legitur) L μίαν ἡμέραν C²v || καὶ πρεσβυ-
τέρων V¹ || ἀποκάλυψιν + θείαν P². — 129 πρὸς αὐτὸν post ἐληλυθότων
(ἀπιδόντων C²) C²P³ || ἐληλυθότων || ἐλθόντων MV² ἀπιδόντων C² || τε xC²: om.
cet. || αὐτοῖς + ἐκείνοις V²BP¹C²A + ἐκείνος C²p + ἐκείνος τὰ αὐτοῦ P² ||
διηγησάμενος P³ ἀφηγησάμενος V². — 130 παρέδωκε + τῷ θεῷ P³ || ἐμφα-
νῶς... θεόν (132) om. v || αὐτόν || αὐτὴν P³ (qui tamen ἀναλαμβάνοντα habet)
|| αὐτόν + θεασάμενοι P³, qui ἐθεάσαντο om.

131 δικαίω || ἀγίων H ἀγγέλων C²P³p || ἀγγέλων δικαίων C²P³p || ἀνα-
πεμπόμενον p || ὑμνούντων || μετὰ ὕμνων C² ὕμνον καὶ ἐδόξαζον P². — 132 τὸν
θεόν om. C² || θεόν κύριον I. || θεόν + κηδεύσαντες δὲ δαίως τὸ εἶναι τοῦ λεί-
ψανον αὐθις ἐπανήλθον P².

Cap. XV habent V²BM (in marginibus folii 200^a) P¹C²A (= x), LP³ (= y),
HP³P³, V¹V² (= v); post cap. XII et VII habent P³P² (= p). Omittit C².

Lemma. περὶ + ἀββᾶ y + τοῦ ἀββᾶ HP³P³p || Πιτύρων V¹ Πιτύρον (sic)
V² Πιτυρίωνος + τοῦ μαθητοῦ ἀββᾶ Ἀμμωνα P². titulum om. P³.

1 κατὰ || καὶ p ἐν P³ || τῇ Θηβαίδι P³ || τῷ (om. V¹) ποταμῷ ἐπικείμενον post
κρημνώδες (2) tr. v. — 2 φοβερόν om. Hv || ἄγαν om. v || καὶ om. H || ἐκεῖ
+ πολλοὺς p. — 3 οἰκοῦντας x: ἀσκοῦντας L βιοῦντας cet. || τοῖς om. P³
|| αὐτῶν ἦν x: ἦν αὐτοῖς P³V² ἦν αὐτῶν cet. || Πιτυρίων || Πιτύρον (sic) V²
Τύρων V¹ Ἰπυρίων P³.

- ρίων, εἰς τῶν μαθητῶν Ἀντωνίου γενόμενος καὶ τρίτος τὸν τό-
5 πον ἐκείνον διαδεξάμενος. ὃς πολλὰς καὶ ἄλλας δυνάμεις ἐπι-
τελῶν τὴν τῶν πνευμάτων ἐλασίαν ἐναργῶς ἐποιεῖτο. 2. διαδε-
ξάμενος γὰρ Ἀντώνιον καὶ τὸν τούτου μαθητὴν Ἀμμωνᾶ εἰκότως
καὶ τὴν κληρονομίαν τῶν χαρισμάτων ὑπέδεξάτο. ὃς πολλοὺς
μὲν καὶ ἄλλους πρὸς ἡμᾶς ἐποίησατο λόγους, οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ
10 περὶ τῆς τῶν πνευμάτων διακρίσεως ἰσχυρῶς διελέξατο, λέγων
δαίμονας εἶναι τινὰς τοὺς τοῖς πάθεσιν ἐπακολουθοῦντας καὶ τὰ
ἦθ' ἡμῶν πολλάκις ἐπὶ τὸ κακὸν μετατρέποντας. «Ὅστις οὖν,
ὦ τέκνα,» πρὸς ἡμᾶς φησὶν, «βούλεται τοὺς δαίμονας ἀπελαύ-
νειν, πρότερον τὰ πάθη δουλώσῃ. 3. οἶον γὰρ ἂν πάθους τις
15 περιγένηται, τούτου καὶ τὸν δαίμονα ἀπελαύνει. καὶ δεῖ κατὰ
μικρὸν ὑμᾶς νικῆσαι τὰ πάθη, ἵνα τούτων τοὺς δαίμονας ἀπε-
λάσητε. ἔπειτα δαίμων τῇ γαστριμαργίᾳ· ἐὰν οὖν τῆς γαστρι-
μαργίας κρατήσητε, ἀπελαύνετε ταύτης τὸν δαίμονα».

4. Ὅστις δὲ ὁ ἀνὴρ τῆς ἐβδομάδος δεύτερον, ἐν τε τῇ κυρι-

4 εἰς + ὧν v, qui γενόμενος om. || τοῦ θεοῦ Ἀντωνίου P³ (post γενόμενος) ||
Ἀντωνίου + τοῦ μεγάλου v || καί... διαδεξάμενος om. v. — 5 ἐκείνον || ἐκεῖ-
νον P³ || πολλὰς καὶ ἄλλας δυνάμεις || πολλάκις καὶ ἄ. δ. y καὶ ἄλλας πολλὰς
δ. V² καὶ ἄλλας δυνάμεις πολλὰς V¹ πολλὰς δυνάμεις P³. — 6 τὴν + τε xp
|| τὴν... ἐποιεῖτο || καὶ πνεύματα πονηρὰ ἐξ ἀνθρώπων ἀπήλυνεν I³ || τὴν πνευ-
ματοελασίαν A || ἐλασίαν || ἐλασιν Hp || ἐναργῶς xI³V²: ἐνεργῶς yV¹p ἀνεργ-
γῆτως H || διαδεξάμενος... ὑπέδεξάτο (8) om. v, διαδεξάμενος γὰρ Ἀντώ-
νιον καὶ τὸν om. p. — 7 Ἀντώνιον || Ἀμμωνίον y || Ἀμμωνᾶ V²BM: Ἀμ-
μωνα H Ἀμμωνᾶν (uel -άν) cet. — 8 καὶ om. x || ἐδέξατο P³ || ὃς || καὶ v. —
9 καὶ ἄλλους om. v || οὐ μὴν ἀλλὰ om. v || μὴν + δὲ P³. — 10 τῆς add. mg.
m. 1^a C² || ἰσχυρῶς om. v || διεδέξατο y ἐδίδαξεν P³ ἔλεγε v || λέγων post
τινας tr. V² om. yV¹.

11 ἐπακολουθοῦντας xP²: ἀκολουθοῦντας cet. — 12 ἦθ' Wyss: ἔθ' M
πάθη cet. || πολλάκις om. C²A || ἄκακον V¹ || ὅστις οὖν... βούλεται || ὁ βουλό-
μενος οὖν v || ὅστις xP²P³: ὃς ἂν H ὅσα y ὡς ἂν p. — 13 ὦ τέκνα, πρὸς ἡμᾶς
φησὶν || φησὶν, ὦ τέκνα, πρὸς ἡμᾶς M ὦ τέκνα, φησὶν πρὸς ἡμᾶς yII¹p ὦ
τέκνα, φησὶν, ἂψ' ὑμῶν I³ om. v || βούλεται || εἰ βούλεσθε p || τούτοις P².
— 14 δουλώσῃ scripsi: δουλώσει xP² δουλώσεται yI³V¹ δουλώσῃ V²
δουλώσας' e' H δουλώσατε p || οἶον || οὐ y οὐ H || ἂν om. vp || τις post περιγ.
tr. P²p. — 15 περιγένηται L περιγίνεται Hp || δεῖ || δὲ C²A. — 16 ὑμᾶς || ἡμᾶς
P³V²: ὑμᾶς post νικῆσαι tr. P³ || νικῆσαι || δουλώσαι yHv || ἵνα + καὶ V² ||
τούτων + καὶ V² || ἀπελάσωμεν V². — 17 ἔπειτα... δαίμονα (18) om. v || τῆς...
κρατήσητε || τις... κρατήση l. — 18 κρατήσῃ τις P³ || ἀπελαύνετε ex ἀπελαύ-
νεται A ἀπελαύνεται MP³ ἀπελαύνει LP³ || καὶ ταύτης y || δαίμονα + ὁμοί-
ως καὶ τῶν λοιπῶν παθῶν P³ + ὡσαύτως καὶ εἰς τὰ λοιπὰ πάθη, ἐὰν περι-
κρατεῖς αὐτῶν γέννησθε ἐν ταπεινοφροσύνῃ, τοὺς δαίμονας αὐτῶν ὡς τάχιστα
ἐξ αὐτῶν ἐκδιώκετε P². — 19 δὲ + δις P³, δεύτερον omisso || ὁ ἀνὴρ || αὐτός v

20 ακῇ καὶ τῇ πέμπτῃ μικρὸν ἀλεύρου ζωμὸν διαιτώμενος, μηδενὸς
ἐτέρου μεταλαμβάνειν δυνάμενος διὰ τὸ τὴν ἑξιν αὐτοῦ οὕτως
τετυπωμέναι.

ιζ'. Περὶ Εὐλογίου.

1. Εἶδομεν δὲ καὶ ἄλλον πρεσβύτερον, Εὐλόγιον ὀνόματι. δς
ἐν τῷ προσφέρειν τῷ θεῷ τὰ δῶρα τοσαύτην χάριν ἐλάμβανεν
γνώσεως, ὥς ἐκάστου τῶν προσιόντων μοναχῶν τὰς γνώμας εἰ-
δέναι. οὗτος ἰδὼν πολλάκις μοναχοὺς τινὰς μέλλοντας προσιέ-
5 ναι τῷ θυσιαστηρίῳ ἐπέσχεεν αὐτοὺς λέγων· « Πῶς κατατολμᾶτε
τοῖς ἁγίοις προσελθεῖν μυστηρίοις πονηρὰς τὰς διανοίας ἔχοντες;
καὶ σὺ μὲν ἐλογίσω τῇ νυκτὶ ταύτῃ τὴν ἀπρεπῆ τῆς πορνείας
ἐνθύμησιν. 2. ὁ δὲ ἕτερος, φησὶν, ἐλογίσατο ἐν τῇ αὐτοῦ διανοίᾳ
οὐδὲν διαφέρειν κἂν ἁμαρτωλὸν κἂν δίκαιον προσελθεῖν τῇ χά-
10 ριτι τοῦ θεοῦ. ὁ δὲ ἄλλος διεκρίθη πρὸς τὸ δῶρον· « Ἄρα ἀγι-
άσει με προσελθόντα; » ὑποχωρήσατε οὖν μικρὸν τῶν ἁγίων μυσ-
στηρίων καὶ μετανοήσατε ἐκ ψυχῆς, ἵνα ἁγασίς ὑμῖν γένηται

|| τῇ ἐβδομάδι V¹. τῆς ἐβδομάδος post διέτερον tr. p || τε add. s. l. A om. P^{1v}
|| τῇ om. P¹. — 20 καὶ + ἐν V¹ || τῇ om. P² || μικρὸν (μικροῦ M) ἀλεύρου ζω-
μὸν διαιτώμενος x: ζωμὸν ἀλεύρου μικρὸν διαιτώμενος P²P³ ζωμὸν ἀλεύρου
τι διαιτώμενος μικρὸν H ζωμὸν ἀλέφρον γν || μηδενός... δυνάμενος om. P².
21 μεταλαβεῖν v || ἑξιν] τάξιν p.

Cap. XVI habent V^oBP¹C¹A (= x), LP² (= y), HP²F², V^{1v} (= v), P⁴P⁷
(= p). Omittunt MC².

Lemma. περὶ E. πρεσβυτέρου P¹P²p περὶ E. τοῦ πρεσβυτέρου C¹AP² περὶ
ἀββᾶ E. πρεσβυτέρου γ περὶ ἀββᾶ E. τοῦ πρεσβυτέρου H.

1 δὲ om. P¹H || ὀνόματι Εὐλόγιον P²P⁴v. — 2 τῷ om. LV¹ || ταύτην p ||
ἔλαβεν B. — 3 ὥς om. p || προσόντων H προσερχομένων γν || μοναχῶν om.
H || τὴν γνώμην V²p. — 4 οὕτως] οὕτως V¹ || ἰδὼν post πολλάκις tr. V¹ om.
V² || πολλάκις post τῶν μοναχῶν (sic) tr. V² || μοναχοὺς τινὰς post μέλλον-
τας tr. γH πολλοὺς τῶν μοναχῶν V² τοὺς μοναχοὺς V¹ μοναχοὺς P² || μέλ-
λοντας post προσιέναι tr. p. — 5 ἐπισχῶν u. ἔλεγεν γHV¹ ἐπισχῶν ἔλεγεν
V². — 6 τοῖς ἁγίοις προσελθεῖν μυστηρίοις προσελθεῖν τ. ἀγ. μ. P¹p τοῖς
ἀγίοις μ. προσελθεῖν V²P². — 7 τὴν νύκτα ταύτην P⁴ || τὴν] φησὶν P⁴ || πορ-
νείας καρδίας P⁴. — 8 ἕτερος... διανοίᾳ om. V² || ἐλογίσατο, φησὶν p || φη-
σὶν om. P⁴ || ἐν om. P⁴ || αὐτοῦ P¹γP²P⁴V¹ || διανοίᾳ + λέγων P⁴p. — 9 οὐδὲν]
τὸ μηδὲν V² || διαφέρει P⁴ || κἂν¹ om. p || ἁμαρτωλὸς τις V² || δίκαιος προσ-
έλθῃ V². — 10 θεοῦ] Χριστοῦ A || ἄλλος om. V² || ἄρα BP¹P²P³v || ἄρα (sic)
+ λέγων P².

11 μακρὸν P⁴ || τῶν ἁγίων μυστηρίων om. V². — 12 ὑμῶν L ἡμῖν P²V¹ ||

τῶν ἁμαρτιῶν καὶ ἄξιαι γένησθε τῆς τοῦ Χριστοῦ κοινωνίας.
ἐὰν γὰρ μὴ πρῶτον τὰς ἐνθυμήσεις καθάρητε, οὐ μὴ δύνησθε
15 προσελθεῖν τῇ χάριτι τοῦ θεοῦ.

ιζ'. Περὶ Ἰσιδώρου.

1. Εἶδομεν δὲ καὶ κατὰ τὴν Θηβαΐδα μονὴν τινα Ἰσιδώρου
τινὸς μεγάλῃ τείχει πλινθίνῳ ὀχυρωμένην χιλίους μοναχοὺς ἐν-
δον ἔχουσαν. εἶχεν δὲ ἐνδον καὶ φρέατα καὶ παραδείσους καὶ
δοσα πρὸς τὴν χρεῖαν εἰσὶν ἀναγκαῖα, μηδενὸς ἔξω ποτὲ τῶν μο-
5 ναχῶν ἐξιόντος, ἀλλὰ πρεσβύτερος ἦν ὁ θυρωρὸς μηδενὶ συγχω-
ρῶν ἐξίεναι μηδὲ εἰσιέναι ἄλλον, πλὴν εἴ τις ἐβούλετο ἄχρι τε-
λευτῆς ἐκεῖ παραμένειν μηδαμοῦ προσερχόμενος. 2. δς καὶ δὴ
πρὸς τὸν πυλῶνα εἰς μικρὸν καταγώγιον τοὺς ἐρχομένους ἐξένι-
ζεν, καὶ διδοὺς εὐλογίας πρῶτ' ἐν εἰρήνῃ προέπεμπεν. 3. δύο δὲ
10 ἐξ αὐτῶν πρεσβύτεροι μόνοι τὰ ἔργα τῶν ἀδελφῶν διοικοῦντες

13 καὶ + τηνικῦτα P⁴ || Χριστοῦ] θεοῦ H. — 14 γὰρ μὴ] δὲ μὴ γV¹ μὴ
γὰρ p || πρότερον P⁴ || ἐκκαθάρητε L || οὐ μὴ] οὐ H¹V² || δύνησθε V²P¹: δι-
νασθε HV² δυνήσησθε cet. — 15 χάριτι τοῦ θεοῦ] τοῦ Χριστοῦ θεῖα δωρεᾶ P² ||
θεοῦ xH: Χριστοῦ cet. || post θεοῦ habet H Monachos in Nitria, Apollo-
nium, Dioscorum, Ellam, Isidorum, Sarapionem. Ordinem in V²B servauit,
scil. Isidorum, Sarapionem, Apollonium, Dioscorum, <Monachos in Nitria>.

Cap. XVII habent V^oBP¹C¹A (= x), LP² (= y), H (post Dioscorum et Ellam),
P²P², V^{1v} (= v); post cap. XIV habent P⁴F² (= p). Omittunt MC².

Lemma. περὶ + ἀββᾶ γH + τοῦ ἀββᾶ P²P⁴ || Ἰσιδώρου + καὶ τῆς μονῆς
αὐτοῦ P². titulum om. V¹.

1 εἶδον p || δὲ om. vp || καὶ C¹A (cf. ιγ' 1, ιδ' 1, ιζ' 1): om. cet. || Θηβ. +
καὶ ἄλλην P² || τινα om. P²p. — 2 τινὸς om. V²V² || μεγάλῃ P²Hv: μεγί-
λου xLP²P⁴ || τείχει... ὀχυρωμένην om. P⁴ || τείχω (!) P² || ὀχυρωμένην v ||
χιλίου om. p || ἐνδον om. P²p. — 3 ἔχοντα p || καὶ¹ om. P⁴ || παραδείσους]
κηπία P⁴ || καὶ² om. C¹A. — 4 δοσα + ἐστὶν v || πρὸς τὴν χρεῖαν om. γv ||
εἰσὶν] ἐστὶν γH om. P⁴v || μηδενός... ἐξιόντος] οὐδεὶς δὲ τῶν μοναχῶν ἔξω
ἐξῆι V² || ἔξω ποτὲ post μοναχῶν tr. H || τῶν μοναχῶν] τοῦ μοναστηρίου
P⁴. — 5 ἐξιόντων γH || ἀλλὰ] καὶ γὰρ P². ἀλλὰ omisso, πρεσβύτερος γὰρ V²
|| ὁ om. P²V² || μηδὲνα P¹P²Hv μηδέν L. — 6 μηδέ... προέπεμπεν (9) om. P⁴
|| μηδὲ] ἢ P² || εἰ + πού γV¹p || ἐβούλετό + που H || βούλοιτο p. — 7 μηδα-
μοῦ] μὴ P¹ || προσερχόμενος V¹ || δς καὶ δὴ (cf. ιδ' 61) δς δὴ Ap δς δὴ καὶ
γHV¹ δς καὶ V² καὶ δὴ P². — 8 πρὸς τὸν... ἐξένιζε] τοὺς ἐρχομένους εἰς
μικρὸν καταγώγιον πρὸ τοῦ πυλῶνος ἐξένιζε V² || εἰς μικρὸν καταγώγιον
post ἐξένιζε tr. P². — 9 δοὺς p || εὐλογίας P² || ἀπέπεμπε V². — 10 μόνοι]
μόνον P⁴.

ἐξήεσαν καὶ τὰς ἀναγκαίας χρείας αὐτοῖς ἀπεκόμιζον. ἔλεγεν δὲ
 ἡμῖν ὁ τῷ πυλῶνι προσκαρτερῶν πρεσβύτερος τοιοῦτους εἶναι τοὺς
 ἐνδον ἀγίους, ὡς δύνασθαι πάντας σημεῖα ἐπιτελεῖν, καὶ μηδὲνα
 15 ἐξ αὐτῶν ἐμπεσεῖν εἰς νόσον πρὸ τῆς τελευτῆς· ἀλλ' ὅταν ἐκά-
 στου ἢ μετάθεσις ἤρχετο, προμηνύων ἅπασι κατακλιθεῖς ἐκοιμᾶτο.

ιη'. Περὶ Σαραπίωνος.

1. Εἶδομεν δὲ καὶ ἐν τοῖς μέρεσιν τοῦ Ἀρσενοῖτου πρεσβύτερόν
 τινα ὀνόματι Σαραπίωνα, πατέρα πολλῶν μοναστηρίων καὶ ἡγού-
 μενον πολλῆς ἀδελφότητος, ὡς μιᾶς μυριάδος ὄντων τὸν ἀριθμόν,
 πολλήν τε διὰ τῆς ἀδελφότητος ἐκτελοῦντα οἰκονομίαν, πάντων
 5 ὁμοῦ ἐν καιρῷ θέρους συγκομιζόντων τοὺς ἑαυτῶν καρποὺς πρὸς
 αὐτόν, οὓς ἐπὶ μισθῷ θέρους ἐκομίζετο ἕκαστος, ἐνιαυσίους ἀρ-
 τάβας δώδεκα ὡς τεσσαράκοντα τοὺς μοδίους παρ' ἡμῖν λεγο-
 μένους, καὶ ταύτας εἰς διακονίαν πτωχῶν δι' αὐτοῦ χορηγούν-

11 καὶ om. V¹, qui ἀποκομίζοντες scr. || ἀναγκαίας om. P¹ || αὐτοῖς χρείας
 yHv || αὐτῶν P¹ || ἐκόμιζον P¹. — 12 πρεσβύτερος om. V¹. — 13 ἐνδον om.
 V¹ || ἀγίους| μοναχοὺς V²p. — 14 ἐξ om. P¹P², ἐξ αὐτῶν om. p || προσεμπεσεῖν
 yHV¹p περιπίπτειν V¹ || εἰς νόσον| νόσῳ V¹ || πρὸ τῆς (om. P¹) τελευτῆς|
 πρὶν ἢ τελευτῇ αὐτοῦ ἐπιστῇ V¹ || ἀλλ' ὅταν ἐκάστου| ὅταν δὲ τινος αὐ-
 τῶν V¹. — 15 μετάστασις v || ἤρχετο| ἔλθῃ P¹ ἔλθοι V¹ || προμηνύει V¹, qui
 ἅπασι + καὶ scr. || κατακλιθεῖς p κατακλισθεῖς (-κλεισ- l.) y || κοιμᾶται V¹
 ἀναπαύεται P¹.

Cap. XVIII habent V¹BP¹C¹A (= x), LP¹ (= y), H (cf. ad cap. XVII
 lemma), P²P², V¹, P¹P¹ (= p). Omittunt MC¹V¹.

Lemma. περὶ + ἀββᾶ yH || Σαραπίωνος P¹C¹AHP¹P¹ (Sag- autem in textu).
 postea non notauit || Σ. + πρεσβυτέρου yHV¹P¹ + τοῦ πρεσβυτέρου P¹.

1 καὶ x : om. cet. || τοῦ om. xp || Ἀρσενοῖτου P¹P¹ Ἀρσενοῖτου LH Ἀρ-
 σινόης p. — 2 τινα om. P¹ || Σαραπίωνα V¹. — 3 ὡς| ὥσει V¹ || μιᾶς om. P¹ ||
 μιᾶς μυριάδος| ἐνδεκα p || ὄντων| ὀδσης P¹ om. H || τὸν ἀριθμόν| τῶν ἀδελ-
 φῶν V¹. — 4 τε om. V¹ || διὰ om. P¹ || τελοῦντα V¹. — 5 ὁμοῦ| ἡμῶν P¹ || ὁμοῦ
 + τούτων V¹ || ἐν + τῷ V¹ || καιρῷ + τοῦ P¹V¹ || θερισμοῦ yH || post θέρους
 om. συγκομιζόντων... θέρους (6) V¹ || συγκομιζόντων om. L || πρὸς αὐτόν
 om. p. — 6 μισθοῦ y || τοῦ θέρους P¹p || ἐκομίζετο x : ἐκόμιζον P¹ ἐκομίζοντο
 cet. || ἐνιαυσίους x : ἐνιαυσίας yH ἐνιαυσιαίου (sic) P¹ ἐνιαυσίου P¹p ἐν-
 ναυσιαίας V¹ || σίτον ἀρτάβας yHP¹P¹V¹p. — 7 δεκαδύο yP¹ δεκα·δύο·πέντε
 H || ὡς + εἶναι V¹ || τοὺς yHP¹ : om. cet. || μοδίους ante λεγομένους tr. y H
 || παρ' ἡμῖν| παρ' ἡμῶν y || λεγομένους om. V¹. — 8 καὶ omisso, ταῦτα οὖν
 V¹ || ταῦτα P¹yHP¹p πάντα P¹ || δι' ἑαυτοῦ yH om. P¹V¹ || χορηγούντων
 scripsi : χορηγούντες P¹ ἐχορήγουν V¹ ἐχορηγούντο p χορηγούντος cet.

των, ὡς μηδὲνα πένεσθαι λοιπὸν ἐν τῇ περιχώρῳ, ἀλλὰ καὶ τοῖς
 10 εἰς Ἀλεξάνδρειαν πτωχοῖς διαπέμπεσθαι. 2. οὐ μὴν οὐδὲ οἱ
 προρρηθέντες πατέρες κατὰ πᾶσαν τὴν Αἴγυπτον ἡμέλησάν ποτε
 ταύτης τῆς διοικήσεως, ἀλλ' ἐκ τῶν καμάτων τῆς ἀδελφότητος
 μεστὰ σίτον πλοῖα καὶ ἀμφιάσεως εἰς Ἀλεξάνδρειαν τοῖς πτω-
 15 χοῖς ἐξαποστέλλουσιν διὰ τὸ σπανίους εἶναι παρ' αὐτοῖς τοὺς
 χρεῖαν ἔχοντας.

3. Εἶδον δὲ καὶ εἰς τὴν περίχωρον Βαβυλῶνος καὶ Μέμφεως
 πατέρας πολλοὺς καὶ μεγάλους καὶ πλήθος μοναχῶν ἄπειρον παν-
 τοίαις ἀρεταῖς κεκοσμημένων. εἶδον δὲ καὶ τοὺς θησαυροὺς τοῦ
 Ἰωσήφ ἐνθα τὸν σίτον κατὰ τὸν καιρὸν ἐκείνον συνήγαγεν.

ιθ'. Περὶ Ἀπολλωνίου μάρτυρος.

1. Γέγονε δὲ τις κατὰ τὴν Θηβαΐδα μοναχὸς ὀνόματι Ἀπολ-
 λώνιος. οὗτος πλείστας δυνάμεις τῆς πολιτείας αὐτοῦ ἐπεδεί-
 ξατο. ἦν δὲ καὶ τοῦ ὀνόματος τῆς διακονίας ἡξιωμένος, ὑπερβάλ-
 λων δὲ πάσαις ταῖς ἀρεταῖς καὶ τοὺς πῶποτε εὐδοκιμήσαντας.
 5 2. οὗτος ἐν τῷ καιρῷ τοῦ διωγμοῦ παραθαρρύνων τοὺς τοῦ Χρι-

9 καὶ yHV¹ : γὰρ καὶ P¹ om. cet. — 10 διαπέμπειν V².

11 οἱ κατὰ V¹ || ἡμέλησάν... διοικήσεως| τῆς τοιαύτης διακονίας ἡμέλησάν
 ποτε V¹ || ἡμέλησάν ποτε| ἡμέλησαντο P¹. — 12 ἐκ τοῦ καμάτου V¹. — 13 με-
 στὰ ex μετά V¹ μετά BP¹P¹p || πλοῖα σίτου yHP¹p πλοίων σίτον P¹ || εἰς
 Ἀλεξάνδρειαν om. p. — 14 ἐξαποστέλλουσιν x : ἀπέστελλον P¹ ἀποστέλλου-
 σιν cet. || σπανίους yp || εἶναι post αὐτοῖς tr. V¹. — 15 post ἔχοντας habet V¹
 epilogum εἶδομεν δὲ καὶ ἄλλους πολλοὺς μοναχοὺς καὶ πατέρας usque ad
 finem epilogi. — 16-19 hanc conclusionem capituli XVIII habet V¹ sub titulo
 περὶ Ἰωάννου. pergīt cum capitulo XXVI : postea habet epilogum. — 16 εἶ-
 δομεν V¹. — 17 ἄπειρον om. V¹. — 18 κεκοσμημένον V¹P¹AL κεκοσμημέ-
 νους V¹ || εἶδομεν V¹ || δὲ om. P¹. — 19 σίτον κατὰ τὸν om. P¹.

Cap. XIX habent V¹BP¹C¹A (= x), LP¹ (= y), H (cf. ad cap. XVII
 lemma), P²P², P¹P¹ (= p). Omittunt MC¹V¹V¹.

Lemma. περὶ + ἀββᾶ H || Ἀπολλωνίου + καὶ Φιλήμονος P¹ || τοῦ μάρτυ-
 ρος C¹Aρ τῶν μαρτύρων P¹ om. P¹ || μάρτυρος + καὶ διακόνου H + εὐλό-
 γησον πάτερ P¹.

1 δὲ om. P¹. — 2 οὗτος omisso, ἐπιδειξάμενος scr. P¹ || τῆς πολιτείας yH :
 ἐν τῇ πολιτείᾳ P¹ καὶ πολιτείας cet. || αὐτοῦ| ἑαυτοῦ p om. P¹P¹. — 3 ὀνό-
 ματος| κλήρον p || διακονίας| διδασκαλίας P¹. — 4 δὲ om. P¹ || καὶ om. yHP¹
 || πῶποτε| ποτε L. — 5 οὕτως B || παραθαρρύνων C¹A : παραθαρσύνων cet. ||
 τοῦ Χριστοῦ| τούτου p.

στοῦ ὁμολογητὰς πολλοὺς μάρτυρας ἀπειτέλεσεν. καὶ αὐτὸς δὲ συλληφθεὶς ἐν τῇ εἰρκτῇ ἐφυλάττετο. πρὸς δὲ ἤρχοντο τῶν Ἑλλήνων οἱ φαυλότεροι καὶ λόγους αὐτῷ παροξυσμοῦ καὶ βλασφημίας προσῆγον.

- 10 3. Ἦν δὲ τις ἐξ αὐτῶν χοραύλης, ἀνὴρ διαβόητος ἐν τοῖς ἀτοπήμασιν, ὃς προσελθὼν ὕβριζεν αὐτόν, ἀνόσιον λέγων καὶ ἐπιθέτην καὶ πλάνον καὶ παρὰ παντὸς ἀνθρώπου μισούμενον καὶ ὀφείλοντα θάττον ἀποθανεῖν. πρὸς δὲ φησὶν ὁ Ἀπολλώνιος· «Ἐλεῆσαι σε κύριος, ἄνθρωπε, καὶ μηδὲν σοι τῶν παρὰ σοῦ εἰρημένων εἰς ἁμαρτίαν λογίσηται». ταῦτα δὲ ἀκούσας ὁ χοραύλης ἐκεῖνος, Φιλήμων ὀνόματι, ἐδάκνυτο ταῖς φρεσὶν ὑπὸ τῶν λόγων τοῦ ἀνδρὸς κατανυγείς. 4. ὁρμήσας δὲ εὐθὺς ἐπὶ τὸ βῆμα τῷ δικαστῇ παρέστη. καὶ δὴ φησὶ πρὸς αὐτόν ἐπὶ τοῦ δήμου· «Ἄδικα πράττετε, ὦ δικαστά, θεοφιλεῖς καὶ ἀναιτίους ἄνδρας 20 κολάζων. οὐδὲν γὰρ φάβλον οἱ Χριστιανοὶ ποιοῦσιν οὐδὲ λέγουσιν, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἐχθροὺς αὐτῶν εὐλογοῦσιν». 5. ὁ δὲ ταῦτα αὐτοῦ λέγοντος τὰ πρῶτα μὲν ᾤετο αὐτόν εἰρωνεύεσθαι καὶ γελοιάζειν. ὡς δὲ ἐπιμένοντα εἶδεν· «Μέμνηται», φησὶν, «ὡς ἄνθρωπε», πρὸς αὐτόν, «καὶ ἐκ φρενῶν γέγονας ἐξάπινα». ὁ δὲ· 25 «Οὐ μνίνομαι», φησὶν, «ἀδικώτατε δικαστά. Χριστιανὸς γὰρ εἰμι». ὁ δὲ κολακείαις ἅμα τῷ ὄχλῳ πείθειν αὐτόν ἐπειρᾶτο. ὡς δὲ ἀμεθόητον εἶδεν, παντοίας βυσάνους αὐτῷ προσήγαγεν. 6. τὸν

6 ὁμολογήσαντας γ μάρτυρας P⁵ || πολλοὺς + δὲ P⁵ || μάρτυρας] ὁμολογητὰς P⁵. — 8 βλασφημίας καὶ παροξυσμοῦ P⁵ || παροξυσμοῦς (ς expuncto) P⁵ παροξυσμῶν x¹². — 9 προσεπῆγον γ. — 10 ἐν τοῖς ἀτοπήμασιν] ἀγαπώμενος ὑπὸ τοῦ πλήθους p.

11 ὕβριζεν post αὐτόν tr. yH || αὐτόν] τὸν ἄγιον P² || ἀνόσιον... ἐπιθέτην... πλάνον... μισούμενον (12)] Ἀνόσιον... ἐπιθέτα... πλάνον... μισούμενον P⁵ || λέγων + αὐτόν P² || ἐπιθέτον (sic) A. — 12 πάντας (+ τοὺς γ) ἀνθρώπους yHP²p || καὶ ὀφείλοντα] διὸ καὶ ὀφείλεις P⁵. — 13 φησὶν post Ἀπολλώνιος tr. P⁵. — 14 Ἐλεῆσαι P² || κύριος] Χριστός P² || παρὰ σοῦ om. P²p⁵. — 15 λογίσηται C¹ λογίσι]σεται A λογισθήσεται P² || δὲ om. P²p. — 16 ταῖς om. L. — 17 ὥρμησε p, qui infra (18) παρέστη om. || δὲ om. P⁵ || εὐθὺς om. P². — 18 τοῦ δικαστοῦ p || παρεστήκει yH || δὴ om. xp || φασὶν γ || πρὸς αὐτόν] αὐτῷ P⁵. — 20 οὔτε p.

21 ἀλλά... εὐλογοῦσιν per homoeoteleuton om. C¹Ap || αὐτῶν H. — 22 λέγοντος + ἀκούσας x || τὸ πρῶτον L || μὲν ante πρῶτα tr. p || καὶ] ἡ H. — 23 ἐπιμένοντα + αὐτόν p. — 24 πρὸς αὐτόν om. P⁵ || ἔξω φρενῶν P² ἐκφρων P²p || ὁ δὲ + φησὶν P⁵, φησὶν (25) omisso. — 25 ante ἀδικώτατε iterat dein expungit ὡς ἄνθρωπε A || γὰρ om. H. — 26 ὁ δὲ + πολλαῖς yHP²p⁵p || ἐπειρᾶτο] ἐβούλετο x. — 27 παντοίας βυσάνους p || αὐτῷ ante βυσάνους tr. P²P⁵ om. p. || προήγαγεν A προσήγει yHP⁵ ἐκόλαξε p.

- δὲ Ἀπολλώνιον ἀνάρπασιν ποιησάμενος καὶ πολλαῖς αἰκίαις περιβαλὼν ὡς πλάνον αὐτόν ἐβασάνιζεν. ὁ δὲ Ἀπολλώνιος 30 σιν πρὸς αὐτόν· «Ἠδέσμεν ἂν καὶ σέ, δικαστά, καὶ πάντας τοὺς παρόντας ταύτῃ τῇ πλάνῃ μου ἐξακολουθήσαι.» 7. ὁ δὲ, ὡς ταῦτα λέγοντος, ἀμφοτέρους πυρὶ παραδοθῆναι προστάσσει ἐπ' ὀφρεσι παντὸς τοῦ πλήθους. ὡς δὲ ἐν τῇ φλογὶ ἦσαν παρόντος τοῦ δικαστοῦ, φωνὴν ἀφίησι πρὸς τὸν θεόν ὁ μακάριος Ἀπολλώνιος 35 εἰς ἐπήκοον παντὸς τοῦ δήμου καὶ τοῦ δικαστοῦ· «Μὴ παρα- ὄψ, δέσποτα, τοῖς θηρίοις ψυχὴν ἐξομολογουμένην σοι, ἀλλὰ σαυτὸν ἐμφανῶς ἡμῖν ἐπιδείξον.» 8. καὶ δὴ νεφέλῃ δροσοειδῆς καὶ φωτεινῇ ἐπελθοῦσα ἐκάλυψεν τοὺς ἄνδρας τὸ πῦρ ἀποσβέσασα. καὶ θαυμάσαντες οἱ ὄχλοι καὶ ὁ δικαστὴς ἐβόων· «Εἰς θεὸς τῶν Χρι- 40 στιανῶν.» 9. ἀναγγέλλει δὲ τις ταῦτα τῶν κακούργων τῷ τῆς Ἀλεξανδρείας ἐπάρχῳ. ὃς ὠμούς τινας καὶ ἀγρίους προτίκτορας καὶ ταξεώτας ἐπιλεξάμενος ἐξαπέστειλεν πρὸς τὸ δεσμίους πάντας ἀχθῆναι τοὺς περὶ τὸν δικαστὴν καὶ Φιλήμονα. ἤγετο οὖν καὶ ὁ Ἀπολλώνιος καὶ ἄλλοι τινὲς ὁμολογήσαντες. 10. πορευο- 45 μένων δὲ πάντων κατὰ τὴν ὁδὸν ἐπῆλθεν χάρις ἐπ' αὐτόν καὶ ἤρξατο διδάσκειν τοὺς στρατιώτας. ὡς δὲ καὶ αὐτοὶ κατανυγέντες ἐπίστευσαν τῷ σωτῇ, πάντες ὁμοθυμαδὸν ἐπὶ τὸ βῆμα

Ps. 73, 1

28 ἀνάρπασιν ποιησάμενος] ἀναρτήσας p || αἰκίαις + αὐτόν p. — 29 περιβαλὼν P⁵ || ὁ δὲ... αὐτόν] ἔφη δὲ πρὸς αὐτόν ὁ Ἀπολλώνιος P⁵ || φησὶν x : ἔφη (post πρὸς αὐτόν) cet. — 30 Ἠδέσμεν (εὐδᾶμιν P¹) x || ἂν om. P⁵ || καὶ om. HP⁵ || σέ post δικαστά tr. P⁵ || καὶ πάντας + δὲ xp.

31 παρόντας + σοι C¹A || τῇ πλάνῃ post μου tr. P²p⁵ || μου] ἐμοῦ A. — 32 τοιαῦτα HP²p || λέγοντος x : λέγοντα yP⁵ λέγοντας cet. || ἐπ' x¹²p⁵ : ἐν yH om. p. — 33 πλήθους] λαοῦ P² || ἐν om. P² || τῇ om. x || παρόντος] παρὰ p. — 34 πρὸς τὸν θεόν post Ἀπολλώνιος tr. P² || τὸν θεόν] αὐτόν x. — 35 ὑπήκοον V⁵BC¹A || καὶ τοῦ δικαστοῦ om. P² || παραδός (sic) P² παρὰδός L. — 36 τοῖς om. HP⁵ || ψυχὴν ἐξομολογουμένην xP¹p⁵ (T) : ψυχᾶς ἐξομολογουμένης cet. — 37 ἡμῖν ante ἐμφανῶς tr. p, post ἐπιδείξον tr. P² || φωτεινῇ καὶ δροσοειδῆς P² || δροσοειδῆς H || καὶ om. P¹ || καὶ φωτεινῇ post ἐπελθοῦσα tr. p. — 38 τὸ πῦρ ἀποσβ. καὶ τὸ πῦρ ἀπέσβεσε p || καὶ θαυμάσαντες x : θαυμάσαντες δὲ cet. — 39 ὄχλοι] δήμοι γ || ἀνεβόων P¹ ἔλεγον P⁵. ἐβόων omisso, ἐπεβόησαν post Χριστιανῶν scr. P² || εἰς + ὁ HP² || θεός + ὁ P⁵. — 40 ἀνήγειρε P² || ταῦτα ante τις tr. p, post κακούργων tr. BP¹H om. A.

41 ὑπάρχῳ P¹ || ὃς ex ὡς B (ut uid.) A || καὶ ἀγρίους om. p || ἀγρίους] ἀχρεῖους L || πρωτίκτορας p. — 42 ταξεώτας] στρατιώτας p || ἀπέστειλεν HP² || τὸ] τῷ H τοὺς x || πάντας post ἀχθῆναι tr. p. — 43 Φιλήμονα] τὸν δῆμον p || οὖν + σὺν αὐτοῖς yHP. — 44 καὶ om. yH || τινὲς + οἱ L || ὁμολογηταὶ P⁵. — 45 πάντων] αὐτῶν H αὐτῶν πάντων L || ἐπ' πρὸς x. — 46 δὲ om. x. — 47 σωτῇ + Χριστῷ P² + καὶ P¹ || πάντες + καὶ P⁵ || ὁμοθυμαδὸν + οὖν C¹A || ἐπὶ τὸ βῆμα om. xP².

δέσμοι ἦσαν. οὗς ἅπαντας ὁ ἑπαρχος θεασάμενος ἀμεταθέτους
τῇ πλάτει τῷ βυθῷ θάττον κελεύει παραδοθῆναι· τοῦτο δὲ σύμ-
50 βολον αὐτοῖς ἐγένετο τοῦ βαπτίσματος. 11. εὐρόντες δὲ αὐτοὺς
οἱ οἰκεῖοι πρὸς τὰς ὀχθὰς ἐκρεριμμένους, πάντας ὁμοῦ τέθεικαν.
ἔνθα ἐποίησαν δυνάμεις πολλὰς, αἱ καὶ νῦν ἐπιτελοῦνται· τοσαύτη
γὰρ τις χάρις γέγονεν τοῦ ἀνδρός, ὥστε καὶ περὶ ὧν ἠῤῥατο
εὐθὺς εἰσηκούσθη τοῦ σωτῆρος αὐτὸν οὕτω τιμήσαντος. 12. δν
55 καὶ ἡμεῖς ἐν τῷ μαρτυρίῳ εὐξάμενοι ἐθεασάμεθα ἅμα τοῖς σὺν
αὐτῷ μαρτυρήσασιν. καὶ προσκυνήσαντες τῷ θεῷ ἡσπασάμεθα
αὐτῶν τὰ σκηνώματα ἐν τῇ Θηβαίδι.

κ'. Περὶ Διοσκόρου.

1. Ἄλλον δὲ πρεσβύτερον εἶδομεν ἐν Θηβαίδι, Διόσκορον ὀνό-
ματι, πατέρα μοναχῶν ἑκατόν. δς μέλλοντας αὐτοὺς προσελθεῖν
τῇ χάριτι τοῦ θεοῦ ἔλεγεν πρὸς αὐτούς· Ὁρᾶτε μή τις ἐν γυ-
ναικὸς φαντασίᾳ γενόμενος ἐν νυκτὶ τολμήσῃ προσελθεῖν τοῖς

48 ἦσαν Schwartz : ἦσαν H ἦγοντο L ἦσαν (quod uere ἦσαν esse potest) cet.
|| ὁ ἑπαρχος (sic) post θεασάμενος tr. P¹ || θεασάμενος + ὡς εἶδεν yHp. — 49
τῆς πίστεως yHP² (qui ἔχοντας add.) P²p || τῷ yH : om. cet. || θάττον x : τῆς
θαλάσσης yH θαλάσσης P²1² θαλάττης p || παραδοθῆναι C¹A. — 50 αὐτοῖς post
ἐγένετο tr. p om. P² || ἐγένετο V²BP¹P² ἐγένετο (sic) H γέγονεν P² || τοῦ om.
I²p.

51 ἐξεργημένους P² ἐρριμμένους P² ἐκβεβρασμένους p || πάντας ὁμοῦ τέ-
θεικαν x : πᾶσιν ὁμοῦ τέμενος ἐγκατεσκεύασαν yHp πᾶσιν ὁμοῦ τέμ. ἐποίη-
σαν P²P². — 52 ἐποίησαν... ἐπιτελοῦνται x : δυνάμεις πολλὰι νῦν ἐπιτ. HP²
δυνάμεις νῦν πολλὰι ἐπιτ. I² δυνάμεις πολλὰι τε ἐπιτ. y δυνάμεις πολλὰι ἐπιτ.
p. — 53 γὰρ yH : om. cet. || τις om. H || ἡ χάρις P² || περὶ ὑπὲρ yHp || ἠῤῥατο
A. — 54 ἡκούσθη P² εἰσακουσθῆναι yH ἀκουσθῆναι P². — 55 εὐξάμενοι P².
— 56 μαρτυρήσασιν om. P² || θεῷ + καὶ εὐχαριστήσαντες γνησίως τὰ αὐ-
τῶν λείψανα I², qui αὐτῶν τὰ σκηνώματα om. — 57 αὐτῶν omisso, τῶν ἐν
τῇ Θ. scr. p || τῇ om. C¹AP² || Θηβαίδι + τυγχάνοντα P².

Cap. XX habent V²BP¹C¹A (= x), LP² (= y), H (cf. ad XVI 15), P²P²,
P²P² (= p). Omittunt MC²V¹V².

Lemma. περὶ + τοῦ ἀββᾶ P²P² + ἀββᾶ yH || Δ. + πρεσβύτερου yHP² +
τοῦ πρ. P² || titulum om. V².

1 Ἄλλον... εἶδομεν] Εἶδομεν (+ δὲ P²) καὶ ἄλλον πρεσβύτερον P²P² || εἶδα-
μεν P² || ἐν Θηβαίδι om. P² || Διόσκορον post ὀνόματι tr. P²P², Δ. ὀνόματι
post ἑκατόν (2) tr. V². — 2 μέλλοντων P² || ἐαυτοὺς H om. P² || προσίεναι
P²p. — 3 θεοῦ] Χριστοῦ P¹ Χριστοῦ καὶ κοινωνῆσαι τῶν ἀδελφῶν P² || πρὸς
αὐτούς] αὐτοῖς P² || ὁρᾶτε... τεκμήριον (10) om. H || ἐν φαντασίᾳ γυναικὸς
yP²p. — 4 ἐν νυκτὶ om. P² || τολμήσῃ LP²P² : τολμήσει cet.

|| ἀγίοις μυστηρίοις, μή τις ἐξ ὑμῶν φανταζόμενος ἐνυπνιασθῇ.
2. αἱ γὰρ ἄνευ τῶν φαντασιῶν γονόρροιαὶ αὐτομάτως γιγνόμεναι
οὐκ ἐκ προαιρέσεως ἐκάστων, ἀλλὰ ἀβουλῆτως ἐγγίγνονται·
ἐκ φύσεως γὰρ προέρχονται καὶ ἐκ περιουσίας ὕλης ἐκκρίνονται.
διὸ οὐδὲ ὑπεύθυνοί εἰσι τῇ ἁμαρτίᾳ. αἱ δὲ φαντασίαι ἐκ προαι-
10 ρέσεως ἔρχονται καὶ τῆς κακῆς γνώμης ἐστὶ τεκμήριον. 3. δεῖ
δὲ τὸν μοναχόν, φησὶν, καὶ τῆς φύσεως ὑπερβαίνειν τὸν νόμον
καὶ μηδὲ εἰς τινα μικρὸν μολυσμὸν σαρκὸς εὐρεθῆναι, ἀλλὰ τή-
κειν τὴν σάρκα καὶ μὴ συγχωρεῖν ἐν αὐτῇ περισσεύειν τὴν ὕλην.
πειρατέον οὖν κενῶσαι τὴν ὕλην τῇ τῆς νηστείας παρατάσει·
15 εἰ δὲ μή, καὶ πρὸς τὰς ὀρέξεις ἡμᾶς ἐρεθίζει. 4. οὐ δεῖ δὲ τὸν
μοναχόν ὅλως τῶν ὀρέξεων ἐφάπασθαι· ἐπεὶ ἐν τίνι διοίσει τῶν
κοσμικῶν, οὗς καὶ πολλάκις ὀρώμεν τῶν τέρψεων ἀπεχομένους
δι' ὕγειαν σώματος ἢ δι' ἄλλας τινὰς οὐκ ἀλόγους ἐπιθυμίας;
πόσῳ μᾶλλον ἐπιμελητέον τῷ μοναχῷ τῆς ψυχῆς τὴν ὕγειαν καὶ
20 τοῦ νοῦ, φησί, καὶ τοῦ πνεύματος·.

5 φανταζόμενος ἐνυπνιασθῇ] ἐνυπνιαζόμενος φαντασθῇ y. — 6 τῶν om. P²
|| post φαντασιῶν scr. et del. αὐτομάτως C¹ || γονόρροιαὶ p || αὐτομάτως post
γενόμεναι (sic) tr. p || γ'· γ'· νόμους V² γινόμεναι yP² γενόμεναι P¹p γίνονται
P². — 7 ἐγγίγνονται x : ἐγγίνονται cet. — 8 καὶ om. L || περιουσίας] περιτ-
τενούσης P² || ἐκκρίνονται] ἐκκενοῦνται p. — 9 τῆς ἁμαρτίας P²P². — 10
προέρχονται x || τεκμήρια P² || cum dei resumit H.

11 δὲ] οὖν y om. H || δὲ + καὶ P² || φησὶν om. H. — 12 post μηδὲ deperdi-
tum est folium unum in L. resumit cum ἀσπίδας l. 67 || μικρὸν om. P². —
13 περιττεύειν P². — 14 πειρατέον... ὕλην per homoeoteleuton om. P² || πει-
ράται (= πειράτε) P² πειράσθαι H || οὖν om. p || τὴν ὕλην] ταύτην H || τῇ om.
B || τῆς om. p || νηστεία p || ἱκανῇ παρατάσει (παρακτάσει P²) P²H²p. —
15 καὶ... ἐρεθίζει] καὶ τῶν πρὸς τὰς ὀρ. ἡμᾶς ἐρεθίζοντων ἀπέχεσθαι C¹A ||
καὶ om. P² || ἐρεθίζει P² ἐρεθίζουσιν P²p || ἐρεθίζει + καὶ ἀκαθαρσίαν ἐτοι-
μως ὑποδέξασθαι παρασκευάζει P² || οὐ omisso, μὴ ἐφάπασθαι (ἐφάπτεσθαι
P²) scr. infra P²p || τὸν μοναχόν om. H. — 16 ὅλως post ὀρέξεων tr. P²H²P²p
|| τῶν om. A || ὀρέξεων + ἡμῖν V²BP² || ἐφάπασθαι xp : ἐφάπτεσθαι P²H²P²
|| διοίσει] διαφέρει P² || τοὺς κοσμικοὺς BP²C¹A τοῦ κοσμικοῦ V²p. —
17 καὶ post ὀρώμεν tr. P²H om. C¹Ap || τερπνῶν II || ἀπεχομένους P². —
18 ὕγειαν P² ὕγιαν P² ὕγιαν P¹H. eadem l. 19 || ἀλόγους] ὀλίγας P² || ἐπι-
θυμίας x : αἰτίας cet. — 19 πόσῳ + δὲ οὖν P²H || μᾶλλον + φησὶν H ||
ἐπιμελεῖν p || ὕγιαν P² || ὕγ. + ἀλώβητον διαφυλάξαι P² + κουφίζειν p ||
καὶ τοῦ νοῦ om. p. — 20 φησί post ὕγιαν tr. P² om. P²p || πνεύματος] σώ-
ματος p.

<Περὶ τῶν ἐν τῇ Νιτρία>

5. Κατήχθημεν δὲ καὶ εἰς Νιτρίας, ἔνθα πολλοὺς καὶ μεγάλους ἀναχωρητὰς ἐωράκαμεν, τοῦτο μὲν ἐγγωρίους, τοῦτο δὲ καὶ ξένους, ἀλλήλους ταῖς ἀρεταῖς ὑπερβάλλοντας καὶ φιλονικώτερον
25 πρὸς τὴν ἀσκησιν διακειμένους, πᾶσάν τε ἀρετὴν ἐνδεικνυμένους καὶ ἀγωνιζομένους ἐν τῇ πολιτείᾳ ἀλλήλους ὑπερβάλλειν. 6. καὶ οἱ μὲν αὐτῶν περὶ τὴν θεωρίαν, οἱ δὲ περὶ τὴν πρακτικὴν ἡσυχολοῦντο. ἰδόντες γὰρ ἡμᾶς τινες ἐξ αὐτῶν πόρρωθεν ἐρχομένους διὰ τῆς ἐρήμου οἱ μὲν μετὰ ὕδατος ἡμῖν προσηύχοντο, οἱ δὲ
30 τοὺς πόδας ἡμῶν ἐνιπτον, οἱ δὲ τὰ ἱμάτια ἐπλυνον, οἱ δὲ ἐπὶ τροφὴν παρεκάλουν, ἄλλοι δὲ ἐπὶ τὴν τῶν ἀρετῶν μάθησιν, ἄλλοι δὲ ἐπὶ τὴν θεωρίαν καὶ τὴν τοῦ θεοῦ γνῶσιν. καὶ ὅπερ ἕκαστος αὐτῶν ἠδύνατο, τοῦτο ἔσπευδεν ἡμᾶς ὠφελεῖν. καὶ τί ἂν τις εἴποι πάσας αὐτῶν τὰς ἀρετάς, μηδὲν ἐπαξίως λέγειν δυνάμενος;
35 7. Ἐρημον οἰκοῦσι τόπον καὶ τὰ κελλία ἐκ διαστήματος ἔχουσιν, ὥς μηδένα γνωρίζεσθαι πόρρωθεν ὕψ' ἐτέρου, μηδὲ ὁρᾶσθαι ταχέως, μηδὲ φωνῆς ἑπακοῦσαι, ἀλλ' ἐν ἡσυχίᾳ πολλῇ διάγουσιν ἕκαστος καθ' ἑαυτὸν καθειργμένος· μόνον δὲ ἐν σαββάτῳ καὶ κυριακῇ ἐν ταῖς ἐκκλησίαις συνήγοντο καὶ ἀλλήλους ἀπελάμ-

21 περὶ τῶν ἐν τῇ Νιτρία P³, ex quo inserui, capitulorum tamen ordine in tabula non mutato: π. τῶν ἐν τῇ (om. P³) Νιτρία μοναχῶν (πατέρων P⁴) HP⁴ π. τῆς Νιτρίας P³, titulum om. xp. — 22 Νιτρίας V³BP³: Νιτρίαν (τὴν N. HP³) cet. — 23 ἐωράκαμεν Ἰδομεν II. — 24 ἀλλήλους (-ους corr. s. l.) H || φιλονικώτερον ζήλω πνευματικῷ P⁵. — 25 πρὸς τὴν ἀσκησιν post διακειμένους tr. p || πᾶσάν τε... ἐνδεικνυμένους om. BP⁵ || τε] δὲ p. — 26 ὑπερβάλλοντας II. — 28 ἰδόντες] εἰδότες H || γὰρ] δὲ P⁵. — 29 προσευχόντων P³ προσευχόντων p. — 29/30 οἱ δὲ... ἐνιπτον et οἱ δὲ... ἐπλυνον interuertit P⁵. — 30 ἐπλυνον P³ || οἱ δὲ] καὶ οἱ μὲν P³ || ἐπὶ] πρὸς P³.

31 ἐκάλουν P³ || ἄλλοι] ἕτεροι P³ || ἄλλοι δὲ... μάθησιν om. B || μάθησιν + προστρέποντο P³ || ἄλλοι] ἕτεροι P. — 32 τὴν om. P⁵p. — 33 αὐτῶν] ἡμῶν p || τίς ἂν τις P⁴. — 34 εἶπη P³ || μηδὲν omisso, μὴ δυνάμενος scr. p. — 35 Ἐρημον + οὖν P³HP⁴ + γὰρ p || τὸν τόπον BC³AP³ || τὸ κελλίον C¹A || ἔχοντες P¹. — 36 ὥς + καὶ P⁵ || μηδένα] μὴ P³P⁴ || γνωρίζεσθαι... ἐτέρου] διαγνωρίζεσθαι... ἐτέρου P³ δύνασθαι τινα τὸν ἕτερον γνωρίζειν πόρρωθεν P⁵ || μήτε p || ὁρᾶσθαι + ὕψ' ἐτέρων P⁴. — 37 μήτε xp³p || φωνῆς + ἀλλήλων P⁵ || ἑπακοῦειν P³ ἀκούειν HP³ ὑπακούειν P¹ ὑπακοῦσαι p || πολλῇ om. P⁴ || διάγειν P³HP³. — 38 ἕκαστον P³H ἕκαστον P³ || καθειργμένου P³ καθειργομένου H || ἐν om. p. — 39 τῇ κυριακῇ H || ἐν ταῖς ἐκκλησίαις post συνάγονται (sic) tr. p || συνάγονται P³HP³p || ἀλλήλους P¹ || ἀπολαμβάνουσιν P³H βλέπουσι P³ ἀπολαύουσι p.

40 βανον. πολλοὶ δὲ αὐτῶν πολλάκις καὶ τεταρταῖοι ἐν τοῖς κελλίοις εὐρίσκοντο ἐκ τοῦ μὴ ὁρᾶν ἀλλήλους πλὴν ἐν ταῖς συνάξεσιν. 8. καὶ οἱ μὲν αὐτῶν ἀπὸ τριῶν σημείων καὶ τεσσάρων εἰς τὴν σύναξιν ἤρχοντο· τοσοῦτον μακρὰν ἀπ' ἀλλήλων διεστήκασιν. ἀγάπην δὲ τοσαύτην εἶχον πρὸς ἀλλήλους καὶ περὶ τὴν λοιπὴν
45 ἀδελφότητα, ὥς πολλοὶς πολλάκις βουλευθεῖσι σὺν αὐτοῖς σωθῆναι ἕκαστος τὸ ἑαυτοῦ κελλίον ἔσπευδεν αὐτοῖς εἰς ἀνάπαυσιν δοῦναι.

9. Εἶδον δὲ καὶ πατέρα τινὰ τῶν ἐκεῖ, Ἀμμώνιον ὀνόματι, ἐξαιρετὰ κελλία ἔχοντα καὶ αὐλὴν καὶ φρέαρ καὶ τὰς λοιπὰς
50 χρεῖας. ἐλθόντος δὲ ποτέ τινος ἀδελφοῦ πρὸς αὐτὸν σωθῆναι σπεύδοντος καὶ λέγοντος αὐτοῦ ἐπινοεῖν αὐτῷ κελλίον πρὸς οἴκησιν, εὐθὺς ἐξελθὼν παρήγγειλεν αὐτῷ μὴ ἀναχωρεῖν τῶν κελλίων ἄχρις ἂν εὖρη αὐτῷ ἐπιτήδειον καταγώγιον. καὶ καταλιπὼν αὐτῷ πάντα ὅσα εἶχεν σὺν αὐτοῖς τοῖς κελλίοις ἑαυτὸν εἰς
55 μικρὸν τι κελλίον μακρὰν ἐκείθεν ἀπέκλεισεν. 10. εἰ δὲ καὶ πλείονες ἦσαν οἱ συνερχόμενοι σωθῆναι θέλοντες, συνῆγεν πᾶσαν τὴν ἀδελφότητα, καὶ τοῦ μὲν πλίνθους ἐπιδιδοῦντος, τοῦ δὲ ὕδωρ, ἐν ἡμέρᾳ μιᾷ τὰ κελλία ἐπληροῦντο. 11. τοὺς δὲ μέλλοντας οἰκεῖν τὰ κελλία ἐκάλουν εἰς τὴν ἐκκλησίαν εἰς εὐοχίαν· καὶ ὡς

40 πολλάκις om. P⁴ || τεταρταῖοι + τεθνεώτες p || τοῖς + ἑαυτῶν P⁵ || κελλίοις + αὐτῶν P³H.

41 εὐρίσκονται P³HP³ (ante ἐν) p || ἐκ τοῦ... συνάξεσιν om. P³ || ἐκ τοῦ] ἐν τῷ P⁴ || ἀλλήλους p. — 42 αὐτῶν om. H || καὶ] ἢ p. — 43 ἔρχονται P³ HP³p || τοσοῦτον + γὰρ P¹ || μακρὰν post ἀλλήλων tr. H || ἀπ' om. P³. — 44 τοιαύτην P³ || ἔχουσιν P³HP³p || πρὸς] εἰς P⁵ || περὶ] πρὸς P³ εἰς P⁵ om. p. — 45 πολλοὺς x (om. A) || πολλάκις x: om. cet. || βουλευθεῖσι] συμβουλευεῖν P³ || σὺν αὐτοῖς σωθῆναι] αὐτοῖς συνσωθῆναι P³HP³. — 46 ἕκαστος... ἔσπευδεν x: ἕκαστος (+ τε P⁴)... σπεύδειν cet. — 47 διδοῦναι V³H. — 48 habent hic titulum περὶ (+ τοῦ P³P⁴) ἀββᾶ Ἀμμωνίου P³HP³p || περὶ Ἀμμωνίου P³ || εἶδομεν P³P⁴ || καὶ] ἐκεῖ V³BP¹ τῶν ἐκείσε C¹A (qui τῶν ἐκεῖ post τινὰ omitunt) || Ἀμμώνιον post ὀνόματι tr. C¹A. — 49 καὶ om. P⁵. — 50 ποτέ om. P³HP³p || τινος ἀδελφοῦ πρὸς αὐτὸν xp: ἀδελφοῦ τινος pr. a. P³ πρὸς αὐτὸν τινος ἀδελφοῦ P³H πρὸς αὐτὸν ἀδελφοῦ τινος P⁴.

51 σπεύδοντος] βουλομένου P³P⁴ || αὐτοῦ x: αὐτῷ cet. || αὐτῷ] τούτῳ P⁵ om. P³p. — 52 εὐθὺς] ὥς (ds H) ἐπὶ τοῦτο (τούτῳ P³) P³H ὁ δὲ ὡς ἐπὶ τοῦτο p || ἐξελθὼν + ἐπὶ τούτῳ P⁵ || αὐτῷ] αὐτὸν P¹ || ἀναχωρεῖν + αὐτὸν V³BP³p + αὐτῶν H. — 53 καταγώγιον] κελλίον P² (ante ἐπιτήδειον) || καὶ om. P³ P⁴. — 54 αὐτῷ + τοῖνυ P³ || εἰς + ἕτερον P⁵, qui τι (55) om. — 55 ἐκλείσεν P⁵, qui postea plura addit. — 56 ἐρχόμενοι p βουλόμενοι H, qui θέλοντες om. — 57 ἐπιδιδοῦντος Hp (cf. β' 68): ἐπιδιδόντος cet. — 58 ἡμέρᾳ μιᾷ] μιᾷ ἡμέρᾳ P³p τάχει P⁵ || ἀπεπληροῦντο P³Hp ἐπετελοῦντο P⁴ ἀπετελοῦντο P⁶. — 59 εἰς τὰ

- 80 ἔτι ἐκεῖνοι εὐφραίνοντο, ἕκαστος ἐκ τοῦ οἰκείου κελλίου γεμίσας αὐτοῦ τὴν μηλωτὴν ἢ τὴν σπυρίδα ἄρων ἢ τῶν λοιπῶν ἐπιτηδείων εἰς τὰ νέα κελλία ἀπέφερον, ἵνα μηδενὶ φανερὰ γένηται ἢ ἐκάστου καρποφορία. ἐρχόμενοι δὲ εἰς ἐσπέραν οἱ μέλλοντες οἰκεῖν τὰ κελλία εὗρισκον ἐξαίφνης πάντα τὰ ἐπιτήδεια.
- 65 12. Εἶδομεν δὲ ἐκεῖ ἄνδρα ὀνόματι Δίδυμον, πρεσβύτερον τῇ ἡλικίᾳ, ἀστεῖον τῇ ὁράσει, δς τοὺς σκορπίους καὶ κεράστας καὶ ἀσπίδας τοῖς οἰκείοις ποσὶν ἀπέκτενεν, μηδενὸς ἑτέρου τολμῶντος τοῦτο ποιεῖν· ἀλλὰ γὰρ καὶ πολλοὶ ἕτεροι τῶν δοκούντων ὑπ' αὐτῶν ἀνῆρέθησαν τῶν θηρίων μόνον ἀψάμενοι.
- 70 13. Εἶδομεν δὲ καὶ ἕτερον πατέρα μοναχῶν, Κρονίδην ὀνόματι, ἐν γῆρει καλῶ προοδεύσαντα, ἕνα τῶν ἀρχαίων ἀνδρῶν σὺν Ἀντωνίῳ γενόμενον, ἑκατὸν δέκα ἔτων ὑπάρχοντα. δς πολλὰ παρακαλέσας ἡμᾶς καὶ νουθετήσας ἑαυτὸν ἐξουθένει, τοσαύτην ταπεινοφροσύνην μέχρι γῆρας κεκτημένος.
- 75 14. Εἶδομεν δὲ καὶ τινες τρεῖς ἀδελφοὺς καλοὺς πάνυ, οἱ διὰ

κελλία P⁵ ἐν αὐτοῖς P² || εἰς τὴν ἐκκλησίαν|| πρὸς τ. ἔ. P³ ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ P⁴ || εἰς εὐωχίαν ante ἐν tr. P⁵ om. P²p || ὥς... εὐφραίνοντο (60) om. P². — 60 ἔτι om. P⁵ || εἰς ἕκαστος P² || ἐκ τοῦ|| ἐξ P² || οἰκείου|| ἰδίου A || γεμίσας P².

61 αὐτοῦ x : αὐτοῦ cet. (P² post τὴν) || ἢ|| καὶ P²p. — 62 ἀπέφερον|| ἐπέφερον P² || ἵνα... καρποφορία om. P¹ || φανερὰ omisso, γένηται γνωστὴ P². — 63 καρποφορία|| πληροφορία P² || δὲ om. P² || εἰς τὴν ἐσπέραν P¹ ἐσπέρας p. — 64 ἐξαίφνης|| εὐθὺς P¹ || τὰ + τοῦ σώματος P² || post ἐπιτήδεια conclusionem πολλοὶ τε... εὐχόμενοι (infra, § 17) unus habet P². — 65 hic titulum habent περὶ (+ τοῦ P¹) ἀββᾶ Διδύμου P²HP², περὶ Διδύμου καὶ Κορηλίου πατέρων P². — 65 Εἶδομεν δέ... ἀψάμενοι (69) om. P² || ἐκεῖ|| ἐν ἐκείνοις τοῖς κελλίοις P² || πρεσβύτερον P². — 67 τὰς ἀσπίδας P²H (s. l.) P²p || cum ἀσπίδας de-nuo incipit L || post ἀσπίδας scr. et del. καὶ C¹ || τοῖς om. yHP²p || οἰκείοις ποσὶν x : ποσὶν οἰκείοις yHP ποσὶν ἐκείνος μόνος P² || ἀπέκτενεν V²C¹H : ἀπέκτενεν cet. || τοῦτο τολμῶντος P². — 68 ποιεῖν|| εἰπεῖν H || ἀλλὰ γὰρ... ἀψάμενοι (69) om. P² || γὰρ om. P². — 70 hic titulum habent περὶ Κορηλίου P²H π. ἀββᾶ Κορηλίου L π. Κρονιδίου P² π. τοῦ ἀββᾶ Κρονιδίου καὶ ἑτέρων τριῶν ἀδελφῶν P². — 70 ἕτερον + ἄνδρα καὶ B || πατέρα + τῶν V²BC¹AP || μοναχόν P² || Κρονίδην|| Κορηλίον (post ὀνόματι) yHP².

71 ἀνδρῶν om. p || Ἀντωνίῳ + τῷ μεγάλῳ P². — 72 γενομένων Preuschen, fort. recte. — 73 νουθετήσας|| ἐρωτήσας P² || ἐξουθένει x : ἐξηυτέλιζεν (-en-LP²) cet. || τοσαύτην|| μεγάλην P². — 74 μέχρι γῆρας om. P² || γῆρους P²H || κεκτημένους P² κεκτημένον V²BC¹A (o ex ω) κτησάμενος p. — 75 § 14-16 cap. XX necnon et capitula XXI-XXIV om. P² || Εἶδομεν... παρεληφώς (81) om. P² || εἶδομεν|| οἶδαμεν p || τρεῖς τινες H || καλοὺς x (sc. bonos, cf. P. Perdrizet - G. Lefebvre, *Les graffiti grecs du Memnonion d'Abidos*, 75, n° 400; Marc. Diac., *Vita Porphyrii Gaz.*, 98.23 Grégoire-Kugener; Pall., *H.L.*, 94.1 Butler): λογίους cet. || πάνυ + καὶ ἐναρέτους yHP || οἱ|| ὥς x.

τὴν ἐνάρετον αὐτῶν πολιτεῖαν εἰς ἐπισκοπὴν κρατηθέντες διὰ πολλὴν εὐλάβειαν τὰ ἑαυτῶν ὥτια ἀπέτεμον, τολμηρῶς μὲν ποιήσαντες, ὁμως κατ' εὐλογόν τινα σκοπόν, ἵνα τοῦ λοιποῦ μηδεὶς αὐτοὺς ἐνοχλῇ.

- 80 15. Εἶδομεν δὲ καὶ Εὐάγριον, ἄνδρα σοφόν καὶ λόγιον, δς τῶν λογισμῶν ἱκανὴν εἶχεν διάκρισιν ἐκ πείρας τὸ πρᾶγμα παρεληφώς. δς πολλάκις κατελθὼν εἰς Ἀλεξάνδρειαν τῶν Ἑλλήνων τοὺς φιλοσόφους ἀπεστόμιζεν. 16. οὗτος παρήγγελλεν τοῖς μεθ' ἡμῶν ἀδελφοῖς ὕδατος μὴ κορέννυσθαι· «Οἱ γὰρ δαίμονες, φησί, τοὺς ὕδροτελεῖς τόπους συνεχῶς ἐπιβαίνουσιν». ἄλλους τε πολ-
85 λὸς πρὸς ἡμᾶς περὶ ἀσκήσεως ἐποιήσατο λόγους ἐπιστηρίζας ἡμῶν τὰς ψυχάς.

17. Πολλοὶ τε αὐτῶν οὔτε ἄρτον ἡσθιον οὔτε ὀπώραν, ἀλλὰ πικρίδας μόνον. τινὲς δὲ αὐτῶν οὐδὲ ἐκάθευδον δλην τὴν νύκτα,
90 ἀλλ' ἢ καθήμενοι ἢ ἐστῶτες ἀχρι πρωτὶ ἐνεκαρτέρουν εὐχόμενοι.

κα'. Περὶ Μακαρίου.

1. Διηγούντο δὲ ἡμῖν πολλοὶ τῶν ἐκεῖ πατέρων Μακαρίου τὸν

76 κρατηθέντας xP² || διὰ πολλὴν εὐλάβειαν om. L. — 77 πολλὴν + δὲ C¹A || ὥτια x : ὥτια cet. || μὲν + ἄγαν yHP. — 78 τινα ante εὐλογον tr. p om. P¹ || τοῦ λοιποῦ post αὐτοὺς tr. p. — 79 αὐτοῖς P²P¹ αὐτῶν H. In P² non iam videtur || ἐνοχλήσει P¹ ἐνοχλήση p ἐνοχλήθη H. — 80 habent hic titulum περὶ ἀββᾶ Εὐαγρίου H περὶ Εὐαγρίου P². hanc partem (§ 15-17) habent LP² (= y) post περὶ Κόπρη (cap. X, § 1-2) sub eodem titulo ac H || Εὐάγριον om. x || δστις x || τὴν τῶν p || τῶν om. x.

81 λογισμῶν ἱκανὴν yHP : λογισμῶ (-ωι P¹) νικᾷ ἢ V²P¹C¹A λογισμῶ νικᾷ· ἢ B, qui ... addit in mg. inferiore || ἔσχεν x || τὴν διάκρισιν L || ἐκ πείρας... παρεληφώς|| καὶ τῆς πείρας... παρελήφεν x. — 82 τῶν Ἑλλήνων τοὺς xP² : τοὺς τῶν Ἑλλήνων yp τοὺς τῶν λογίων H. — 83 ἐπεστόμιζεν P²p || οὗτος|| οὕτως H δς p || παρήγγελλ' ἐν C¹ παρήγγελεν P² παρήγγειλεν LHP². — 84 ὕδατος, + φησί xP² || κορέννυσθαι P² κορέννυσθε V²P¹C¹AP² || φησί om. P¹P². — 85 εἰς τοὺς P¹ || τοὺς... τόπους|| τοῖς... τόποις P² || ὕδροτελεῖς x (uox nova; de suffixo -τελεῖς cf. Buck-Petersen, *A Reverse Index of Greek Nouns and Adjectives*, 720) : ὕδροχολοῖς p ὕδροχοῖς H ὕδροχοῖς P² ὕδροχόους L ὕδρο-κελλίους P². — 86 περὶ ἀσκήσεως om. P². — 88 hanc conclusionem habent hic x, y (vide ad l. 80), HP²P²p. post § 11 habet P² (v. ad l. 64) || τε|| δὲ P²P² || αὐτῶν|| τῶν ἐκείσε πατέρων P² || οὕτε|| οὕκ P² || ὀπωρῶν B ὀπώρας AyP². — 89 μόνος p om. x || οὔτε V²P¹HP². — 90 ἀλλ' ἢ|| ἀλλὰ P¹P²p || μέχρι p || διακαρτέρουν yH ἐκαρτέρουν P² || προσευχόμενοι HP².

Cap. XXI habent V²BP¹C¹A (= x), LP² (= y), HP², P²P² (= p). Omit-tunt MC²P²V¹V².

Lemma. περὶ Μακαρίου B (m. 1^a, eras. m. 2^a) P¹P² : π. M. τοῦ Αἰγυπτίου Subs. 34. — 17.

βίον τοῦ μαθητοῦ Ἀντωνίου πρὸ βραχείας χρόνου κομιδῇ τελειωθέντος. δς πλείστας μὲν δυνάμεις ὥσπερ Ἀντώνιος διεπράξατο, ἰάσεις τε καὶ σημεῖα, ἃς οὐκ ἂν φθάνοι τις πάσας ἐξεκτεῖν· ὀλίγα δὲ αὐτοῦ τινα τῶν κατορθωμάτων μνημονεύσαντες μετρίως δηλώσομεν.

2. Οὗτος θεασάμενός ποτε παρὰ τῷ μεγάλῳ ἀνδρὶ πατρὶ Ἀντωνίῳ βαῖα ἐκλεκτὰ αὐτὸν ἐργαζόμενον ᾤτησεν παρ' αὐτοῦ μίαν δεσμὴν τῶν βαίων. εἶπεν δὲ πρὸς αὐτὸν ὁ Ἀντώνιος· «Γέγραπται· Οὐκ ἐπιθυμήσεις τὰ τοῦ πλησίον σου». καὶ μόνον εἰπόντος αὐτοῦ εὐθέως τὰ βαῖα πάντα ὡς ὑπὸ πυρὸς ἐφρύγη. ὅπερ ἰδὼν ὁ Ἀντώνιος ἔφη τῷ Μακαρίῳ· «Ἰδοὺ ἐπαναπέπνυται τὸ πνεῦμά μου ἐπὶ σέ, καὶ ἔση λοιπὸν τῶν ἐμῶν ἀρετῶν κληρονόμος.»

3. Ἐκείθεν δὲ πάλιν ὁ διάβολος εὗρεν αὐτὸν ἐν τῇ ἐρήμῳ λίαν κεκμηκότα τῷ σώματι καὶ φησι πρὸς αὐτόν· «Ἰδοὺ τὴν χάριν εἴληψας Ἀντωνίου. τί δῆτα μὴ κέχησαι τῷ ἀξιώματι καὶ αἰτεῖς παρὰ τοῦ θεοῦ βρώματα καὶ ἰσχὺν πρὸς τὴν ὁδοιπορίαν;» ὁ δὲ φησι πρὸς αὐτόν· «Ἰσχύς μου καὶ ὑμνησίς μου ἐστὶν ὁ κύριος. σὺ δὲ οὐ μὴ ἐκπειράσῃς τὸν δοῦλον τοῦ θεοῦ.» 4. ποιεῖ οὖν αὐτῷ φαντασίαν ὁ διάβολος κάμηλον ἀχθοφόρον διὰ τῆς ἐρήμου πλαζομένην ἔχουσαν πάντα τὰ πρὸς τὴν χρείαν ἐπιτήδεια. ἥτις ἰδοῦσα τὸν Μακάριον ἐμπροσθεν αὐτοῦ ἐκάθισεν. ὁ δὲ ὑπολαβὼν αὐτὸ

C¹A π. ἀββᾶ Μ. μαθητοῦ Ἀντωνίου L. π. ἀββᾶ Μ. τοῦ μαθητοῦ Ἀντωνίου P² π. τοῦ ἀββᾶ Μ. (+ τοῦ P¹) μαθητοῦ τοῦ ἀββᾶ (μεγάλου P¹) Ἀντωνίου HP². Titulum om. V² (habet autem in margine κα') P².

2 Ἀντωνίου + γεγονότος P² || βραχείας P²P²p; βραχείας cet. || τελειωθέντος p. — 3 ὥσπερ (+ ὁ P²) Ἀντώνιος] ὑπὲρ Ἀντωνίου p. — 4 ποιῶν ἰάσεις yHP²p || δς V²BC¹A : δ cet. || οὐδ' P² || φθάνη LP² || πάσας V²P¹C¹A : om. BL ἅπαντα cet. — 5 τινα om. p || μνημονεύσαντες τῶν κατορθωμάτων yHP²p || μετρίως om. P² || δηλώσωμεν V²P¹P²P¹ ζηλώσωμεν y. In P² legi non potest. — 7 ἀνδρὶ πατρὶ] ἀνδρὶ Bp πατρὶ P²HP² om. L. — 8 αὐτόν] post ἐργαζόμενον tr. p. αὐτὸ H. — 9 δεσμὴν om. P². — 10 σου om. P² || καὶ om. P² || εἰπόντος] εἶπε καὶ P² || εἰπόντος + αὐτοῦ p.

11 πάντα τὰ βαῖα B || ἐφρύγη] συνεφρύγησαν p ἐφλογίσθη H ἐξηράνθησαν P². — 12 ἐπαναπέπνυται x : ἀναπέπνυται cet. || πνεῦμα + τὸ ἅγιον P² || μου C¹Ap : om. cet. — 13 σέ] σοί P² || ἔση + μοι y + μου p || ἐμῶν om. p. — 14 δὲ BP¹C¹A : om. cet. || πάλιν αὐτόν ὁ διάβολος εὗρεν yH αὐτόν ὁ διάβολος εὗρεν πάλιν P² || λίαν om. L. — 16 εἴληψας B (cf. K. Dieterich, *Unters. z. Gesch. d. gr. Spr.*, 239) || δῆτα] δῆ H. — 17 τοῦ om. P²yP²p || βρώματα ante παρὰ tr. p || ἰσχὺν] ἰχθὺν P¹ || ὁδοιπορίαν supra ras. B. — 18 ἐστὶν post κύριος tr. yH om. P²p. — 19 οὐ μὴ] οὐκ y || ἐκπειράσεις Byp || δοῦλον post θεοῦ tr. p || αὐτῷ post φαντασίαν tr. LHP²p om. P². — 20 πελαζομένην p.

22 αὐτὸ] αὐτῷ L αὐτόν H αὐτὴν P²p om. P¹.

φάντασμα εἶναι, ὅπερ καὶ ἦν, ἔστη εἰς προσευχήν. ἡ δὲ εὐθὺς εἰς τὴν γῆν κατεπόθη.

25 5. Ἄλλοτε δὲ πολλὰ νηστεύσας καὶ προσευξάμενος ᾤτησάτο τὸν θεὸν δειχθῆναι αὐτῷ τὸν παραδείσον δν ἐν τῇ ἐρήμῳ τῆς Αἰγύπτου Ἰαννῆς καὶ Ἰαμβρῆς ἐφύτευσαν ἀντίτυπον τοῦ ἀληθινοῦ παραδείσου ποιῆσαι βουλόμενοι. 6. πλαζόμενον οὖν αὐτὸν διὰ τῆς ἐρήμου ἐπὶ τρισὶν ἑβδομάσι καὶ ἄσιτον διατελέσαντα καὶ ἤδη λιποψυχήσαντα ἄγγελος τῷ τόπῳ ἐπέστησεν. ἦσαν δὲ δαίμονες πάντοθεν φυλάσσοντες τὰς εἰσόδους τοῦ παραδείσου καὶ μὴ ἐῶντες αὐτὸν εἰσελθεῖν. ἦν δὲ παμμέγεθες τὸ χωρίον καὶ πολὺ τὸ διάστημα εἶχεν. 7. ὡς δὲ προσευξάμενος εἰσελθεῖν κατετόλμησεν, εὗρεν ἔνδον δύο ἀνδρας ἁγίους, οἱ καὶ αὐτοὶ τὸν αὐτὸν τρόπον ἐκεῖ ἐληλύθεισαν χρόνον ἱκανὸν ἤδη ἔχοντες. προσευξάμενοι δὲ ἀλλήλους ἡσπάζαντο, λίαν ἐπ' ἀλλήλοις χαιρόμενοι. νίψαντες οὖν αὐτοῦ τοὺς πόδας τῶν καρπῶν τοῦ παραδείσου παρέθηκεν. ὁ δὲ μετεληφώς ἡγαρεύσθη τῷ θεῷ θαυμάζων ἐπὶ τοῖς καρποῖς μεγάλοις καὶ παμποικίλοις οὖσιν. ἔλεγον δὲ πρὸς ἀλλήλους· «Καλὸν ἦν ὧδε πάντας εἶναι τοὺς μοναχοὺς». 8. «Ἦσαν δέ, φησί, πηγαὶ τρεῖς ἐν μέσῳ τοῦ παραδείσου μεγάλαι ἐκ τῆς ἀβύσσου βρύουσαι καὶ ποτίζουσαι τὸν παραδείσον, δένδρα δὲ παμμεγέθη καὶ πολύκαρπα πᾶν γένος ὁπώρας τῆς ὑπὸ τὸν οὐρανὸν καρποφοροῦντα». 9. ἐπιμείνας δὲ πρὸς αὐτοὺς ἡμέρας ἑπτὰ ἡξίου ἀπελθεῖν ὁ Μακάριος εἰς τὴν οἰκουμένην καὶ ἄξει σὺν αὐτῷ τοὺς μοναχοὺς. οἱ δὲ ἅγιοι ἄνδρες ἔλεγον πρὸς αὐτόν μὴ δύνασθαι αὐτὸν τοῦτο ποιεῖν· πολλὴν γὰρ εἶναι τὴν ἔρημον καὶ ἔκτε-

23 ὅπερ] ὥσπερ L. — 24 τὴν om. p. — 25 Ἄλλοτε... τοῦ μηκέτι ἀπελθεῖν (86) om. p || δὲ + πάλιν A || πολλὰ + πολλάκις L. — 26 τὸν θεὸν x : παρὰ (+ τοῦ H) θεοῦ yHP². — 28 διὰ τῆς ἐρήμου om. L. — 29 ἐπὶ τρεῖς ἑβδομάδας P². — 30 ἄγγελος + αὐτόν C¹A || ἐπέστη P².

31 πάντοθεν om. yH. — 32 τὸ om. P². — 33 εἶχεν] ἦσαν L ἔχον P² || ἐπενξάμενος L. — 34 οἱ om. V²BC¹A. — 35 ἐκεῖ yH : om. xP² || ἐληλύθασιν V²y εἰσεληλύθεισαν P² || ἱκανὸν ἤδη χρόνον y. — 36 ἡσπάζοντο H || ἐπ' ἀλλήλους V²AL ὁμοῦ P² || χαιρόντες yH χαροποιήθέντες P² συγχαιρόμενοι P². — 37 οὖν BP¹ : δὲ yHP² om. V²C¹A || ἐκ τῶν P¹ || τὸν καρπὸν LP² || παραδείσου + ἐκείνου P². — 38 δὲ + τούτων P² || θεῷ x : κυρίῳ cet. — 39 καρποῖς + τοῖς yH || δὲ] οὖν y. — 40 καλὸν + οὖν P² || πάντας ὧδε H || εἶναι post μοναχοὺς tr. P².

41 τῷ (ex τοῦ) παραδείσῳ H || μεγάλοι ἐκ τῆς ἀβύσσου om. B. — 42 δὲ om. x. — 43 ἐπ' οὐρανὸν V². — 44 δὲ] οὖν HP² || πρὸς αὐτοὺς post ἡμέρας tr. L, om. P² qui μετ' αὐτῶν post ἑπτὰ addidit || ἑπτὰ + καὶ B. — 45 ἀπελθεῖν post οἰκουμένην tr. P² || ἄξει LH ἔξει P². — 46 ἅγιοι om. x. — 47 αὐτόν om. V²P².

ταμένην καὶ πολλοὺς εἶναι δαίμονας κατὰ πᾶσαν τὴν ἔρημον τοὺς
 50 πλανῶντας τοὺς μοναχοὺς καὶ ἀναιροῦντας, ὡς πολλοὺς καὶ ἄλ-
 λους πολλάκις βουληθέντας ἐλθεῖν ἀνῃρηθῆναι. 10. ὁ δὲ Μακάριος
 μὴ ἀνασχόμενος ἔτι μένειν ἐκεῖ, ἀλλ' εἰπὼν ὅτι « Δεῖ με ἀγαγεῖν
 αὐτοὺς ἐνθάδε, ἵνα τῆς τρυφῆς ἀπολαύσωσιν », ὥρμησεν ἐπὶ τὴν
 οἰκουμένην ἐπιφερόμενός τινα τῶν καρπῶν πρὸς ἐπίδειξιν. καὶ
 55 βαίῶν δὲ πλήθος συλλέξας ἐβάσταζεν σημεῖα τιθεὶς ἐξ αὐτῶν
 κατὰ τὴν ἔρημον ὡς ἵνα μὴ σφαλῇ πον ἐρχόμενος. 11. ἀπον-
 στάξας δὲ πον κατὰ τὴν ἔρημον καὶ ἔξυπνος γενόμενος εὗρε πάντα
 τὰ βαῖα πρὸς κεφαλῆς αὐτοῦ συνηγμένα ὑπὸ δαιμόνων. πρὸς οὓς
 φησιν ἀναστάς · « Εἰ θέλημά ἐστι θεοῦ, οὐ δυνήσεσθε ἡμᾶς κω-
 λῦσαι τοῦ εἰσελθεῖν εἰς τὸν παράδεισον. » 12. παραγενόμενος δὲ
 60 εἰς τὴν οἰκουμένην ἐπεδείκνυνεν τοὺς καρποὺς τοῖς μοναχοῖς προ-
 τρεπόμενος αὐτοὺς ἀπελθεῖν εἰς τὸν παράδεισον. συναχθέντες δὲ
 πατέρες πολλοὶ πρὸς αὐτὸν εἶπον · « Μὴ ἐπ' ὀλέθρῳ τῶν ψυχῶν
 τῶν ἡμετέρων ὁ παράδεισος ἐκεῖνος γέγονεν; εἰ γὰρ αὐτοῦ νῦν
 65 ἀπολαύσωμεν, ἀπειλήφαμεν τὰ ἀγαθὰ ἡμῶν ἐπὶ τῆς γῆς. τίνα
 δὲ μισθὸν ὕστερον ἔξομεν πρὸς τὸν θεὸν ἀφικόμενοι ἢ ὑπὲρ ποίας
 ἀρετῆς τιμηθησόμεθα; » καὶ ἔπεισαν αὐτὸν τοῦ μηκέτι ἀπελθεῖν.
 13. Ἄλλοτε δὲ σταφυλὰς πεμφθείσας αὐτῷ νεαρὰς ἐπιθυμή-
 σαντι μεταλαβεῖν ἐνδεικνύμενος τὴν ἐγκράτειαν ἀπέστειλεν αὐτὰς
 πρὸς τινα ἀδελφὸν κάμνοντα καὶ αὐτὸν σταφυλὰς ἐπιθυμοῦντα.
 70 δς δεξάμενος καὶ λίαν περιχαρὴς γενόμενος κρύπτειν αὐτοῦ τὴν

48 πολλοὺς εἶναι om. y || εἶναι om. P³ || κατὰ πᾶσαν τὴν ἔρημον post μονα-
 χούς tr. H. — 50 πολλάκις om. P³ || ἐλθ-ῖν x : εἰσελθεῖν cet. || ἀναιρεῖσθαι
 V³BC³AL ἀναιρεθῆναι P¹.

51 ἔτι μένειν] ἐπιμένειν BC³A ἔπι' μένειν V³ μένειν P³. — 52 αὐτοὺς ἀγα-
 γεῖν yP³ || ἀπολαύσουσιν P³. — 53 τῶν καρπῶν] καρπὸν A || πρὸς] εἰς HP³. —
 54 συλλέξας] συνάξας P³. — 55 ὡς om. yH || πον secl. Schwartz. « an πάλιν? »
 Wyss || ἐπανερχόμενος P³. — 56 πον om. LP³. — 57 κεφαλῆς P³HP³ (cf.
 i' 52) : κεφαλὴν xL. — 58 θεοῦ ἐστιν C³ALH || δυνήσεσθε C³A δύνασθε yH
 (-σθαί). — 59 παραγενόμενος L : παραγενόμενος cet.

61 αὐτοῖς P³L. — 62 πολλοὶ πατέρες P³ || εἶπαν P³ (cf. α' 119) ἔλεγον P³ ||
 τῶν + ἡμετέρων P³, qui τῶν ἡμετέρων infra om. — 63 τῶν ἡμετέρων xP³ :
 ἡμῶν LH || ἐκεῖνος] οὗτος P³ om. AL || post γέγονεν signum interrogationis
 habent V³C³ALHP³ || εἰ... ἀπολαύσωμεν (sic) add. mg. m. 1^a C³ || αὐτοὶ L αὐτὸν
 AP³P³ om. H || νῦν om. A. — 64 ἀπολαύσωμεν C³AP³. — 65 ἔξομεν ὕστερον
 yHP³ || τὸν om. yP³ || ἦ] καὶ V³. — 66 μηκέτι] μὴ ἐκεῖ P³. — 67 δὲ om. P³
 || σταφυλῆς πεμφθείσης... νεαρὰς ByH. — 68 τὴν + αὐτοῦ P³ || αὐτὰ y αὐ-
 τὴν H. — 69 ἀδελφὸν τινα yHP³p || σταφυλὴν y σταφυλῶν P³. — 70 post
 γενόμενος om. κρύπτειν... βουλόμενος (71) per homoeoteleuton Bp || ἔ'αυτοῦ
 P³ ἑαυτοῦ LHP³.

ἐγκράτειαν βουλόμενος πρὸς ἄλλον ἀδελφὸν αὐτὰς ἐξαπέστειλεν
 ὡς αὐτὸς ἀνορέκτως ἔχων περὶ τὸ βρῶμα. δεξάμενος δὲ κάκεινος
 τὸ βρῶμα ὡσαύτως πάλιν ἐποίησεν καὶ αὐτὸς λίαν ποθῶν μετα-
 λαβεῖν. 14. ὡς δὲ λοιπὸν εἰς πολλοὺς ἀδελφούς ἦλθον αἱ σταφυ-
 75 λαὶ μηδενὸς βουληθέντος αὐτῶν μεταλαβεῖν, ὁ τελευταῖος αὐτὰς
 λαβὼν πρὸς Μακάριον αὐτὰς πάλιν ἐξαπέστειλεν ὡς μέγα δῶρον
 χαριζόμενος. ἐπιγνοὺς δὲ αὐτὰς ὁ Μακάριος καὶ πολυπραγμονή-
 σας ἐθαύμασεν εὐχαριστῶν τῷ κυρίῳ ἐπὶ τῇ τοιαύτῃ αὐτῶν ἐγ-
 κρατεία · καὶ οὐδὲ αὐτὸς αὐτῶν τέλος μετείληφεν.
 80 15. Ἄλλοτε δὲ φασὶ τὸν Μακάριον σπήλαιον οἰκοῦντα ἐν τῇ
 ἐρήμῳ προσεύχεσθαι. ἄλλο δὲ σπήλαιον ὑαίνης πλησίον ἐτύγ-
 χανεν. ἥτις εὐχομένου αὐτοῦ ἐπέστη καὶ τῶν ποδῶν αὐτοῦ
 ἤπτετο. καὶ λαβομένη αὐτοῦ ἡρέμα τοῦ κρασπέδου εἴλκεν ἐπὶ τὸ
 οἰκεῖον σπήλαιον. ὁ δὲ ἠκολούθει αὐτῇ λέγων · « Τί ἄρα θέλει
 85 τὸ θηρίον τοῦτο ποιεῖν; » 16. ὡς δὲ ἤγαγεν αὐτὸν ἄχρι τοῦ
 ἑαυτῆς σπηλαίου, εἰσελθοῦσα ἐξάγει πρὸς αὐτὸν τοὺς ἑαυτῆς σκύ-
 μνους τυφλοὺς γεννηθέντας. ὁ δὲ ἐπευξάμενος θεωροῦντας τοὺς
 σκύμνους τῇ ὑαίνῃ ἀπέδωκεν. ἡ δὲ ὥσπερ δῶρον εὐχαριστήριον
 φέρουσα τῷ ἀνδρὶ δέρμα μέγιστον κριοῦ μεγάλου τοῖς ποσὶν αὐ-
 90 τοῦ παρέθηκεν. ὁ δὲ ἐπιγελάσας αὐτῇ ὡς εὐγνώμονι καὶ αἰσθησιν
 ἐχούσῃ λαβὼν ἑαυτῷ ὑπεστρώσατο · ὅπερ δέρμα μέχρι νῦν παρὰ
 τινι διασέσωσται.

71 αὐτὰς ἀδελφὸν yH. — 72 ὡσαύτως y || ἀνορέκτως] ἀνθεκτῶς p || περὶ]
 πρὸς p || δὲ κάκεινος om. V³ || δὲ + πάλιν y. — 73 τὸ βρῶμα om. yHP³p ||
 ὡσαύτως x : τὸ αὐτὸ yHP³ τὸ αὐτὸ τοῦτο p || πάλιν om. p || καὶ αὐτὸς post
 λίαν tr. HP³p, post ποθῶν tr. y. — 74 εἰς] πρὸς P³. — 75 μηδενὸς βουλη-
 θέντος] μὴ βουληθέντων p || αὐτῶν ante βουληθέντος tr. P³ || αὐτὰς] αὐτὸς
 p αὐτὰς πάλιν H πάλιν y. — 76 αὐτὰς πάλιν V³B : πάλιν αὐτὰς C³A αὐτὰς
 P³ ταύτας P³ πάλιν p om. yH || ἐξαπέστειλεν x : ἀπέστειλεν cet. || δῶρον +
 αὐτῷ yHP³p. — 77 αὐτὰς om. p || Μακάριος] θεσπέσιος P³. — 78 ἐθαύμασεν
 yH : ἐθαύμαζεν cet. || εὐχαριστήσας P³ || κυρίῳ] θεῷ P¹ || τῇ om. P³. —
 79 καὶ οὐδὲ... μετείληφεν om. p. — 80 δὲ om. P³ || φησὶν yHP³p φάναι B ||
 ὁ Μακάριος p qui, σπήλαιον οἰκοῦντα omissio, προσήχχeto (81) scr.

81 ἄλλο|| (τε eras.) δὲ B ἄλλοτε δὲ P³ ἄλλοτε δὴ L καὶ p || ὑαίνῃ P¹ ||
 ἐτύγχανεν πλησίον HP³. — 82 εὐχομένῳ αὐτῷ P³. — 83 λαβομένης y || εἴλκεν
 post σπήλαιον (84) tr. P³p. — 84 οἰκείον] ἴδιον H || ἠκολούθησεν p || ἄρα τί
 (l. ἄρα τι) H. — 86 πρὸς αὐτὸν om. P³. — 87 θεωροῦντας] βλέποντας C³A ||
 τοὺς σκύμνους] αὐτοὺς P³. — 88 παρέδωκεν p || χαριστήριον yP. — 89 φέρουσα
 post ἀνδρὶ tr. p.

91 ὑπέστρωσεν C³A || δέρμα + μέγα V³C³A, scr. et eras. B, + μέγιστον
 τοῦτο P³ || μέχρι om. P³ || τοῦ νῦν P³C³A. cf. η' 192. — 92 τινος L || διασώ-
 ζεται P³C³A.

17. Φασί δὲ αὐτὸν ὅτι, κακούργου τινὸς παρθενεύουσιν κόρη
μαγείαις τισὶν εἰς φοράδα μεταβαλόντος καὶ τῶν γονέων αὐτῆς
95 ταύτην αὐτῷ προσαγαγόντων καὶ δεηθέντων αὐτοῦ εἰ βουληθεῖ
ταύτην εὐξάμενος μεταβαλεῖν εἰς γυναῖκα, ἐπὶ οὖν ἡμέρας ἐγ-
κλείσας αὐτὴν καταμόνας, τῶν γονέων αὐτῇ παραμενόντων,
αὐτὸς εἰς ἕτερον κελλίον τῇ δεήσει ἐσχόλαζεν, τῇ δὲ ἐβδόμῃ
ἡμέρᾳ εἰσελθὼν μετὰ τῶν γονέων ἤλειψεν αὐτὴν δλην ἐλαίῳ καὶ
100 κλίνας τὰ γόνατα ἠέξατο σὺν αὐτοῖς καὶ ἀναστάντες εὗρον αὐτὴν
εἰς κόρην μεταβληθεῖσαν.

κβ'. Περὶ Ἀμοῦν.

1. Ἦν δὲ τις πρὸ τούτου ἐν ταῖς Νιτρίαις, Ἀμοῦν ὀνόματι,
οὗ τὴν ψυχὴν ἀναλαμβανομένην εἶδεν ὁ Ἀντώνιος. οὗτος πρῶτος
τῶν μοναχῶν τὰς Νιτρίας κατείληφεν, εὐγενὴς μὲν ὑπάρχων καὶ
πλουσίους ἔχων γεννήτορας, οἱ καὶ ἠνάγκαζον αὐτὸν γῆμαι μὴ
5 βουλόμενον. ὥς δὲ αὐτῷ τὴν ἀνάγκην ἐπέθεσαν, πείθει τὴν
κόρην ἐν τῷ θαλάμῳ συμπαρθενεύειν αὐτῷ ἐν τῷ κρυπτῷ.
2. μετ' οὐ πολλὰς δὲ ἡμέρας ἐκεῖνος μὲν ἐπὶ τὰς Νιτρίας ἐξήει,

93 αὐτὸν om. P¹ || ὅτι P²: ποτε p om. cet. || κακούργου τινός] τινες κα-
κούργοι xP¹ || παρθενεύουσιν om. P³ || κόρην + τινὰ P⁴. — 94 τισὶν om.
P¹ || μεταβαλόντες x μετέβαλον P² μετασχηματίσαντος p || γονέων] οικείων
P¹ || αὐτῆς om. P². — 95 ταύτην yH: αὐτὴν P² om. xp || αὐτῷ yH: τῷ Μα-
καρίῳ cet. || προσαγόντων V¹B¹P¹ προσελθόντων p || αὐτοῦ ex αὐτῶν L αὐ-
τῶν V¹B αὐτῶν αὐτοῦ H αὐτὸν P¹ αὐτῷ C¹A || εἰ βουληθεῖ om. P¹. — 96 εὐ-
ξάμενον P¹ || ἐπὶ ἐπτά yHP¹p || οὖν (cl. α' 10⁴) x: om. cet. || ἐγκατακλεί-
σας P¹. — 97 γονέων αὐτῇ] συγγενῶν αὐτῆς P². — 98 αὐτὸς... ἐσχόλαζεν]
αὐτὸν δὲ... σχολάζειν yH || δὲ om. yH. — 99 ἐλθὼν P² εἰσελθόντα (-θότα P²)
yH || ἡέξατο p εὐξασθαι H || ἀναστὰς εὗρον yH.

101 post μεταβληθεῖσαν, omisssis capitulis XXII-XXIV, pergunt p cum
cap. XXV Ἔστι δὲ καὶ ἄλλη.

Cap. XXII habent V¹B¹P¹C¹A (= x), LP¹ (= y), HP². Omittunt MC²P²
V¹V¹P¹P¹.

Lemma. περὶ + ἄββā y + ἑτέρου ἄββā H || Ἀμοῦν LP¹ || Ἀμοῦν +
τοῦ Νιτριάτου H.

1 τῇ Νιτρίᾳ H || Ἀμοῦν LP¹. — 2 ἀναλαμβανομένην post εἶδεν tr. P² ||
εἶδεν post Ἀντώνιος tr. H || ὁ om. C¹A. — 3 τὴν Νιτρίαν HP² || συγγενὴς y.
— 4 γῆμαι] γυναικὶ συζευχθῆναι καὶ P². — 5 αὐτῷ post ἀνάγκην tr. P² || ἐπέ-
θηκαν yH ἐπετίθεσαν P² || συζεύγνται καὶ πείθει P². — 6 ἐν τῷ θαλάμῳ
om. P² || αὐτῷ] αὐτὴν L. — 7 τὴν Νιτρίαν HP² || ἐξείσιν y.

ἐκείνη δὲ τὴν οἰκετίαν πᾶσαν πρὸς παρθεναίαν προεκαλεῖτο καὶ
δὴ τὸν οἶκον αὐτῆς μοναστήριον κατεσκεύασεν.

10 3. Μόνου οὖν αὐτοῦ ἐν ταῖς Νιτρίαις ὑπάρχοντος φέρουσι παῖ-
δα λυσσῶντα πρὸς αὐτὸν ἁλύσει δεδεμένον. λυσομανῆς γὰρ αὐ-
τὸν δῆξας κύων ἐκείνῳ τὴν λύσσαν μετέδωκεν. ἐσπάραιτεν οὖν
ἐαυτὸν ὄλον ἀφόρητον ἔχων τὸ πάθος. 4. ὥς οὖν εἶδεν αὐτοῦ
15 τοὺς γονεῖς πρὸς τὴν ἱκεσίαν χωροῦντας. « Τί μοι κόπους παρ-
έχετε, φησὶν, ὦ ἄνθρωποι, τὰ ὑπὲρ τὴν ἐμὴν ἀξίαν ἐπιζητοῦν-
τες, ἔχοντες ἐν χερσὶ τὸ βοήθημα; ἀπόδοτε γὰρ τῇ χήρᾳ τὸν βούν
δν λαθραίως αὐτῆς ἀπεκτείνετε, καὶ ὕγις ὑμῖν ὁ παῖς ἀποδοθή-
σεται ». οἱ δὲ ὥς ἠλέγχθησαν, καὶ δὴ χαίροντες ἐποιοῦν τὰ προσ-
ταχθέντα τοῦ παιδὸς εὐθὺς εὐξαμένου αὐτοῦ ὑγιαίναντος.
20 5. Ἄλλοτε δὲ παρῆσαν τινες πρὸς αὐτὸν ἐπισκέψεως ἕνεκεν.
πρὸς οὗς δοκιμάζων τὴν γνώμην ὁ ἀνὴρ εἶπεν. « Πίθον μοι ἔνα
κομίσαστε, ἵνα ἔχω ὕδωρ ἱκανὸν πρὸς ὑποδοχὴν τῶν ἐρχομένων ». ἐπαγγειλαμένων δὲ αὐτῶν ἐνεγκεῖν μεταμεληθεῖς ὁ ἕτερος παρα-
γενόμενος εἰς τὴν κόμην λέγει τῷ ἑτέρῳ. « Οὐκ ἀποκτενῶ μου
25 τὴν κάμηλον οὐδὲ ἐπιτίθῃμι τὸν πίθον εἰς αὐτήν, ἵνα μὴ ἀπο-
θάνῃ ». 6. ἀκούσας δὲ ταῦτα ὁ ἄλλος τὰς οἰκείας ὄνους ὑπο-
ζευξάμενος πολλῶ καμάτῳ τὸν πίθον ἀπήνεγκεν. προλαβὼν δὲ
αὐτὸν ὁ Ἀμοῦν εἶπεν. « Τί ὅτι ἡ κάμηλος τοῦ ἑταίρου σου

8 οἰκετίαν P² οικίαν C¹A || παρθεναίαν P² || προεκαλεῖτο V¹HP² ἐξεκα-
λεῖτο P¹. — 9 ἐαυτῆς P². — 10 τῇ Νιτρίᾳ HP² || διάγοντος yH || φέρουσι +
αὐτῷ P¹, qui πρὸς αὐτὸν (11) om. || παῖδα λυσσῶντα post αὐτὸν tr. P².

11 ἁλύσει (ā- BP¹C¹) x: ἁλύσει y (ā- L.) HP² || λυσομανῆς y. — 12 τῇ;
λύσης P² || ἐπέδωκεν L. — 13 ἐαυτὸν] αὐτὸν P² || τὸ πάθος ἔχοντα P². —
14 γονεῖς + ὁ θυνμάσιος ἀνὴρ P² || τὴν om. P² || χωροῦντας + εἶπε P², qui
φησὶν infra om. || τί μοι + φησὶν H, qui φησὶν post παρέχετε om. — 15 ζη-
τοῦντες yH. — 16 γὰρ] οὖν P¹P². — 17 αὐτῆς... ὁ παῖς om. B. — 18 καὶ
δὴ om. P² || τὸ προσταχθέν ἐποιοῦν καὶ P². — 19 τοῦ παιδὸς x: ὁ παῖς
yHP² || εὐθὺς om. P² || εὐξαμένου αὐτοῦ ante ὁ παῖς (sic) tr. P² || ὑγιαί-
ναντος] τὴν ὑγίειαν εἰληφότος P¹ ὑγίανεν yH ὑγιὲς ἐγένετο P² — 20 τινες post
αὐτὸν tr. yHP² || ἕνεκα yHP².

21 πρὸς οὗς] ὄντων P² || δοκιμάζων post γνώμην tr. P² || γνώμην + αὐ-
τῶν yH || ὁ ἀνὴρ ante τὴν tr. y || ἔφη P² || ἔνα κομίσαστε] ἐναποκομίσαστε H.
— 22 πρὸς + τὴν C¹A || εἰσερχομένων C¹A. — 23 αὐτῶν] αὐτῷ C¹A || ὁ ἕτε-
ρος] ὁ εἰς P¹. — 25 τῇ] τὸν y (αὐτῇ autem infra) || ἐπιτίθῃμι. + φησὶν yH
|| εἰς αὐτήν] αὐτῇ yH. — 26 δὲ om. C¹A || ταῦτα om. B || post ἄλλος iterat
ταῦτα V¹ || ὄνους post ὑποζεύξας (sic) tr. P²P² || ὑποζεύξας yHP². — 27 αὐ-
τὸν om. P². — 28 Ἀμοῦν ALP² || εἶπε + πρὸς αὐτὸν P² || ἑταίρου V¹L:
— ἑτέρου cet.

τέθηκεν ἕως σὺ ἐνταῦθα παραγέγονας; » ὁ δὲ ὑποστρέψας εὗρεν
30 αὐτὴν ὑπὸ λύκων βεβρωμένην.

7. Πολλά τε καὶ ἄλλα θαυμάσια ὁ ἀνὴρ ἐπεδείξατο. ἦλθον δὲ
ποτέ τινες μοναχοὶ πρὸς αὐτὸν παρὰ Ἀντωνίου ἀποσταλέντες
καὶ φωνοῦντες αὐτόν· ἦν γὰρ ἐν τῇ ἐσωτέρᾳ ἐρήμῳ ὁ Ἀντώνιος.
ὥς δὲ ἀπήεσαν πρὸς αὐτόν, διωρῶς τις τοῦ Νεΐλου εὐρηται μέση.
35 οἱ δὲ ἀδελφοὶ ἐξαίφνης εἶδον αὐτὸν μετατεθέντα ἐν τῷ πέρατι·
αὐτοὶ γὰρ κολύμβῳ διεπέρασαν. 8. ἐπειδὴ δὲ πρὸς Ἀντώνιον
παρεγένοντο, πρῶτος ὁ Ἀντώνιος λέγει πρὸς αὐτόν· «Τοῦ θεοῦ
μοι περὶ σοῦ πολλὰ ἀποκαλύψαντος καὶ τὴν μετὰθεσίην σου δηλώ-
σαντος, ἀναγκαίως σε πρὸς ἑμὲν πρὸς ἐμὲν προσεκαλεσάμην, ἵνα ἀλλή-
40 λων ἀπολαύσαντες ὑπὲρ ἀλλήλων πρεσβεύσωμεν». 9. τάξας δὲ
αὐτόν ἐν τόπῳ τινὶ κεχωρισμένῳ μακρὰν, μὴ ἀναχωρεῖν ἐκείθεν
ἄχρι τῆς μετὰθεσεως προετρέψατο. τελειωθέντος δὲ καταμόνας
εἶδεν αὐτοῦ τὴν ψυχὴν ὑπὸ ἀγγέλων ἀναλαμβανομένην εἰς τὸν
οὐρανόν.

κγ'. Περὶ Μακαρίου τοῦ πολιτικοῦ.

1. Ἄλλον δὲ φασὶ Μακάριον γεγενῆσθαι, ὃς εἰς τὴν Σκήτιν
πρῶτος μοναστήριον ἐπηξεν. ἔστι δὲ ὁ τόπος ἔρημος, νυχθήμερον

29 ἕως σὺ ἕως οὐ y || παραγέγονας ἐνταῦθα yH || ἐπιστρέψας H. — 30 βε-
βρωμένην] ἐσπαργμένην yH.

31 τε] δὲ H || θαύματα P¹ || ἀνὴρ] πατὴρ P¹ || ἐπεδείξατο x : διεπράξατο
cet. — 32 τινες post μοναχοὶ (ἀνθρωποὶ H) tr. yH om. P³ || μοναχοὶ] ἀνθρω-
ποὶ H || σταλέντες P¹. — 33 αὐτόν] αὐτῷ P². — 34 εὐρηται (uel ηδ-) ἤθετο
P¹ || μέσον P¹P². — 35 δὲ] οὐν P¹ || εἶδαν B || πέρατι] πέραν P¹H. — 36 γὰρ
omisso, διαπεράσαντες scr. yHP² || ἐπεὶ yH || πρὸς + τὸν P². — 37 πρῶτος...
λέγει post αὐτόν tr. A || ὁ om. yP² || Ἀντώνιος] αὐτός P² || εἶπεν HP² || αὐ-
τόν] τὸν Ἀμμοῦν P². — 38 μοι] μου C¹AP² || πολλὰ om. P¹ || πολλὰ + μοι
y || σου + ἤδη P² || δηλώσαντος] γνωρίσαντος P². — 39 ἀναγκαῖον y || μετε-
καλεσάμην yH ἐκάλεσα P². — 40 ἀπολαύσαντες ὑπὲρ ἀλλήλων per homoeote-
leuton om. H.

41 τινι τόπῳ yP². — 42 δὲ + αὐτοῦ y. — 43 αὐτοῦ post τὴν tr. P² || ψυ-
χὴν + ὁ Ἀντώνιος yH || ἀναλαμβανομένην ὑπὸ ἀγγέλων P¹yHP².

Cap. XXIII habent V²BP¹C¹A (= x), L, HP². Omittunt MC²P²P²V¹V¹P².

Lemma. περὶ + ἄλλον V² + ἀββᾶ LH + τοῦ ἁγίου P² || Μακαρίου + τοῦ
σκιτιώτου καὶ τοῦ H || τοῦ πολιτικοῦ om. P².

1 φησὶ V²BC¹A om. P¹ m. 1^a, add. in mg. m. 2^a || τὴν] τὸ L || Σκήτιν P¹P² :
Σκήτιν V²BA Σκίτιν C¹ Σκίτιν H Σκητίον L. — 2 ἐπηξεν] ἐκτισεν P² || δὲ
+ καὶ LH.

τῆς Νιτρίας ἀπέχων τῷ διαστήματι ἐπὶ τὴν ἔρημον, καὶ κίνδυνος
μέγας ἐστὶ τοῖς ἀπιοῦσιν· ἂν γὰρ μικρὸν σφαλῇ τις, πλάζεται
5 κατὰ τὴν ἔρημον κινδυνεύων. εἰσὶ δὲ ἐκεῖ πάντες τέλειοι ἄνδρες·
οὐδεὶς γὰρ ἀτελής ἐν ἐκείνῳ τῷ τόπῳ δύναται παραμεῖναι, ἀγρίον
ὄντος καὶ ἀπαραμυθίτου πάντων τῶν ἐπιτηδείων. 2. ὁ οὖν προη-
ρηθεὶς οὗτος ἀνὴρ Μακάριος πολιτικὸς ὑπάρχων συνηγήθη ποτὲ
τῷ μεγάλῳ Μακαρίῳ. καὶ ὥς ἐμελλον διαπορθμεύειν τὸν Νεΐλον,
10 συνέβη εἰσελθεῖν αὐτοὺς εἰς πορθμεῖον μέγιστον, ἐν ᾧ τριβούνοι
τινες δύο μετὰ πολλοῦ κόμπου εἰσεληλύθεισαν, ῥέδιον ἔχοντες
ὀλόχαλκον καὶ χρυσοχαλίνους ἵππους καὶ δορυφόρους τινὰς στρα-
τιώτας καὶ κλοιοφόρους παῖδας χρυσοζώνους τινὰς. 3. ὥς οὖν
εἶδον τοὺς μοναχοὺς οἱ τριβούνοι ῥάκη παλαιὰ ἐνδεδυμένους καὶ
15 καθημένους εἰς τὴν γωνίαν, ἐμακάριζον αὐτῶν τὴν εὐτέλειαν. εἰς
δὲ ἐξ αὐτῶν τῶν τριβούνων ἔφη πρὸς αὐτούς· «Μακάριοι ἔστε
ὅτι οἱ τῷ κόσμῳ ἐμπαίζαντες». 4. ἀποκριθεὶς δὲ ὁ πολιτικὸς
Μακάριος εἶπεν πρὸς αὐτόν· «Ἡμεῖς μὲν τῷ κόσμῳ ἐνεπαίξαμεν,
ὅμιν δὲ ὁ κόσμος ἐμπαίζει. γίνωσκε δὲ ὅτι οὐχ ἐκῶν, ἀλλ' ἐκ προ-
20 φητείας τοῦτο εἰρηκας· ἀμφοτέρω γὰρ Μακάριοι καλούμεθα». ὁ δὲ
κατανυγείς ἐπὶ τῷ λόγῳ ἀπελθὼν οἴκου ἀπεδύσατο τὰ ἱμάτια
καὶ μονάζειν ἤρῃσατο ποιήσας πολλὰς ἐλεημοσύνας.

κδ'. Περὶ Παύλου.

1. Γέγονε δὲ τις μαθητὴς Ἀντωνίου, Παῦλος ὀνόματι, ἀπλοῦς

— 3 καὶ κίνδυνος... τὴν ἔρημον (5) per homoeoteleuton om. L. — 4 μέγας
post ἐστὶ tr. P². — 6 ἐν om. LHP² || τῷ τόπῳ ἐκείνῳ (sic) post δύναται tr.
P² || ἀγρίῳ ὄντι καὶ ἀπαραμυθίτῳ P². — 8 ἀνὴρ ante οὗτος tr. L. post Μα-
κάριος tr. P². — 10 πορθμεῖον P¹AL πόρθμιον V²C¹.

11 δύο τινές LH || κόμ'που A κόπου BP² || εἰσεληλύθεισαν LP² || ῥέδιον
H || ἔχοντες + ἔσω LHP². — 13 παῖδας + καὶ LH + τε P² || τινὰς om. P¹.
— 14 ῥάκη V²C¹AL || καὶ καθημένους per homoeoteleuton om. L. — 15 γο-
νίαν BP¹C¹A ἀγορὰν V². — 16 τῶν τριβούνων] τριβούνος P². — 17 ὁ (om.
P²) Μακάριος ὁ πολιτικὸς HP². — 18 αὐτόν LH : αὐτοὺς xP² || ἐνεπαίξα-
μεν B ἐπαίξαμεν L. — 19 ἐνέπαιξεν (ἐνέμπε- B) xP².

21 κατανυγείς V²BC¹A. cf. α' 238 || οἴκαδε LHP² || ἱμάτια + αὐτοῦ P².
— 22 ἤρῃσατο V²B : ἤρετίσατο C¹AP² ἤρετο P¹LH.

Cap. XXIV habent V²BC¹A (= x), LP² (= y), P². Omittunt MHCP²P²V¹V¹P².
Titulum tantum habet P¹, qui postea desinit.

Lemma. περὶ Παύλου τοῦ ἀπλοῦ V²P¹P² π. ἀββᾶ (om. P²) Παύλου τοῦ
ἀπλοῦ μαθητοῦ τοῦ ἁγίου Ἀντωνίου y || post ἀπλοῦ desinit P¹.

1 μαθητὴς Ἀντωνίου om. y || Ἀντωνίου + τοῦ μεγάλου P².

λεγόμενος. οὗτος τὴν ἑαυτοῦ γαμτὴν ἐπ' αὐτοφώρῳ καταλαβὼν
μοιχευομένην μηδὲν μηδὲν εἰπὼν ἐπὶ τὴν ἐρημον πρὸς Ἀντώ-
νιον ὤρμησεν. καὶ προσπεσὼν αὐτοῦ τοῖς γόνασιν παρεκάλει
5 συνεῖναι αὐτῷ σωθῆναι βουλόμενος. ἔφη δὲ πρὸς αὐτὸν ὁ Ἀν-
τώνιος· « Δύνη σωθῆναι ἐὰν ἔχῃς ὑπακοήν, καὶ ὅπερ ἂν παρ' ἐμοῦ
ἀκούσης, τοῦτο ποιήσης ». ὁ δὲ Παῦλος ἀποκριθεὶς εἶπεν· « Πάν-
τα ποιήσω ὅσαπερ ἂν προστάξης ». 2. δοκιμάζων δὲ αὐτοῦ τὴν
γνώμην ὁ Ἀντώνιος ἔρεῖ πρὸς αὐτόν· « Στήθι καὶ πρόσευξαι ἐν
10 τῷ τόπῳ τούτῳ ἕως εἰσελθὼν ἐξενέγκω σοι ἔργον ὅπερ ἐργάσῃ ». καὶ εἰσελθὼν εἰς τὸ σπήλαιον προσεῖχεν αὐτῷ διὰ θυρίδος, ἀκι-
νήτου μένοντος ἐν τῷ τόπῳ ὅλην τὴν ἑβδομάδα ὑπὸ καύματος
φρυγόμενον. 3. ἐξελθὼν δὲ μετὰ τὴν ἑβδομάδα εἶπεν πρὸς αὐ-
τόν· « Δεῦρο μετάλαβε τῆς τροφῆς ». ὡς δὲ παρέθηκεν τράπεζαν
15 καὶ τὰ σιτία· « Κάθισον », φησί, « καὶ μὴ φάγῃς ἕως ἑσπέρας,
ἀλλὰ πρόσεχε μόνον τοῖς ἐδωδίμοις ». 4. ἑσπέρας δὲ γενομένης
καὶ τοῦ Παύλου μὴ βεβρωκότος λέγει πρὸς αὐτόν ὁ Ἀντώνιος·
« Ἀναστὰς εὐξαι καὶ κάθενδε ». ὁ δὲ καταλιπὼν τὴν τράπεζαν
ἐποίησεν οὕτως. μεσαζούσης δὲ τῆς νυκτὸς ἐγείρει αὐτόν εἰς
20 προσευχὴν ἄχρις ἐννάτης ὥρας ἡμερινῆς παρατείνας τὰς εὐχάς.
παραθεὶς δὲ τράπεζαν πάλιν ἐκέλευσεν αὐτόν μεταλαβεῖν. 5. ὡς
δὲ μόνον τὸν ἄρτον τρίτον τῷ στόματι προσενήνοχεν, ἀναστῆναι
προστάξας αὐτῷ καὶ ὕδατος μὴ ἄπτεσθαι ἐπεμπεν εἰς τὴν ἐρημον
περιάγειν λέγων αὐτῷ· « Μετὰ τρεῖς ἡμέρας ἦκε ἐνταῦθα ».

3 μηδὲν om. A || ἐπὶ τὴν ἐρημον post Ἀντώνιον tr. P³ || πρὸς + τὸν P³. — 4 ὤρμησεν] κατέλαβε P³ || αὐτοῦ post ποσὶν (sic) tr. P³ || γόνασιν] ποσὶν yP³. — 5 δὲ om. B. — 6 δυνήσῃ P³ || ἔχεις BP³P³. — 7 τοῦτο + καὶ P³ || ποιήσεις C¹ALP³ ποιεῖς P³. — 8 προστάξης ex προστάξεις A προστάξεις P³ || προστάξης + μοι P³. — 9 ἐρεῖ V³B (cf. i' 67): εἶρηκεν C¹A ἔφη P³ λέγει y. — 10 ἕως V³B: ἕως οὗ y ἕως ἂν P³ ὅπως C¹A || an ἐξελθὼν? (cf. Plat. Symp. 203 B 6, ubi εἰσελθὼν codd. ἐξελθὼν pap. [uid. P. Maas, Textual Criticism 39], Anton. Vita Sym. Styl. 32.21 Lietzmann, ubi εἰσελθὼν Y, ἐξέλθῃ X). εἰσελθὼν autem ad Paulum referri puto. || ὅπερ + ἂν y.

11 διὰ + τῆς P³ || ἀκινήτῳ μένοντι P³. — 12 ἐν τῷ τόπῳ] ἐκ τοῦ τόπου yP³. — 13 φρυγόμενον P³ φρυγόμενος BC¹A. — 14 τῆς om. C¹AP³P³ || ὡς δὲ] καὶ ὡς L. — 15 σιτὰ (sic) L σιτά P³ || σιτία + λέγει αὐτῷ P³, qui φησί infra om. || ἕως] ἄχρις yP³. — 16 ἀλλὰ + κάθισον καὶ A || μόνον post ἐδωδίμοις tr. P³. — 19 οὕτως] ὡσαύτως B || μεσαζούσης P³ || ἐγείρει... παρατείνας x: ἐγείρει... παρέτεινε yP³. — 20 ἡμερινῆς om. P³.

21 πάλιν τράπεζαν yP³. — 22 μόνον om. y || τὸν ἄρτον post τρίτον tr. y om. P³ || τρίτον om. B || τῷ στόματι om. P³ || προσενήνοχε + τὴν τροφήν P³. — 23 αὐτῷ om. P³ || ὕδαρ C¹A (cf. γ' 9) || ἄφασθαι P³. — 24 ἦκε] ἔλθε P³.

25 6. τούτου δὲ γενομένου καὶ ἀδελφῶν τινων πρὸς αὐτὸν ἐληλυ-
θότων προσεῖχεν ὁ Παῦλος τῷ Ἀντωνίῳ τί κελεύει αὐτὸν ἐργά-
σασθαι. εἶπεν δὲ πρὸς αὐτόν ὁ Ἀντώνιος· « Σιωπῶν διακόνῃσον
τοῖς ἀδελφοῖς καὶ μηδενὸς γεύσῃ ἄχρις ἂν οἱ ἀδελφοὶ ὀδεύσω-
σιν ». 7. ὡς δὲ λοιπὸν τρίτῃ ἑβδομᾶς ἐπληρώθη μὴ βεβρωκό-
30 τος τοῦ Παύλου, οἱ ἀδελφοὶ ἡρώτων αὐτόν τίνος ἕνεκεν σιωπᾷ.
τοῦ δὲ μὴ ἀποκρινομένου λέγει πρὸς αὐτόν ὁ Ἀντώνιος· « Τί
σιωπᾷς; ὁμίλησον τοῖς ἀδελφοῖς ». ὁ δὲ ὁμίλησεν.
8. Ἄλλοτε δὲ στάμνον μέλιτος αὐτῷ ἐνεχθέντος εἶπεν ὁ Ἀν-
τώνιος πρὸς αὐτόν· « Κλάσον τὸ ἀγγεῖον καὶ ἐκχυθήτω τὸ μέ-
35 λι ». ἐποίησεν δὲ οὕτως. καὶ λέγει αὐτῷ· « Σύναξον πάλιν τὸ μέ-
λι μυακίῳ ἄνωθεν, ἵνα μὴ ὑπαρίαν τινὰ συνεισενέγκῃς ». 9. καὶ
πάλιν ἀντλεῖν ὕδαρ προσέταξεν πᾶσαν ἡμέραν. καὶ διδάξας αὐ-
τόν σφυρίδας πλέκειν μεθ' ἡμέρας τινὰς κελεύει πᾶσας αὐτόν
ἀναλύειν. καὶ παραλύσας αὐτοῦ τὸ σαγμάτιον ἐκέλευσεν ῥάπτειν
40 καὶ πάλιν παρέλυσεν καὶ πάλιν ἐκεῖνος ἔρραπτεν. 10. καὶ τοσαύ-
τῃν ὁ ἀνὴρ ἐκτήσατο ὑπακοήν, ὥστε καὶ χάριν αὐτῷ δεδόσθαι
θεόθεν τὴν κατὰ τῶν δαιμόνων ἐλασίαν. οὗς γὰρ οὐκ ἡδύνατο
ὁ μακάριος Ἀντώνιος ἐκβάλλειν δαίμονας, τούτους πρὸς Παῦ-
λον ἀπέστελλεν καὶ αὐθωρον ἐξεβάλλοντο.

26 κελεύει yP³. — 30 οἱ ἀδελφοὶ post ἡρώτων tr. P³ || σιωπᾷς L.

31 ἀποκρινομένου C¹A || πρὸς αὐτόν] αὐτῷ P³. — 32 ὁ δὲ + εὐθύς P³ || ὁμίλησεν + αὐτοῖς P³. — 33 δὲ om. P³. — 34 αὐτόν] τὸν Παῦλον P³ || ἐκχυθείτω V³. — 35 ἐποίησεν δὲ] ὡς δὲ ἐποίησεν P³, qui καὶ om. || οὕτως P³ || αὐτῷ] πρὸς αὐτόν y. — 37 ἀντλεῖν + αὐτόν C¹A || ὕδαρ + αὐτῷ P³ || προσέταξεν + αὐτόν P³ || πᾶσαν] ὅλην τὴν P³. — 38 σφυρίδια P³ || κελεύσας x. fort. recte, cf. supra i' 27 || κελεύει + αὐτῷ P³, qui αὐτόν om. — 39 ἀναλύειν + τὰς σφυρίδας yP³ || καὶ om. V³BC¹P³ (qui παραλύσας + δὲ scr.) || τὸ] καὶ τὸ P³ || σαγμάτιον scripsi, coll. Epict. IV 1,80: σωματίον x ἱμάτιον yP³ || ἐκέλευε πάλιν ῥάπτειν ἐκεῖνον P³, qui infra καὶ πάλιν... ἔρραπτεν om. — 40 παρέλυσεν y παραλύσας C¹A || καὶ πάλιν om. C¹A || καὶ τοσαύτην] τοσαύτην οὐδ' P³.

41 ὁ ἀνὴρ post ἐκτήσατο tr. V³ || τὴν ὑπακοήν P³ || δεδόσθαι] δοθῆναι y. — 43 ἐκβάλλειν C¹Ay.

κε'. Περὶ Πιαμμωνᾶ.

1. Ἔστι δὲ καὶ ἄλλη ἔρημος ἐν Αἰγύπτῳ παράλιος μὲν οὖσα, ἀλλὰ χαλεπωτάτη, ἐν ἣ πολλοὶ καὶ μεγάλοι ἀναχωρεταὶ κατοικοῦσιν, πλησίον ὑπάρχουσα τῆς Διοσκοπόλεως.

2. Εἶδομεν δὲ ἐκεῖ πρεσβύτερον ἄνδρα ἄγιον καὶ λίαν ταπεινὸν φρόνα καὶ ὀπτασίας συνεχῶς ὄρωντα, ὀνόματι Πιαμμωνᾶ. οὗτος προσφέρων τῷ θεῷ ἅπαξ τὰς λατρείας ὁρᾷ ἄγγελον ἐστῶτα ἐκ δεξιῶν τοῦ θυσιαστηρίου καὶ τοὺς προσερχομένους τῇ χάριτι ἀδελφοὺς σημειούμενον καὶ γράφοντα αὐτῶν τὰ ὀνόματα ἐν βιβλίῳ. μὴ παραγενομένων δὲ τινῶν ἐν τῇ συνάξει εἶδεν τὰ ὀνόματα αὐτῶν ἀπαλειφόμενα · οἱ δὲ μετὰ δεκατρεῖς ἡμέρας ἐτελεύτησαν. 3. τοῦτον πολλάκις οἱ δαίμονες βασανίσαντες ἀσθενεῖα περιέβαλον, ὥς μὴ δύνασθαι αὐτὸν στήναι ἐν τῷ θυσιαστηρίῳ μηδὲ προσφέρειν. ἄγγελος δὲ ἐλθὼν καὶ λαβόμενος αὐτοῦ τῆς χειρὸς ἐνεδυνάμωσεν αὐτὸν παραχρῆμα καὶ ὑγιῇ τῷ θυσιαστηρίῳ παρέστησεν. οὐ τὰς βασάνους θεασάμενοι οἱ ἀδελφοὶ ἐξεπλάγησαν.

Cap. XXV habent V^oBC¹A (= x), L, HP^oP¹, P^oP⁷ (= p). Omittunt MP¹ P¹C¹V¹V¹.

Lemma. περὶ + ἀββᾶ HP⁷ + τοῦ ἀββᾶ P¹ || Πιαμμωνᾶ scripti (cf. *Plammone* uers. lat.): Πιαμμωνᾶ H Πιάμονος P¹ Ἀμμωνᾶ C¹AL Ἀμμωνα (sine accentu) V^oP¹. titulus erasus est in B, deest in P¹P¹ || Πιαμμωνᾶ (Πιάμονος P¹ Ἀμμωνα I.) + πρεσβύτερον LH + τοῦ πρεσβύτερου P¹.

1 ἐν + τῇ P¹ || μὲν οὖσα] μένουσα BH. οὖσα om. p. — 2 ἀλλὰ omisso, χαλεπωτάτη δὲ p || μεγάλοι] ἄλλοι P¹. — 3 Διοσκοπόλεως B Διωσκοπόλεως C¹ Διοσκοπόλεως A Διοσκοποπόλεως L Διόσκου πόλεως P¹P¹ Διορχωπόλεως H. — 4 δὲ om. P¹ || ἐκεῖ] καὶ p || ἄνδρα] πατέρα B || ἄγιον καὶ om. P¹ || λίαν + μέγαν V^oB + μέγα C¹A (habebat forte exemplar ἄνδρα μέγαν καὶ λίαν ταπεινὸν φρόνα, cf. α' 2, ιδ' 2, κα' 7). — 5 καὶ om. L, καὶ... ὄρωντα om. P¹ || ὀπτασίας + ἀγγελικὰς P¹ || συνεχεῖς x || Πιαμμωνᾶ scripti: Πιάμμωνα H Πιάμονα P¹ Ἀμμωνᾶ C¹AL Ἀμμωνᾶν V^oBP¹. — 6 προσφέρων + ποτὲ P¹, ἅπαξ omisso || ἅπαξ τῷ θεῷ LHr. — 7 ἐκ δεξιῶν ἐστῶτα LP¹P¹ || τῇ χάριτι] τοῖς μυστηρίοις (post ἀδελφούς) P¹. — 8 τὰ ὀνόματα αὐτῶν Lp || βίβλῳ p. — 9 παραγενομένων L || τινῶν om. A. — 10 αὐτῶν] τούτων P¹ || οἱ δὲ... ἐτελεύτησαν om. V^o || δὲ om. LHP¹P¹ || μετὰ δεκατρεῖς] μετὰ τρεῖς p μετ' ὀλίγας P¹.

11 τοῦτον + τὸν τίμιον πρεσβύτερον P¹. — 12 περιέβαλλον L || στήναι post θυσιαστηρίῳ tr. P¹P¹ || ἐν τῷ θυσιαστηρίῳ] πρὸς τὸ θυσιαστηρίον (-ρίῳ H) Hr. — 13 μηδὲ] μήτε L καὶ P¹ || τὰ θεία δῶρα προσφέρειν P¹. — 14 ἐδυνάμωσε p || αὐτὸν om. LHP¹p || αὐτὸν + καὶ P¹, qui καὶ infra om. || τῷ] τὸ P¹ (cum θυσιαστηρίῳ). — 15 κατέστησεν P¹ || οὐ... ἐξεπλάγησαν om. P¹ || οἱ ἀδελφοὶ θεασάμενοι LHr.

κς'. Περὶ Ἰωάννου.

Εἶδομεν δὲ καὶ ἄλλον Ἰωάννην ἐν Διόλκῳ, πατέρα μοναστηρίων καὶ αὐτὸν πολλὴν χάριν ἔχοντα τό τε Ἀβραμιαῖον σχῆμα καὶ τὸν πῶγωνα τὸν Ἀαρὼν, δυνάμεις τε καὶ ἰάσεις ἐπιτελέσαντα καὶ πολλοὺς παραλυτικούς καὶ ποδαλγούς θεραπεύσαντα.

< Ἐπίλογος. >

1. Εἶδομεν δὲ καὶ ἄλλους μοναχοὺς πολλοὺς καὶ πατέρας κατὰ πᾶσαν τὴν Αἰγυπτὸν πολλὰς δυνάμεις καὶ σημεῖα ἐπιτελοῦντας, ὧν διὰ τὸ πλῆθος οὐκ ἐμνημονεύσαμεν, ἀλλ' ὀλίγα ἀντὶ πολλῶν διηγησάμεθα. τί γὰρ ἂν τις εἴποι περὶ τῆς ἁνῶ Θηβαΐδος τῆς κατὰ Σύνην, ἐν ἣ καὶ θαυμασιώτεροι ἄνδρες τυγχάνουσιν καὶ πλῆθος μοναχῶν ἀπειρον, ὧν οὐκ ἂν πιστεύσειεν τις τὰς πολιτείας τὰς ὑπὲρ ἀνθρωπίνην ζωὴν ὑπαρχούσας; 2. οἱ καὶ νεκροὺς μέχρι σήμερον ἀνιστῶσιν καὶ τῶν ὑδάτων ἐπιβαίνουσιν ὥσπερ ὁ Πέτρος. καὶ πᾶν ὃ τι ὁ σωτὴρ διὰ τῶν ἁγίων ἐπετέλεσεν, ταῦτα καὶ νῦν δι' αὐτῶν ἐπιτελεῖ.

Cap. XXVI et Epilogum una sub eodem titulo περὶ Ἰωάννου (V^oBC¹AV¹ [vide ad XVIII. 16]) uel περὶ ἀββᾶ Ἰωάννου (LP¹) uel περὶ ἐτέρου ἀββᾶ Ἰωάννου (H) uel sine titulo (P¹P¹) uel cum titulo epilogi tantum (P¹, v. infra) habent V^oBC¹A (= x), LP¹ (= y. P¹ usque ad θάνατον, I. 17), HP¹, VI, P¹P¹ (= p). Omittunt MC¹. Capitulum tantum habet sine titulo P¹, epilogum tantum sine titulo V¹.

Lemma in rasura B. deest in P¹P¹P¹.

1 εἶδον p || Ἰωάννην + ὀνόματι post Διόλκῳ tr. P¹. — 2 σχῆμα] εἶδος P¹. — 3 τὸν xH: om. cet. || ἐπιτελοῦντα P¹P¹V¹. — 4 ποδαλγούς P¹ || θεραπεύοντα P¹P¹.

Ἐπίλογος inseruit Preuschen. περὶ τῶν μοναστηρίων τῆς ἀνωτέρω Θηβαΐδος in mg. sup. P¹.

1 δὲ om. V¹ || μοναχοὺς πολλοὺς καὶ πατέρας x: πολλοὺς μ. καὶ πατέρας v πολλοὺς (om. P¹) πατέρας καὶ μοναχοὺς (ἀδελφούς p) yHP¹p. — 2 πολλὰς δυνάμεις καὶ σημεῖα] πολλὰ σημεῖα καὶ δυνάμεις yv. — 3 διὰ om. V¹. — 4 εἴπη P¹ || ἀνωτέρας P¹ ἀνωτέρω p. — 5 Σύνην xLV¹ || καὶ L: om. cet. || θαυμασιώτερον p θαυμασιώτατοι x || οἱ ἄνδρες p || τυγχάνουσιν H. — 6 πιστεύσειεν post τις tr. yHP¹V¹p, post πολιτείας tr. V¹ || ταῖς πολιτείαις p τὴν πολιτείαν L (ὑπαρχούσας autem infra). — 7 τὰς om. yHP¹V¹p || ἀνθρωπίνην ζωὴν] φύσιν v || ὑπαρχούσας p. — 8 μέχρι σήμερον] ἕως τοῦ νῦν p || ὥσπερ] ὥς V¹. — 9 πάντα V¹ || ὃ τι ἂν p ὅσον V¹ ὅσα V¹ || ἁγίων] μαθητῶν P¹ ἀποστόλων V¹ ἁγίων ἀποστόλων p || ἐπετέλεσεν] ἐνέργησεν v || ταῦτα καὶ νῦν] καὶ νῦν τὰ αὐτὰ P¹. — 10 δι' αὐτῶν] διὰ τῶν μοναζόντων ἐν ἀληθείᾳ P¹ || ἀποτελεῖ V¹.

3. Ἄλλ' ἐπειδὴ κίνδυνος ἡμῖν μέγιστος ἦν περαιτέρω τῆς Λυ-
κῶ ἀνελθεῖν διὰ τὴν τῶν ληστῶν ἔφοδον, οὐκ ἐτολμήσαμεν τοὺς
ἀγλούς ἐκείνους ἰδεῖν. οὐδὲ γὰρ τοὺς προορηθέντας πατέρας ἀκιν-
δύνως εἶδομεν οὐδὲ ἀπόνως, οὐδὲ ἀμογητὶ τὰς ἱστορίας ταύτας
15 ἐωράκαμεν, ἀλλὰ πολλὰ προπαθόντες καὶ μικροῦ δεῖν κινδυνεύ-
σαντες μόγις κατηξιώθημεν ταῦτα θεάσασθαι. ἔβδομον γὰρ θά-
νατον ὑπέστημεν καὶ ἐν τῷ ὁδόφῳ οὐχ ἦπατο ἡμῶν τι κακόν.

4. Ἀπαξ μὲν γὰρ λιμῶ καὶ δίψει πέντε νυχθήμερα διὰ τῆς
ἐρήμου περιπατήσαντες μικροῦ δεῖν ἐλιποψυχήσαμεν.

20 5. Ἄλλοτε δὲ ὀξέσι καὶ τραχέσιν ἔλεσιν ἐμπεσόντες καὶ τοὺς
πόδας διατρηθέντες ὥς ἀνυπόστους γενέσθαι τὰς ἀλγηδόνας,
μικροῦ δεῖν ἀπεψύξαμεν.

6. Τρίτον δὲ βορβόροις ἐνεπάγημεν ἄχρις ὁσφύος καὶ οὐκ ἦν
ὁ ἐνόμενος, καὶ τὰς τοῦ μακαρίου Δαβὶδ φωνὰς ἀνέβοῶμεν.
25 σῶσόν με, κύριε, ὅτι εἰσῆλθοσαν ὕδατα ἕως ψυχῆς μου, ἐνεπάγην εἰς θλῆν
βυθοῦ καὶ οὐκ ἔστιν ὑπόστασις. καὶ σῶσόν με ἀπὸ πηλοῦ, ἵνα μὴ ἐμπαγῶ.
Ps. 68, 1 et 14

7. Τέταρτον δέ, τὸ τῶν ὑδάτων ἡμῖν πληθος ἐπεισρὺν ἐκ τῆς
τοῦ Νείλου αὐξήσεως ἐπὶ τρισὶν ἡμέραις δι' ὑδάτων πορευομέ-

11 ἐπεὶ V² || ἡμῖν μέγιστος (μέγ. ἡμῖν p) post ἦν tr. vp || ἡμῖν om. x || μέγας
C¹A || ἦν] ἐστὶν C¹A om. y. — 14 εἶδομεν] οἶδαμεν L ἴδαμεν P² || οὐδὲ ἀπόνως...
ἐωράκαμεν (15) om. V² || ἀπονητὶ xP² || οὐδὲ² om. xP² || ἀμογητὶ] ἀκμητὶ p
om. xP². — 15 πολλὰ om. P² || προπαθόντες πολλὰ V¹ παθόντες πλεῖστα V²
|| μικροῦ δεῖν] μικροῦ yHV¹ μικρὰ V². — 16 μόγις x : μόλις cet. || κατηξιώ-
θημεν ταῦτα θεάσασθαι] καὶ ταῦτα θεάσασθαι ἡδυνήθημεν V² || ἔβδομον...
κακόν (17) om. v || θανάτῳ p. — 17 post θάνατον desinit P² || ὑπέστημεν] ὑπ-
εμείναμεν H περιεπέσαμεν p || καὶ ἐν x : ἐν δὲ cet. || ἡμῖν p σου T || τι L : τὸ V²B
HP² om. C¹ApT || κακόν + τοῦ θεοῦ πάντοτε ἡμᾶς διασώσαντος p. — 18 ἀπαξ
μὲν γὰρ] καὶ πρῶτον μὲν v || μὲν om. C¹AP² || δίψει (-η A) xv || ἐπὶ πέντε
v || νυχθήμερα xP² : νυχθημέροις cet. — 19 περιπατοῦντες V² || μικροῦ δεῖν
om. V²p || ἐλιποθυμήσαμεν V¹ προσεπαλαίσαμεν V² ὠλιγοψυχήσαμεν p. —
20 ἄλλοτε δὲ] ἄλλοτε xv² καὶ ἄλλοτε V¹ || τραχυτάτοις V² || ἔλεσιν L (ἐλ-)
HV¹ : λίθοις V² ἄλσεσιν cet. || καὶ om. V².

21 ante πόδας add. ἐαυτῶν P², post πόδας add. LHV¹p || διατρηθέντες
x : περιεπάγημεν V² διατρήσαντες cet. || ἀνυπόστους P². — 22 καὶ μι-
κροῦ V². — 23 τρίτον δὲ] ἄλλοτε δὲ x καὶ V¹ om. V² || βορβόροις om. P²
+ πάλιν V¹ || ἐνεπαγάγημεν P² || ἄχρει (uel ἄχρη) ἕως P². — 24 καὶ τὰς...
ἐμπαγῶ (26) om. v || Δαβὶδ] προφήτου P² || ἐβοῶμεν p. — 25 κύριε V²B
HP² : ὁ θεός (T) cet. || ἕως s. l. m. 1^a C¹ || θλῆν] ἰλὸν P²p. — 27 τέταρτον]
ἄλλοτε x καὶ v + ἦν p || δὲ x : om. cet. || τὸ] τοῦ HV² τῆς LV¹ om. P² ||
τῶν ὑδάτων] τοῦ ὕδατος πάλιν V¹ || ἡμῖν post πληθους (πληθῶς V¹) tr. v
om. x || πληθους HV² πληθῶς LV¹ || ἐπεισρὺν p ἐπιρύντος H ἐπιρύνσαν-
τος V² ἐπιρύντος (cum πληθῶς) LV¹. — 28 αὐξήσεως + καὶ LHV¹ || ἐπὶ
om. V² || τρισὶν ἡμέραις x : τρεῖς ἡμέρας cet. || δι' ἐπὶ V¹ || πορευομένων L

νοῖς καὶ ἐν τοῖς στομίῳις μικροῦ δεῖν κατακλυσθεῖσιν · ὅτε καὶ
30 ἐβοῶμεν λέγοντες · μὴ με καταποντισάτω καταγίς ὕδατος μηδὲ κατα- Ps. 61
πίετω με βυθός, μηδὲ συσχεῖτω ἐπ' ἐμέ φρέαρ τὸ στόμα αὐτοῦ.

8. Πέμπτον δὲ λησταῖς περιεπέσαμεν κατὰ τὴν θαλασσίαν ὁχ-
θαν ἐπὶ τὴν Διόλκον ἀπερχόμενοι. οἱ ἄχρη τοσοῦτου ἡμᾶς κατε-
δίωξαν καταλαβεῖν βουλόμενοι, ἄχρη ἂν τὴν πνοὴν ἡμῶν ἐν ταῖς
35 ῥαῖσιν μικρὰν ὑπολειφθῆναι, ὥς ἐπὶ δέκα μίλια ἡμῶν διωχθέντων.

9. Ἐκτον δὲ τὸν Νείλον πλέοντες μικροῦ κατεποντίσθημεν κατα-
στραφέντες.

10. Ἐβδομον, ὅτε κατὰ τὴν Μαρεώτιδα λίμνην, ἐν ᾗ ὁ χάρις
γεννᾶται, εἰς νῆσόν τινα μικρὰν ἀπερρίφημεν ἔρημον καὶ τρία
40 νυχθήμερα ὑπαίθριοι ἐμείναμεν κρύους μεγάλου καὶ ὄμβρων ἡμῖν
ἐπικειμένων · ἦν γὰρ ὁ καιρὸς τῶν ἐπιφανειῶν.

11. Ὅγδοον, περιττὸν μὲν ἐστὶ τὸ διήγημα, ὅμως ὠφέλιμον.
παριόντων γὰρ ἡμῶν διὰ τινος τόπου εἰς τὰς Νιτρίας κοιλάς
τις ἦν κατὰ τὴν χώραν ὕδατος γέμουσα, ἐν ᾗ ἐναπομείναντες
45 κροκόδειλοι πολλοὶ ἦσαν τοῦ ὕδατος ἐκ τῶν χωρῶν ὑποχωρή-
σαντος. 12. τριῶν οὖν μεγάλων κροκοδείλων ἐπὶ τὸ χεῖλος τοῦ
βόθρου ἐκτεταμένων προσῆμεν ἡμεῖς ὀφόμενοι τὰ θηρία νομί-

πορευόμενοι V¹ ἐπορευόμεθα V². — 29 καὶ om. V¹ || στομίῳις L τομίῳις B
ταμίῳις C¹A || μικροῦ δεῖν] παρ' ὀλίγον V² || ἐγκατεκλύσθημεν V² κατεκλί-
σθημεν V¹ || δε καὶ... αὐτοῦ (31) om. v || δε καὶ] τότε P².

31 μηδὲ... τὸ στόμα αὐτοῦ om. p. — 32 πέμπτον] καὶ v || δὲ om. P² || λη-
σταῖς + μετὰ ταῦτα v || περιεπέσαμεν BH || περιεπέσαμεν post ὁχθιν (sic)
tr. V² || ὁχθιν Lvp. — 33 ἐπὶ... ἀπερχόμενοι om. V² || Διόλκῳ H || ἀφικόμε-
νοι LHV¹p || οἱ] οἱ καὶ P² οἱ δὲ p || ἄχρη x || τοσοῦτου V²BV² : τοσοῦτον
cet. — 34 ἄχρη ἂν] ἄχρη οὐ LHP²V¹ ὥς μόλις V² || ταῖς om. p. — 35 ῥα-
ῖσιν] χερσὶν ἡμῶν (ἡμῶν eras. P²) p || μικρὰν om. v || ὥς ἐπὶ... διωχθέντων]
δέκα γὰρ μίλια ἡμᾶς κατεδίωξαν V² || ὥς ἐπὶ] ὡσεὶ P² || διωχθέντων ἡμῶν P².
— 36 ἔκτον δὲ] ἔκτον ὅτι P² καὶ πάλιν v || κατεποντίσθημεν V²BHP² || στρα-
φέντες P². — 38 ἔβδομον] καὶ ἄλλοτε v + ἦν LHp || ὅτε] ὅτι P² ἔνθα p om.
v || Μαριώτιδα V¹p Μαριώτιν V² Μαριωτικὴν P² || ἐν ᾗ] ἐνθα p || ὁ χά-
ρις post γεννᾶται tr. p. — 39 μικρὰν xp : μακρὰν P² om. cet. — 40 ὑπαι-
θροι p || κρύου BC¹Ap || καὶ... ἐπικειμένων] ἐπικειμένων καὶ ὄμβρων v.

41 ἦν... ἐπιφανειῶν om. P² || ἦν γὰρ ὁ καιρὸς] ἐν καιρῷ v || ἐπιφανειῶν C¹A :
ἐπιφανείων V²B ἐπιφανίων Lp θεοφανίων Hv. — 42 ὁγδοον x : τέλος v ἐν δὲ
τῷ ὁδόφῳ cet. || περιττὸν... ὠφέλιμον om. v || περισσὸν LHP²p || μὲν] ἡμῖν
P² || ὥς ὠφέλιμον εἰρήσθω B. — 43 γὰρ om. v || εἰς τὴν Νιτρίαν H τῆς
Νιτρίας V². — 44 χώραν + μεγάλη LHVp || ὑδάτων I.H v (post μεστὴ) || γέ-
μουσα] μεστὴ v. — 45 κροκόδειλοι V¹ || πολλοὶ om. p || ἐκ τῶν χωρῶν om.
v. — 46 οὖν] δὲ v om. p || κροκοδείλων V¹ || τὸ χεῖλος] τὸ τεῖχος LH τὴν
ὁχθιν v. — 47 ἐκτεταμένων + ὄντων p || προσῆμεν H πρόμειν LV¹ προσείη-

- σαντες αὐτὰ τεθνηκέναι. 13. τὰ δὲ εὐθὺς ἐφ' ἡμᾶς ὥρμησαν. ἡμεῖς δὲ μεγάλῃ φωνῇ τὸν Χριστὸν ὠνομάσαμεν ἐκβοήσαντες·
- 50 « Χριστέ, βοήθει ». οἱ δὲ θῆρες, ὥσπερ ὑπὸ τινος ἀγγέλου ἀποστραφέντες, ἑαυτοὺς εἰς τὸ ὕδωρ ἠκόντισαν. ἡμεῖς δὲ δρόμῳ συχνῶ ἐπὶ τὰς Νιτρίας ἀπεληλύθαμεν τὴν τοῦ Ἰὼβ φωνὴν μελετῶντες, ἐνθα φησὶν· ἐπτάκις ἐξ ἀναγκῶν ἐξελεῖται σε, ἐν δὲ τῷ ὀγδόῳ Iob 5 οὐ μὴ ἄφηται σου κακόν.
- 55 14. Εὐχαριστοῦμεν οὖν τῷ κυρίῳ τῷ ἐκ τοσοῦτων ἡμᾶς κινδύνων ῥυσαμένῳ καὶ μεγάλας θεωρίας ἡμῖν ἐπιδείξαντι. ὃ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας. ἀμήν.

Τέλος τῆς κατ' Αἴγυπτον
τῶν μοναχῶν ἱστορίας.

μεν P⁹p προήλθομεν V² || νομίζοντες LHV. — 48 αὐτὰ om. V² || τεθνήαι P⁹p νεκρὰ εἶναι V² || ἐφ' | πρὸς C¹A. — 49 μεγάλη + τῇ xv || τὸν... ἐκβοήσαντες] ἐκραυγάζαμεν V¹ om. V², qui ἐκράξαμεν post βοήθει (50) scr. || ὀνομάσαντες V⁹C¹AP² || ἐκβοήσαμεν P² λέγοντες p. — 50 οἱ δὲ] καὶ οἱ V² δὲ om. C¹A || ὡς Lvp || ὑπὸ] ὑπὲρ L || τινος om. P⁹p || στραφέντες V².

51 ἡμεῖς δὲ] καὶ ἡμεῖς V¹ || δρόμῳ] χρόνῳ p. — 52 συχνῶ om. v || τὴν Νιτρίαν H || ἀπεληλύθημεν C¹A ἀπεληλύθειμεν V⁹ || τὴν... κακόν (54) om. v. — 53 σε ἐξελεῖται p || ἐν δὲ τῷ ὀγδόῳ om. P², sed in mg. scr. m. 2^a ἐν δὲ τὸ (sic). — 54 οὐ μὴ ἄφηται] οὐχ ἄφεται p. — 55 εὐχαριστοῦντες V¹ || οὖν] τοιγαροῦν P⁹ om. V¹ || τῷ κυρίῳ... αἰῶνας (57)] τῷ θεῷ καὶ πατρὶ φ πρέπει πᾶσα δόξα, τιμὴ καὶ προσκύνησις σὺν τῷ μονογενῇ (sic) αὐτοῦ υἱῷ καὶ τῷ πατρὶ καὶ ζωοποιῷ πνεύματι, τῇ ἐν μιᾷ θεότητι δοξολογουμένη τριάδι νῦν καὶ αἰεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων P² || ἡμᾶς κινδύνων ῥυσαμένῳ V⁹B : κινδύνων ἡμᾶς ῥυσαμένῳ LHV¹p κινδύνων ῥυσαμένῳ ἡμᾶς V² ἡμᾶς ῥυσαμένῳ κακῶν καὶ κινδύνων χαλεπῶν C¹ κακῶν ἡμᾶς ῥυσαμένῳ καὶ κινδύνων χαλεπῶν A. — 56 ὑποδείξαντι V². — 57 δόξα + καὶ τὸ κράτος p || αἰῶνας + τῶν αἰώνων C¹AP²p. — 58 τέλος τῆς... ἱστορίας V⁹ : ἕως ὧδε ἡ... ἱστορία LH τέλος τῆς τοῦ Παλλιδίου πρὸς Λαῦσον ἐπιστολῆς V¹ τέλος εἰληφεν ἡ παρούσα δέλτος αὕτη (sic) V² ἐτελειώθη σὺν θεῷ ἀγίῳ τὸ παρὸν βιβλίον τὸ λεγόμενον Λαυσιακόν P² om. BC¹AP²p.

INDEX DES NOMS PROPRES

composé par le Père François Lamal¹.

Ἀαρών frère de Moïse 26, 3.
Ἀβραάμ prophète 8, 350. — Ἀβρα-
μαϊὸν σχῆμα 26, 2.
Αἰγυπτιακά ἀναγνώσματα 6, 21. —
Αἰγυπτιακὴ διάλεκτος 8, 386. — Αἰ-
γυπτιακὴ ἔρημος 8, 133. — Αἰγύ-
πτιοι 8, 22. — Αἰγυπτος Prol. 2,
16, 29, 64 ; 1, 84 ; 8, 5 (bis), 22
(app. crit.), 136, 140, 256 ; 10, 188 ;
18, 11 ; 21, 26 ; 25, 1 ; Épil. 2.
Αἰθιοπία 8, 228. — Αἰθιοπ. Αἰθίοπες
1, 10 ; 8, 31, 226.
Ἀλεξάνδρεια 1, 431 ; 18, 10, 13 ;
19, 41 ; 20, 82. — Ἀλεξανδρεύς
14, 102.
Ἀμμός ou Ἀμμοῦν moine 9, 31
(app. crit.).
Ἀμμοῦν le Nitriote 22 (app. crit.).
Ἀμμων ou Ἀμμωνᾶς moine 3.
Ἀμμωνᾶς ou Ἀμμώνιος disciple de
S. Antoine 15, 7.
— (= Πιαμμωνᾶς) 25 (app. crit.).
Ἀμμώνιος moine 20, 48.
Ἀμοῦν moine 9.
— le Nitriote 22.
Ἀνούβ ou Ἀνούφ moine 11, lemme
(app. crit.), 4, 13 (app. crit.), 16
(app. crit.), 20.
Ἀντινόου (ἡ) 7, 1.
Ἀντώνιος moine 15, 1, 7 ; 20, 71 ; 21,
lemme (app. crit.), 2, 3, 7, 9, 11,
16 ; 22, 2, 32, 33, 36, 37, 43 (app.
crit.) ; 24, lemme (app. crit.), 1,
3, 5, 9, 17, 26, 27, 31, 33, 43.
Ἀπελλῆς (Ἀπεπελῆς) moine 13.
Ἀπολλῶ (Ἀπόλλων, Ἀπολλῶς) moine
8.
Ἀπολλώνιος moine et martyr 19.
Ἀρσενότης ou Ἀρσινόης 18, 1. —
Ἀρσινόη 18, 1 (app. crit.).

Ἀχωρέως (τὰ μέρη τῆς) 13, 1 ; Ἀχω-
ραία ou Ἀωραία (μέρη) 13, 1 (app.
crit.).
Βαβυλὼν sur l'Euphrate 8, 23.
— en Égypte 18, 16.
Βῆς (Βῆ, Βήν) moine 4.
Ιαβίδ roi et prophète 1, 192 ; Épil.
24.
Δαλματία Prol., lemme (app. crit.).
Αἶδμος moine 20, 65.
Αἰολκόπολις (Αἰολκούπολις, Αἰόλκον
πόλις, Αἰολκώπολις, Διωλκώπολις,
Αἰορκώπολις) 25, 3 ; Αἰολκος (Αἰόλ-
κω) 26, 1 ; Épil. 33.
Αἰόσκορος moine 20.
Ἑλλῆ (Ἑλλη, Ἑλλη, Ἑλης, Ἑλλήν,
Ἑλλήν, Ἑλλήν, Ἑλλήν, Ἑλλήν)
moine 12.
Ἑλλήνης (les païens) 8, 146, 159, 169,
191, 230, 232, 336 ; 10, 20, 215 ;
19, 7 ; 20, 82.
Ἑλληνικά ἀναγνώσματα 6, 21.
Ἑλληνικὴ διάλεκτος 8, 385.
Ἑξόρυγος (Ἑξέρυγος) 5 (app. crit.).
Ἑρμοῦπολις (Ἑρμόπολις) 8, 2.
Εὐάγριος moine 20, 80.
Εὐγένιος tyran 1, 431.
Εὐλόγιος moine 16.
Ἠλίας (Ἠλίας) abbé 7.
— prophète 2, 56 ; 8, 289.
Ἡρακλεοπολίται 14, 3. — Ἡρα-
κλέους (-κλέως, -κλέω) πόλις 14, 3
(app. crit.). — Ἡρακλεῶται 14, 3
(app. crit.).
Ἡσαῖος abbé 11, 1, 12.
— prophète 8, 3, 224.

¹ Les chiffres renvoient d'abord au chapitre, puis à la ligne (ou aux lignes) du chapitre.

- Θεοδόσιος empereur 1, 5, 16, 430.
 Θέων ou Θεωνᾶς moine 6.
 Θηβαῖς **Prol.** 65 ; 1, 1, 11 ; 2, 1 ;
 3, 1 ; 4, 3, 18 ; 5, 1 ; 7, 2 ; 8, 2,
 11, 274 ; 14, 4, 104 ; 15, 1 ; 17, 1 ;
 19, 1, 57 ; 20, 1 ; **Épil.** 4.
 Ἰαννῆς καὶ Ἰαμβρῆς 21, 27.
 Ἰεροσόλυμα (Ἰερουσαλήμ) 1, 120 ;
 8, 308, 391 ; 14, 80.
 Ἰερώνυμος moine et prêtre de Dal-
 matie **Prol.**, lemme (app. crit.).
 Ἰουδαῖοι 8, 337.
 Ἰουλιανός empereur 8, 36, 63.
 Ἰπτυρίων moine 15, 3 (app. crit.).
 Ἰσίδωρος moine 17.
 Ἰσραήλ 8, 154.
 Ἰωάννης abbé 13, 13, 15, 26, 35
 (app. crit.), 64 (app. crit.).
 — enfant 1, 60.
 ... ὁ ἐν Λιόλκῳ moine 18, 16 (app.
 crit.) ; 26.
 ... — Λυκῶ moine 1.
 Ἰώβ 1, 202 ; 26, 52.
 Ἰωσήφ fils de Jacob 18, 19.
 ... époux de Marie 8, 3.
 Κόπρις (Κόπρις) moine 10 ; 12, 88 ;
 Κόπριος 10, 159 (app. crit.).
 Κορνήλιος moine 20, 65 (app. crit.),
 70 (app. crit.).
 Κρονίδης (Κρονίδιος) moine 20, 70.
 Λαῦσος **Prol.** 14 (app. crit.) ; **Épil.**
 58 (app. crit.).
 Λυκῶ **Épil.** 11 ; voir aussi Ἰωάννης
 ὁ ἐν Λυκῶ.
 Λώτ 8, 352.
 Μακάριος ὁ μέγας 21 ; 23, 9.
 — ὁ πολιτικός 23.
 Μανιχαῖος 10, 191.
 Μαρεώτις (ou Μαραῖωτις ou Μα-
 ραιωτική) λίμνη **Épil.** 38.
 Μαρία 8, 2.
 Μέμφις 18, 16.
 Μοῦν moine 9 (app. crit.).
 Νεῖλος **Prol.** 55 ; 1, 66 ; 8, 148 ;
 10, 129 ; 22, 34 ; 23, 9 ; **Épil.** 28,
 36.
 Νιτρία 20, 21, 22 ; 22, 1 (app. crit.) ;
 3 (app. crit.) ; 7 (app. crit.), 10
 (app. crit.) ; 23, 3. — Νιτρίαι (αἱ)
 22, 1, 3, 7, 10 ; 26, 43, 52.
 Ὀξύρυγχος (Ὀξύριχος, Ὀξύρογχος)
 5.
 Οἰβ moine 11, lemme (app. crit.),
 20 (app. crit.).
 Παλλάδιος évêque **Épil.** 58 (app.
 crit.).
 Πατερμούθιος (Πατερμούτιος) moine
 10, lemme (app. crit.), 16, 17, 87,
 154.
 Παῦλος abbé 11, 1, 15, 18.
 — ὁ ἀπλοῦς 24.
 Παφνούτιος moine 14.
 Πέλλης moine 13, lemme (app. crit.).
 Πέτρος apôtre **Épil.** 9.
 Πιαμμωνᾶς (Πιάμων) moine 25.
 Πιτυρίων (Πιτυροῖν, Πιτύρων) moine
 15.
 Ῥωμαῖκά ἀναγνώσματα 6, 21.
 Ῥωμαϊκὴ διάλεκτος 8, 385. —
 ῥωμαῖστί 10, 165.
 Σαραπίων (Σεραπίων) moine 18.
 Σιών 8, 391 ; 14, 79.
 Σκῆτις (Σκήτη, Σκίτη, Σκίτις, Σκη-
 τῖος) 23, 1.
 Σούρος (Σούρος, Σούρος) moine 11.
 Σύνη (Σύνη) 1, 10, 23 ; **Épil.** 5.
 Ταβεννήσιοι ou Ταβεννησιῶται 3,
 2 ; 10, 59 (app. crit.).
 Τύρων moine 15, 3 (app. crit.).
 Φαραώ 8, 153, 155, 156 ; 10, 151.
 Φιλήμων martyr 19, lemme (app.
 crit.), 16, 43.
 Ωρ 2.